

งานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีวิทยา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2558

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

งานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

อรณิชา อรรถนกุล

นางสาวอรณิชา อรรถนกุล

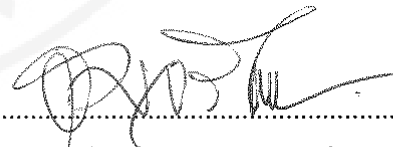
ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์,

กศ.ม., ศศ.ม., ประ.ด. (ดนตรี)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรัธยานนท์,

M.M., ประ.ด. (ดนตรี)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

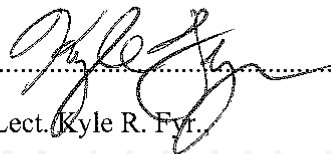
Δημοκρίτης

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ,

พ.บ., ว.ว. ออร์โทปิดิกส์

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

Lect. Kyle R. Fyr.

Ph.D. (Music Theory)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

งานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรี)

วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558

อรณิชา อรรถนกุล

นางสาวอรณิชา อรรถนกุล

ผู้วิจัย

หญิง ภาณุ

อาจารย์บำรุง ภาณุกุล,

ศศ.ม., ศศ.ด. (ศิลปวัฒนธรรมวิจัย)

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกัรชต์,

กศ.ม., ศศ.ม., ปร.ด. (ดนตรี)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ,

พ.บ., ว.ว. ออร์โทปิดิกส์

คณบดี

บัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์,

M.M., ปร.ด. (ดนตรี)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์สุกรี เจริญสุข,

กศ.บ., M.M.E., D.A.

คณบดี

คณบดี

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความเมตตาและความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจากผู้มีพระคุณดังนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ครูพินิจ ฉายสุวรรณ (ศิลปินแห่งชาติ) ครูชาติรี อบนวล ครูสุทัศน์ แก้วกระหนก ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล ครูบุหงา นาคพลัง ครูวิมล เพยเผ่าเย็น ครูสุภาวค์พัทตร์ แก้วกระหนก ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล และครูชนุดิศ เกตุชรา บุคคลข้อมูล ที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์และให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลแก่ผู้วิจัยด้วยความรักความเมตตา อันนำมาซึ่งความสมบูรณ์ของข้อมูลในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงนักดนตรีไทยวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ชัย ปัญญรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ผู้เป็นมากกว่าอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านทั้งสองเป็นทั้ง ครูผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ คอยชี้แนะ ให้คำปรึกษา และตรวจสอบแก้ไข จนสำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณ ดร.บำรุง พาทยกุล ที่ให้เกียรติเป็นประธานการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำต่างๆ เพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล ผู้เป็นมากกว่าครูผู้ให้ ที่คอยห่วงใย คอยถามไถ่ และให้กำลังใจศิษย์เสมอมา และขอขอบคุณสำหรับน้ำใสใจจริงของผองเพื่อนพี่น้องชาวดนตรีวิทยาทุกท่านที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือกันด้วยดี มาโดยตลอด นางสาวณัฐธัญ อินทร์คง นายสุภศิระ ทวิชัย นางสาวดารารัตน์ หุตะวิฒนะ นายสกลพัฒน์ โคตรตันติ และนางสาวสุนิศา ยิ่งเจริญสมสุข น้องรุมเมทที่ยังรัก เป็นห่วง และคอยช่วยเหลือกันเสมอมา

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อประพันธ์และคุณแม่เฉลิมศรี อรรถจนกุล บิดามารดาผู้มีแต่ให้สำหรับลูก “ลูกมีวันนี้ไม่ได้ถ้าไม่มีพ่อกับแม่” รวมถึงน้องสาวสุดที่รักของผู้วิจัย นางสาวปัทมาธิ์ อรรถจนกุล ผู้เป็นกำลังใจให้กันและกันเสมอมา รวมถึงกำลังใจจากมิตรแท้ นายเมธา ศิริวงศ์

งานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

CREATIVE WORKS OF KRUNGTHEPMAHANAKORN THAI CLASSICAL MUSIC BAND'S
VOCALISTS

อรณิชา อรรถจกุล 5337949 MSMS/M

ศศ.ม. (ดนตรีวิทยา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์ กศ.ม., ศศ.ม., ปร.ค., อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ค.บ., M.M.,
ปร.ค.

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง งานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชีวประวัติและผลงานของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร และศึกษางานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จากอดีตจนถึงปัจจุบันมีปรากฏทั้งสิ้น 10 ท่าน คือ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจด ครูบุหงา นาคพลึง ครูวิมล เผยแผ่เย็น ครูสุทนต์พัทตร์ แก้วกระหนก ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ ครูขวัญดาว ปุณยภักต์กุล และครูชุนุติศ เกตุชรา นักคีตศิลป์ไทยแต่ละท่านมีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญทางด้านคีตศิลป์ไทย

จากการปฏิบัติหน้าที่นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ทำให้มีผลงานปรากฏออกมา 3 ประเภท คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ซึ่งผลงานดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของนักคีตศิลป์ไทย ที่มีต่อวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครได้เป็น 2 ลักษณะ คือ บทบาทหน้าที่โดยตรงและบทบาทหน้าที่โดยอ้อม

ในส่วนของงานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร มีนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ที่มีผลงานสร้างสรรค์จำนวน 6 ท่าน คือ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจด ครูบุหงา นาคพลึง ครูวิมล เผยแผ่เย็น และครูชุนุติศ เกตุชรา โดยผลงานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นมีปรากฏออกมาใน 3 ลักษณะ คือ ผลงานด้านการประพันธ์ทางร้อง ผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง และผลงานด้านการบรรจุมเพลง ผลงานเหล่านี้เกิดจากการได้รับมอบหมายจากหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในแต่ละยุคสมัย เพื่อนำไปใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร และยังคงมีปรากฏอยู่จนถึงปัจจุบัน

คำสำคัญ: งานสร้างสรรค์/ นักคีตศิลป์ไทย/ วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

CREATIVE WORKS OF KRUNGTHEPMAHANAKORN THAI CLASSICAL MUSIC BAND'S VOCALISTS

ONNICH A ATCHANAKUL 5337949 MSMS/M

M.A. (MUSICOLOGY)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: NARONGCHAI PIDOKRAJT, B.Ed., M.Ed., M.A., Ph.D., ANAK CHARANYANANDA, M.M., Ph.D.

ABSTRACT

This research, on the creative works of Thai classical vocalists of the Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, is a qualitative study aimed to investigate the biography and works of Thai classical vocalists of the Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band and their creative works.

Findings from the research suggest that, to date, there are 10 Thai classical vocalists of the Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band including Kru Anong Saengyon, Kru Boonchu Rodprasit, Kru Kanya Rohitajol, Kru Bu-nga Narkplang, Kru Wimol Pheyphaoyen, Kru Suphangpak Kaewkranok, Kru Prasit Wongnil, Kru Tussanevan Kumsiri, Kru Kwandaow Punyalaphatsakul and Kru Chanudit Ketchara and each of them has produced talent and expertise in Thai vocal music.

Based on their function as a vocalist of the Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, their works can be referred to in 3 aspects including composition work, performance work and promotion and dissemination work. Such creative works reflect their role and duty as a vocalist in the Band both directly and indirectly.

With respect to their composition work, there were 6 Thai classical vocalists of the Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band who could be referred to for their outstanding works including Kru Anong Saengyon Kru Boonchu Rodprasit Kru Kanya Rohitajol Kru Bu-nga Narkplang Kru Wimol Pheyphaoyen and Kru Chanudit Ketchara. Creative works were produced in 3 patterns including melody composition, lyrics composition and musical arrangement. These works largely originated from the assignment given by the master of the Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band at that time and all of them have continued to be performed by the Band until today.

KEY WORDS: CREATIVE WORKS/ THAI CLASSICAL MUSIC BAND'S VOCALIST/ KRUNGTHEPMAHANAKORN THAI CLASSICAL MUSIC BAND

269 pages

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฎ
สารบัญแผนภูมิ	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4 ขอบเขตงานวิจัย	3
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	5
2.1 ความหมายและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน	5
2.2 คีตศิลป์ไทย	9
2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	12
2.4 สารัตถะที่เกี่ยวข้อง	15
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	26

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
ระเบียบวิธีวิจัย	27
3.1 การวางแผนงานเบื้องต้น	27
3.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม	29
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
3.4 การจัดกระทำข้อมูล	30
3.5 การตรวจสอบข้อมูล	30
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	30
3.7 การสรุปผลข้อมูล	31
3.8 การนำเสนอข้อมูล	31
บทที่ 4	
นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร	32
4.1 ประวัติและพัฒนาการของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร	32
4.1.1 ยุครุพริ่ง คนตรีรส (ปี พ.ศ. 2506 - 2510)	34
4.1.2 ยุครุบุญยงค์ เกตุคง (ปี พ.ศ. 2510 - 2524)	35
4.1.3 ยุครุพินิจ ฉายสุวรรณ (ปี พ.ศ. 2524 -2533)	36
4.1.4 ยุครุสุจินต์ ศรีเฟื่องฟู (ปี พ.ศ. 2533 -2539)	38
4.1.5 ยุครุหยด ผลเกิด (ปี พ.ศ. 2539)	38
4.1.6 ยุครุชนะ ชำนิราชกิจ (ปี พ.ศ. 2539 -2542)	38
4.1.7 ยุครุนิคม รักชุมแก้ว (ปี พ.ศ. 2542 -2548)	38
4.1.8 ยุครุชาติรี อบนวล (ปี พ.ศ. 2548 -2554)	39
4.1.9 ยุครุสุทัศน์ แก้วระหนก (ปี พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน)	40
4.2 ชีวิตประวัติและผลงานของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร	41
4.2.1 ครูอนงค์ แสงยนต์ (ศรีไทยพันธุ์)	42
4.2.2 ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ (ทองเชื้อ)	50
4.2.3 ครูกัญญา โรหิตาจร	57

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
4.2.4 ครูบุหงา นาคพลั้ง	64
4.2.5 ครูวิมล เพยเผ่าเย็น	70
4.2.6 ครูสุรางค์พักตร์ แก้วระหนก	77
4.2.7 ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล	81
4.2.8 ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ	86
4.2.9 ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล	91
4.2.10 ครูชนุตติศ เกตุชรา	97
4.3 บทบาทหน้าที่ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร	105
สรุปผลการศึกษานักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร	108
บทที่ 5 งานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร	112
5.1. ครูอนงค์ แสงยนต์ (ศรีไทยพันธุ์)	113
5.2 ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ (ทองเชื้อ)	115
5.3 ครูกัญญา โรหิตาจล	118
5.4 ครูบุหงา นาคพลั้ง	128
5.5 ครูวิมล เพยเผ่าเย็น	134
5.6 ครูชนุตติศ เกตุชรา	145
สรุปผลการศึกษางานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย	152
วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร	
บทที่ 6 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	155
6.1 สรุปผลการวิจัย	155
6.2 อภิปรายผลการวิจัย	160
6.3 ข้อเสนอแนะ	164
บทสรุปแบบสมบูรณภาษาไทย	165
บทสรุปแบบสมบูรณภาษาอังกฤษ	178
บรรณานุกรม	201
บุคคลานุกรม	205

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก	207
ภาคผนวก ก โน้ตเพลงผลงานการประพันธ์ทางร้องของนักคีตศิลป์ไทย	208
ภาคผนวก ข ตัวอย่างผลงานการประพันธ์ทางร้องของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร	268
ประวัติผู้วิจัย	269

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
5.1	ตารางแสดงผลงานสร้างสรรค์นักศึกษาศิลปะไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร	112
5.2	แสดงรายชื่อเพลงที่ครูวิมล เผยแผ่เย็น ได้ประพันธ์ทางร้องไว้ให้ แก่วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร	143

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า	
4.1	วงดนตรีไทยเทศบาลนครกรุงเทพในอดีต	32
4.2	วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน	33
4.3	ครูอนงค์ แสงยนต์	42
4.4	ครูอนงค์ แสงยนต์ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ	45
4.5	ครูบุญชู รอดประสิทธิ์	50
4.6	ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ร่วมขับร้องเพลง เนื่องในโอกาสฉลองปริญญาบัตร โดยจัดถวายทูลกระหม่อมน้อย ณ สวนอาหารบัว เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2520	53
4.7	ครูกัญญา โรหิตาจด	57
4.8	ครูบุหงา นาคพลัง	64
4.9	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานฉายภาพกับคณะกรรมการสมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่องค์กร “CISAC” เนื่องในการขอพระราชทานวโรกาสเข้าเฝ้าทูลเกล้าถวายเงิน โดยเสด็จพระราชกุศล ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ.2531 ซึ่งครูบุหงา นาคพลัง ได้ร่วมเข้าเฝ้าในครั้งนี้ด้วย	67
4.10	ครูบุหงา นาคพลัง ขับร้องเพลงในพิธีปิดการอบรมทฤษฎีดนตรีไทยและการขับร้อง กรุงเทพมหานคร รุ่นที่ 1 เมื่อปีพ.ศ. 2531	67
4.11	ครูวิมล เพยเผ่าเย็น	70
4.12	ครูสุภางค์พัคตร์ แก้วระหนก	77
4.13	ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล	81
4.14	ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล ขับร้องเพลงร่วมกับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร	83
4.15	ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ	86
4.16	ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ ขับร้องเพลงร่วมกับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร	88

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ		หน้า
4.17	ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล	91
4.18	ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล ขับร้องเพลงร่วมกับวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร	93
4.19	ครูชุนุติศ เกตุชรา	97
4.20	ผลงานการบันทึกแผ่นเสียง ขับร้อง โดยครูชุนุติศ เกตุชรา	101
5.1	ตัวอย่างผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง ของครูบุหงา นาคพลั้ง	129
5.2	ตัวอย่างผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง เพื่อต้อนรับทูตานุทูตจาก ต่างประเทศ ของครูบุหงา นาคพลั้ง	129

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ		หน้า
2.1	แสดงความสัมพันธ์ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน	8
2.2	กรอบแนวคิดการวิจัย	26
6.1	แสดงกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร	163

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย

งานสร้างสรรค์เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความคิดที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ จนตกผลึก ผ่านความรู้สึก ประสบการณ์ อารมณ์และจินตนาการ และแสดงออกมาให้เห็นในรูปของ ผลงานหรือชิ้นงานในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึง อัตลักษณ์ของแต่ละบุคคลได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังก่อให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้น เช่น ความรู้ ทฤษฎี นวัตกรรม อันนำไปสู่การพัฒนาองค์กร สังคม และประเทศชาติต่อไป

ดนตรีถือเป็นผลผลิตหนึ่งซึ่งเกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์ เป็นงานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการแห่งวิถีชีวิต ดังจะเห็นได้จากการที่ดนตรีนั้นมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์ในทุกช่วงเวลาของชีวิตตั้งแต่เกิดจนถึงวันตาย นอกจากนี้ดนตรียังเป็นส่วนสำคัญ ในการส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามทางด้านอารมณ์ จิตใจและสติปัญญา จึงกล่าวได้ว่าดนตรี นั้นมีความสำคัญทั้งทางด้านสังคมและทางด้านจิตใจ และไม่ว่าจะเป็นดนตรีของชาติใดในโลก ดนตรีก็ล้วนมีความผูกพันกับวิถีชีวิตของมนุษยชาติด้วยกันทั้งสิ้น ดังเช่น ดนตรีประจำชาติไทยหรือที่เรียกว่า ดนตรีไทย

ดนตรีไทย เป็นมรดกอันล้ำค่าของชาติไทย ที่บรรพบุรุษของเราได้สร้างสมมาเป็น ระยะเวลาอันยาวนาน ผ่านการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น สัมมาจนเกิดเป็นอารยธรรมการดนตรี แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยได้อย่างเต็มภาคภูมิ การดนตรีไทยเกิดขึ้นเพื่อรับใช้วิถีชีวิต ของคนในสังคมไทย วงดนตรีไทยวงหนึ่งประกอบไปด้วยนักดนตรีและนักร้อง ผู้ซึ่งทำหน้าที่ ถ่ายทอดบทเพลงผ่านการบรรเลงและการขับร้องอย่างถูกต้องตามระเบียบแบบแผน และยังคงมี ปรากฏอยู่จนถึงปัจจุบัน

วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นวงดนตรีไทยวงหนึ่งซึ่งอยู่ภายใต้สังกัด กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติให้ดำรงอยู่ เป็นหน่วยงานราชการ หนึ่งที่มีความเป็นมาช้านาน เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2506 โดยนายชำนาญ ยุวบูรณ์ ซึ่งดำรงตำแหน่ง นายกเทศบาลกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ด้วยเล็งเห็นคุณค่าศิลปและวัฒนธรรมของชาติ อีกทั้งยัง ทำหน้าที่รับใช้สังคมในด้านต่างๆ อาทิเช่น งานด้านการแสดง ได้ทำหน้าที่บรรเลงต้อนรับ

ราชอาณาจักรจากต่างประเทศ ด้านการสอน ได้จัดฝึกอบรมครูดนตรีเพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดแก่นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เหล่านี้เป็นต้น นอกจากนี้วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครยังเป็นแหล่งรวบรวมครูดนตรี นักดนตรีและนักร้องที่มีคุณภาพ ส่งผลให้วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างชื่อเสียงในระดับชาติ จนได้รับการยกย่องว่าเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดนตรีไทย ดังจะเห็นได้จากครูดนตรีที่ได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติถึง 3 ท่าน ด้วยกันคือ ครูบุญยงค์ เกตุคง ครูบุญยัง เกตุคง และครูพินิจ ฉายสุวรรณ ซึ่งแต่ละท่านถือเป็นปูชนียบุคคลที่เปี่ยมไปด้วยความเชี่ยวชาญในการดนตรีเป็นอย่างดี

ในวงดนตรีไทย ส่วนที่สามารถเพิ่มสุนทรียรสทางการฟังและมีพัฒนาการควบคู่มาพร้อมการดนตรีไทย นั่นก็คือ คีตศิลป์ อันเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการขับร้อง อย่างมีระเบียบแบบแผน มีความปราณีตงดงาม และความละเอียดอ่อน โดยมีนักคีตศิลป์หรือนักร้องเป็นผู้ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมนี้ อีกทั้งยังมีส่วนสำคัญในการสร้างความสมบูรณ์ให้เกิดแก่วงดนตรีไทยและยังเป็นผู้ถ่ายทอดบทเพลงผ่านการใช้ภาษาเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและเข้าถึงอารมณ์เพลงได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งถือนักคีตศิลป์เป็นผู้สร้างความสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในการสื่อสารทางดนตรี กล่าวคือ มีนักดนตรีและนักร้องเป็นผู้ส่งสาร มีภาษาดนตรีและภาษาร้องเป็นสาร และมีผู้ฟังเป็นผู้รับสาร จึงถือเป็นความมหัศจรรย์ที่ธรรมชาติได้มอบให้แก่มนุษย์ ซึ่งน้อยคนนักที่จะมีความสามารถทางด้านนี้

นักคีตศิลป์ไทยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียงและมีความเชี่ยวชาญทางด้านขับร้องไทยอย่างยิ่ง จากประวัติความเป็นมาของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร มีปรากฏนักคีตศิลป์ไทยทั้งหมด 10 ท่านด้วยกัน คือ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล ครูบุหงา นาคพลัง ครูวิมล เพยเผ่าเย็น ครูสุภางค์พักตร์ แก้วระหนก ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ ครูขวัญดาว ปุณยภักตกุล และครูชุนุติศ เกตุชรา ซึ่งแต่ละท่านล้วนมีความรู้ความสามารถทางด้านขับร้องและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวด้วยกันทั้งสิ้น นอกจากนี้คีตศิลป์ไทยจะทำหน้าที่นักร้องประจำวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครแล้วยังมีบทบาทหน้าที่ในด้านต่างๆตามแต่ภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ทำให้นักคีตศิลป์ต้องใช้ทักษะความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานให้เหมาะสมกับภาระงานนั้นๆ ส่งผลให้ผลงานที่เกิดขึ้นมีความหลากหลายและเป็นที่น่าสนใจ

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น จึงนำมาสู่การทำวิจัยเรื่อง “งานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของนักคีตศิลป์ไทย และเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ เผยแพร่และสืบต่อมรดกทางวัฒนธรรมนี้ให้คงอยู่สืบไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาชีวประวัติและผลงานของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษางานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลจากการศึกษาเป็นองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการดนตรีไทย
2. เป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่มรดกทางด้านคีตศิลป์ไทยให้คงอยู่สืบไป

1.4 ขอบเขตงานวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ทำการศึกษานักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 - 2556

ขอบเขตด้านบุคคลข้อมูล ทำการศึกษามุขลข้อมูล 2 กลุ่มคือ 1) บุคคลที่เกี่ยวข้องกับ วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร และ 2) นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านวงดนตรี ทำการศึกษาวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาเรื่องงานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร มุ่งศึกษาเฉพาะผลงานที่เกิดขึ้นระหว่างที่นักคีตศิลป์ไทยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคีตศิลป์ในวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 - 2556 เท่านั้น

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คำว่า ครู ในการเรียกนักคีตศิลป์ไทยและนักดนตรีไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

งานสร้างสรรค์	หมายถึง ผลงานที่เกิดจากความสามารถของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร
บทบาท	หมายถึง การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ ตามวัตถุประสงค์ของ สังคม
นักคิดศิลป์ไทย	หมายถึง นักร้องของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เคยดำรง ตำแหน่งหรือยังคงดำรงตำแหน่งทางราชการ ในตำแหน่ง กิตติมศักดิ์
วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร	หมายถึง หน่วยงานราชการหน่วยหนึ่ง ในระบบ การบริหารส่วนท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่เกี่ยวกับดนตรี มีชื่อ ทางราชการว่า กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว
หน้าที่	หมายถึง การตอบสนองความต้องการที่กำหนดไว้ ตามวัตถุประสงค์ของสังคม

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาเรื่อง งานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่ทำการวิจัย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ประเด็น ดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

- 2.1.1 ความหมายของการสร้างสรรค์
- 2.1.2 ประเภทของการสร้างสรรค์
- 2.1.3 กระบวนการสร้างสรรค์

2.2 คีตศิลป์ไทย

- 2.2.1 ความหมายของคีตศิลป์ไทย
- 2.2.2 ประเภทของคีตศิลป์ไทย

2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- 2.3.1 แนวคิดและทฤษฎีทางประวัติศาสตร์
- 2.3.2 แนวคิดและทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่
- 2.3.3 แนวคิดและทฤษฎีการแพร่กระจาย
- 2.3.4 แนวคิดและทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์

2.4 สารัตถะที่เกี่ยวข้อง

- 2.4.1 วงดนตรีไทยและการนำไปใช้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 ความหมายและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ศิลปะเป็นผลแห่งพลังความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่แสดงออกในรูปลักษณะต่างๆ ให้ปรากฏซึ่งสุนทรียภาพ ความประทับใจ หรือความสะเทือนอารมณ์ตามอัจฉริยภาพ พุทธิปัญญา ประสบการณ์ ขนบธรรมเนียมประเพณี จารีตและความเชื่อ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2530: 15) เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น และมีแนวความคิดและการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบเกือบตลอดเวลา งานสร้างสรรค์ทางศิลปะเกิดจากการสร้างสรรค์ของศิลปินที่ต้องการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ภายใน ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ และจินตนาการ ส่งผ่านทางผลงานที่ศิลปินได้รังสรรค์ขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบใดก็ตาม เพื่อประโยชน์ในทางศิลปะในการผ่อนคลายอารมณ์ แสดงความรู้สึกของศิลปินออกมาได้ในทางที่พึงปรารถนา(ยศ สันตสมบัติ, 2540: 222) อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งทางด้านอารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา อีกทั้งยังช่วยจรรโลงให้เกิดความผาสุกในสังคม

ศิลปะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ วิจิตรศิลป์หรือที่เรียกว่าศิลปกรรม และศิลปะประยุกต์ หรือที่เรียกว่า ประยุกต์ศิลป์ โดยดนตรี ถือเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่อยู่ในประเภทวิจิตรศิลป์ ซึ่งแต่เดิมเรียก ประณีตศิลป์ อันเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยสุนทรียะ อันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์และประดิษฐ์ของมนุษย์ โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถทางด้านฝีมือในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยผลงานมุ่งเน้นคุณค่าทางความงามเป็นสำคัญ เป็นผลงานที่ตอบสนองด้านจิตใจมากกว่าประโยชน์ใช้สอย ในประเภทวิจิตรศิลป์นี้ประกอบด้วย 5 แขนงคือ ทัศนศิลป์ ดุริยางคศิลป์ นาฏยศิลป์ สถาปัตยกรรม และวรรณกรรมซึ่งดนตรีก็ถือเป็นส่วนสำคัญหนึ่งด้วย (ชาญ ณรงค์ พรุ่งโรจน์: 2548)

ดนตรี คือเสียงที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของมนุษย์ เป็นเรื่องของนามธรรม เป็นการร้อยเรียงกลุ่มเสียงเข้าหากันอย่างมีจังหวะลีลา มีทำนองหนึ่งหรือหลายทำนองประกอบกัน อาจเป็นในรูปของการขับร้องเดี่ยว การขับร้องประกอบการบรรเลง หรือการบรรเลงดนตรีเพียงอย่างเดียว อีกทั้งดนตรียังเป็นการแสดงออกให้เห็นถึงอารมณ์ ความรู้สึก เรื่องราว จินตนาการของผู้ประพันธ์ ผ่านสื่อทางเสียงคือ การบรรเลงและการขับร้องและอาศัยการรับรู้ผ่านโสตประสาท ดนตรีจึงจัดอยู่ในงานวิจิตรศิลป์ ซึ่งเป็นงานที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อแสดงออกด้านสุนทรียภาพ โดยศิลปินที่สร้างงานประเภทนี้จะมีลักษณะพิเศษ คือ เป็นนักสร้างสรรค์ที่คิดประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ เพื่อต้องการแสดงออกตามความต้องการด้วยความพอใจ ดนตรีและนักดนตรีจึงถือเป็นงานวิจิตรศิลป์ที่มีความแตกต่างจากสาขาอื่นๆ คือ ต้องอาศัยการออกแรงกายและอารมณ์ที่อยู่ภายในอย่างพร้อมเพียง (อัมพร ศิลปเมธากุล, 2549: 22)

2.1.1 ความหมายของการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์เป็นกระบวนการอิสระที่มีเสรีภาพทางด้านความคิด มีการริเริ่มและก้าวหน้า การสร้างสรรค์เกิดจากปัญญาของมนุษย์ ที่ต้องการสร้างสิ่งใหม่ๆให้เกิดขึ้นโดยใช้ความสามารถทางด้านความคิด เพื่อก่อเกิดสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน โดยสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นนั้น จะต้องมัลักษณะที่เป็นต้นแบบและไม่ซ้ำกับสิ่งที่เคยปรากฏอยู่แล้ว หรือเป็นการดัดแปลงปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพที่ดีกว่าเดิม (ชลูด นิ่มเสมอ, 2531: ภาคผนวก)

งานสร้างสรรค์จึงเป็นงานที่เกิดมาจากความคิดสร้างสรรค์ของศิลปินที่ผ่านกระบวนการทางด้านความคิด เพื่อต้องการให้ผลงานของตนนั้นเป็นสื่อที่มีความหมาย ดังเช่นงานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย ที่ต้องการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ และแรงบันดาลใจต่างๆ ผ่านผลงานเพลงที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น โดยการถ่ายทอดบทเพลงผ่านเสียงร้องเพื่อส่งไปยังผู้ฟัง หากผู้ฟังเกิดอารมณ์ความรู้สึกคล้อยตาม นั่นก็หมายถึงการบรรลุจุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินนั่นเอง

2.1.2 ประเภทของการสร้างสรรค์

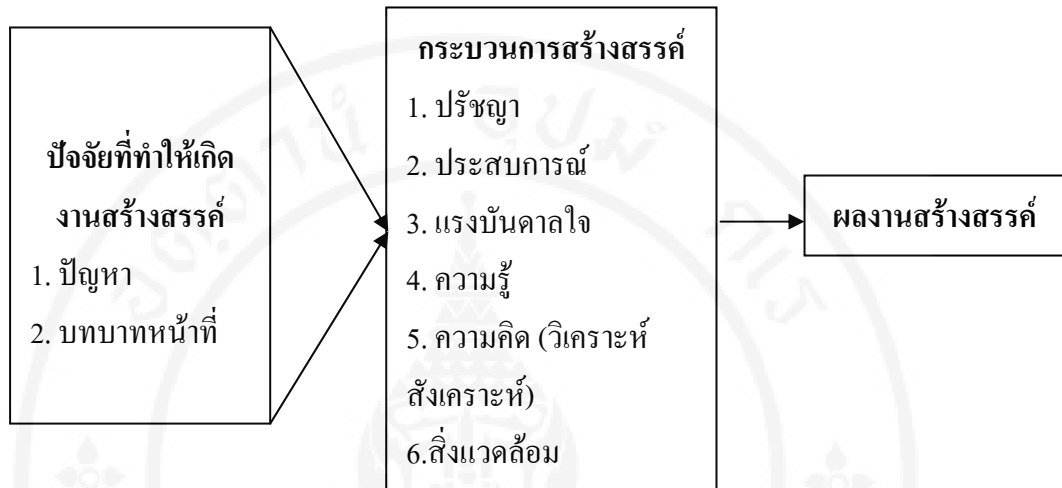
การสร้างสรรค์งานทางศิลปะ อาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. การสร้างสรรค์งานเพื่อตอบสนองความต้องการ ความประทับใจส่วนตัว 2. การสร้างสรรค์อย่างมีวัตถุประสงค์เป็นการสร้างสรรค์ภายใต้เงื่อนไขของเรื่องราว เหตุผล ตลอดจนการนำไปใช้ในกิจกรรมหรือสถานที่บางแห่ง ซึ่งการสร้างสรรค์งานทางศิลปะทั้ง 2 ลักษณะนี้ ต้องวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะต่างๆ ประกอบด้วย ทั้งข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่จะนำมาสร้างสรรค์งาน ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลเกี่ยวกับสถานที่ หรือส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องก่อนนำมาสร้างสรรค์งาน

2.1.3 กระบวนการสร้างสรรค์

กระบวนการสร้างสรรค์ เป็นการกล่าวถึงขั้นตอนและวิธีการที่ใช้ในการสร้างสรรค์ ซึ่งมีการเริ่มต้น มีการพัฒนา และมีที่สิ้นสุด เป็นขั้นตอนที่มีความสอดคล้องและต่อเนื่องกัน อันเป็นแนวทางนำไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือ ผลงานสร้างสรรค์

กระบวนการสร้างสรรค์ เริ่มต้นจากรูปความคิดหรือมโนคติที่ก่อตัวขึ้นจากปฏิกิริยาของศิลปินที่มีต่อสภาพแวดล้อม จากปรัชญา จากประสบการณ์ แรงบันดาลใจ เมื่อความคิดหลายๆความคิดมารวมตัวกันจนพัฒนาไปถึงระดับหนึ่งที่เรียกว่าแนวความคิดหรือจุดมุ่งหมายของความคิด ความคิดนั้นถือเป็นความคิดรวบยอด(ชลูด นิ่มเสมอ, 2531: 324) เป็นข้อสรุปที่จะมีการดำเนินการ

กระทำต่อไปโดยผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ และพัฒนาไปจนถึงขั้นสุด จนปรากฏออกมาเป็นผลงานหรือชิ้นงานสร้างสรรค์ของศิลปิน ดังสามารถสรุปออกมาเป็นแผนภูมิความสัมพันธ์ดังนี้

แผนภูมิ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน
(ที่มา: อรณิชา อรรถจนกุล)

นอกจากศิลปินจะสร้างสรรค์งานจากความคิดและความรู้สึกแล้ว ศิลปินยังต้องใช้ทักษะและความชำนาญเป็นพิเศษ ประกอบกับความมีศรัทธาที่มีต่อการสร้างสรรค์ผลงานนั้นๆ จนได้ผลงานศิลปะที่ตนพึงพอใจ และยังคงตัดสินใจทั้งในด้านความคิด การใช้วัสดุเครื่องมือและเทคนิคสร้างสรรค์ อีกทั้งยังต้องแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคุณค่าทางสุนทรียภาพ ดังจะเห็นได้จากการสร้างสรรค์งานศิลปะแต่ละชิ้น ศิลปินจะต้องแก้ปัญหา ต้องเลือกและตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยความยุ่งยากซับซ้อน และการสร้างสรรค์งานแต่ละชิ้นของศิลปะเกือบทุกสาขา ศิลปินไม่สามารถทำตามอำเภอใจได้ ศิลปินจะต้องทำอย่างมีเจตนาและมีแผนงาน โดยคำนึงถึงคุณค่าทางศิลปะและความพึงพอใจทางสุนทรียภาพ(ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2548: 44) จึงกล่าวได้ว่ากระบวนการสร้างสรรค์มีความสำคัญยิ่งต่อผลงานสร้างสรรค์ของศิลปิน

2.2 คีตศิลป์ไทย

2.2.1 ความหมายของคีตศิลป์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า คีตศิลป์ ดังนี้

คีต หมายถึง เพลงขับ การขับร้อง

ศิลป์ หมายถึง การแสดงออกซึ่งอารมณ์สะท้อนใจให้ประจักษ์

เมื่อนำคำทั้งสองมารวมกัน คำว่า คีตศิลป์ จึงหมายถึง ศิลปะในการขับร้องเพลง ที่แสดงออกถึงอารมณ์สะท้อนใจให้เป็นที่ประจักษ์ เป็นศิลปะแห่งการใช้เสียงอย่างมีระเบียบแบบแผน โดยมีผู้ขับร้อง หรือนักร้อง ทำหน้าที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกด้วยความละเอียดอ่อน และประณีต ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกคล้อยตาม จึงจะเรียกว่า คีตศิลป์ แต่หากการขับร้องนั้นไม่มีความไพเราะ ประณีต ทำให้ผู้ฟังไม่เกิดอารมณ์และความรู้สึกคล้อยตาม การขับร้องนั้นก็ไม่ได้ถือว่าเป็น คีตศิลป์

นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้ความหมายของคำว่าคีตศิลป์ไว้ ดังนี้

ขับร้อง หรือที่ปัจจุบันเรียกว่าคีตศิลป์นั้น เป็นคำ 2 คำ รวมกันอยู่ คือ ขับคำหนึ่ง ร้องคำหนึ่ง ทั้ง 2 คำนี้มีความหมายไปคนละอย่าง แต่เมื่อนำ 2 คำนี้มารวมกัน เรียกว่าการเปล่งเสียง ออกมาเป็นท่วงทำนองที่ไพเราะรื่นหูผู้ฟัง ที่มีลักษณะ ทั้งทำนอง จังหวะ และคำประพันธ์ ประกอบกันทั้งหมด (เรณู โกศนานนท์, 2542: 42)

คีตศิลป์ เป็นคำสมาส มาจากคำว่า คีต ซึ่งหมายถึง เพลงขับ การขับร้อง ในที่นี้หมายถึง การเปล่งเสียงออกมา เป็นเสียง เออ เอย อือ เป็นต้น ซึ่งเป็นเสียงที่เปล่งออกมาโดยธรรมชาติ และ ศิลปะ หมายถึง ฝีมือ ฝีมือทางการช่าง การแสดงออกซึ่งอารมณ์สะท้อนใจให้ประจักษ์เห็น โดยเฉพาะหมายถึงวิจิตรศิลป์ ในที่นี้หมายถึงความประณีตละเอียดอ่อน ซึ่งมนุษย์คิดแปลง สร้างสรรค์ขึ้นจากธรรมชาติ ให้บังเกิดอารมณ์สะท้อนใจต่างๆ เมื่อนำมาสมาสกันเป็นคำว่าคีตศิลป์ จึงหมายถึง ศิลปะแห่งการเปล่งเสียง นั่นคือ การเปล่งเสียงด้วยความประณีตละเอียดอ่อน ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามได้ (คณพล จันทน์หอม, 2539: 22)

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า คีตศิลป์เป็นศิลปะแห่งการใช้เสียง เป็นการขับร้อง ที่มีระเบียบแบบแผน ทำให้เกิดความไพเราะ ประณีตละเอียดอ่อน ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึก สะท้อนใจและมีอารมณ์คล้อยตาม โดยมีผู้ที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางคือ นักร้องหรือนักคีตศิลป์ เพื่อถ่ายทอดบทเพลงสู่ผู้ฟัง แต่หากการขับร้องนั้นไม่เกิดความไพเราะ ความประณีตละเอียดอ่อน อีกทั้งยังทำให้ผู้ฟังไม่เกิดอารมณ์คล้อยตาม การขับร้องนั้นก็ไม่ได้ถือว่าเป็นคีตศิลป์

2.2.2 ประเภทของคีตศิลป์

คีตศิลป์ เป็นศิลปะแห่งการใช้เสียง สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การขับร้อง การพากย์ และการขับ (คณพล จันทน์หอม, 2539: 23)

การขับร้อง

จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ได้ให้ความหมายของการขับร้องไว้ ดังนี้

ขับ คือการร้องเป็นทำนอง

ร้อง คือ การเปล่งเสียงดัง ใ้หมายความว่าร้องเพลง ร้องไว้แล้วแต่คำแวดล้อมบ่งให้รู้

การขับร้องจึงหมายถึง การเปล่งเสียงร้องออกมาเป็นทำนอง

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายการขับร้องไว้หลายท่าน ดังนี้

การขับร้อง เป็นการแสดงออกอย่างหนึ่งในทางอารมณ์ จิตใจและความรู้สึก เกิดจากคำสองคำประสมกันคือคำว่าขับ และคำว่าร้อง หมายถึง การเปล่งเสียงออกมาเป็นทำนอง จะมีเนื้อร้องหรือไม่มีเนื้อร้องก็ได้ ยึดถือการดำเนินทำนองเป็นสำคัญ และมีการกำหนดจังหวะไว้เป็นที่แน่นอน ตลอดจนดนตรีสามารถดำเนินทำนองได้อย่างสมบูรณ์ สันนิษฐานว่าการขับต้องมาก่อนการร้อง (คณพล จันทน์หอม, 2539: 22)

การขับร้อง ขับคือ การเปล่งเสียงออกไปอย่างเดียวกับร้องแต่การขับมักใช้ในทำนองที่มีความยาวไม่แน่นอน การเดินทำนองเป็นเพียงแนวทางเท่านั้น และถือถ้อยคำเป็นสำคัญ ทำนองต้องนุ่มเข้าหาถ้อยคำ เช่น ขับเสภา เป็นต้น การขับกับร้องมีวิธีการที่คล้ายคลึงและมักจะระคนปนกันอยู่ จึงมักจะเรียกรวมๆ กันว่า ขับร้อง ส่วนคำว่าร้อง คือ การเปล่งเสียงออกไปให้เป็นที่แน่นอน จะมีถ้อยคำหรือไม่หรือมีแต่สระอะไรก็ได้ แต่ต้องถือทำนองเป็นสำคัญ ถ้อยคำต้องนุ่มเข้าหาทำนอง เช่น ร้องเพลงต่างๆ เป็นต้น (สงบศึก ธรรมวิหาร, 2540: 142)

การขับร้อง มาจากคำสองคำคือ ขับกับร้อง ขับ หมายถึง การเปล่งเสียงไปตามบทกวีโดยยึดลำนําเป็นบทสำคัญ มีทำนองตกแต่งบ้างเพียงเล็กน้อย ส่วนเสียงสูงต่ำอนุโลมไปกับเสียงแต่งแห่งถ้อยคำนั้นๆ และไม่กำหนดกฎเกณฑ์ว่าจะสั้นยาวเพียงไร ส่วนจังหวะก็ไม่ผู้จะแน่นอน เช่น การแห่ ขับซอ แอ่ว ส่วนการร้อง หมายถึง การเปล่งเสียงที่มีทำนองและจังหวะ การดำเนินเสียงสูงต่ำ ยึดถือเนื้อเพลงเป็นส่วนสำคัญ ถ้อยคำที่มีเสียงสูงต่ำต้องอนุโลมเสียงเข้าหาทำนองแห่งเนื้อเพลงนั้น ส่วนความสั้นยาวต้องอยู่บังคับของเพลง เสียงที่ร้องนี้ดนตรีสามารถดำเนินตามได้อย่างสมบูรณ์ (เรณู โกศินานนท์, 2516: 12)

การขับร้อง เป็นการแสดงออกขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งของมนุษย์เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ การขับร้องสามารถแสดงออกถึงความรู้สึกและอารมณ์ได้ชัดเจนกว่าเสียงดนตรี เพราะการขับร้องมีการเชื่อมโยงกับภาษาคือคำร้อง ซึ่งมีความหมายที่เฉพาะเจาะจง ถึงแม้การร้องนั้นจะไม่มีคำร้องก็ตาม เสียงร้องก็ยังสามารถก่อให้เกิดความรู้สึกและอารมณ์แก่ผู้ฟังได้ เนื่องจากเสียงร้องมีคุณลักษณะพิเศษซึ่งประกอบด้วย ทำนอง จังหวะ คุณภาพของเสียงร้องและลีลาในการร้องที่ต่างจากการอ่านและพูด ดังนั้นการขับร้องจึงเป็นศิลปะที่สามารถดึงดูดให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกอ่อนไหวและมีอารมณ์ร่วมต่อเสียงร้องนั้นได้ (อรวรรณ บรรจงศิลป์, 2546: 206)

จากคำนิยามและความหมายการขับร้องของผู้เชี่ยวชาญข้างต้น กล่าวได้ว่าการขับร้องคือการเปล่งเสียงออกมาเป็นทำนอง จะมีถ้อยคำหรือไม่มี หรือมีแต่สระก็ได้ แต่ต้องยึดถือทำนองและจังหวะเป็นสำคัญ เพื่อความสมบูรณ์ในการดำเนินทำนอง การขับร้องจะมีความแตกต่างกับคีตศิลป์ ตรงที่ การขับร้องคือการเปล่งเสียงออกมาโดยทั่วไป แต่คีตศิลป์จะหมายถึง การขับร้องที่ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ความรู้สึกคล้อยตาม ซึ่งเกิดมาจากความประณีตละเอียดอ่อนและความไพเราะจากการถ่ายทอดของนักร้องหรือนักคีตศิลป์

การพากย์ เช่น การพากย์โขน การอ่านทำนองเสนาะ เป็นต้น

การพากย์ เป็นศิลปะแห่งการใช้เสียงอีกอย่างหนึ่งที่แตกต่างออกไปจากการขับร้อง โดยปกติทั่วไปการพากย์จะปรากฏร่วมอยู่ในการแสดงนาฏศิลป์ เช่น การแสดงโขน ละคร ด้วยเหตุเพราะการแสดงโขนนั้น ผู้แสดงจะต้องสวมหัวโขน จึงทำให้ผู้แสดงไม่สามารถพูดเองได้ จึงต้องมีผู้ทำหน้าที่แทนซึ่งเรียกว่า ผู้พากย์และเจรจา และจะใช้คำพากย์และเจรจาดำเนินเรื่องราว เพื่อเล่าเรื่องราว แสดงอารมณ์อาการและกิริยาของตัวโขน และคำพูดของตัวโขน โดยผู้พากย์และเจรจានี้จะต้องเป็นผู้ที่เสียงดี มีความรู้ความสามารถในการใช้เสียงเป็นอย่างยิ่งและเข้าใจแจ่มแจ้งในบทบาทหรือเรื่องราวของการแสดงนั้นๆ อีกทั้งยังต้องเป็นผู้ที่มีไหวพริบปฏิภาณ และมีความรู้ความสามารถในการใช้บทกวีนิพนธ์ เช่น กลอน กาพย์ ได้เป็นอย่างดี

การพากย์ แบ่งออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. พากย์เมือง หรือพากย์ปลับปลา ใช้สำหรับตัวเอกอย่างเช่น ทศกัณฐ์ พระราม
2. พากย์รถ เป็นบทพากย์ชมพาทนะ กระบวนทัพและไพร่พล
3. พากย์ไอ้ ทำนองตอนต้นเป็นการพากย์ แต่ตอนท้ายเป็นทำนองร้องเพลง ไอ้ปี่ โดยมีปี่พาทย์รับ ใช้เป็นบทโศกเศร้า รำพัน
4. พากย์ชมดง ทำนองตอนต้นเป็นทำนองร้อง เพลงชมดงในตอนท้ายจึงกลายเป็นทำนองพากย์ธรรมดา สำหรับใช้เวลาชมป่าเขาถ้ำเนาไพร

5. พากย์บรรยาย หรือรำพัน คือ การพากย์เพื่อใช้บรรยายความเป็นมาเป็นไปของสิ่งหนึ่งสิ่งใด

6. พากย์เบ็ดเตล็ด คือ การพากย์ที่ใช้ในโอกาสทั่วไป

การขับ

การขับนั้น มีลักษณะคล้ายคลึงกับการร้อง แต่ต่างกันตรงที่การขับจะยึดบทร้องเป็นสำคัญ คือถ้อยคำต้องชัดเจน โดยให้การดำเนินทำนองเป็นแค่เพียงแนวการขับ เสียงที่เปล่งออกมาเป็นทำนองที่มีทั้งเสียงสูงและเสียงต่ำ ซึ่งทำนองที่เปล่งออกมานี้เรียกว่า ขับ มักจะมีความยาวของทำนองไม่แน่นอน มีจังหวะไม่แน่นอน (วัฒนา โกศินานนท์, 2536: 2) ใช้เวลาสั้นกว่าและมีลีลาที่กระชับ มีการเอื้อนน้อยกว่า หรืออาจไม่มีเอื้อนเลยก็ได้ จะใช้ในการบรรยายเรื่องราวอย่างรวดเร็ว เช่น การขับเสภาในการแสดงละครเสภา การขับลำนำเล่าเรื่อง เป็นต้น ในขณะที่การร้องนั้นจะยึดถือทำนองเป็นสำคัญเสียงที่เปล่งออกมานั้นประกอบด้วยทำนอง ลำนำและจังหวะ และเสียงที่เปล่งออกมานั้นจะมีถ้อยคำหรือไม่ก็ได้ หรือถ้าหากมีอาจเป็นในรูปของเสียงสระ เช่น อือ เออ เอย โดยการร้องจะมีจังหวะที่แน่นอน ถ้อยคำที่ร้องจะต้องนุ่มเข้าหาทำนองและจะต้องครบถ้วนตามทำนองเพลงที่ผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ไว้ (เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม, 2553: 21)

2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง งานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำเอาทฤษฎีทางการศึกษาประวัติศาสตร์ ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ ทฤษฎีการแพร่กระจาย รวมไปถึงทฤษฎีการสร้างสรรค เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่วางไว้ รายละเอียดของทฤษฎีที่นำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

2.3.1 แนวคิดและทฤษฎีทางประวัติศาสตร์

จากการศึกษาพบว่า มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ (นิยพรรณ (ผลวัฒน์) วรรณศิริ, 2540: 89- 92) ผลจากการศึกษาสรุปได้ว่า ทฤษฎีประวัติศาสตร์ เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต เพื่อประโยชน์ในการอธิบายเหตุการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้ในการทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ การศึกษาทางประวัติศาสตร์จึงเป็นการศึกษาตามสภาพความเป็นจริงของข้อมูล โดยลักษณะข้อมูลจะมีทั้งข้อมูลที่มาจากแหล่งปฐมภูมิและแหล่งทุติยภูมิ เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริง และสามารถ

ตรวจสอบข้อเท็จจริงเหล่านั้นได้โดยการนำข้อมูลมาจำแนกและลำดับข้อมูลก่อนหลัง ตามระยะเวลา เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์อย่างสมเหตุสมผลและสรุปผลอย่างมีขั้นตอน

จากแนวคิดนี้ ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาชีวิตประวัติและผลงานของ นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

2.3.2 แนวคิดและทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่

จากการศึกษาพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ (งามพิศ สัตย์สงวน, 2542: 36, นียพรรณ (ผลวัฒน์) วรรณศิริ, 2540: 108-111, ยศ สันตสมบัติ, 2540: 29) ผลจากการศึกษาสรุปได้ว่า ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม เป็นทฤษฎีที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์แบบบูรณาการ ของ โครงสร้างต่างๆ ในสังคม กล่าวคือ โครงสร้างของหน่วยต่างๆ ในสังคมนั้นมีความเชื่อมโยงกันทั้ง ทางตรงและทางอ้อม การศึกษาทฤษฎีนี้จึงต้องมอง โดยองค์รวม เพื่อความเข้าใจสังคมทั้งสังคม กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ เป็นการศึกษาการทำหน้าที่ของแต่ละโครงสร้างของ สังคม ว่าตอบสนองความต้องการพื้นฐานของสมาชิกในสังคมอย่างไร ตลอดจนศึกษาโครงสร้าง และความสัมพันธ์ของโครงสร้าง ใดๆก็ตาม สังคมจะมีการปรับสมดุลของตัวเองให้มีการ เคลื่อนไหวและไม่หยุดนิ่ง ซึ่งการปรับสมดุลนี้ จะเกิดขึ้นเมื่อ โครงสร้างใด โครงสร้างหนึ่งของสังคม ทรุดโทรม หรือทำหน้าที่ได้ไม่ดี วิธีการปรับตัวของสังคมนี้อาจทำให้สังคมสามารถดำรงอยู่ หรือ พัฒนาต่อไปได้

จากแนวคิดและทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นี้ ผู้วิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางใน การศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครได้

2.3.3 แนวคิดและทฤษฎีการแพร่กระจาย

จากการศึกษาพบว่า มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ (งามพิศ สัตย์สงวน, 2543: 59, นียพรรณ (ผลวัฒน์) วรรณศิริ, 2540: 93- 102, ยศ สันตสมบัติ, 2540: 25) ผลจากการศึกษาสรุปได้ว่า ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม เป็นการอธิบายถึงกระบวนการกระจายของวัฒนธรรมจาก สังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่ง โดยยึดหลักว่า วัฒนธรรม คือ ความคิดและพฤติกรรมที่ติดตัวบุคคล วัฒนธรรมหนึ่งๆ จะแพร่กระจายไปยังอีกแหล่งหนึ่งได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม การคมนาคมขนส่ง เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการแพร่กระจาย และการแพร่กระจาย มักเกิดขึ้นผ่านช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจน ขณะเดียวกันรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ดังกล่าวนี้อาจเกิดขึ้นภายในระบบของสังคมวัฒนธรรม

การวิจัยเรื่อง งานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนี้ แสดงให้เห็นถึงการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม กล่าวคือ ศิลปินไทยเป็นวัฒนธรรมคนตรีที่มีมาช้านาน โดยมีนักคิดศิลป์ไทยเป็นผู้ทำหน้าที่สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมนี้ เมื่อนักคิดศิลป์มีการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ให้เกิดขึ้น วัฒนธรรมคนตรีที่มีอยู่กับตัวนักคิดศิลป์ก็เกิดการแพร่กระจายไปยังผลงานที่ได้รังสรรค์ขึ้นใหม่นั้นเอง

จากแนวคิดและทฤษฎีการแพร่กระจายนี้ ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษา งานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

2.3.4 แนวคิดและทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษาพบว่ามีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ (ลักขณา สรวิวัฒน์, 2549: 146-148, อารีย์ พันธมณี, 2545: บทนำ) ผลจากการศึกษาสรุปได้ว่า ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของวัลลัส (Wallas) กล่าวถึงลำดับขั้นในการเกิดความคิดสร้างสรรค์ มี 4 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นเตรียมการเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล 2. ขั้นฟักตัวเป็นขั้นตอนในการระดมความคิด 3. ขั้นคิดออกเป็นการคิดหาคำตอบ 4. ขั้นพิสูจน์เป็นการทดลองซ้ำเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปใช้ต่อไป

ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของเทลเลอร์ (Tayler) กล่าวถึงผลงานของความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ว่า ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่ดีประดิดประดอยขึ้นมาใหม่ แต่ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์นั้นอาจเกิดขึ้นจากขั้นใดขั้นหนึ่งใน 6 ขั้นตอนต่อไปนี้ 1. ขั้นกล้าแสดงออกอย่างอิสระ 2. ขั้นผลิตผลงานออกมาโดยไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่แต่อาศัยทักษะบางประการ 3. ขั้นสร้างสรรค์แสดงถึงความคิดใหม่ที่ไม่ได้เลียนแบบใคร 4. ขั้นความคิดสร้างสรรค์เป็นการประดิดประดอยสิ่งใหม่ที่ไม่ซ้ำใคร 5. ขั้นพัฒนาและปรับปรุงผลงานจากขั้นที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 6. ขั้นความคิดสร้างสรรค์สุดยอดคือคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมขั้นสูงสุดได้

ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของออสบอร์น อเล็กซ์ เอฟ. ออสบอร์น (Alex F. Osborn) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เกิดจากจินตนาการที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้แก้ปัญหา เมื่อมนุษย์ต้องเผชิญหน้ากับปัญหา และไม่ได้เป็นจินตนาการที่เลื่อนลอย โดยมีกระบวนการ 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ปัญหา 2. การเตรียมและรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา 3. การวิเคราะห์เพื่อแยกแยะข้อมูลเพื่อความเหมาะสมในการตัดสินใจ 4. การใช้ความคิดเพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด 5. การฟักความคิดเพื่อให้ความคิดชัดเจนขึ้น 6. การสังเคราะห์หรือการบรรจุชิ้นส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน 7. การประเมินผลเพื่อคัดเลือกคำตอบที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

จากทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์นี้ ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษา งานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

2.4 สารัตถะที่เกี่ยวข้อง

วงดนตรีไทยและการนำไปใช้

ดนตรีไทยมีประวัติความเป็นมาช้านาน ควบคู่ไปกับวิถีชีวิตของคนในสังคมไทย สะท้อนให้เห็นถึงศิลปวัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทยในแต่ละยุคแต่ละสมัยได้อย่างชัดเจน เมื่อกาลเวลาผ่านไปดนตรีไทยก็มีพัฒนาการมากขึ้นตามลำดับ พัฒนาการที่ว่านั้น เกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน จนก่อเกิดเป็นวัฒนธรรมดนตรีไทยอย่างชัดเจน ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นและยังคงดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน

วงดนตรีไทยเกิดขึ้นเพื่อรับใช้สังคมในโอกาสวาระต่างๆ การแบ่งประเภทของวงดนตรีไทยจึงมีความสำคัญยิ่ง เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเหมาะสมต่อการบรรเลงตามวาระงานนั้นๆ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบรรเลง อันเป็นระเบียบแบบแผนมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน จึงได้มีการแบ่งประเภทวงดนตรีไทยเป็น 3 ประเภท คือ วงปี่พาทย์ วงเครื่องสายและวงมโหรี ดังจะกล่าวต่อไปนี้

วงปี่พาทย์

วงปี่พาทย์เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย เป็นวงดนตรีที่เกิดจากการประสมกันระหว่างเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า และเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี โดยมีปี่เป็นประธาน เป็นวงดนตรีไทยที่มีความสนุกสนาน ผู้บรรเลงจะต้องมีทักษะในการบรรเลงที่ดี ปัจจุบันสามารถแบ่งออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

วงปี่พาทย์ชาตรี

วงปี่พาทย์ชนิดนี้มีพัฒนาการมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วงปี่พาทย์เครื่องห้าชนิดเขา ใช้บรรเลงประกอบการแสดงหนังตะลุง มโนรา หรือที่เรียกว่าละครชาตรี ภายหลังจึงตั้งชื่อตามละครชาตรีว่า วงปี่พาทย์ชาตรี ยังคงบรรเลงตามหัวเมือง ปักข์ได้จนถึงทุกวันนี้ เครื่องดนตรีประกอบด้วย (เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี, 2530: 61)

1. ปี่ชวา 1 เล้า
2. ซ้องคู่ 1 ชุด
3. กลองชาตรี 1 คู่
4. โทนชาตรี 1 คู่
5. ฉิ่ง 1 คู่

วงปีพาทย์ไม้แข็ง

วงปีพาทย์ไม้แข็ง หรือที่เรียกกันว่า วงปีพาทย์เครื่องหนัก เป็นวงปีพาทย์ที่ใช้ไม้แข็ง ในการบรรเลง ทำให้มีเสียงดังกังวาล หนักแน่น ฟังดูครึกครื้นสนุกสนาน ใช้บรรเลงในโอกาสทั่วไป เช่น งานพระราชพิธีหลวงต่างๆ งานพิธีทางพระพุทธศาสนา เทศน์มหาชาติ เป็นต้น โดยเหมาะที่จะบรรเลงในลานกว้างๆ วงปีพาทย์ไม้แข็งสามารถแบ่งออกได้เป็น วงปีพาทย์ไม้แข็งเครื่องห้า วงปีพาทย์ไม้แข็งเครื่องคู่ และวงปีพาทย์ไม้แข็งเครื่องใหญ่ ดังนี้

วงปีพาทย์เครื่องห้า

วงปีพาทย์เครื่องห้า หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วงปีพาทย์เครื่องห้าอย่างหนัก วงปีพาทย์ชนิดนี้ถือเป็นต้นแบบที่ทำให้เกิดวงปีพาทย์อีกหลายชนิดในเวลาต่อมา เป็นวงปีพาทย์ที่เล็กที่สุด เพราะมีเครื่องดนตรีน้อยชิ้นที่สุด มีพัฒนาการมาจากวงปีพาทย์ประกอบการแสดงละครชาตรี วงปีพาทย์ชนิดนี้เดิมทีมีกลองทัดลูกเดียว ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 1 ได้เพิ่มกลองทัดเป็น 2 ลูก และหากบรรเลงประกอบการเล่นเสภาจะใช้กลองสองหน้าเพื่อตีแทนตะโพน นิยมใช้บรรเลงประกอบการแสดงโขน ละครและหนังใหญ่ เครื่องดนตรีประกอบด้วย (เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี, 2530: 62)

1. ปี่ใน 1 เล้า	2. ระนาดเอก 1 ราง
3. ฆ้องวงใหญ่ 1 วง	4. ตะโพน 1 ใบ
5. กลองทัด 1 คู่	6. ฉิ่ง 1 คู่

วงปีพาทย์ไม้แข็งเครื่องคู่

วงปีพาทย์เครื่องคู่เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โดยมีพัฒนาการมาจากวงปีพาทย์ไม้แข็งเครื่องห้า แต่ได้เพิ่มเครื่องดนตรีประเภทดำเนินทำนองให้เป็นคู่ เช่น เพิ่มปี่นอกให้คู่กับปี่ใน เพิ่มระนาดทุ้มให้คู่กับระนาดเอก เหล่านี้เป็นต้น นิยมใช้ประกอบการแสดงโขน ละครและงานมงคลต่างๆ เครื่องดนตรีประกอบด้วย (เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี, 2530: 62)

1. ปี่ใน 1 เล้า	2. ปี่นอก 1 เล้า	
3. ระนาดเอก 1 ราง	4. ระนาดทุ้ม 1 ราง	
5. ฆ้องวงใหญ่ 1 วง	6. ฆ้องวงเล็ก 1 วง	
7. ตะโพน 1 ใบ	8. กลองทัด 1 คู่ (มี 2 ใบ)	
9. ฉิ่ง 1 คู่	10. ฉาบเล็ก 1 คู่	11. โหม่ง 1 ใบ

วงปี่พาทย์ไม้แข็งเครื่องใหญ่

วงปี่พาทย์ไม้แข็งเครื่องใหญ่ เป็นวงที่เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ มีพัฒนาการมาจากวงปี่พาทย์เครื่องคู่และใช้เครื่องดนตรีเหมือนกับวงปี่พาทย์เครื่องคู่ทุกประการ แต่มีการเพิ่มระนาดเอกเหล็กและระนาดทุ้มเหล็ก หรือที่เรียกว่า “หัว-ท้าย” โดยให้ระนาดเอกเหล็กอยู่ริมด้านขวามือ และระนาดทุ้มเหล็กอยู่ริมด้านซ้ายมือ นิยมใช้บรรเลงและขับร้องประกอบการแสดง โขน ละคร และบรรเลงประกอบการร้องส่ง เครื่องดนตรีประกอบด้วย (เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี, 2530: 63)

1. ปี่ใน 1 เล้า	2. ปี่นอก 1 เล้า
3. ระนาดเอก 1 ราง	4. ระนาดทุ้ม 1 ราง
5. ระนาดเอกเหล็ก	6. ระนาดทุ้มเหล็ก
7. ซ้องวงใหญ่ 1 วง	8. ซ้องวงเล็ก 1 วง
9. ตะโพน 1 ใบ	10. กลองทัด 1 คู่ (มี 2 ใบ)
11. ฉิ่ง 1 คู่	12. ฉาบเล็ก 1 คู่
13. โหม่ง 1 ใบ	14. กรับ 1 คู่

วงปี่พาทย์ไม้นวม

วงปี่พาทย์ไม้นวม เป็นวงปี่พาทย์ที่มีลักษณะคล้ายกับวงปี่พาทย์ไม้แข็ง แต่ต่างกันตรงที่วงปี่พาทย์ไม้แข็งจะใช้ไม้ตีที่ชุบด้วยรัก ทำให้เสียงดัง และใช้ปี่ในและปี่นอกในการบรรเลง อีกทั้งวงปี่พาทย์ไม้แข็งไม่ได้ใช้ซอในการบรรเลง ในขณะที่วงปี่พาทย์ไม้นวม ใช้ไม้ตีที่เป็นไม้นวมเพื่อความนุ่มนวลของเสียงที่ออกมา และมีการตัดปี่ในปี่นอกออกและใช้ขลุ่ยแทน อีกทั้งยังเพิ่มซออู้เข้ามาในวงเพื่อต้องการให้เสียงเกิดความนุ่มนวลมากยิ่งขึ้น ดังนั้นอารมณ์ของวงดนตรีทั้ง 2 วงนี้จึงมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง โดยจะเห็นได้จากวงปี่พาทย์ไม้นวมนั้นจะให้ความรู้สึกนุ่มนวล อ่อนหวาน ฟังแล้วเพลิดเพลิน ในขณะที่วงปี่พาทย์ไม้แข็ง ให้อารมณ์ฮึกเหิม ฟังสนุกสนาน แลดูสง่า

วงปี่พาทย์ไม้นวมนี้ใช้บรรเลงและขับร้องในอาคารหรือห้องกว้างๆ โดยนิยมใช้วงปี่พาทย์ไม้นวมบรรเลงและขับร้องประกอบการร้องส่ง สามารถแบ่งออกได้เป็น วงปี่พาทย์ไม้นวมเครื่องห้า วงปี่พาทย์ไม้นวมเครื่องคู่ และวงปี่พาทย์ไม้นวมเครื่องใหญ่ ดังนี้(ณรงค์ชัย พิภูลศรี, 2533: 61-62)

วงปี่พาทย์ไม้นวมเครื่องห้า

วงปี่พาทย์ไม้นวมเครื่องห้า เครื่องดนตรีประกอบด้วย

1. ระนาดเอก 1 ราง	2. ฆ้องวงใหญ่ 1 วง
3. ขลุ่ยเพียงออ 1 เลา	4. ซออู้ 1 คั่น
5. ตะโพน 1 คู่	6. กลองทัด 1 คู่
7. ฉิ่ง 1 คู่	8. กรับ 1 คู่

วงปี่พาทย์ไม้นวมเครื่องคู่

วงปี่พาทย์ไม้นวมเครื่องคู่ เครื่องดนตรีประกอบด้วย

1. ระนาดเอก 1 ราง	2. ระนาดทุ้ม 1 ราง
3. ฆ้องวงใหญ่ 1 วง	4. ฆ้องวงเล็ก 1 วง
5. ขลุ่ยเพียงออ 1 เลา	6. ซออู้ 1 คั่น
7. ตะโพน 1 คู่	8. กลองทัด 1 คู่
9. ฉิ่ง 1 คู่	10. ฉาบเล็ก 1 คู่
11. โหม่ง 1 ใบ	12. กรับ 1 คู่

วงปี่พาทย์ไม้นวมเครื่องใหญ่

วงปี่พาทย์ไม้นวมเครื่องใหญ่ เครื่องดนตรีประกอบด้วย

1. ระนาดเอก 1 ราง	2. ระนาดทุ้ม 1 ราง	
3. ระนาดเอกเหล็ก	4. ระนาดทุ้มเหล็ก	
5. ฆ้องวงใหญ่ 1 วง	6. ฆ้องวงเล็ก 1 วง	
7. ขลุ่ยเพียงออ 1 เลา	8. ขลุ่ยหลีบ 1 เลา	
9. ซออู้ 1 คั่น	10. ตะโพน 1 ใบ	
11. กลองทัด 1 คู่ (มี 2 ใบ)	12. ฉิ่ง 1 คู่	
13. ฉาบเล็ก 1 คู่	14. โหม่ง 1 ใบ	15. กรับ 1 คู่

วงปี่พาทย์ตึกคำบรรพ์

วงปี่พาทย์ชนิดนี้ เกิดขึ้นในรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เพื่อใช้บรรเลงประกอบการแสดงละครตึกคำบรรพ์ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ (ม.ร.ล. หลาน กุญชร) ได้ทรงปรับปรุงขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2441 จากแนวอุปรากรที่ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกหรือที่เรียกว่า OPERA และให้ชื่อการเล่นละครชนิดใหม่นี้ว่า “ละครตึกคำบรรพ์” สืบเนื่องมาจากโรงละครที่ใช้แสดงนั้น ชื่อว่า “โรงละครตึกคำบรรพ์” จึงได้

ตั้งชื่อวงดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงนี้ว่า “วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์” โดยใช้บรรเลงประกอบการแสดงครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2442 วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์นี้เป็นวงดนตรีที่มีเสียงทุ้มนุ่มนวล เพราะคัดเฉพาะเครื่องดนตรีที่มีเสียงทุ้มต่ำทั้งหมดเพื่อความเหมาะสมกับการแสดงละครดึกดำบรรพ์ เครื่องดนตรีประกอบด้วย (ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์, 2533: 62)

1. ระนาดเอก (ตีด้วยไม้ نرم) 1 ราง
2. ระนาดทุ้ม 1 ราง
3. ระนาดทุ้มเหล็ก 1 ราง
4. ฉิ่งวงใหญ่ 1 วง
5. ขลุ่ยเพียงออ 1 เล้า
6. ซออู้ 1 คัน
7. ขลุ่ยอู้ 1 เล้า
8. ฉิ่งหุ่ย 1 ชุด (มี 7 ใบ)
9. ตะโพน 1 ใบ
10. กลองตะโพน 1 คู่
11. กลองแขก 1 คู่
12. ฉิ่ง 1 คู่

วงปี่พาทย์นางหงส์

เป็นวงดนตรีที่ประสมระหว่างวงปี่พาทย์กับวงบัวลอย ใช้บรรเลงเฉพาะในงานศพ โดยนิยมบรรเลงเพลงเรื่องนางหงส์ 2 ชั้น เป็นหลัก จึงได้ชื่อว่า วงปี่พาทย์นางหงส์ ตามชื่อเพลงที่บรรเลง มี 3 วงด้วยกันคือ วงปี่พาทย์นางหงส์เครื่องห้า วงปี่พาทย์นางหงส์เครื่องคู่ และวงปี่พาทย์นางหงส์เครื่องใหญ่ ดังนี้ (ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์, 2533: 62 -63)

วงปี่พาทย์นางหงส์เครื่องห้า เครื่องดนตรีประกอบด้วย

1. ปี่ชวา 1 เล้า
2. ระนาดเอก 1 ราง
3. ฉิ่งวงใหญ่ 1 วง
4. กลองมลายู 1 คู่
5. ฉิ่ง 1 คู่
6. โหม่ง 1 ใบ

วงปี่พาทย์นางหงส์เครื่องคู่ เครื่องดนตรีประกอบด้วย

1. ปี่ชวา 1 เล้า
2. ระนาดเอก 1 ราง
3. ระนาดทุ้ม 1 ราง
4. ฉิ่งวงใหญ่ 1 วง
5. กลองมลายู 1 คู่
6. ฉิ่ง 1 คู่
7. ฉาบเล็ก 1 คู่
8. โหม่ง 1 ใบ

วงปี่พาทย์นางหงส์เครื่องใหญ่ เครื่องดนตรีประกอบด้วย

1. ปี่ชวา 1 เล้า
2. ระนาดเอก 1 ราง

3. ระนาดทุ้ม 1 ราง	4. ระนาดเอกเหล็ก 1 ราง	
5. ระนาดทุ้มเหล็ก 1 ราง	6. ฆ้องวงใหญ่ 1 วง	
7. ฆ้องวงเล็ก 1 วง	8. กลองมลายู 1 คู่	
9. ฉิ่ง 1 คู่	10. ฉาบเล็ก 1 คู่	11. โหม่ง 1 ใบ

วงปี่พาทย์มอญ

วงปี่พาทย์มอญ แต่เดิมเป็นวงดนตรีของชนชาติมอญ มีเครื่องดนตรีคล้ายกับวงปี่พาทย์ของไทย แต่จะมีขนาดและลักษณะที่ต่างกันบ้าง และมีเป็งฆ้องวงใหญ่ที่ไม่มีปรากฏในของไทย โดยวงปี่พาทย์มอญนี้ ชาวมอญจะใช้บรรเลงในงานหรือพิธีในทุกโอกาสทั้งงานมงคลและงานอวมงคล ต่อมาเมื่อเป็นที่นิยมของนักดนตรีไทย จึงได้รับการประสมวงตามวงปี่พาทย์ของไทย และใช้วงปี่พาทย์มอญบรรเลงในงานศพเท่านั้น วงปี่พาทย์มอญ แบ่งออกได้เป็น วงปี่พาทย์มอญเครื่องห้า วงปี่พาทย์มอญเครื่องคู่ และวงปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ ดังนี้ (ณรงค์ชัย ปัญญกรัษต์, 2533: 63 -64)

วงปี่พาทย์มอญเครื่องห้า เครื่องดนตรีประกอบด้วย

1. ปี่มอญ 1 เลา	2. ระนาดเอก 1 ราง
3. ฆ้องวงใหญ่ 1 วง	4. ตะโพนมอญ 1 ใบ
5. เป็งฆ้องวงเล็ก 1 คอก	6. ฉิ่ง 1 คู่
7. ฉาบใหญ่ 1 คู่	

วงปี่พาทย์มอญเครื่องคู่ เครื่องดนตรีประกอบด้วย

1. ปี่มอญ 1 เลา	2. ระนาดเอก 1 ราง	
3. ระนาดทุ้ม 1 ราง	4. ฆ้องวงใหญ่ 1 วง	
5. ฆ้องวงเล็ก 1 วง	6. ตะโพนมอญ 1 ใบ	
7. เป็งฆ้องวงเล็ก 1 คอก	8. ฉิ่ง 1 คู่	
9. ฉาบเล็ก 1 คู่	10. ฉาบใหญ่ 1 คู่	11. ฆ้องราว 1 ชุด

วงปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ เครื่องดนตรีประกอบด้วย

1. ปี่มอญ 1 เลา	2. ฆ้องวงใหญ่ 1 ราง
3. ฆ้องวงกลาง 1 ราง	4. ฆ้องวงเล็ก 1 ราง
5. ระนาดเอก 1 ราง	6. ระนาดทุ้ม 1 ราง

7. ระนาดเอกเหล็ก 1 ราง	8. ระนาดทุ้มเหล็ก 1 ราง
9. ตะโพนมอญ 1 ใบ	10. เป็งบางคอก 1 คอก
11. ฉิ่ง 1 คู่	12. ฉาบเล็ก 1 คู่
13. ฉาบใหญ่ 1 คู่	14. ฆ้องราว 1 ชุด

วงเครื่องสาย

วงเครื่องสาย เป็นวงดนตรีที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย เป็นวงดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายเป็นหลัก เช่น ซอด้วง ซออู้ จะเข้ เป็นต้น โดยวงดนตรีนี้จะมีเสียงค่อนข้างแหลม สูง วงเครื่องสายที่ปรากฏในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น วงเครื่องสายไทย วงเครื่องสายปี่ชวา และวงเครื่องสายประสม ดังนี้

วงเครื่องสายไทย

วงเครื่องสายไทยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ วงเครื่องสายไทยวงเล็ก (วงเครื่องเดี่ยว) และวงเครื่องสายไทยเครื่องคู่ ดังต่อไปนี้

วงเครื่องสายไทยวงเล็ก (วงเครื่องเดี่ยว) เป็นวงเครื่องสายที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรีเพียงอย่างละชิ้น ถือเป็นหลักของวงเครื่องสายไทย เครื่องดนตรีประกอบด้วย (ณรงค์ชัย ปิฎกัรชต์, 2533: 58)

1. ซอด้วง 1 คัน	2. ซออู้ 1 คัน	
3. จะเข้ 1 ตัว	4. ขลุ่ยเพียงออ 1 เลา	
5. โทน-รำมะนา 1 คู่	6. ฉิ่ง 1 คู่	7. ฉาบเล็ก 1 คู่

วงเครื่องสายไทยเครื่องคู่ เป็นวงเครื่องสายที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรีอย่างละ 2 ชิ้น เครื่องดนตรีประกอบด้วย (เฉลิมศักดิ์ พิฎกัรชต์, 2530: 60)

1. ซอด้วง 2 คัน	2. ซออู้ 2 คัน
3. จะเข้ 2 ตัว	4. ขลุ่ยเพียงออ 1 เลา
5. ขลุ่ยหลีบ 1 เลา	6. โทน-รำมะนา 1 คู่
7. ฉิ่ง 1 คู่	8. ฉาบเล็ก 1 คู่
9. กรับ 1 คู่	10. โหม่ง 1 ใบ

วงเครื่องสายปี่ชวา

วงเครื่องสายปี่ชวา เกิดขึ้นปลายสมัย รัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตน โกสินทร์ เป็นวงเครื่องสายไทยที่บรรเลงประสมกับวงกลองแขก เดิมเรียกว่า วงกลองแขกใหญ่ วงเครื่องสายปี่ชวาจะตัด โทณ-รามะนาออก และจะใช้ขลุ่ยหลีบแทนขลุ่ยเพียงออ เพื่อให้เสียงเข้ากับปี่ชวาได้ดี และเสียงที่ใช้ในการบรรเลงจะมีเสียงสูงตามเสียงของปี่ชวา เครื่องดนตรีประกอบด้วย

1. ซอด้วง 1 คัน
2. ซออู้ 1 คัน
3. จะเข้ 1 ตัว
4. ขลุ่ยหลีบ 1 เล้า
5. ปี่ชวา 1 เล้า
6. กลองแขก 1 คู่
7. ฉิ่ง 1 คู่

วงเครื่องสายประสม

วงเครื่องสายประสม เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตน โกสินทร์ เป็นวงเครื่องสายที่ได้นำเครื่องดนตรีไทยและต่างชาติเข้ามาบรรเลงร่วมกับวงเครื่องสายไทย และการเรียกชื่อวงเครื่องสายชนิดนี้ จะเรียกตามชื่อของเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีต่างชาติที่นำมาบรรเลงร่วมในวง เช่น วงเครื่องสายประสมระนาดเอก วงเครื่องสายประสมซอสามสาย วงเครื่องสายประสมไวโอลิน และวงเครื่องสายประสมขิม เหล่านี้เป็นต้น และเป็นที่ยอมรับกันอย่างมาก ในสมัยรัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตน โกสินทร์ เครื่องดนตรีประกอบด้วย

1. ซอด้วง 1 คัน
2. ซออู้ 1 คัน
3. จะเข้ 1 ตัว
4. ขลุ่ยหลีบ 1 เล้า
5. ฉิ่ง 1 คู่
6. กลองแขก 1 คู่
7. ไวโอลิน (ขิม ระนาดเอก)

วงมโหรี

วงมโหรีเป็นวงดนตรีที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แต่เดิมจะใช้ผู้หญิงบรรเลง โดยมีผู้บรรเลง 4 คน เรียกว่า วงมโหรีเครื่องสี่ ต่อมาปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้เพิ่มฉิ่งเพื่อให้คนร้องตีแทนกรับพวง กลายเป็นวงมโหรีเครื่องหก และเป็นวงมโหรีเครื่องแปดและเครื่องใหญ่ในเวลาต่อมา สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ควรยึดถือและสืบทอดตามแบบแผนแต่โบราณนั้นก็คือ ระนาดและฆ้องของวงมโหรีนั้นจะต้องมีขนาดเล็กกว่าเครื่องดนตรีปกติในวงปี่พาทย์ และเสียงของระนาดเอกในวงมโหรีจะมีเสียงสูงกว่าวงปี่พาทย์ 2 เสียง ปัจจุบันวงมโหรีเป็นวงดนตรีที่มีการประสมระหว่างวงปี่พาทย์และวงเครื่องสาย และมีเครื่องดนตรีครบทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นเครื่อง

ดีด สี ดี เป่า และเครื่องประกอบจังหวะ โดยแบ่งออกเป็น วงมโหรีเครื่องเล็ก (วงมโหรีเครื่องเดี่ยว)
วงมโหรีเครื่องคู่ และวงมโหรีเครื่องใหญ่ ดังนี้

**วงมโหรีเครื่องเล็ก (วงมโหรีเครื่องเดี่ยว) เครื่องดนตรีประกอบด้วย (ณรงค์ชัย ปิฎก
รัชต์, 2533: 59- 60)**

1. ซอสามสาย 1 คัน	2. จะเข้ 1 ตัว
3. ขลุ่ยเพียงออ 1 เล้า	4. ระนาดเอก 1 ราง
5. ฆ้องวงกลาง (ฆ้องมโหรี) 1 วง	6. ซอด้วง 1 คัน
7. ซออู้ 1 คัน	8. โทน-รำมะนา 1 คู่
9. ฉิ่ง 1 คู่	10. ฉาบเล็ก 1 คู่
	11. กรับพวง 1 คู่

วงมโหรีเครื่องคู่ เครื่องดนตรีประกอบด้วย

1. ซอสามสาย 2 คัน	2. ซอสามสายหลิบ 1 คัน
3. ซอด้วง 2 คัน	4. ซออู้ 2 คัน
5. จะเข้ 2 ตัว	6. ขลุ่ยเพียงออ 1 เล้า
7. ขลุ่ยหลิบ 1 เล้า	8. ระนาดเอก 1 ราง
9. ระนาดทุ้ม 1 ราง	10. ฆ้องวงกลาง (ฆ้องมโหรี) 2 วง
11. โทน-รำมะนา 1 คู่	12. ฉิ่ง 1 คู่
13. ฉาบเล็ก 1 คู่	14. โหม่งราว 1 ราว

วงมโหรีเครื่องใหญ่ เครื่องดนตรีประกอบด้วย

1. ซอสามสาย 1 คัน	2. ซอสามสายหลิบ 1 คัน
3. ซอด้วง 2 คัน	4. ซออู้ 2 คัน
5. จะเข้ 2 ตัว	6. ระนาดเอก 1 รางขลุ่ยเพียงออ 1 เล้า
7. ระนาดทุ้ม 1 ราง	8. ระนาดเอกเหล็ก 1 ราง
9. ระนาดทุ้มเหล็ก 1 ราง	10. ฆ้องวงกลาง (ฆ้องมโหรี) 2 วง
11. ขลุ่ยอู้ 1 เล้า	12. ขลุ่ยเพียงออ 1 เล้า
13. ขลุ่ยหลิบ 1 เล้า	14. โทน-รำมะนา 1 คู่
15. ฉิ่ง 1 คู่	16. ฉาบเล็ก 1 คู่
	17. โหม่งราว 1 ราว

ทั้งหมดนี้คือประเภทของวงดนตรีไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน แต่ยังมีวงดนตรีไทยอีกรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นในรัชกาลที่ 9 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ คือ วงมหาดุริยางค์ไทย โดยครูประสิทธิ์ถาวร เป็นผู้คิดริเริ่มขึ้น โดยใช้ผู้บรรเลงจำนวนมาก และมีการบรรเลงเครื่องดนตรีครบทุกประเภท ซึ่งถือเป็นพัฒนาที่สำคัญอีกขั้นหนึ่งของการดนตรีไทย

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรวรรณ บรรจงศิลป์และคณะ (2534) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดและภูมิปัญญาไทยชุดดุริยางคศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า การขับร้องเพลงไทยเริ่มต้นจากการใช้ภาษาพูดเพื่อใช้ในการสื่ออารมณ์และเล่าเรื่องราวต่างๆ ดังหลักฐานที่พบเป็นบทขับร้อง และการขับร้องมีวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยจากการขับลำและเพลงพื้นบ้าน ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้มีการพัฒนาขึ้นในราชสำนักและเริ่มเป็นระเบียบแบบแผนที่ชัดเจนขึ้น และได้พัฒนาต่อมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ปัจจุบันพบการขับร้อง 2 แบบ คือการขับร้องแบบเก่าคือการบิเบียงแหลมสูงซึ่งได้รับอิทธิพลจากการร้องประกอบละครสมัยโบราณ และการขับร้องรูปแบบหนึ่งที่ใช้เสียงร้องนุ่มนวล เน้นอารมณ์ความรู้สึกและลีลาในทำนองทางร้องมากขึ้น

นพพร ปัญญาพิสิทธิ์ (2540) ได้ศึกษาเรื่อง วิเคราะห์ทางร้องเพลงจระเข้หางยาว เถาทงธรรมดามีที่ขยวกลับ ผลการวิจัยพบว่าผู้วิจัยได้วิเคราะห์โครงสร้างของทางร้อง ความสัมพันธ์ของเสียงลูกตกกับเสียงวรรณยุกต์ในเนื้อร้อง และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของทางขับร้องในส่วนของการเอื้อนรูปในแบบต่างๆ เช่น การเอื้อนเนื้อทำนองเพลง การเอื้อนตกแต่ง ทำนองที่ปรากฏในคำร้องของเพลงจระเข้หางยาวเถาทงธรรมดาไม่มีที่ขยวกลับ จากทางร้องของนักร้องที่มีชื่อเสียงจำนวน 6 คนคือ ครูประจิด จำประเสริฐ ครูกัญญา โรหิตาจล ครูสุจิตต์ คุริยประณีต ครูแจ้ง คล้ายสีทอง ครูสมบัติ สังเวียนทอง และครูสมชาย ทับพร

เสาวนีย์ ชื่อดรง (2540) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ทางร้องเพลงแขกมอญ เถา ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ทางร้องเพลงแขกมอญ เถา โดยทำการวิเคราะห์โครงสร้างและการดำเนินทำนองเพลงโดยทั่วไป ความสัมพันธ์ระหว่างทางร้องในแต่ละทางกับทำนองหลักและเทคนิคที่ปรากฏในแต่ละทางร้อง จากทางร้องของนักร้องจำนวน 4 คนคือ ครูสุจิตต์ คุริยประณีต ครูกัญญา โรหิตาจล ครูอุ๋น บัวเอี่ยม และครูสมชาย ทับพร ปรากฏว่าเพลงแขกมอญนั้นมีทำนองทางร้องที่มีความสัมพันธ์กับทำนองหลัก มีเทคนิคเฉพาะในแต่ละทางร้อง โดยทางร้องที่ 3 ซึ่งเป็นทางร้องของครูอุ๋น บัวเอี่ยม เป็นทางร้องที่ต่างไปจากทางร้องของครูท่านอื่น และทางร้องในแต่ละทางร้องนั้นได้ทำการบันทึกเป็นโน้ตสากลเพื่อเป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่ต่อไป

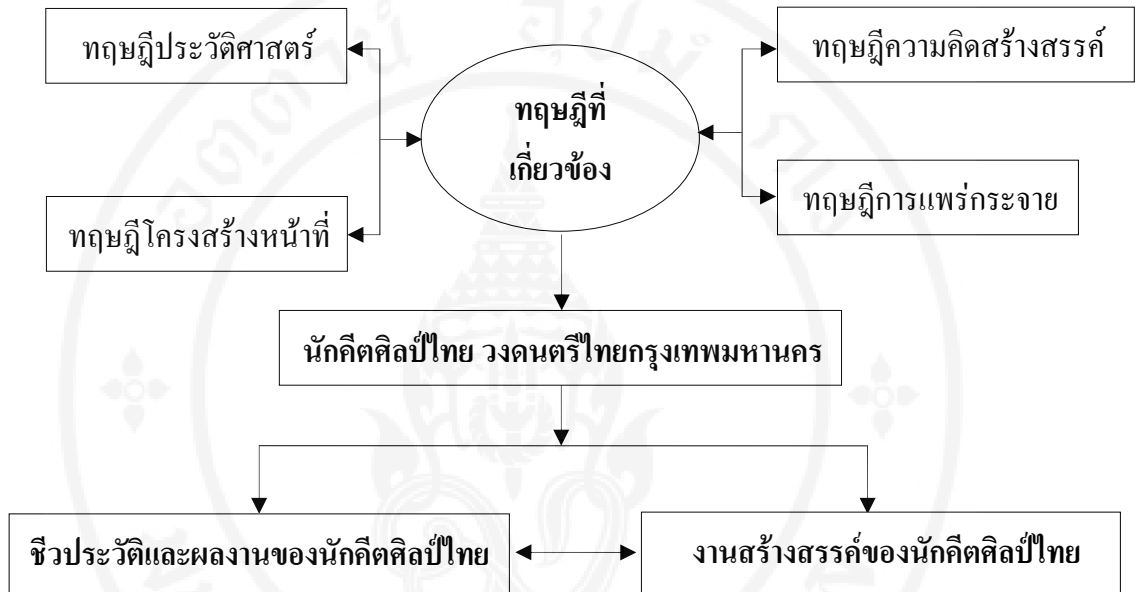
อรณพ วรวานิช (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ชีวประวัติและวิธีการขับร้องของ ศรีสุคา รัชตะววรรณ ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นในการวิเคราะห์ดังนี้ ศึกษาชีวประวัติของ ศรีสุคา รัชตะววรรณ และวิธีการขับร้องที่เป็นเอกลักษณ์ของศรีสุคา รัชตะววรรณ ว่าเป็นการขับร้องเสียงนึ่ง เสียงตรง เสียงเต็ม และมีเอกลักษณ์คือ มีเสียงใสแหลมสูงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ และคำร้องชัดเจน มีการใช้เทคนิคหลายอย่างในการขับร้องเพื่อให้เข้ากับเนื้อหาและอารมณ์เพลง ได้แก่ การเน้นเสียง เน้นคำ การลากเสียง การกระโดดเสียง การรวบเสียงรวบคำ การทอดเสียงขึ้น การซ้ำเสียง การใช้เสียงนาสิก

พันธ์ศักดิ์ วรรณดี (2549) ได้ศึกษาเรื่องประวัติ ผลงาน และกระบวนการถ่ายทอด ความรู้ของ ครูเลื่อน สุนทรวาทีน พบว่า ครูเลื่อน สุนทรวาทีน เป็นนักดนตรีในราชสำนักในสมัย รัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 7 เป็นทายาทของตระกูลนักดนตรีที่มีชื่อเสียง ได้รับการถ่ายทอดทางร้อง ที่ วงการ ดนตรีไทยยอมรับว่าเป็นทางร้องที่มีความโดดเด่นจากบิดา คือ พระยาเสนาะดุริยางค์ (แหม่ม สุนทรวาทีน) และเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ทางวัฒนธรรมด้านการขับร้องเพลงไทยที่มีความ ชำนาญ ด้วยแบบแผนหลักและวิธีการขับร้องแบบดั้งเดิม ด้วยการสาธิตให้ท่องจำ และสังเกตเพื่อ แก้ไขปรับปรุง โดยถ่ายทอดไปพร้อมการถ่ายทอดค่านิยมในระเบียบปฏิบัติ และความเชื่อที่เกี่ยวกับ วิชาชีพดนตรีตามแบบแผนประเพณีไทย และเป็นผู้อนุรักษ์หลักวิธีการขับร้อง และวิธีการถ่ายทอด ทางร้องของพระยาเสนาะดุริยางค์ (แหม่ม สุนทรวาทีน) ตามที่ท่านได้รับสืบทอดมา

ปรีชิตี นามสง่า (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ชีวิต ผลงาน บทบาทต่อสังคมและอัตลักษณ์ ของหมอลำลำอ่าง เจียงคำ บ้านขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นในการวิเคราะห์ดังนี้ ในด้านชีวิตของหมอลำลำอ่าง เจียงคำ เป็นคนมีความสามารถในการถ่ายทอดศิลปะหมอลำกลอนได้อย่างดี มีอัตลักษณ์เป็นของตนเองและยังเป็น หมอลำกลอนที่อนุรักษ์และเผยแพร่ให้ความรู้แก่สังคม ในด้านอัตลักษณ์ทำนองกลอนลำ มีทำนอง ทางสั้นที่เรียกว่า ลายสร้อย และทำนองทางยาวที่เรียกว่า ลายใหญ่และทำนองทางเดี่ยวจะแบ่ง ออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1. การไหว้ครู 2. ประกาศศรัทธา รายงานตัว 3. ปรีกษาการลำ 4. ลำทางยาว 5. ลำเดี่ยวลา ในด้านอัตลักษณ์ของขั้นตอนการแสดง ในด้านชุดแต่งกายมี 2 ลักษณะคือ ใต้กางเกงขา ยาว เสื้อเชิ้ตแขนยาว ผูกเนคไท เอาชายเสื้อเข้าในกางเกง สวมรองเท้าหนังสีดำ เป็นการแต่งกายแบบ สากล และอีกลักษณะหนึ่งเป็นการแต่งกายคล้ายแบบที่ 1 แต่ไม่ผูกเนคไท ในด้านการแสดงอารมณ์ ในการแสดง ได้รับยกย่องเป็นศิลปินที่มีความเป็นอัตลักษณ์ในการถ่ายทอดความรู้สึกลำผ่านการแสดง หมอลำกลอนที่ดีที่สุดคนหนึ่ง

2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากหัวข้อเรื่อง งานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สร้างกรอบความคิดในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

แผนภูมิ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

(ที่มา: อรุณิษา อรรถจนกุล)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง งานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาศัยวิธีการทางด้านมานุษยดนตรีวิทยา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

3.1 การวางแผนงานเบื้องต้น

ในการวางแผนงานเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสำรวจข้อมูลเบื้องต้นดังนี้

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเอกสารจากแหล่งการศึกษาต่างๆ และหน่วยงานราชการ ดังนี้

1. หอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ห้องสมุดดนตรีสมเด็จพระเทพรัตนฯ มหาวิทยาลัยมหิดล
3. ห้องสมุดจิ๋ว บางซื่อ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
4. ห้องสมุดสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล
5. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร
9. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
10. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยทักษิณ
11. ห้องสมุดสถาบันทักษิณคดีศึกษา จังหวัดสงขลา
12. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

ในการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยได้เข้าไปสำรวจพื้นที่ที่ต้องการปฏิบัติการภาคสนาม โดยเลือกสำรวจพื้นที่ที่ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร แล้วสอบถามข้อมูลสภาพทั่วไป ข้อมูลดนตรีและข้อมูลศิลปิน ทำให้ทราบว่า นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 10 ท่าน โดยยังคงปฏิบัติราชการอยู่ 4 ท่าน และเกษียณอายุราชการไปแล้ว 6 ท่าน และพบว่าควรสัมภาษณ์บุคคลข้อมูล 2 กลุ่ม คือนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร โดยมุ่งเน้นบุคคลข้อมูลที่เป็นนักคิดศิลป์ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นหลัก ดังต่อไปนี้

รายชื่อบุคคลข้อมูล ผู้เป็นนักคิดศิลป์ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

1. ครูอนงค์ แสงยนต์ (ศรีไทยพันธุ์)
2. ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ (ทองเชื้อ)
3. ครูกัญญา โรหิตาจร
4. ครูบุหงา นาคพลั้ง
5. ครูวิมล เพยเผ่าเย็น
6. ครูสุภาภักดิ์พัทธ์ แก้วระหนก
7. ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล
8. ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ
9. ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล
10. ครูชุนดิศ เกตุชรา

การเลือกพื้นที่ศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดพื้นที่ในการศึกษา 2 พื้นที่ด้วยกันคือ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร และสถานที่พำนักของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นพื้นที่ในการศึกษางานวิจัยเรื่องงานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

3.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม

การวิจัยเรื่องงานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์และสังเกตดังนี้

ข้อมูลสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ

การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยต้องการข้อมูลที่เจาะจงในเชิงลึก เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์ เป็นต้น โดยการสัมภาษณ์ลักษณะนี้ ผู้วิจัยจะต้องมีการเตรียมคำถามไว้ก่อนล่วงหน้า และมีการนัดหมายบุคคลข้อมูล โดยจะต้องมีหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหิดลและเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย เพื่อแจ้งให้บุคคลข้อมูลรับทราบรายละเอียดของการวิจัยในครั้งนี้และยินยอมเข้าร่วมการวิจัยก่อนจะมีการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ เป็นการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยไม่ได้เตรียมคำถามไว้ก่อนล่วงหน้า แต่มีการสัมภาษณ์ในประเด็นที่ครอบคลุมและเกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น การพูดคุยกับบุคคลข้อมูลถึงบริบทโดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย เป็นต้น

ข้อมูลสังเกต โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ด้วยการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครได้จัดขึ้น เช่น งานวันไหว้ครูดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร เป็นต้น เพื่อความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ โดยตั้งประเด็นคำถามตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อแสดงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

3.4 การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามมาจัดหมวดหมู่ ดังนี้

ข้อมูลเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลภาคสนาม นำมาจำแนกตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาชีวประวัติและผลงานของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร
- 2) เพื่อศึกษางานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

3.5 การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลโดยนำข้อมูลมาตรวจสอบด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

- 1) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษางานภาคสนามมาตรวจสอบ เพื่อเชื่อมโยงให้สัมพันธ์กับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า
- 2) นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาจัดกระทำและให้บุคคลข้อมูลทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้ง

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบแล้วมาวิเคราะห์ตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 1) ชีวประวัติและผลงานของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ข้อมูลภาคสนามที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลข้อมูล โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีประวัติศาสตร์เพื่ออธิบายประเด็นต่างๆ
- 2) บทบาทหน้าที่ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลข้อมูล โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ เพื่ออธิบายประเด็นต่างๆ
- 3) งานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลข้อมูล โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการแพร่กระจาย และแนวคิดและทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ เพื่ออธิบายประเด็นต่างๆ

3.7 การสรุปผลข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาสรุปผลและแยกออกมาเป็นประเด็นๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 2 ข้อ คือ 1. เพื่อศึกษาชีวประวัติและผลงานของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษางานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลอีกครั้ง ก่อนจะเข้าสู่กระบวนการนำเสนอข้อมูลในขั้นต่อไป

3.8 การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสรุปผลการวิเคราะห์มาเรียบเรียงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ ดังนี้

- 1) วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 นำเสนอในบทที่ 4 นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร
- 2) วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 นำเสนอในบทที่ 5 งานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร

บทที่ 4

นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 คือ เพื่อศึกษาชีวประวัติและผลงานของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยแบ่งประเด็นการศึกษาเพื่อนำเสนอ ดังนี้

1. ประวัติและพัฒนาการของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร
2. ชีวประวัติและผลงานของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร
3. บทบาทหน้าที่ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

4.1 ประวัติและพัฒนาการของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4.1 วงดนตรีไทยเทศบาลนครกรุงเทพในอดีต
(ที่มา: นุหงา นาคพลั้ง)

ภาพที่ 4.2 วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน
(ที่มา: สุกฤษฎ์ชนม์ พงษ์พรหม)

วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร หรือที่เรียกว่าวงเทศบาลนครกรุงเทพในอดีตนั้น เป็นวงดนตรีไทยวงหนึ่งซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดกรุงเทพมหานคร ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2506 โดยมีภารกิจหลักที่เกี่ยวข้องกับการดนตรีไทย ทั้งด้านการขับร้องและการบรรเลง อันเกิดจากการริเริ่มของ นายชำนาญ ยุวบูรณ์ นายกเทศบาลกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ด้วยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการ ส่งเสริมและสนับสนุนศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทยให้คงอยู่ จึงได้จัดตั้งวงดนตรีไทยเทศบาลนครกรุงเทพ หรือที่ปัจจุบันเรียกว่าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร นับแต่นั้นเป็นต้นมา (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร. 2556: 1)

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน มีปรากฏหัวหน้าวงดนตรีไทยทั้งหมด 9 ท่าน คือ ครูพริ้ง ดนตรีรส ครูบุญยงค์ เกตุคง ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ครูสุจินต์ ศรีเฟื่องฟู ครูหยด ผลเกิด ครูชนะ ชำนิราชกิจ ครูนิคม รักชุมแก้ว ครูชาตรี อบนวล และปัจจุบันคือ ครูสุทัศน์ แก้วระหนก ทำหน้าที่รักษาการในตำแหน่งหัวหน้า กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต ซึ่งแต่ละท่านล้วนเป็น นักดนตรีที่มีความเชี่ยวชาญและยังเป็นผู้ควบคุมดูแลวงดนตรีให้ดำเนินด้วยความราบรื่นมาโดยตลอด ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอวิวัฒนาการของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งตามยุคของ หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งได้เป็น 9 ยุค ดังนี้

4.1.1. ยุคครูพริ้ง ดนตรีรส (ปี พ.ศ. 2506 - 2510)

ยุคนี้เป็นยุคก่อตั้งวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ซึ่งในสมัยนั้นเรียกว่า วงเทศบาลนครกรุงเทพ โดยเกิดขึ้นจากการริเริ่มและสนับสนุนของนายชำนาญ ยูวบูรณ์ ในปี พ.ศ. 2506 ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งนายกเทศบาลกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมโดยเฉพาะทางด้านนาฏศิลป์และดนตรีไทย จึงได้ปรึกษากับนายฉันทิชย์ กระแสสินธุ์ และมอบหมายให้ครูสง่า ศิวิณิช อติศครุโชนละคร กรมพิณพาทย์และโขนหลวงในสมัยรัชกาลที่ 6 จนถึงรัชกาลที่ 7 ซึ่งในขณะนั้นท่านได้รับราชการอยู่ที่แผนกนิเทศ กองการศึกษา เทศบาลนครกรุงเทพ ให้เป็นผู้ดำเนินการก่อตั้งวงดนตรีไทยของเทศบาลนครกรุงเทพขึ้นเป็นครั้งแรก

เมื่อครูสง่า ศิวิณิช ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการก่อตั้งวงดนตรีไทย ครูผู้หนึ่งที่ท่านได้ชักชวนให้มาร่วมงานและถือเป็นกำลังสำคัญในระยะแรกเริ่มนั้นก็คือ ครูพริ้ง ดนตรีรส นักดนตรีผู้มากด้วยฝีมือผู้หนึ่ง ซึ่งท่านเคยเป็นนักดนตรีวงปี่พาทย์บ้านเจ้าพระยาธรรมมาธิกรณาบดี (ปี่ม มาลากุล) และเคยเป็นนักดนตรีวงปี่พาทย์ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมัยรัชกาลที่ 6 อีกทั้งยังเป็นลูกศิษย์ของพระเพลงไพเราะ (โสม สุวาทิต) และหลวงชาญเชิงระนาด (เงิน ผลารักษ์) ซึ่งเป็นครูผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีไทยอีกด้วย

เมื่อครูพริ้ง ดนตรีรส มาทำหน้าที่เป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยเทศบาลนครกรุงเทพ ซึ่งในขณะนั้นท่านเป็นข้าราชการบำนาญแผนกดุริยางค์ไทย กรมศิลปากร ท่านก็ได้ชักชวนนักร้องนักดนตรีที่มีความสามารถมาร่วมในวงดนตรีไทยเทศบาลนครกรุงเทพ โดยมีนักร้องนักดนตรีรุ่นก่อตั้งทั้งสิ้น 22 คน คือ

นายพริ้ง ดนตรีรส	นายบุญยงค์ เกตุคง
นายสำราญ งานชุ่ม	นายไสว ตาตะวาทิต
นายบุญช่วย ชิตท้วม	นายพิณิจ (สนม) ฉายสุวรรณ
นายหยด ผลเกิด	นายสุจินต์ เฟื่องฟู้ง
นายสมพงษ์ โรหิตาจล	นายบุญยัง เกตุคง
นายช่อ อากาศโปรง	นายนพ ชัมพูท
นายมณเฑียร สมานมิตร	นายสมนึก บุญเจริญ
นายเกียรติศักดิ์ ดนตรีรส	นายอุย นาคพลั้ง
นายสมปอง แจ่มจรัส	นายสัมผัส์ นิลวงค์
นางบุหงา นาคพลั้ง	นางกัญญา โรหิตาจล
นางอนงค์ ศรีไทยพันธุ์ (แสงยนต์)	นางบุญชู รอดประสิทธิ์ (ทองเชื้อ)

และเนื่องจากเป็นยุคก่อตั้ง ครูสง่า ศิวิณิช และครูพริ้ง คนตรีรส จึงตัดสินใจติดต่อขอซื้อเครื่องดนตรีชุดแรกของวงดนตรีไทยเทศบาลนครกรุงเทพจากบ้านของพระศุภิสวามีภักดี โดยเป็นเครื่องดนตรีไทยวงปี่พาทย์เครื่อง 5 ประดับมุกและงาช้างชุดหนึ่ง และเป็นวงมโหรีประดับงาช้างอีกชุดหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันเครื่องดนตรีเหล่านั้นยังคงใช้ในการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครและยังเก็บรักษาไว้จนถึงปัจจุบัน

บทบาทหน้าที่ของวงดนตรีไทยในขณะนั้น คือการขับร้องและบรรเลงตามงานต่างๆ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานคร จนต่อมาเริ่มเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ด้วยฝีมือและความสามารถของนักร้องนักดนตรีในวง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับร้องและการบรรเลงวงปี่พาทย์ไม้แข็ง ซึ่งนักร้องและนักดนตรีแต่ละท่านล้วนเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและเชี่ยวชาญทางด้านปี่พาทย์ด้วยกันทั้งสิ้น จนทำให้วงดนตรีไทยเทศบาลนครกรุงเทพเป็นที่รู้จักนับแต่นั้นเป็นต้นมา

4.1.2. ยุครุบุญยงค์ เกตุคง (ปี พ.ศ. 2510 - 2524)

หลังจากที่ครูพริ้ง คนตรีรส เกษียณอายุราชการ ครูบุญยงค์ เกตุคง จึงทำหน้าที่เป็นหัวหน้าวงคนที่ 2 โดยในสมัยนี้ ครูบุญยงค์ยังคงสานต่อเจตนารมณ์ที่วางไว้ และนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ท่านได้สั่งสมมา มาใช้ปรับแนวทางการบรรเลงและมีการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานเพลงให้เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากกว่า 30 เพลง ทั้งประเภทเพลงโหมโรง เพลงเถา เพลงเดี่ยว รวมถึงเพลงเครื่องต่าง ๆ อีกมากมาย เพื่อใช้ในการขับร้องและการบรรเลงของวง จนเป็นบทเพลงที่เป็นเอกลักษณ์ในการบรรเลงของวงดนตรีไทยเทศบาลนครกรุงเทพ อาทิเช่น เพลงตระนิมิต เพลงเรื่องนางหงส์ เหล่านี้เป็นต้น และในสมัยนี้เอง ได้มีประกาศรับสมัครนักร้องนักดนตรีขึ้น เพื่อทดแทนนักดนตรีที่เกษียณอายุราชการ มี 17 ท่านดังนี้

นายไชยะ ทางมีศรี	นายบุญเลิศ แจ่มศิริ
นายจรินทร์ แจ่มอรุณ	นายชาติรี อบนวล
นายชนะ ชำนิราชกิจ	นายวินัส แก้วกนก
นายกลุณ วงศ์เชื้อ	นายสมักร แก้วละเอียด
นายนิคม รักชุมแก้ว	นายวิมล เผยเผ่าเย็น
นายวันชัย อัมรปาน	นายนิคม น้อยเลิศ
นายสุทัศน์ แก้วกระหนก	นายสมพงษ์ พงษ์พรหม
นายสุวรรณ โตล้ำ	นางรุปนิษฐ์ อิทธิประดับ
นายมนตรี บัวรอด	

ต่อมาในปี พ.ศ. 2516 กรุงเทพมหานครได้มีการขยายกองต่างๆขึ้น โดยเปลี่ยนจากฝ่ายการศึกษาเป็นสำนักการศึกษา กองสวัสดิการสังคมเปลี่ยนเป็นสำนักสวัสดิการสังคม แผนกสันตนาการเปลี่ยนเป็นกองสันตนาการ และหมวดดนตรีไทยให้ย้ายไปรวมกับหมวดดนตรีสากล และเรียกชื่อใหม่ว่า “งานดนตรีและบันเทิง” โดยขึ้นกับกองสันตนาการ สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร

ในสมัยนี้ยังมีการย้ายสถานที่ตั้งของวงดนตรีไทยหลายครั้ง จากเดิมอยู่ที่ศาลาว่าการเทศบาลนครกรุงเทพฝั่งพระนคร ก็ย้ายไปอยู่ที่กองการศึกษาฝั่งธนบุรี ใกล้ที่ว่าการเขตคลองสาน แต่เนื่องจากสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการฝึกซ้อมจึงต้องย้ายไปที่ศูนย์เยาวชนลุมพินี ก่อนที่จะย้ายกลับมายังกองการศึกษาอีกครั้ง

บทบาทหน้าที่ของวงดนตรีไทยในสมัยนั้น ยังคงมีหน้าที่ขับร้องและบรรเลงในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆตามคำสั่งของกรุงเทพมหานคร และจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา และยังมีการบรรเลงเพื่อเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุ อ.ส. และทางสถานีวิทยุ ปชส.7 อีกด้วย

หลังจากที่ครูบุญยงค์ เกตุคง เกษียณอายุราชการ ในปีพ.ศ. 2524 นั้นทางกรุงเทพมหานครยังคงว่าจ้างท่านในตำแหน่งผู้ชำนาญการด้านดนตรีไทยต่อไป

4.1.3. ยุคครูพินิจ ฉายสุวรรณ (ปี พ.ศ. 2524 -2533)

ต่อมาครูพินิจ ฉายสุวรรณ ได้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยคนที่ 3 ในสมัยนี้ วงดนตรีไทยเทศบาลนครกรุงเทพเป็นที่รู้จักและโด่งดังเป็นอย่างมาก โดยครูพินิจได้สร้างสรรค์ผลงานเพลงต่างๆ ไว้มากมายหลายเพลง ทั้งเพลงใหม่โรง เพลงเถา และเพลงเกร็ดต่างๆ เพื่อใช้ขับร้องและบรรเลงสำหรับวงเทศบาลนครกรุงเทพโดยเฉพาะ

ในส่วนของสถานที่ ในสมัยนี้ก็ยังคงมีการย้ายสถานที่เกิดขึ้น จากเดิมที่อยู่ที่สำนักการศึกษา เขตคลองสาน ก็ย้ายไปที่สำนักสวัสดิการสังคม ข้างวัดประยุรวงศาวาสเขตธนบุรีแทน และเปลี่ยนชื่อจากกองสันตนาการมาเป็นกองนันทนาการ และมีการรับนักร้องนักดนตรีมาทดแทนคนที่เกษียณอายุราชการ มีทั้งหมด 11 ท่าน คือ

นายริศ ริวเหลือง

นายวินัย มั่นวิชาชัย

นายปริญญา ฉายสุวรรณ

นายคณัย มุ่งเหยี่ยวยา

นายถาวร รักษาวงศ์

นายสุรพงษ์ โรหิตาจร

นายนิรันตร์ แจ่มอรุณ

นายรุ่งสรวง ทัพพันธุ

นายชินทร์ ลัดดาอ่อน

นายศุภกิจ สมานมิตร

นายพิชัย ฐัมมาร์กจิตานนท์

บทบาทหน้าที่ของวงดนตรีไทยในสมัยนั้น ก็ยังคงมีหน้าที่ขับร้องและบรรเลงในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆตามคำสั่งของกรุงเทพมหานคร และจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา อีกทั้งยังมีโครงการดนตรีสำหรับประชาชน เพื่อให้ความบันเทิงแก่ประชาชนตามสวนสาธารณะต่างๆ ทั้ง 5 แห่งในกรุงเทพมหานครอีกด้วย คือ สวนจตุจักร สวนลุมพินี สวนพระนคร สวนชนบุรีรมย์ และสวนสราญรมย์ และยังคงมีการบรรเลงเพื่อเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุ อ.ส. และทางสถานีวิทยุ ปชส.7 อีกด้วย

นอกจากนี้ยังมีโครงการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนดนตรีไทยให้แก่เยาวชนในสถาบันศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 36 โรงเรียน และจัดให้มีเวทีแสดงในรายการ “ดนตรีไทยประถม” ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อสนองพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการอนุรักษ์ดนตรีไทยและทรงเสด็จเป็นองค์ประธานของงาน เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อีกทั้งยังมีการประชันวงดนตรีไทยขึ้นหลายครั้ง แต่ที่เป็นความภาคภูมิใจและถือเป็นเกียรติยศอันสูงสุดของวงดนตรีไทยเทศบาลนครกรุงเทพในขณะนั้นคือ งานบรรเลงปีพาทย์ประชันวงถวายหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2528 ซึ่งนับเป็นเกียรติประวัติของวงที่มีการประชันปีพาทย์หน้าพระที่นั่งเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 53 ปี และไม่เพียงแต่จะเป็นความภาคภูมิใจเท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จและเป็นการพิสูจน์ให้เห็นศักยภาพของวงที่ได้สั่งสมมาตลอดระยะเวลา 20 ปีและในปี พ.ศ. 2530 ซึ่งครูพินิจ ฉายสุวรรณ ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยอยู่นั้น วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้รับมอบหมายจากกรุงเทพมหานคร ร่วมกับบริษัทแกรมมี่ เอนเตอร์เทนเมนต์ จำกัด ให้บรรจุทำนองและบทขับร้องเพลงไทยเพื่อบันทึกเสียง ในการจัดทำเทปเพลงชุด “ตามรอยพระยุคลบาท” เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายเป็นพระราชสักการะ เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมายุครบ 60 พรรษา เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2530

หลังจากที่ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ได้เกษียณอายุราชการในปี พ.ศ. 2533 ทางกรุงเทพมหานคร ยังคงว่าจ้างท่าน ในตำแหน่งผู้อำนวยการด้านดนตรีไทยต่อไป

4.1.4. ยุคครูสุจินต์ ศรีเฟื่องฟู (ปี พ.ศ. 2533 -2539)

ครูสุจินต์ ศรีเฟื่องฟู ถือเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยคนที่ 4 และถือเป็นหัวหน้างานดนตรีไทยคนแรก ครูสุจินต์ทำหน้าที่ควบคุมดูแลอย่างดียิ่งและรักษาคุณภาพการขับร้องและการบรรเลงของวงไว้ตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งยังสืบทอดบทเพลงเฉพาะของวงที่ครูรุ่นก่อนๆ ได้ประพันธ์ไว้อย่างเคร่งครัด เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ให้คงอยู่ต่อไป

และในสมัยนี้ทางกรุงเทพมหานครได้มีการปรับปรุงโครงสร้างใหม่ขึ้น โดยให้ยกเลิกงานดนตรีและการบันเทิง และให้ยกระดับความสำคัญจากวงดนตรี ให้เป็นงานดนตรีไทย โดยขึ้นกับกองนันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร และมีครูสุจินต์ เฟื่องฟู เป็นหัวหน้างานดนตรีไทย ในตำแหน่งดุริยางคศิลป์ 6 เป็นท่านแรก และได้รับบุคคลากรเข้ามาแทนที่ผู้ที่เกษียณอายุราชการ 2 ท่าน คือ นายสมจิตร์ สมพงษ์ และนายสุริยา พงษ์นเรศ

4.1.5. ยุคครูหยุด ผลเกิด (ปี พ.ศ. 2539)

เมื่อครูสุจินต์ ศรีเฟื่องฟู ได้เกษียณอายุราชการแล้วนั้น ก็ได้มีครูหยุด ผลเกิด มาเป็นหัวหน้างานดนตรีไทยแทน ถือเป็นหัวหน้าวงคนที่ 5 ที่ปฏิบัติหน้าที่นี้ เมื่อครูหยุดปฏิบัติหน้าที่ไปได้สักระยะหนึ่ง ก็ถึงเวลาเกษียณอายุราชการ โดยมีครูชนะ ชำนิราชกิจ เป็นผู้รับหน้าที่นี้ต่อไป

4.1.6. ยุคครูชนะ ชำนิราชกิจ (ปี พ.ศ. 2539 -2542)

ครูชนะ ชำนิราชกิจ ถือเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยคนที่ 6 โดยตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ครูได้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลอย่างดียิ่งและยังคงรักษาคุณภาพและเอกลักษณ์ของวงไว้ไม่เปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังคงสืบทอดบทเพลงเฉพาะของวงที่ครูรุ่นก่อนๆ ได้ประพันธ์ไว้อย่างเคร่งครัด เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ให้คงอยู่

ในสมัยนี้ได้รับบุคคลากรที่เข้ามาทดแทนผู้ที่เกษียณอายุราชการ 3 ท่าน คือ นายสุพจน์ สุขสายชล นายธีรวัฒน์ สมพงษ์ และนายสำเริง เบิกบาน

4.1.7. ยุคครูนิคม รักชุมแก้ว (ปี พ.ศ. 2542 -2548)

ครูนิคม รักชุมแก้ว ถือเป็นหัวหน้าวงคนที่ 7 โดยในสมัยนี้กรุงเทพมหานครได้มีการปรับโครงสร้างใหม่อีกครั้ง เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2548 โดยให้งานดนตรีไทยยกฐานะเป็นกลุ่มงานดุริยางค์ไทย และสังกัดกองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร โดยให้นายนิคม รักชุมแก้ว เป็นหัวหน้ากลุ่มงานดุริยางค์ไทย และนายภฤตบุญธรรัตน์ เป็นผู้อำนวยการกองการสังคีตคนแรก โดยได้รับนโยบายจากคณะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร

ที่มีเจตนาารมณ์ในการส่งเสริมและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของไทยไว้ จึงมอบหมายให้กลุ่มงานดุริยางค์ไทย ทำหน้าที่จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านดนตรีไทยและดนตรีพื้นบ้าน เพื่อความบันเทิงแก่ประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร โดยบุคลากรที่เข้ามาทดแทนผู้ที่เกษียณอายุราชการมีทั้งหมด 15 ท่าน คือ

สิบเอกไชยชนะ เต๊ะอ้วน	นายชัยยัตต์ คลังศรี
นายธีรเดช ออบนวล	นายประสิทธิ์ วงศ์นิล
นายโชคชัย นิลสุวรรณ	นายเอราวรรณ บุญसान
นางสาวทัศนีย์วรรณ คำศิริ	นางสาวขวัญดาว ปุณยลภัสกุล
นายธเนตร แสงศิลป์	นายชาญชัย เฉลแจ่ม
นายสุกฤษชณ์ พงษ์พรหม	นายสมพงษ์ คุณาประดม
นายกิตติศักดิ์ เขาสถิต	นายปรีชา นุชทรัพย์
นายกัณตพล (สกล) บุญศิริ	

ในสมัยนี้จึงมีวงดนตรีพื้นบ้านขึ้นเป็นครั้งแรก คือ วงโปงลาง และมีการแสดงนาฏศิลป์ประกอบด้วย อีกทั้งยังมีการไปเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมยังต่างประเทศอีกหลายครั้ง อาทิ ประเทศรัสเซีย ประเทศฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเวียดนาม เป็นต้น (สุทัศน์ แก้วกระหนก, สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2557)

4.1.8. ยุคครูชาติ ออบนวล (ปี พ.ศ. 2548 -2554)

ครูชาติ ออบนวล ถือเป็นหัวหน้าวงคนที่ 8 ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร โดยมีนางฉัฐนันท์ อินทรธา เป็นผู้อำนวยการกองการสังคีตในขณะนั้น

ครูชาติได้สร้างสรรค์ผลงานด้านการประพันธ์เพลงไว้ให้แก่วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานครมากมายหลายเพลง ทั้งประเภทเพลงโหมโรงเสภา เพลงเถา เพลงเดี่ยว และเพลงไทยร่วมสมัย เพื่อใช้ในงานกิจกรรมต่างๆ ของการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร โดยเพลงไทยร่วมสมัยนี้ เป็นการผึกกำลังระหว่างกลุ่มงานดุริยางค์ไทยและกลุ่มงานดุริยางค์สากล ให้ร่วมขับร้องและบรรเลงด้วยกัน เรียกว่า “วงดนตรีร่วมสมัย” เพื่อให้เกิดความหลากหลายและเป็นการเพิ่มสีสันในการแสดง และสามารถสร้างความประทับใจให้กับประชาชนได้ดียิ่งขึ้น ถือเป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งในการสืบทอดและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ โดยปรับเปลี่ยนไปตามแต่ละยุคแต่ละสมัย เพื่อให้ศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้คงอยู่สืบไป

ในสมัยนี้มีการรับบุคลากร เพื่อทดแทนนักดนตรีที่เกษียณอายุราชการเพิ่ม 1 ท่าน คือ นายชนพัชร ทัพดี

4.1.9. ยุคครุสุทัศน์ แก้วระหนก (ปี พ.ศ. 2554 – ปัจจุบัน)

ปัจจุบันกลุ่มงานดุริยางค์ไทย อยู่ในความอำนวยการของครุสุทัศน์ แก้วระหนก โดยรักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

ในสมัยนี้ได้มีการปรับเปลี่ยนวงดนตรีขึ้น โดยใช้ชื่อเดิมว่า “วงดนตรีร่วมสมัย” ซึ่งแต่เดิมที่เป็นการบรรเลงระหว่างวงดนตรีไทยและวงดนตรีสากล โดยปรับเปลี่ยนเป็นการบรรเลงระหว่างวงดนตรีไทยกับวงโปงลางแทน และใช้เครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ คือ อิเล็กโทนและกลองชุด เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความหลากหลายในการแสดงโครงการดนตรีสำหรับประชาชนมากขึ้น

นอกจากนั้นยังมีการจัดโครงการขึ้นหลายโครงการเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนอันเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่วางไว้ อาทิเช่น โครงการประลองเพลงเทิดไถ้ราชวงศ์จักรีขึ้น จัดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2555 เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการบรรเลงระนาดเอก ณ หน้าหอศิลป์กรุงเทพมหานคร และโครงการดนตรีสัญจร ซึ่งเป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อคืนความสุขแก่บุคลากรของกรุงเทพมหานคร โดยจัดแสดงที่กทม.1 และกทม.2 เดือนละ 2 ครั้ง รวมถึงโครงการดนตรีสาธิต เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้ทางด้านดนตรีและให้นักเรียนเข้าใจและเข้าถึงดนตรีไทยมากยิ่งขึ้น โดยจัดตามโรงเรียนต่างๆ 10 โรงเรียน และมีโครงการพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีไทย เพื่อพัฒนาบุคลากรกลุ่มงานดุริยางค์ไทย ให้มีความพร้อมเพรียงในการปฏิบัติงานเสมอ

ปัจจุบันวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครมีบุคลากรทั้งสิ้น 70 คน เป็นข้าราชการ 22 คน ลูกจ้างประจำ 7 คน ลูกจ้างชั่วคราว 2 คน อาสาสมัครดนตรี 39 คน และได้มีการขออัตรากำลังข้าราชการจากศูนย์ฝึกดนตรี กองการสังคีต มาเพิ่มอีก 1 ท่าน เพื่อช่วยราชการ ทำหน้าที่ขับร้องสำหรับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร คือ นายชุนดิศ เกตุชรา จึงเห็นได้ว่าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร หรือวงเทศบาลนครกรุงเทพในอดีตนั้น ยังคงยืนหยัดและปฏิบัติตามเจตนารมณ์ที่วางไว้อย่างมุ่งมั่น เพื่อต้องการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ให้คงอยู่สืบไป

4.2 ชีวิตประวัติและผลงานของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

นักคีตศิลป์ไทย คือผู้ที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญทางการขับร้องเพลงไทย ด้วยการขับร้องที่มีความไพเราะ ประณีตละเอียดอ่อน และเป็นไปตามระเบียบแบบแผนดังที่ได้รับการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมนี้สืบต่อกันมา นักคีตศิลป์ไทยยังเป็นผู้สร้างความสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นแก่วงดนตรีไทย ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการสื่อสาร โดยการทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดบทเพลงผ่านเสียงร้อง ลีลาอารมณ์และความรู้สึกไปยังผู้ฟัง ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ในการฟัง เกิดอารมณ์ความรู้สึกคล้อยตาม จนสามารถเข้าถึงบทเพลงนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกประทับใจในบทเพลง ตามแต่เอกลักษณ์ของนักคีตศิลป์ไทยแต่ละท่าน

นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญทางการขับร้องไทยอย่างดียิ่ง และเป็นส่วนสำคัญที่สร้างความสมบูรณ์ให้เกิดแก่วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร อีกทั้งยังเป็นผู้สืบทอดศิลปวัฒนธรรมทางด้านคีตศิลป์ให้คงอยู่ด้วยความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ จนเป็นที่ประจักษ์ในวงการดนตรีไทยและสร้างชื่อเสียงให้แก่องค์กรและประเทศชาติตลอดมา

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลากว่า 50 ปี ที่นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ยังคงสืบทอดเจตนารมณ์ที่วางไว้ ด้วยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมของชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคีตศิลป์ไทยให้คงอยู่ เพื่อหวังที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการทำนุบำรุงและรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติแขนงนี้ ด้วยการสืบทอดความเป็นนักคีตศิลป์ไทย จากรุ่นสู่รุ่น อีกทั้งยังทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านคีตศิลป์นี้ให้แก่เยาวชนรุ่นหลัง

นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีทั้งหมด 10 ท่าน คือ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล ครูบุหงา นาคพลั้ง ครูวิมล เพยเผ่าเย็น ครูสุภาวดีพัทธร แก้วกระหนก ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ ครูขวัญดวง ภูณยลภัสกุล และครูชุนุติศ เกตุชรา ซึ่งแต่ละท่านถือเป็นปูชนียบุคคลทางด้านคีตศิลป์ไทยที่สำคัญยิ่ง โดยแต่ละท่านมีชีวิตประวัติดังนำเสนอต่อไปนี้

4.2.1 ครูอนงค์ แสงยนต์

ภาพที่ 4.3 ครูอนงค์ แสงยนต์

(ที่มา: อรณิชา อรรถจนกุล)

ประวัติส่วนตัว

ครูอนงค์ แสงยนต์ เกิดเมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2484 ณ บ้านเลขที่ 11 หมู่ 7 ตำบลบางกระทิก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม บิดาคือนายจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง(ดนตรีไทย) ประจำปีพุทธศักราช 2536 และมารดา คือนางผ่องศรี ศรีไทยพันธุ์ (สุขสมัย) ครูอนงค์ แสงยนต์ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 4 คน คือ

1. นางอนงค์ แสงยนต์ (ศรีไทยพันธุ์) ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญสังกัด กรุงเทพมหานคร

2. นายอนุภาพ ศรีไทยพันธุ์ ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญกรมที่ดิน

3. นางอร่าม ศรีเหนียง (ศรีไทยพันธุ์) ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญสำนักงาน การศึกษากรุงเทพมหานคร

4. นางอารีย์ ชัยชนะ(ศรีไทยพันธุ์) ปัจจุบันเป็นข้าราชการบำนาญกระทรวงศึกษาธิการ
ครูอนงค์ แสงยนต์ ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ณ โรงเรียนวัดดอนหวาย ตำบลบางกระทิก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ต่อมาต้องหยุดเรียนเพื่อออกมาช่วยที่บ้านทำนา อีกทั้งยังไม่มีใครดูแล่าและน้อง ครูอนงค์จึงทำหน้าที่ดูแล่าและน้องแทนบิดา มารดา ในเวลาต่อมา ครูอนงค์ได้ย้ายมาอยู่ที่กรุงเทพมหานครกับบิดา จึงมีโอกาเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น ในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่จนสำเร็จในเวลาต่อมา

ชีวิตครอบครัว ครูอนงค์ สมรสกับพันโทเนื่อง แสงยนต์ ซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้า ทหารฝ่ายกำลังพล กองดุริยางค์กองทัพกในขณะนั้น มีบุตรธิดาด้วยกัน 3 คน คือ

1. สิบเอกพยัญชนะ แสงยนต์ ปริญญาสังคมศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่ธุรการ กองดุริยางค์ทหารบก กองทัพบก
 2. นางมีทนา แสงยนต์ ปริญญานิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสาขากฎหมายธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปัจจุบันเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ บริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์จำกัด
 3. นายนพศก แสงยนต์ ปริญญาเศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ฝ่ายสินเชื่อธนาคารชนชาติ
- ปัจจุบันในปีพ.ศ. 2558 ครูอนงค์ แสงยนต์ เป็นข้าราชการบำนาญสำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร และพันโทเนื่อง แสงยนต์ คู่สมรส เป็นข้าราชการบำนาญในสังกัดกระทรวงกลาโหม อาศัยอยู่ ณ บ้านศรีไทยพันธุ์ บ้านเลขที่ 11 หมู่ 7 ตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นบ้านเดิมที่บิดามารดามอบไว้ให้

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

ครูอนงค์ แสงยนต์ เริ่มต้นชีวิตการเป็นนักร้อง เมื่ออายุ 9 ปี โดยบิดาคือ ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ เป็นครูคนแรกที่สอนให้ครูอนงค์เรียนขับร้องเพลงไทยเดิม โดยเริ่มจากการจับข้อมือให้หัดขับร้อง และเริ่มสอนร้องด้วยการต่อเพลง 3 ชั้น เช่น เพลงจระเข้หางยาว เพลงดับต่างๆ และเพลงอื่นๆ อีกมากมาย สอนไปพร้อมๆ กับเพื่อนและลูกพี่ลูกน้องหลายคน ต่อมาเพื่อนๆ เลิกเรียนคงเหลือแต่ครูอนงค์เพียงคนเดียว ครูจึงเลิกเรียนไปพักหนึ่ง จนกระทั่งอายุประมาณ 15 ปี ด้วยความตั้งใจของบิดาที่ต้องการให้ลูกสาวเป็นนักร้องและได้เรียนขับร้องอย่างจริงจัง ท่านจึงได้จัดเนื้อเพลงต่างๆ ลงสมุดเล่มหนึ่ง รอกระทั่งวันหยุดราชการ เมื่อท่านกลับถึงบ้านจึงเรียกลูกสาวมา พร้อมทั้งยื่นสมุดเล่มนั้นที่ท่านได้จัดเนื้อร้องไว้เต็มทั้งเล่มให้ พร้อมทั้งพูดว่า “*หัดร้องให้ได้นะลูก พ่ออยากให้คุณเป็น*” (อนงค์ แสงยนต์, สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2555) โดยที่ครูอนงค์ไม่รู้มาก่อนและไม่ทันได้ตั้งตัว ตั้งแต่นั้นมาครูอนงค์จึงตั้งใจหัดร้องเพลงเรื่อยมา โดยมีบิดาเป็นครูคนแรก กระทั่งครูอนงค์สามารถร้องเพลงได้หลายเพลงและร้องได้อย่างแม่นยำ จนวงดนตรีระแวกนั้นและตำบลใกล้เคียงต่างก็พากันมาที่บ้าน เพื่อขอให้ครูอนงค์ไปร้องเพลงออกงานต่างๆ ด้วย กระทั่งได้พบกับวงดนตรีที่มาจากกรุงเทพมหานคร ทำให้ได้พบกับคุณสืบสุด ดุริยประณีต ington วัดแถวอำเภอนครชัยศรี ซึ่งครั้งนั้นครูสืบสุดตีระนาด ส่วนครูอนงค์เป็นคนร้อง ครูอนงค์กล่าวว่า “*ครูประหม่อมามากเลยลูก จนร้องผิดร้องถูก*” (ครูอนงค์ แสงยนต์, สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2555)

ด้วยความตั้งใจของบิดาที่อยากให้ลูกสาวได้เป็นนักร้อง จึงพาลูกสาวไปพบและฝากตัวเป็นศิษย์ของครูนักร้องและนักดนตรีที่มีชื่อเสียงหลายท่าน อาทิ ครูบุญยงค์ เกตุคง ครูบุญยัง เกตุคง ครูราตรี วิเศษสุรการ ครูฉลุย จิระจันทร์ ครูซ้องมาศ สุนทรวาทีน ครูสุดจิตต์ ดุริยประณีต และอีกหลายๆ ท่าน จนทำให้ครูอนงค์มีความกล้าในการขับร้องมากยิ่งขึ้น

จากนั้นครูอนงค์ แสงยนต์ จึงเริ่มต้นชีวิตการทำงานเมื่อปี พ.ศ. 2504 โดยบิดานำครูไปฝากตัวเป็นศิษย์ของคุณหญิงไพฑูริย์ กิตติวรรณ จึงทำให้มีโอกาสเป็นนักร้องประจำวงโยชวาทิต กองดุริยางค์ทหารบก และจากการแนะนำของคุณซ้องมาศ สุนทรวาทีน โดยมีพันเอกชูศักดิ์ ภัทรวานิต เป็นผู้คุมวงโยชวาทิต กองดุริยางค์ทหารบกในขณะนั้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2506 สำนักงานสวัสดิการกรุงเทพมหานคร ก่อตั้งวงดนตรีไทยขึ้นและประกาศรับสมัครนักร้อง ครูอนงค์จึงไปสมัครและได้รับการคัดเลือกเป็นนักร้องประจำวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร รุ่นบุกเบิก ต่อมาในปีพ.ศ. 2507 ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการในสังกัด กรุงเทพมหานคร ในตำแหน่งคิดศิลป์นักร้อง จากการศึกษาด้วยความวิริยะอุตสาหะนี้ ทำให้มีผลงานเป็นปรากฏมากมาย จนกระทั่งปีพ.ศ. 2545 ครูอนงค์ก็เกษียณอายุราชการซึ่งขณะนั้นตำแหน่งคิดศิลป์น 5

แต่หลังจากที่ครูเกษียณอายุราชการแล้ว ท่านสมัคร สุนทรเวช ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ได้มีความกรุณาจ้างให้ครูปฏิบัติหน้าที่นักคิดศิลป์นักร้องวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครต่อไป จนกระทั่งท่านหมดวาระการเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร ครูอนงค์จึงขอยุติการปฏิบัติหน้าที่ และกลับไปใช้ชีวิตที่บ้านเกิด ณ บ้านเลขที่ 11 หมู่ 7 ต.บางกระทึก อ.สามพราน จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73210 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2558)

ผลงานดนตรีของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4.4 ครูองค์ แสงยนต์ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ
จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ร่วมขับร้องเพลง ณ อุทยาน ร.2
(ที่มาภาพ: อรณิชา อรรถจนกุล)

จากการที่ครูองค์ แสงยนต์ ได้ปฏิบัติหน้าที่มาเป็นเวลานาน ทำให้มีผลงานที่ปรากฏ
ออกมามากมาย โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงาน
ด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ผลงานด้านการประพันธ์

ครูองค์ แสงยนต์ ได้รับมอบหมายจากครูชาติรี อิบนวล ผู้ประพันธ์เพลงและเป็น
หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ให้เป็นผู้ประพันธ์ทางร้องเพลงเถาจำนวน 2 เพลง
คือ

1. เพลงสามัคคีไทย เถา แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2534
2. เพลงเขมรชมนคร เถา แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2535

โดยเพลงสามัคคีไทย เถา ใช้ในการออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
และเพลงเขมรชมนคร เถา ใช้ในการขับร้องงานวันอนุรักษ์มรดกไทย ณ โรงละครแห่งชาติ

ผลงานด้านการแสดง

- ขับร้องเพื่อประกอบการแสดง งานมหกรรมดนตรีของนักเรียน โรงเรียนในสังกัด
กรุงเทพมหานคร โดยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ณ โรงละครแห่งชาติ

- ได้รับเชิญจากกระทรวงศิลปวัฒนธรรม ขับร้องในงานครบรอบสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ
- ได้รับเชิญจากกรมศิลปากร ร่วมขับร้องถวายหน้าพระที่นั่ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ วังท่าพระ
- ได้รับเชิญจากกรมศิลปากร ร่วมขับร้องกับหลายเหล่าทัพ งานสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 200 ปี เวทีท้องสนามหลวงและดนตรีไทยพรรณนา ณ โรงละครแห่งชาติ
- ได้รับเชิญจากมหาวิทยาลัยพายัพ ร่วมขับร้องงานนิทรรศการด้านวิชาการนักศึกษาเกี่ยวกับศิลปดนตรีไทย ณ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับวงฟองน้ำ
- ได้รับเชิญจากสถาบันเยอรมัน – จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศิลปากร ขับร้องประกอบการแสดงละคร เรื่องสังข์ทอง และอินทนิล เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดนครปฐม ร่วมกับวงฟองน้ำ
- ได้รับเชิญร่วมขับร้องในงาน “จุฬาลงกรณ์ 28” เพื่อเป็นการรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณองค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระปิยะมหาราช ณ จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับวงฟองน้ำ
- ร่วมขับร้องกับโรงเรียนราชบพิธ หน้าพระที่นั่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุสงฆ์วัดราชบพิธ ในวโรกาสฉลองพระชนมายุครบ 90 พรรษา สมเด็จพระสังฆราช
- ร่วมขับร้องกับกรมศิลปากรและวงอื่น ในงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคล เฉลิมพระชนพรรษา ครบ 5 รอบ ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ ร่วมกับวงฟองน้ำ
- ร่วมขับร้องกับวงดนตรีร่วมสมัย เพื่อนำรายได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายโดยเสด็จพระราชกุศล แด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ โรงละครแห่งชาติ
- ได้รับเชิญจากสมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย ร่วมขับร้องในงานบรมครูดนตรีไทย ณ โรงละครแห่งชาติ
- ได้รับเชิญขับร้องงานครบรอบ 100 ปี บรมครูหลวงประดิษฐไพเราะ บรมครูดนตรีไทย ณ โรงละครแห่งชาติ
- ได้รับเชิญขับร้องครบรอบ 100 ปี คุณครูจางวางทั่ว พาทยโกศล บรมครูดนตรีไทย ณ โรงละครแห่งชาติ

- ได้รับเชิญจากสโมสรไลออนส์สตรีกรุงเทพฯ ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโครงการสาธารณกุศลไทยสำหรับเยาวชน อันเป็นพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ โรงละครแห่งชาติ ร่วมกับวงฟองน้ำ
- ขับร้องหุ่นกระบอก ของอาจารย์จักรพันธ์ โปษยกฤษณ์ ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ โรงละครแห่งชาติ ณ จังหวัดเชียงใหม่
- ร่วมขับร้องทำขวัญนาคหลวง นาคนพพล ที่วัดเบญจมบพิตร บวชถวายพระราชกุศล เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาในหลวง อานันทมหิดลและภูมิพลอดุลยเดช กับครูทองเจือ โสภิตศิลป์และหม่อมขวัญอีกหลายท่าน

ผลงานด้านการเผยแพร่

- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ทั้งขั้นพื้นฐานและอาชีพให้แก่ประชาชนและเยาวชนทั่วไป ในโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน จัดโดยงานดนตรีไทย กองนันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม (ปัจจุบันคือ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)
- เผยแพร่การขับร้องเพลงไทย ณ กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนีตะวันตก ประเภทเพลงเถาและเพลงประกอบการแสดง ในงานมหกรรมนานาชาติ ณ ประเทศเยอรมันและฮ่องกง ร่วมกับวงฟองน้ำ
- ได้รับเชิญให้ร่วมขับร้องในงานมหกรรมศิลปแห่งเอเชีย ครั้งที่ 9 ณ ศาลาเทศบาลเมืองฮ่องกง ร่วมกับวงฟองน้ำ
- ได้รับเชิญจากมูลนิธิญี่ปุ่น ร่วมขับร้องประกอบการบรรเลงดนตรีประยุกต์ ณ เมืองกินากาซึมา โอซาก้า โดยมีท่านนายกเทศมนตรีให้การต้อนรับ สาธิตการขับร้องประกอบการบรรเลงดนตรีให้เยาวชนญี่ปุ่นชม ณ ศูนย์วัฒนธรรมอาเซียน โตเกียว ร่วมกับวงกังสดาล
- ได้รับเชิญจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ไปแสดงในงานไทยแลนด์แตรเวลซัน ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา แสดงที่รัฐฟลอริดาและวอชิงตันดีซี ร่วมแสดงกับวงกังสดาล
- ได้รับเชิญจากสภาเทศบาลนครฮ่องกง ให้ร่วมในงานเฟสติวัลออฟเอเชียนอาร์ต ขับร้องประกอบการบรรเลงและสาธิตการขับร้องเพลงไทย ณ เทศบาลฮ่องกง ร่วมกับวงกังสดาล
- ได้รับเชิญจากประเทศญี่ปุ่น ร่วมขับร้องเพลงไทย บรรเลงดนตรีไทยกับขลุ่ยญี่ปุ่น ณ โตเกียว โยโกฮาม่า ร่วมกับวงกังสดาล
- ได้รับเชิญจากประเทศไต้หวัน ไปเผยแพร่การบรรเลงและขับร้องเพลงไทย ณ ศูนย์วัฒนธรรมเมืองเกาซุง ร่วมกับวงกังสดาล

- ได้รับเชิญจากประเทศญี่ปุ่น เกาะซาโตะ ให้ร่วมมหกรรมกลองและการแสดงดนตรีนานาชาติ ที่เมืองโอกิ และเมืองมิยุระ โดยวงกังสดาล
- ได้รับเชิญจากประเทศสิงคโปร์ ให้ไปร่วมแสดงดนตรีไทยผสมแจ๊ส ขับร้องประกอบการบรรเลง กับวงกังสดาล
- เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ณ เมืองมอสโก ประเทศรัสเซีย กับงานดนตรีไทย กองนันทนาการ กรุงเทพมหานคร
- ได้รับเชิญจากสำนักงานราชเลขาธิการสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เข้าร่วมบันทึกเทปดับนางลอย ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กับหลายเหล่าทัพ ณ ศาลาศุติศาลย์ พระราชวังสนามจันทร์ลดา
- ร่วมร้องเพลงแสดงโทรทัศน์ “ทีวีช่อง 5” สนามเป้า กับศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- ร่วมร้องเพลงแสดงโทรทัศน์ “ทีวีช่อง 9” กับ นายแพทย์สุพจน์ อ่างแก้ว
- ร่วมร้องเพลงละครเรื่อง “คณะเกียรติแก้ว” ทีวีช่อง 5 ของคุณป้าสีนวล แก้วบัวสาย
- ร้องหุ่นกระบอก “คณะนายเปือก ประเสริฐกุล” ทีวีช่อง 5 ของคุณป้าชิ้น สกุลแก้ว
- ขับร้อง “แอ่วเกล้าซอ” และ “หุ่นกระบอก” (บันทึกเสียง) ณ ศูนย์สังคีต ธนาคารกรุงเทพฯ ของนายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล
- ร้องออกอากาศวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กับวงดนตรีคณะต่างๆ เช่น คณะส.ทองสุโขทัย คณะเขมา คณะวิเศษสุรการ คณะราศรีศิลป์ คณะเกตุคง คณะ จ.ศิริบันเทิง เป็นต้น ออกอากาศภาคเย็น กลางคืน และคลื่นสั้น
- ขับร้องประกอบการแสดงลิเก หุ่นกระบอก ออกอากาศทางสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย ลิเก คณะผูกมิตรน้อมจิต คณะทองเจือ โสภิตศิลป์ คณะสุชิน เทวผลิต หุ่นกระบอก คณะจังหวัดศิริบันเทิง และแอ่วเกล้าซอ คณะเกตุคงดำรงศิลป์
- ขับร้องเพลงไทยเนื้อเต็ม (ไทยสากล) คณะสุนทรจามร ออกอากาศวิทยุคลื่นสั้น (ส่งสัญญาณไปต่างประเทศ) ของกรมประชาสัมพันธ์ สถานีวิทยุแห่งประเทศไทย
- บันทึกเสียงเพลงเถา เพลงสองชั้น เพลงเกร็ดต่างๆ เพลงดับและเพลงละครให้หอสมุดแห่งชาติ และของยูนิเซฟ กับคณะ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ และของ ต.เง็กชวน
- บันทึกเสียงเพลงเถา เพลงสองชั้น และเพลงหุ่นกระบอกให้กับศาสตราจารย์ นายแพทย์สุพจน์ อ่างแก้ว
- บันทึกเสียงเพลงเถาต่างๆ เพลงหุ่นกระบอก เพลงแอ่วซุ่มและเพลงเกร็ดต่างๆ ให้กับศาสตราจารย์นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล ณ ศูนย์สังคีตศิลป์

- บันทึกเสียงประกอบการแสดงหุ่นกระบอกให้อาจารย์จักรพันธ์ โปษยกฤษณ์
- บันทึกประกอบการแสดงเป็นชุดต่างๆ ให้กับหลายบริษัท
- บันทึกเสียงประกอบภาพยนตร์ เช่น เรื่องเงาะป่า เรื่อง ไฟแดง เป็นต้น
- บันทึกเสียงเพลงร้องเดี่ยวบนกมมื้นกับครูลอยและอื่นๆอีกกับหลวงไพเราะ

ครูเทียบ

- ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษ สอนหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค์ไทย (นอกเวลาราชการ) ในรายวิชาอาศรมศึกษา ในวิชาเฉพาะ 1 และ 2 ให้กับนิตินายมนตรี สุขกลัด ใน 2 ภาคการศึกษา คือภาคปลายการศึกษา 2547 และภาคต้นการศึกษา 2548 ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รางวัลและเกียรติยศ

- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จตุรตถาภรณ์ช้างเผือก (จ.ม.) เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2530
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตริตถาภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2537
- ได้รับเข็มพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะที่ได้ช่วยปฏิบัติงานให้กับสภาอากาศไทย ณ สวนอัมพร ปีพ.ศ. 2543
- ได้รับประกาศเกียรติคุณ ในโครงการสัมมนา ก่อนเกษียณอายุราชการ จากท่านสมัคร สุนทรเวช ผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2545

สรุป

ครูอนงค์ แสงยนต์ เป็นนักคิดศิลป์ไทยคนแรกของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร และปฏิบัติหน้าที่จนเกษียณอายุราชการ ท่านเกิดเมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2484 ณ บ้านเลขที่ 11 หมู่ 7 ตำบลบางกระพี้ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และเริ่มต้นการเป็นนักร้องเมื่อมีอายุ 9 ปี โดยมีบิดาเป็นครูคนแรกในการถ่ายทอดวิชาความรู้ทางด้านคิดศิลป์ คือ ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) ประจำปี พ.ศ. 2536 และยังคงดำรงเป็นศิษย์ของครูนักร้องนักดนตรีหลายท่าน อาทิ ครูบุญยงค์ เกตุคง ครูบุญยัง เกตุคง ครูราตรี วิเศษสุรการ ครูฉนวน จิระจันทร์ ครูชื่องมาศ สุนทรวาทีน ครูสุดจิตต์ ดุริยประณีต และคุณหญิงไพฑูรย์ กิตติวรรณ ก่อนจะเริ่มต้นชีวิตการทำงานด้วยการเป็นนักร้องประจำวงโยธวาทิต กองดุริยางค์ทหารบก ในปี พ.ศ. 2504 ต่อมาจึงเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ซึ่งในสมัยนั้นเรียกวงเทศบาลนครกรุงเทพ โดยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคีตศิลป์นั้จ้ดว่า เมื่อปี พ.ศ. 2507 ซึ่งถือได้ว่าเป็นรุ่นบุกเบิกและปฏิบัติหน้าที่จนเกษียณอายุราชการ

ครูอนงค์ แสงยนต์ มีผลงานดนตรีปรากฏ 3 ประเภท คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ซึ่งผลงานทั้งหมดนี้เกิดการการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันครูอนงค์ แสงยนต์ เป็นข้าราชการบำนาญสังกัดกรุงเทพมหานคร และอาศัยอยู่ ณ บ้านศรีไทยพันธุ์ บ้านเลขที่ 11 หมู่ 7 ต.บางกระทิก อ.สามพราน จังหวัดนครปฐม 73210

4.2.2 ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ (ทองเชื้อ)

ภาพที่ 4.5 ครูบุญชู รอดประสิทธิ์
(ที่มา: บุญชู รอดประสิทธิ์)

ประวัติส่วนตัว

ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ เกิดเมื่อวันอาทิตย์ที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2482 ณ บ้านปากคลอง บางกะปิ เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ครูบุญชูเติบโตมาในครอบครัวนักดนตรี บิดาชื่อ นายกระจ่าง ทองเชื้อ อดีตข้าราชการทหารแตรประจำวงโยธวาทิต กองทัพเรือและเป็นหัวหน้า วงดนตรีไทยบ้านเจ้าพระยาบรมราช มารดาชื่อ นางสาววัลย์ ทองเชื้อ(พุ่มเครือวัลย์) อดีตนางละคร วังสระปทุม ครูบุญชูมีพี่น้องร่วมบิดามารดา รวม 9 คน คือ

1. เด็กหญิงชำนอง ทองเชื้อ (ถึงแก่กรรม)
2. เด็กหญิงชานาญ ทองเชื้อ (ถึงแก่กรรม)
3. นายจำนงค์ ทองเชื้อ (ถึงแก่กรรม)
4. นายจำเนียร ทองเชื้อ (ถึงแก่กรรม)

5. นางฉันทนา สุวรรณเนตร (ทองเชื้อ) (ถึงแก่กรรม)
6. นางบุญชู รอดประสิทธิ์ (ทองเชื้อ)
7. นางสาวสายหยุด ทองเชื้อ (ถึงแก่กรรม)
8. นางมะลิ สุภานิชย์ (ทองเชื้อ)
9. นางช่อนกลิ่น ทองเชื้อ

ครูบุญชู ศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ที่โรงเรียนวัดอุทัยธาราม เขตบางกะปิ หลังจากนั้นจึงได้หยุดเรียน เพราะบิดาเห็นว่าครูบุญชูมีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรีไทยเป็นอย่างมาก จึงอยากจะถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ จึงขอให้ครูบุญชูหยุดเรียนเพื่อจะได้มีเวลาทุ่มเทกับการเรียนดนตรีไทยอย่างเต็มที่ ต่อมาเมื่อมีโอกาส ครูบุญชูจึงได้ศึกษาเพิ่มเติมในหลักสูตรภาคสมทบของกองการศึกษาและฝึกอบรมรถไฟ (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นโรงเรียนวิศวกรรมรถไฟ) เพื่อสอบบรรจุเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจรถไฟในเวลาต่อมา

ครูบุญชู สมรสกับนายศรีญาณ รอดประสิทธิ์ เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2505 มีบุตรธิดารวม 6 คน คือ

1. นายบัณฑิต ทองเชื้อ ประกอบธุรกิจส่วนตัว
2. นายวรพจน์ ทองเชื้อ ประกอบธุรกิจส่วนตัว
3. นางสาวพัชรินทร์ ทองเชื้อ พนักงานรัฐวิสาหกิจ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
4. นางสาววัชรา ทองเชื้อ ประกอบธุรกิจส่วนตัว
5. นายณัฐนารถ ทองเชื้อ พนักงานรัฐวิสาหกิจบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
6. นางนฤดี นาคล่อ พนักงานบริษัทโยโกกาวา (ประเทศไทย) จำกัด

ปัจจุบันครูบุญชู ทองเชื้อ เป็นข้าราชการบำนาญสังกัดกรุงเทพมหานคร และยังคงดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ประจำแขนงวิชาดนตรีไทย วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยอาศัยอยู่ ณ หมู่บ้านเสรี 2 บ้านเลขที่ 4 ถนน रामคำแหง ซอย 28 แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

หลังจากบิดาขอให้ครูนั้นหยุดเรียนในวิชาสามัญเพื่อจะได้มีเวลาทุ่มเทให้กับการเรียนดนตรีไทยอย่างเต็มที่ ครูบุญชูก็ได้ทำตามความประสงค์ของบิดาด้วยความเต็มใจ โดยมีบิดาเป็นครูคนแรกในการถ่ายทอดวิชาความรู้ทางด้านดนตรีไทย ซึ่งในขณะนั้นครูอายุ 7 ปี โดยเริ่มจากการเรียนปี่พาทย์เป็นลำดับแรก เครื่องดนตรีชิ้นแรกที่บิดาสอนให้คือ ฉิ่งวงใหญ่ ตามมาด้วย ระนาดเอก ระนาดทุ้ม และเครื่องหนัง ตามลำดับจนครบหมดทั้งวง เมื่อครูบุญชูอายุประมาณ 14 ปี บิดาอยากให้

ครูบุญชูเป็นนักร้อง ท่านจึงเรียกครูเข้าไปหาและพูดว่า “พ่อไม่มีอะไรจะให้แล้ว นอกเสียจากว่าอยากเห็นลูกร้องเพลงได้ดีและเก่ง พ่อจะดีใจมาก” (บุญชู รอดประสิทธิ์, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2556) จากคำพูดนี้ จึงกลายเป็นจุดเริ่มต้นการเรียนขับร้องของครูบุญชูอย่างจริงจัง ซึ่งต่อมาบิดาจึงได้นำครูไปฝากตัวเป็นศิษย์กับคุณครูอาวุโสหลายท่าน ได้แก่ ครูจำลอง วัชรกุล ครูเชื้อ นักร้อง ครูเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล คุณหญิงไพฑูรย์ กิตติวรรณ ครูประชิด ขำประเสริฐ ครูสุดจิตต์ ตรียประณีต และครูประเวช กุมุท จนมีความรอบรู้ทางด้าน การขับร้อง

นอกจากนี้ ครูบุญชู ยังมีความสนใจและใฝ่รู้ในการบรรเลงเครื่องดนตรีไทย จึงขอฝากตัวเป็นศิษย์กับครูประยงค์ เอนกศรี และครูรำพึง โปร่งแก้วงาม เพื่อให้ท่านสอนมิให้อีกด้วย จากความใส่ใจและแสวงหาความรู้ของครูบุญชู ทำให้ครูมีความรู้ความสามารถในด้านการขับร้อง และบรรเลงเครื่องดนตรีไทยต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ เริ่มต้นชีวิตการทำงานครั้งแรกจากคำแนะนำของพลเอกไสว แสนยากร รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมในสมัยนั้น ด้วยท่านเห็นถึงความสามารถทางด้านดนตรีของครูบุญชู ท่านจึงให้เข้าทำงานที่การรถไฟแห่งประเทศไทย เพื่อให้อยู่ใน วงดนตรีไทยของ สโมสรการรถไฟ ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการประจำโรงพิมพ์การรถไฟแห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2498 ต่อมาเมื่อพลเอกไสว แสนยากรได้รับการแต่งตั้งเป็นอธิบดีกรมตำรวจ ท่านจึงชักชวนครูบุญชู ให้เข้ามาทำงานในแผนกดุริยางค์ กองบัญชาการจรตำรวจ (กองดุริยางค์กรมตำรวจในปัจจุบัน) ซึ่งเป็นวงดนตรีไทยประจำกรมตำรวจ ในปี พ.ศ. 2501 ต่อมาครูบุญชูได้รับการชักชวนจากครูช่อ อากาศโปร่ง ให้มาสอบราชการเป็นนักคิดศิลป์ประจำวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 เป็นต้นมา ในตำแหน่งคิดศิลป์ินจัตวา จนเกษียณอายุราชการ ในตำแหน่งคิดศิลป์ิน 5 เมื่อปี พ.ศ. 2542 และหลังจากเกษียณอายุราชการ ครูบุญชูได้รับการเชิญจากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ให้เป็นอาจารย์พิเศษประจำแขนงวิชาดนตรีไทยในปีเดียวกันนี้และยังคงปฏิบัติหน้าที่จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2558)

ผลงานดนตรีของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4.6 ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ร่วมขับร้องเพลง เนื่องในโอกาสฉลองปริญญาบัตร โดยจัดถวายทุลกระหม่อมน้อย ณ สวนอาหารบัว เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2520 (ที่มา: บุญชู รอดประสิทธิ์)

จากการที่ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ได้ปฏิบัติหน้าที่มาเป็นเวลานาน ทำให้มีผลงานที่ปรากฏออกมามากมาย โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ผลงานด้านการประพันธ์

ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ มีผลงานการประพันธ์ทางร้องไว้ทั้งหมด 5 เพลง โดยได้รับมอบหมายจากครูพินิจ ฉายสุวรรณ ผู้ประพันธ์เพลงและเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในขณะนั้น ให้เป็นผู้ประพันธ์ทางร้องเพลงเถาไว้สำหรับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 เพลง คือ เพลงกบเต็น เถา และเพลงนเรศวรชนช้าง เถา

1. เพลงกบเต็น เถา แต่งเมื่อ พ.ศ. 2509
2. เพลงลาวครวญ เถา แต่งเมื่อ พ.ศ. 2521
3. เพลงมอญอ้อยอิง เถา (แต่งร่วมกับนายเฉลิม บัวทั้ง)
4. เพลงชมแสงทอง สามชั้น (แต่งสำหรับทางของ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์)
5. เพลงนเรศวรชนช้าง เถา (แต่งสำหรับทางของนายเฉลิม บัวทั้ง)

ผลงานด้านการแสดง

- ร่วมบรรเลงและขับร้องถวายหน้าพระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2517
- ร่วมขับร้องถวายหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “งานเสด็จพระราชดำเนิน ประชานดนตรีไทย มหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งที่ 1” ณ อาคารอเนกประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2528
- ขับร้องเพื่อประกอบการแสดง งานมหกรรมดนตรีของนักเรียน โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ณ โรงละครแห่งชาติ
- ร่วมขับร้องในรายการดนตรีสำหรับประชาชนตามสถานที่ต่างๆ เช่น สวนลุมพินี สวนจตุจักร สวนมิตรภาพ และสถานที่ต่างๆตามคำสั่งกรุงเทพมหานคร

ผลงานด้านการเผยแพร่

- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ทั้งขั้นพื้นฐานและอาชีพให้แก่ประชาชนและเยาวชนทั่วไป ในโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน จัดโดยงานดนตรีไทย กองนันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม (ปัจจุบันคือ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)
- การบันทึกแผ่นเสียงการขับร้องเพลงไทย “ต๋ับนางลอย” ของห้องอัดศรีกรุงร่วมกับ คณะนักร้องครุฑูษา (ทับ) สุคันธมาลัย
- การบันทึกเสียงการขับร้องเพลงไทยร่วมกับวงโยชวาทิต กองดุริยางค์ตำรวจ
- การบันทึกเสียงการขับร้องเพลงไทยร่วมกับวงเครื่องสายผสมและวงปี่พาทย์ ไม้ نرم คณะเสริมมิตรบรรเลง
- การบันทึกเสียงการขับร้องเพลงไทยร่วมกับวงเครื่องสายผสมคณะปิยมิตร
- การบันทึกเสียงการขับร้องเพลงไทยร่วมกับวงโยชวาทิต กรมตำรวจ ทางสถานีวิทยุ อ.ส. พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต
- การบันทึกเสียงการขับร้องเพลงไทย ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์

- การบันทึกเสียงการขับร้องเพลงไทยประกอบสื่อการเรียนการสอนออกอากาศทางสถานีวิทยุศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- การบันทึกเสียงการขับร้องเพลงไทยร่วมกับวงดนตรีไทย ณ ห้องบันทึกเสียงอาจารย์ประสิทธิ์ ถาวร
- การบันทึกเสียงการขับร้องเพลงไทยร่วมกับวงดนตรีไทยคณะ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์
- การบันทึกเสียงการขับร้องเพลงไทยร่วมกับวงโยชวาทิต เนื่องในโอกาสครบรอบ 100 ปี จางวางทั่ว พาทยโกศล
- การบันทึกเสียงการขับร้องเพลงไทยร่วมกับวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร เพื่อจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลเพลงไทย สำหรับศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- การบันทึกเสียงการขับร้องเพลงไทย ทางสถานีวิทยุ ท.ท.ท.
- การบันทึกเสียงและเทปโทรทัศน์รายการ “สังคีตภิรมย์” ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด
- การบันทึกเทปโทรทัศน์รายการ “คันทรพศาลา” ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีช่อง 4 บางขุนพรหม
- การบันทึกเสียงและเทปโทรทัศน์รายการพิเศษ “วงมโหรี 1000 ปี” ของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.
- การบันทึกเสียงการขับร้องเพลงไทย “เสียงไทย ใจสะอาด” ร่วมกับคณาจารย์แขนงวิชาดนตรีไทย วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- กรรมการสอบคัดเลือกนักเรียนเพื่อเข้าศึกษาในระดับเตรียมอุดมดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- กรรมการตัดสินการประกวดดนตรีไทยให้กับโรงเรียนสอนดนตรีต่างๆ
- การบันทึกเสียงการขับร้องเพลงไทยร่วมกับนายแพทย์สุพจน์ อ่างแก้ว ประกอบสื่อการสอนเพลงสุภายิตรระดับประถมศึกษา ออกอากาศทางสถานีวิทยุศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษของชมรมดนตรีไทย ประจำสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ต่างๆ เช่น โรงเรียนสันติราษฎร์บำรุง กรมตำรวจ (ปัจจุบันคือโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) โรงเรียนสาธิตแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกริกวิทยาลัย (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยเกริก)
- ได้รับเชิญให้ไปเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ณ เมืองมอสโก ประเทศรัสเซีย กับงานดนตรีไทย กองนันทนาการ กรุงเทพมหานคร

- ได้รับเชิญให้ไปแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ ณ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกรมพาณิชย์สัมพันธ์
- ได้รับเชิญให้จัดวงไปแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ เช่น ประเทศเยอรมนี ประเทศสวีเดน ประเทศฮ่องกง ประเทศอียิปต์ ประเทศศรีลังกา

รางวัลและเกียรติยศ

- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จตุรถาภรณ์ช้างเผือก (จ.ม.) เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2530
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตริตราภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2537
- ได้รับพระราชทานเหรียญกาชาดสมนาคุณ ชั้นที่ 2 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะที่ได้ช่วยปฏิบัติงานให้กับสภาภาษาไทย
- ได้รับพระราชทานเหรียญกาชาดสมนาคุณ ชั้นที่ 3 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะที่ได้ช่วยปฏิบัติงานให้กับสภาภาษาไทย
- ได้รับพระราชทานเข็มกลัดพระนามาภิไธยย่อ ส.ธ.จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะที่ได้ช่วยปฏิบัติงานให้กับสภาภาษาไทย
- ได้รับโล่เกียรตินิยมจากสำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2542
- ได้รับพระราชทานเข็มที่ระลึก จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในงานเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรพิพิธภัณฑ์ประชาชนที่นั้ง ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2528

สรุป

ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ เป็นนักคิดศิลป์ไทยคนที่ 2 ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เกิดเมื่อวันอาทิตย์ที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2482 ณ บ้านปากคลองบางกะปิ เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยมีบิดาเป็นครูคนแรกในการถ่ายทอดวิชาความรู้ทางด้านดนตรีไทยให้ ซึ่งบิดาของครูนั้นอดีตท่านเคยรับราชการทหารแต่ประจำวงโยชวาทิต กองทัพเรือและเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยบ้านเจ้าพระยายมราช จึงทำให้ครูบุญชูมีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีรอบด้าน อีกทั้งยังสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีไทยได้ครบทุกประเภท ทั้งดีด สี ดี เป่า รวมถึงเครื่องประกอบจังหวะอีกด้วย

ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ เริ่มต้นการเป็นนักร้องเมื่อมีอายุ 7 ปี โดยมีบิดาเป็นครูคนแรก และยังฝากตัวเป็นศิษย์ของครูนักร้องนักดนตรีหลายท่าน อาทิ ครูจำลอง วัชรวิกุล ครูเชื้อ นักร้อง ครูเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล คุณหญิงไพฑูรย์ กิตติวรรณ ครูประจิต ขำประเสริฐ ครูสุดจิตต์ ดุริยประณีต และครูประเวช กุมุท ครูประยงค์ เอนกศรี และครูรำพึง โปร่งแก้วงาม ก่อนจะเริ่มต้นชีวิตการทำงานด้วยการเป็นนักร้องของวงดนตรีไทยของสโมสรการรถไฟ ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการประจำโรงพิมพ์การรถไฟแห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2498 และย้ายมาเป็นนักร้องของวงดนตรีไทยประจำกรมตำรวจ ในแผนกดุริยางค์ กองบัญชาการจรดตำรวจ (กองดุริยางค์กรมตำรวจในปัจจุบัน) ในปี พ.ศ. 2501 จากนั้นจึงไปเป็นนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร โดยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคีตศิลป์นั้จ้ดวา เมื่อปี พ.ศ. 2508 จนเกษียณอายุราชการ และในปีเดียวกันนั้น ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ได้รับเชิญจากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ให้เป็นอาจารย์พิเศษประจำแขนงวิชาดนตรีไทยและยังคงปฏิบัติหน้าที่จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2558)

ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ มีผลงานดนตรีปรากฏ 3 ประเภท คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ซึ่งผลงานทั้งหมดนี้เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันครูบุญชู รอดประสิทธิ์ เป็นข้าราชการบำนาญสังกัดกรุงเทพมหานคร และยังคงดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ประจำแขนงวิชาดนตรีไทย วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยอาศัยอยู่ ณ หมู่บ้านเสรี 2 บ้านเลขที่ 4 ถนน รามคำแหง ซอย 28 แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

4.2.3 ครูกัญญา โรหิตาจล

ภาพที่ 4.7 ครูกัญญา โรหิตาจล

(ที่มา: สุภาพพัคตร์ แก้วกระหนก)

ประวัติส่วนตัว

ครูกัญญา โรหิตาจล เกิดวันพฤหัสบดีที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2483 ณ บ้านคลองบางใหญ่ ตำบลเสาชงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี บิดาชื่อนายหมง อบนวล มารดาชื่อนางเจือ อบนวล (โนรี) ครูกัญญามีพี่น้องร่วมบิดามารดา รวม 2 คน คือ

1. นางกัญญา โรหิตาจล (อบนวล) ข้าราชการบำนาญ คีตศิลป์ไทย กลุ่มดุริยางค์ไทย สำนักงานสังคีต กรมศิลปากร
2. นายชาติโร อบนวล ข้าราชการบำนาญ กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

ครูกัญญาศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 จากโรงเรียนประชาบาล วัดนครอินทร์ จังหวัดนนทบุรี และเข้าทำงานที่วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ก่อนจะรับราชการที่กองการสังคีต กรมศิลปากร จนเกษียณอายุในปี พ.ศ. 2543

ชีวิตครอบครัวนั้น ครูกัญญา โรหิตาจล มีบุตรธิดารวม 11 คน (สุภางค์พัคตร์ แก้วระหนก, สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2556) คือ

1. นายธิดิภาคย์ พุกกะนะสุด
2. นางโชติกา สุขศาสตร์ (พุกกะนะสุด)
3. นางยุพา เต๊ะอ้วน
4. นางยุพิน โตโยชิม่า (เต๊ะอ้วน)
5. จ.ส.อ.ยงยุทธ เต๊ะอ้วน
6. ส.อ.ไชยศ เต๊ะอ้วน
7. ส.อ.ไชยชนะ เต๊ะอ้วน
8. นางสุภางค์พัคตร์ แก้วระหนก (เต๊ะอ้วน)
9. ค.ช.ป๊อบ เต๊ะอ้วน (ถึงแก่กรรม)
10. นายสุรพงศ์ โรหิตาจล
11. พ.จ.อ.วรพร จันทรตรง (โรหิตาจล)

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

ครูกัญญา โรหิตาจล เกิดในครอบครัวดนตรี โดยมีบิดาเป็นครูดนตรีคนแรก ท่านเคยเป็นครูสอนดนตรีของบ้านจางวางทั่ว พาทยโกศล ท่านเรียนดนตรีมาตั้งแต่เด็กจากสำนักดนตรีวัดหญ้าไทร (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นวัดประหารังสรรค์) ซึ่งอยู่แถวคลองอ้อม จังหวัดนนทบุรี โดยมีครูปุ่นซึ่งเป็นคนปี่เป็นผู้สอนให้ ต่อมาเมื่อบิดาได้ย้ายบ้านมาอยู่ที่คลองใหญ่ ตำบลเสาชงหิน อำเภอ

บางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จนกระทั่งมีบุตร 2 คน คือ ครูทัศนญาและครูชาติรี ซึ่งในสมัยนั้นเมื่อมีงาน ครูทัศนญาก็จะติดตามบิดาไปด้วยทุกที่ จึงทำให้ครูทัศนญาซึมซับดนตรีมาตั้งแต่เด็ก หลังจากบิดาเสียชีวิต มารดาได้นำบุตรทั้งสองไปฝากไว้กับเพื่อนสนิทของบิดา คือครูสกล แก้วเพ็ญกาจ และครูหยด ศรีอยู่ เพื่อให้เรียนดนตรีตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

โดยบ้านดนตรีของครูสกล แก้วเพ็ญกาจ นั้นเป็นบ้านครูปี่พาทย์สายหลวงประดิษฐ์ไพเราะ และอยู่ละแวกใกล้เคียงกัน ส่วนแถวบางม่วง อำเภอบางใหญ่ นั้น เป็นบ้านครูหยด ศรีอยู่ ครูปี่พาทย์สายฝั่งธน จึงทำให้สองคนพี่น้องได้รับความเมตตาจากครูทั้งสองร่ำเรียนดนตรีตามคำฝากฝังของบิดา โดยเฉพาะครูทัศนญานั้น ได้รับความเมตตาจากครูสกลเหมือนดังเป็นบุตรของท่านอีกคน ได้เรียนรู้และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ ให้จนเติบโตใหญ่

ในปีพ.ศ. 2507 ครูสกลนำครูทัศนญาไปสอบเข้าทำงานกับครูฝรั่ง ดนตรีรส ซึ่งท่านเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น และประจวบเหมาะกับช่วงนั้นเป็นช่วงที่เพิ่งก่อตั้งวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร และต้องการนักร้องอย่างยิ่ง ครูทัศนญาเริ่มต้นทำงานที่นี้ในตำแหน่งกิตติศิลปินจิตอาสา แต่ก็ยังไปช่วยร้องเพลงวงครูสกลอยู่ หากไม่ตรงกับงานราชการ เมื่ออยู่ในวงครูทัศนญาได้ต่อเพลงระบำและเพลงละครจากครูฝรั่ง และในบางครั้งก็ไปร้องเพลงในวงของครูฝรั่งด้วย

จนมาในปี พ.ศ. 2517 ครูทัศนญาตัดสินใจสอบเข้าทำงานในตำแหน่งกิตติศิลปินไทย กลุ่มดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร จากคำชักชวนของครูเสรี หวังในธรรม โดยในสมัยนั้น ครูจิรัส อัจฉรงค์ เป็นหัวหน้าอยู่ที่กรมศิลปากร ครูทัศนญาได้ต่อเพลงกับครูนักร้องหลายท่าน ได้แก่ ครูทับ ครูประเวช ครูเชื่อม ครูเข้ม ครูศรีนาค เพลงที่เรียนส่วนใหญ่เป็นเพลงประกอบการแสดงละครนอก ละครใน โขน ก่อนหน้านี้ครูทัศนญายังได้ต่อเพลงเพิ่มเติมกับครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ซึ่งขณะนั้นท่านทำงานอยู่ที่กรมประชาสัมพันธ์ โดยครูจำเนียรจะต่อเพลงประเภทเพลงเถาใหม่ๆ ที่ท่านได้ประพันธ์ขึ้นให้

ในเรื่องการประพันธ์เพลง ครูทัศนญาได้เรียนรู้วิธีการประพันธ์เพลงมาจากครูสกล โดยครูทัศนญาเริ่มประพันธ์เพลงเมื่อเข้ามาทำงานที่วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เพลงแรกคือเพลงเพชรน้ำค้างหรือเพชรน้อย เพลงเริงพล เพลงวัฒนาเวียคนาม เพลงสยามานุสติ เพลงชเวดากอง เพลงศรีโศก และเพลงเขมรชมดงเป็นเพลงสุดท้ายที่ได้ประพันธ์ขึ้นในขณะที่อยู่ในวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร นอกจากนั้นครูทัศนญายังประพันธ์ทางร้องไว้ให้กับเพลงที่ครูชาติรี อนุบาล ได้ประพันธ์ขึ้นเพื่อใช้สำหรับการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครอีกด้วย ได้แก่ เพลงกำสรดสวาท เพลงเทิดมหาราช เพลงองขนาง เพลงพรสมเด็จ เพลงห่ม เหล่านี้เป็นต้น

โดยปกติที่กรมศิลปากร เมื่อมีการแสดงโขนหรือละคร ครูเสรี หวังในธรรมจะเป็นผู้ทำบท และครุมนตรี ตราโมท เป็นผู้บรรจเพลง แต่ต่อมาในช่วงหนึ่งเมื่อครูเสรีทำละครเรื่องผู้ชนะสิบทิศขึ้น ครุมนตรีได้มอบหมายให้ครูกัญญา ครูสมชาย ทับพร และครูชัยยะ ทางมีศรี ได้เป็นผู้ช่วยบรรจเพลง

นอกจากนี้ครูกัญญายังมีความสามารถในการขับร้องระเคอบการทำขวัญ เพราะตั้งแต่เด็ก ครูกัญญาได้ติดตาม ซึ่งเป็นพี่ชายของยายไปงาน เวลาไปครูกัญญา ก็จะร้องเพลงนางนาค และเพลงสำหรับเวียนเทียน เมื่อโตขึ้นจึงได้ไปทำขวัญกับครูเจือ โสภิตศิลป์ ครูกัญญา ก็ร้องช่วงเจ็บท้อง ช่วงเวียนเทียน แต่ก็ได้ไปบ่อยนัก ต่อมาได้รู้จักกับครูชินกร ไกรลาส ที่ห้องอัดเสียงของครูสมาน น้อยนิตย์ เมื่อครูชินกร ได้ยินเสียงร้อง ท่านจึงได้ชักชวนให้ไปร้องทำขวัญด้วย โดยครูกัญญา จะร้องสลับช่วงกับครูชินกร เพลงที่ร้องเป็นเพลงประเภทสองชั้น และบางครั้งครูกัญญา ก็บรรจเพลงเองตามความเหมาะสม ทำขวัญกับครูชินกรมานานจนเหมือนเป็นคนในครอบครัว

ต่อมาในปี พ.ศ. 2543 เมื่อเกษียณอายุราชการ ครูกัญญา ก็เป็นข้าราชการบำนาญ กิตติศิลปินไทย กลุ่มดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ครูกัญญา ล้มป่วยลงด้วยโรคเมเร็งปอด จากนั้นจึงเข้ารับการรักษาโดยเคมีบำบัดและพักรักษาตัว ณ บ้านเลขที่ 24/4 หมู่ที่ 1 ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี กระทั่งปี พ.ศ. 2556 ครูกัญญาอาการทรุดหนัก จึงเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลบางปะกอก 9 อินเตอร์เนชั่นแนลอีกครั้ง จนกระทั่งเมื่อวันอังคารที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2556 ครูได้เสียชีวิตลงอย่างสงบ รวมอายุ 73 ปี

ครูกัญญา โรหิตาจลและครอบครัว ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยพระองค์ทรงมีพระเมตตา รับครูกัญญา โรหิตาจล เป็นคนใช้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานน้ำหลวงอาบศพและพระราชทานพวงมาลาในวันสวดพระอภิธรรม ณ วัดศรีประวัดี ตำบลบางใหญ่ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2556

ผลงานดนตรีของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ตลอดระยะเวลา 10 ปี ที่ครูกัญญา โรหิตาจล ได้ปฏิบัติหน้าที่นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ทำให้มีผลงานปรากฏออกมามากมาย โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ผลงานด้านการประพันธ์

ครูกัญญา โรหิตาจล ได้ประพันธ์ทางร้องไว้สำหรับการขับร้องของวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร เป็นจำนวน 12 เพลง โดยเป็นการประพันธ์ทางร้องเพลงเถาในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 เพลง คือ เพลงเพชรน้อย เถา เพลงเริงพล เถา เพลงวัฒนาเวียคนาม เถา เพลงสยามานุสติ เถา เพลงชเวดากอง เถา เพลงศรีโสภณ เพลงเขมรชมดง เถา โดยได้รับมอบหมายจากครูบุญยงค์ เกตุคง ผู้ประพันธ์เพลงและเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ต่อมาจึงได้ประพันธ์ทางร้องเพลงเถาไว้ให้วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร อีกจำนวน 5 เพลง คือ เพลงกำสรวท เถา เพลงเทิดมหาราช เถา เพลงนางงาม เถา เพลงพรสมเด็จ เถา และเพลงห่ม เถา ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ที่คิดศิลป์ไทย กลุ่มงานดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร ตามคำขอของน้องชาย คือ ครูชาติรี อบนวล ซึ่งเป็นผู้ประพันธ์เพลง และเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น

1. เพลงเพชรน้อย เถา แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2508
2. เพลงเริงพล เถา แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2510
3. เพลงวัฒนาเวียคนาม เถา แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2510
4. เพลงสยามานุสติ เถา แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2510
5. เพลงชเวดากอง เถา แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2511
6. เพลงศรีโสภณ แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2511
7. เพลงเขมรชมดง เถา แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2516
8. เพลงกำสรวท เถา แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2537
9. เพลงเทิดมหาราช เถา แต่งขึ้นในปี พ.ศ. 2539
10. เพลงนางงาม เถา
11. เพลงพรสมเด็จ เถา
12. เพลงห่ม เถา

ผลงานด้านการแสดง

- ได้มีโอกาสขับร้อง เพื่อถวายงานแก่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หลายครั้ง
- ขับร้องเพื่อประกอบการแสดง งานมหกรรมดนตรีของนักเรียน โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ณ โรงละครแห่งชาติ

- ร่วมขับร้องในปีพาทย์ประชัน รายการดนตรีไทยพรรณนา ณ โรงละครแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2522
- ควบคุมให้คำแนะนำในการขับร้องเพลงไทย และร่วมขับร้องกับศิลปินในกลุ่มดุริยางค์ไทย
- ควบคุมและให้คำแนะนำในการขับร้องเพลงไทย และร่วมขับร้องในการบรรเลงประกอบการแสดง ณ โรงละครแห่งชาติ สังกัดศาลา และตามหน่วยงานอื่นที่ขอความร่วมมือมา
- ควบคุมให้คำแนะนำในการขับร้องเพลงไทย และร่วมขับร้องในการบรรเลงประกอบการแสดงในการเลี้ยงต้อนรับพระราชอาคันตุกะ อาคันตุกะ และแขกของรัฐบาล
- ควบคุมให้คำแนะนำในการขับร้องเพลงไทย และร่วมขับร้องในการบรรเลงในพระราชพิธี รัฐพิธี และพิธีต่างๆ
- ถ่ายทอดและฝึกซ้อมในด้านการขับร้องเพลงไทย ให้แก่ศิลปินของกรมศิลปากร

ผลงานด้านการเผยแพร่

- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ทั้งขั้นพื้นฐานและอาชีพให้แก่ประชาชนและเยาวชนทั่วไป ในโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน จัดโดยงานดนตรีไทย กองนันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม (ปัจจุบันคือ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)
- ร่วมขับร้องเพลงทยอยนอกและแสนสุดสวาท 3 ชั้น วงปีพาทย์ไม้แข็ง กรมศิลปากร ณ สังกัดศาลา เมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2537
- ร่วมขับร้องบันทึกเสียงออกอากาศเพลงแสนสุดสวาท 3 ชั้น วงปีพาทย์ไม้แข็ง กรมศิลปากร ณ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2537
- ร่วมบันทึกเสียงขับร้องหมู่ วงปีพาทย์ไม้แข็ง เพลงระบำเริงอรุณ ระบำลาวกระทบไม้ ระบำดอกบัว ระบำกฤษดาภินิหาร ระบำอุททอง ระบำเทพบันเทิง ของกรมศิลปากร ณ ห้องบันทึกเสียงเสริมมิตร เมื่อปีพ.ศ. 2532
- ร่วมขับร้องหมู่ประกอบการแสดงโขน วงปีพาทย์ไม้แข็งเครื่องใหญ่ ของกรมศิลปากร ณ บริเวณท้องสนามหลวง เมื่อวันที่ 10-11 มีนาคม พ.ศ. 2539

ในส่วน of ผลงานด้านการแสดง ผลงานด้านการเผยแพร่ รวมถึงรางวัลและเกียรติยศของครูกัญญา โรหิตาจล นั้น ผู้วิจัยเชื่อว่ายังมีอีกมากมาย เพราะครูเป็นปูชนียบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านคิดศิลป์เป็นอย่างยิ่ง แต่เนื่องจากในขณะนั้นบุคคลข้อมูลไม่สามารถให้ข้อมูล

ต่างๆ ได้ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องไม่สามารถยืนยันข้อมูลที่แน่ชัดได้ ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอข้อมูลจากการสัมภาษณ์เป็นหลัก

สรุป

ครูกัญญา โรหิตาจล เป็นนักคีตศิลป์ไทยคนที่ 3 ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เกิดเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2483 ณ บ้านคลองบางใหญ่ ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี และเริ่มต้นการเป็นนักร้อง โดยมีบิดาเป็นครูคนแรกในการถ่ายทอดวิชาความรู้ทางด้านดนตรีไทยให้ ด้วยบิดาของครูเคยเป็นครูสอนดนตรีของบ้านจางวางทั่ว พาทยโกศล และท่านเรียนดนตรีมาตั้งแต่เด็กจากสำนักดนตรีวัดหญ้าไทร ต่อมาเมื่อบิดาเสียชีวิตมารดาจึงฝากให้ไปเรียนวิชาดนตรีกับครูสกล แก้วเพ็ญกาจ เพื่อนสนิทของบิดา ซึ่งท่านก็รักและเมตตาครูกัญญาเหมือนลูก และท่านได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านดนตรีไทยทั้งการขับร้องและการบรรเลง รวมถึงการประพันธ์เพลงให้แก่ครูกัญญาอีกด้วย จึงทำให้ครูกัญญามีความรู้ความสามารถรอบด้าน และยังฝากตัวเป็นศิษย์ของครูนักร้องนักร้องนักดนตรีหลายท่าน อาทิเช่น ครูทับ ครูประเวช ครูเชื่อม ครูแซม ครูศรีนาถ และครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์

ครูกัญญาเริ่มต้นชีวิตการทำงานด้วยการเป็นนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร โดยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคีตศิลป์นักร้อง เมื่อปี พ.ศ. 2507 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2517 จึงสอบเข้าทำงานในตำแหน่งคีตศิลป์นักร้อง กลุ่มดุริยางค์ไทย สำนักงานการสังคีต กรมศิลปากร จากคำชักชวนของครูเสรี หวังในธรรม และเกษียณอายุราชการ เมื่อปี พ.ศ. 2543 และเสียชีวิตลงเมื่อวันอังคารที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2556 รวมอายุ 73 ปี

ครูกัญญา โรหิตาจล มีผลงานดนตรีปรากฏ 3 ประเภท คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ซึ่งผลงานทั้งหมดนี้เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

4.2.4 ครูบุหงา นาคพลั้ง

ภาพที่ 4.8 ครูบุหงา นาคพลั้ง
(ที่มา: บุหงา นาคพลั้ง)

ประวัติส่วนตัว

ครูบุหงา นาคพลั้ง เกิดเมื่อวันอาทิตย์ที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2490 ที่จังหวัดนนทบุรี ครอบครัวย้ายมาในครอบครัวนักดนตรี บิดาชื่อนายทรงพรต และมารดาชื่อนางสายหยุด นาคพลั้ง (รุ่ง โสภา) โดยบิดาของครูนั้นเป็นนักดนตรีในวงดนตรีไทยเทศบาลนครกรุงเทพในขณะนั้นด้วยความรักและความเชี่ยวชาญทางด้านเครื่องสาย ท่านจึงปลูกฝังให้ครูบุหงารักและสนใจในดนตรีไทยตั้งแต่เด็กเป็นต้นมา ครูบุหงา นาคพลั้งเป็นบุตรคนที่ 3 มีพี่น้องร่วมบิดามารดา รวม 7 คน คือ

1. นางกัจจา สันสมภาค (นาคพลั้ง)
2. นางลลิต พงศเกียรติ (นาคพลั้ง)
3. นางบุหงา จรัสเพ็ชร (นาคพลั้ง)
4. นายชนศักดิ์ นาคพลั้ง
5. นางราตรี นิมประดิษฐ์ (นาคพลั้ง)
6. นางสมมาตร ชโลธร (นาคพลั้ง)
7. นายอัยภูงศ์ นาคพลั้ง (ถึงแก่กรรม)

ครูบุหงา นาคพลั้ง ได้รับการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดจำปา จังหวัดนนทบุรี และได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาจนจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดน้อยใน จังหวัดนนทบุรี (ปัจจุบันอยู่ในเขตคลองสาน) จากนั้นได้ไปเรียนกวดวิชาที่วัดมหาธาตุ ท่าพระจันทร์ จนจบมัธยมศึกษาปีที่ 8 และศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในสาขาวิชา

รัฐศาสตร์การปกครอง แต่ด้วยในขณะนั้นครูทำงานในตำแหน่งธุรการ กองนันทนาการ ฝ่ายการศึกษา เทศบาลนครกรุงเทพควบคู่ไปด้วย จึงทำให้ครูไม่มีเวลา จึงต้องหยุดเรียนไป

ต่อมาในปีพ.ศ. 2512 ครูบุหงา ได้ขอโอนย้ายจากแผนกธุรการไปเป็นนักคิดศิลป์ วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในตำแหน่งพนักงานวิสามัญ และปรับเป็นข้าราชการสามัญ ตำแหน่งคิดศิลป์ 3 ในเวลาต่อมา และเกษียณอายุก่อนราชการในปี พ.ศ. 2543 ในตำแหน่ง คิดศิลป์ 5

ปัจจุบันครูบุหงา นาคพลั่ง อาศัยอยู่ ณ บ้านเลขที่ 54(371/2) หมู่ 1 ถนนประชาอุทิศ 61 แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 10140

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

ครูบุหงา นาคพลั่ง เริ่มต้นชีวิตการเป็นนักร้องเมื่ออายุประมาณ 7 ปี โดยมีบิดาเป็นครูคนแรกที่สอนร้องเพลงให้ ซึ่งบิดาเป็นคนเครื่องสายและสามารถร้องเพลงได้ จึงอยากให้ครูบุหงา เป็นนักร้อง ครูบุหงาเล่าว่า “เมื่อแรกเริ่มนั้น ครูยังไม่ชอบการร้องเพลง ครูโดนบังคับ ตื่นนอนตอนเช้าแล้วก็ต้องต่อเพลงก่อน เรียนก่อน แล้วถึงจะได้ไปโรงเรียน ได้เรียนร้องเพลงช่วงเช้ากับช่วงเย็น คือตอนกลางวันเราก็ต้องไปโรงเรียน ตอนเย็นกลับมาทำการบ้านแล้วอะไรแล้ว ก่อนนอนก็ต้องนั่งซ้อมเพลงก่อน ถูกตีบ้าง ถูกดุบ้าง ตามประสาเด็ก เพราะเราก็อยากเล่น แล้วเริ่มมาชอบตอนที่เรียนมัธยมแล้ว เพราะได้เป็นนักร้องวงอังกะลุงของโรงเรียนวัดน้อยในจนได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 ในการประกวดในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน สิ่งเหล่านี้ค่อยๆ ซึมซับไปที่ละนิดทีละหน่อย ด้วยอายุเรายังเด็กมากไป เวลาเราไปร้องเพลงเค้าก็ชมว่า โอ๊ย...เสียงดีจังเลย ร้องเพลงเพราะจังเลย เราก็มีความรู้สึก เอ๊ะ เราก็ดีนี่นะ ผู้ใหญ่เค้าชมเรา มันก็เลยทำให้เราเกิดความรู้สึกว่า ถ้าเราจะทำจริงๆ มันก็น่าจะดี” (บุหงา นาคพลั่ง, สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน 2557) จากนั้นมาครูบุหงาจึงเริ่มเรียนร้องเพลงและต่อเพลงจากบิดาอย่างจริงจัง โดยมีบิดาเป็นครูคนแรกและคนเดียว

ต่อมาในปีพ.ศ. 2510 ครูบุหงาเข้ารับราชการครั้งแรกในตำแหน่งธุรการ กองนันทนาการ ฝ่ายการศึกษา เทศบาลนครกรุงเทพ และขอโอนย้ายมาเป็นนักร้องประจำวงดนตรีไทย เทศบาลนครกรุงเทพเมื่อปีพ.ศ. 2512 โดยปกติครูบุหงาจะเรียนร้องเพลงกับบิดาเรื่อยมา แต่ในช่วงนั้นครูบุหงาจะต้องต่อเพลงเฉพาะที่ใช้ในวง จึงให้นักกร้องประจำวงคนอื่นๆ ต่อเพลงให้ เพราะเพลงที่ต่อมาจากบิดานั้นเป็นเพลงประเภทเครื่องสายและเพลงทั่วไป

ถึงแม้ว่าครูบุหงาจะไม่ได้เรียนขับร้องกับครูที่มีชื่อเสียงท่านอื่นๆ โดยตรง แต่ครูก็พยายามหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำไปพัฒนาศักยภาพการขับร้องด้วยการฟังเสียงของครูนักร้องที่มีชื่อเสียงตามสถานีวิทยุต่างๆ ตามที่บิดาแนะนำ ครูบุหงากล่าวว่า “ถ้าใช้คำว่าเรียน คงไม่ได้

เรียนอะหนู มันจะเป็นประเภทที่คนโบราณเค้าเรียก ครูพักลักจำ เมื่อก่อนคุณพ่อจะเปิดวิทยุให้ฟัง เวลานั้นเครื่องรุ่นผู้ใหญ่ว่า ครูบาอาจารย์เค้าร้องเนี่ย คุณพ่อก็จะบอกว่า เนี่ย... อันนี้คินะ คุณพ่อจะสอน ให้เก็บส่วนที่ดีของแต่ละคนมา สมัยก่อนไม่มีเทป ฟังวิทยุ คือวิทยุนี้มันก็จะมีหลายสถานี มีกรมประชาสัมพันธ์ มีวงไปบรรเลง ซึ่งก็จะมีนักร้อง คุณพ่อเค้าจะสอนให้ฟัง และก็ฝึกเกล้า ว่าอย่างงี้มันคินะ ตรงนี้ควรจะทำอย่างงี้ คุณพ่อก็จะอธิบาย เก็บรายละเอียดในการร้องเพลงคือ วิธีการ” (บุหงา นาคพลั้ง, สัมภาษณ์, 3 ตุลาคม 2555) และเสียงร้องของครูนักร้องที่ครูบุหงาฟังและ นำมาเป็นแบบอย่างในการพัฒนาการร้องมี 2 ท่านคือ ครูสุจิตต์ คุริยประณีต และครูเจริญใจ สุนทรวาทีน ครูกล่าวว่า “บางช่วงบางตอนที่เก็บมาได้ ก็จากครูสุจิตต์ คุริยประณีต กับครูเจริญใจ สุนทรวาทีน โดยขโมยเข้ามา คือได้มาจากการฟัง แต่ของครูเจริญใจนี้ ท่านร้องไว้แบบ โอ... ทำอย่างไรก็ไม่เหมือน พยายามมากเลยแต่ก็ทำไม่ได้ มันจะได้เป็นส่วนน้อยมาก คือเราทำอย่างไรก็ ทำไม่เหมือน แต่ก็ได้มาเป็นบางส่วน ได้มาบ้าง แต่ท่านก็เป็นครูบาอาจารย์ที่เรายกย่อง” (บุหงา นาคพลั้ง, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2555)

มีเหตุการณ์ครั้งหนึ่งที่ครูบุหงาประทับใจมาก คือ ครั้งหนึ่งครูเจริญใจ สุนทรวาทีน เคยออกปากชมครูบุหงา โดยท่านมาพบกับครูบุญยงค์ เกตุคง ซึ่งขณะนั้นไปร้องที่โรงละครแห่งชาติ โดยครูเจริญใจถามครูบุญยงค์ว่า “เด็กคนนี้ใคร” ครูบุญยงค์จึงตอบท่านไป ท่านจึงกล่าวต่อว่า “นี่.. เป็นนักร้อง ต้องร้องให้ได้อย่างงี้” จากนั้นครูบุญยงค์มาเล่าให้ครูบุหงาฟังว่า “อีนุ...เอ็งหนะ ต้องภูมิใจนะ ที่เจริญใจหนะ เค้าชมมากเลยนะ ให้รักษาความดีนี้ไว้ให้ได้” (บุหงา นาคพลั้ง, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2555) ทำให้ครูบุหงารู้สึกปลื้มใจมาจนถึงทุกวันนี้ และอีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้ ครูบุหงามีประสบการณ์ทางด้านการขับร้องเพลงมากยิ่งขึ้น คือการได้ติดตามบิดาไปแสดงดนตรี ตามสถานที่ต่างๆ โดยครูกล่าวว่าด้วยน้ำเสียงที่ปรอຍยืมว่า “คุณพ่อไป ครูก็ไปกับคุณพ่อด้วยตลอด”

นอกจากนี้ครูบุหงายังมีความสามารถในการประพันธ์บทขับร้องเป็นกลอนสุภาพ ตามแต่วาระที่ได้รับมอบหมาย เพื่อใช้ในวงและใช้ประกอบการแสดงนาฏศิลป์ โดยจะบรรจเพลง ตามที่ครูผู้ใหญ่เห็นสมควรหรือแล้วแต่ความเหมาะสม แต่โดยส่วนมากหากใช้กับการแสดง นาฏศิลป์ ครูบุหงาจะเป็นผู้ประพันธ์บทขับร้อง ตามวัตถุประสงค์ที่ทางนาฏศิลป์บอกมาหรือตาม ข้อมูลต่างๆ เพื่อความเหมาะสมของเพลงในโอกาสนั้นๆ

ครูบุหงา เกษียณก่อนอายุราชการในปี พ.ศ. 2543 ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่ง คีตศิลป์ 5 จากนั้นจึงได้รับเชิญจากมหาวิทยาลัยมหิดล ให้เป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาขับร้อง ปัจจุบันครูบุหงาอาศัยอยู่ ณ บ้านเลขที่ 54 (371/2) หมู่ 1 ถนนประชาอุทิศ 61 แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 10140

ผลงานดนตรีของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4.9 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานฉายภาพกับคณะกรรมการสมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่องค์กร “CISAC” เนื่องในการขอพระราชทานวโรกาสเข้าเฝ้าทูลเกล้าถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ.2531 ซึ่งครูบุหงา นาคพลั่ง ได้ร่วมเข้าเฝ้าในครั้งนี้ด้วย (ที่มา: บุหงา นาคพลั่ง)

ภาพที่ 4.10 ครูบุหงา นาคพลั่ง ขับร้องเพลงในพิธีปิดการอบรมทฤษฎีดนตรีไทยและการขับร้อง กรุงเทพมหานคร รุ่นที่ 1 เมื่อปีพ.ศ. 2531 (ที่มาของภาพ: บุหงา นาคพลั่ง)

ครูบุหงา นาคพลั้ง ได้ปฏิบัติหน้าที่มาเป็นเวลานาน ทำให้มีผลงานที่ปรากฏออกมา มากมาย โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ผลงานด้านการประพันธ์

ครูบุหงา นาคพลั้ง มีผลงานทางด้านการประพันธ์บทขับร้อง โดยประพันธ์เป็น กลอนสุภาพ ซึ่งโดยส่วนมากเป็นกลอนแปด เพื่อใช้ในการขับร้องและการบรรเลงในโอกาสต่างๆ ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ผลงานด้านการแสดง

- ร่วมขับร้องถวายหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “งานเสด็จพระราชดำเนิน ประชันดนตรีไทย มหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งที่ 1” ณ อาคารอเนกประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2528
- ขับร้องเพื่อประกอบการแสดง งานมหกรรมดนตรีของนักเรียน โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ณ โรงละครแห่งชาติ
- ร่วมขับร้องในรายการดนตรีสำหรับประชาชนตามสถานที่ต่างๆ เช่น สวนลุมพินี สวนจตุจักร สวนมิตรภาพ และสถานที่ต่างๆตามคำสั่งกรุงเทพมหานคร

ผลงานด้านการเผยแพร่

- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ทั้งขั้นพื้นฐานและอาชีพให้แก่ประชาชนและเยาวชนทั่วไป ในโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน จัดโดยงานดนตรีไทย กองนันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม (ปัจจุบันคือ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)
- ได้รับเชิญให้ขับร้องและบรรเลง ในงานสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องกับ กรุงวอชิงตันดีซี ณ วัดไทยในรัฐแมริแลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อกระชับความสัมพันธ์ ในนาม กรุงเทพมหานคร โดยวงเทศบาลนครกรุงเทพ งานดนตรีไทย กองนันทนาการ กรุงเทพมหานครในขณะนั้น

รางวัลและเกียรติยศ

- ได้รับพระราชทานโอกาส จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานฉายภาพกับคณะกรรมการสมาคมนักแต่งเพลงแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่องค์กร “CISAC” เนื่องในการขอพระราชทานวโรกาสเข้าเฝ้าทูลเกล้าถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2531
- ได้รับพระราชทานรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการประกวดขับร้องเพลงไทยเมืองทองคำครั้งที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2523
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จตุรตถาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) มงกุฎทอง เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2528
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตริตราภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2537
- ได้รับพระราชทานเหรียญกาชาดสมนาคุณ ชั้นที่ 2 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะที่ได้ช่วยปฏิบัติงานให้กับสภาภาษาไทย
- ได้รับพระราชทานเหรียญกาชาดสมนาคุณ ชั้นที่ 3 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะที่ได้ช่วยปฏิบัติงานให้กับสภาภาษาไทย
- ได้รับพระราชทานเข็มกลัดพระนามาภิไธยย่อ ส.ธ.จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะที่ได้ช่วยปฏิบัติงานให้กับสภาภาษาไทย
- ได้รับพระราชทานเข็มที่ระลึก จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในงานเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรปีพาทย์ประชันวงหน้าพระที่นั่ง ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2528

สรุป

ครูบุหงา นาคพลัง เป็นนักคีตศิลป์ไทยคนที่ 4 ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เกิดเมื่อวันอาทิตย์ที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2490 จังหวัดนนทบุรี และเริ่มต้นการเป็นนักร้องเมื่ออายุ 7 ปี โดยมีบิดาเป็นครูคนแรกและคนเดียว ด้วยบิดาของครูนั้นเป็นนักดนตรีไทยคนหนึ่งของวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานครหรือที่เรียกว่า วงเทศบาลนครกรุงเทพในสมัยนั้น

ครูบุหงาเริ่มต้นชีวิตการทำงานในตำแหน่งธุรการ กองนันทนาการ ฝ่ายการศึกษา เทศบาลนครกรุงเทพ เมื่อปี พ.ศ. 2510 แต่ด้วยความรักในดนตรีไทย ประกอบกับความสามารถในการขับร้องที่มี จึงได้ขอโอนย้ายจากแผนกธุรการ ไปเป็นนักคีตศิลป์วงดนตรีไทย

กรุงเทพมหานคร ในตำแหน่งพนักงานวิสามัญ ในปี พ.ศ. 2512 และปรับเป็นข้าราชการสามัญ ตำแหน่งคีตศิลป์ 3 ในเวลาต่อมา และเกษียณก่อนอายุราชการในปี พ.ศ. 2543

ครูบุหงา นาคพลัง มีผลงานดนตรีปรากฏ 3 ประเภท คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ซึ่งผลงานทั้งหมดนี้เกิดการปฏิบัติหน้าที่ ในการเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันครูบุหงา นาคพลัง เป็นข้าราชการบำนาญสังกัดกรุงเทพมหานคร อาศัยอยู่ ณ บ้านเลขที่ 54 (371/2) หมู่ 1 ถนนประชาอุทิศ 61 แขวงบางมด เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 10140

4.2.5 ครูวิมล เพยเผ่าเย็น

ภาพที่ 4.11 ครูวิมล เพยเผ่าเย็น
(ที่มา: ชนุติศ เกตุชรา)

ประวัติส่วนตัว

ครูวิมล เพยเผ่าเย็น ชื่อเล่น เปี้ยก เกิดเมื่อวันจันทร์ ที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2492 ณ บ้านเลขที่ 42 ตำบลบ้านไร่ จังหวัดราชบุรี บิดาชื่อนายส่อง เพยเผ่าเย็น มารดาชื่อนางละม้าย เพยเผ่าเย็น มีพี่น้องร่วมบิดามารดา รวม 4 คน คือ

1. นายพโยม เพยเผ่าเย็น (ถึงแก่กรรม)
2. นางเจริญ ชูจันทร์
3. นายวิมล เพยเผ่าเย็น
4. นางวิไลลักษณ์ ไกรพันธุ์ (ถึงแก่กรรม)

ครูวิมล ได้รับการศึกษาจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลสงเคราะห์) หรือ เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า โรงเรียนวัดเทพอวาต (เทศบาลสงเคราะห์) จังหวัดราชบุรี ด้วยความจำเป็นจึงไม่สามารถศึกษาต่อได้ เพราะต้องออกมาทำงานเพื่อช่วยเหลือจุนเจือครอบครัว

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2521 ครูวิมลได้สมรสกับนางสมสิน เพยเผ่าเย็น (ครูทสิงห์) มีบุตรธิดาด้วยกันรวม 4 คน คือ

1. สิบบอกภิญโญ เพยเผ่าเย็น รับราชการตำรวจ ประจำจังหวัดนครราชสีมา
2. นายชรร เพยเผ่าเย็น พนักงานธนาคารธนชาติ
3. นางวารุวรรณ เพยเผ่าเย็น ประกอบธุรกิจส่วนตัว
4. เด็กหญิงอินทิรา เพยเผ่าเย็น (บุตรบุญธรรม) กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

ปัจจุบัน ครูวิมล เพยเผ่าเย็น เป็นข้าราชการบำนาญสังกัดกรุงเทพมหานคร อาศัยอยู่ ณ บ้านเลขที่ 201/1 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

ครูวิมล เพยเผ่าเย็น เดิมโตมาในครอบครัวดนตรี โดยมีบิดาเป็นคนเป่าพาทย์ และมารดาเป็นนางเอกลิเก จึงทำให้ครูวิมลมีความผูกพันกับดนตรีมาตั้งแต่เด็ก การเรียนดนตรีของครูวิมลนั้น เริ่มต้นจากการที่บิดาส่งครูวิมลไปเรียนดนตรีที่บ้านครูดนตรีท่านหนึ่ง ท่านชื่อครูรวม ซึ่งในขณะนั้น ครูวิมลกำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยบิดาเห็นว่าครูรวมเป็นครูดนตรีที่มีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีอย่างดีเยี่ยม และเป็นครูดนตรีที่มีชื่อเสียงของจังหวัดราชบุรี และยังเป็นเพื่อนสนิทของบิดาเพราะได้เรียนดนตรีด้วยกันมาตั้งแต่ยังเล็กที่วัดช่องลม ด้วยเหตุนี้ท่านจึงตัดสินใจนำครูวิมลไปฝากตัวเป็นศิษย์เพื่อร่ำเรียนที่นั่นตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

โดยปกติครูวิมลจะต้องเดินเท้าไปโรงเรียนทุกวัน พอตกเย็นประมาณบ่ายสามโมงหลังเลิกเรียน ครูวิมลก็จะเดินจากบ้านมาที่บ้านครูรวม รวมระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร เพื่อมาเรียนและซ้อมดนตรีในตอนเย็น โดยแต่ละวันจะซ้อมเพลงจนถึงเวลาประมาณสี่ทุ่ม แล้วจึงนอนบ้านหลังที่ซ้อม ซึ่งเป็นบ้านที่ครูรวมปลูกขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเรือนซ้อมดนตรีโดยเฉพาะ อยู่ติดกับวัดเขาเหลือ พอถึงเวลาประมาณตีสี่ ครูวิมลก็จะลุกขึ้นเพื่อซ้อมดนตรีอีกครั้งจนถึงเช้า จากนั้นครูวิมลก็ออกจากบ้านหลังที่ซ้อมนี้ เดินกลับบ้านเพื่อเตรียมตัวอาบน้ำแปรงฟันแล้วจึงเดินไปเรียนหนังสือ เป็นอย่างนี้ทุกวันจนเป็นกิจวัตรประจำวัน

การเรียนดนตรีที่บ้านครูรวมนั้น เริ่มแรกครูวิมลเริ่มต้นด้วยการเล่นฆ้องเป็นลำดับแรก ต่อมาก็หัดเล่นระนาดทุ้ม ระนาดเอก ฆ้องวงเล็ก เครื่องหนัง ตามลำดับ จนสามารถเล่นเครื่องดนตรี

ได้เกือบครบทุกเครื่อง ยกเว้นปี่เพราะครุรวมบอกไว้ว่า “วิมลเอ๋ย...เอ็งเป็นคนร้อง อย่าเป่าปี่เลย มันจะทำให้ปอดไม่ดี” (วิมล เผยเผ่าเย็น, สัมภาษณ์, 21 ธันวาคม 2555) จึงทำให้ครุวิมลไม่ได้หัดเล่นปี่

ครุวิมลเริ่มต้นการเป็นนักร้องครั้งแรก เมื่อครั้งไปออกงานกับวงดนตรีบ้านครุรวมที่วัดเขาเหลือ โดยครั้งนั้นครุวิมลเล่าว่า “เดิมทีในวงมีหลานครุรวมอยู่คนหนึ่ง เป็นนักร้อง ชื่อสุรินทร์ อยู่สกุล แกร่งได้ประมาณสัก 10 เถา แล้วขณะที่แกร่งนะ ครุก็นั่งตีฆ้องเล็กบ้าง ฆ้องใหญ่บ้าง นั่งอยู่ข้างหลัง ครุก็จำเพลงทุกเพลงได้หมด จนมาวันหนึ่ง มีงานที่วัดเขาเหลือ ครุรวมก็มานั่งอยู่ด้วย เพื่อนๆ เขาก็บอกว่า ครุครับ วิมลร้องได้ครับครุ ครุรวมก็เลยบอกให้ครุร้องสักเพลง ครุจึงร้องเพลงเพลงแรกที่ร้องคือเพลงเทพธัญจวน เถา ครุไม่ได้ต่อเพลง ครุใช้ความจำ จำเพลงแต่ละเพลง” (วิมล เผยเผ่าเย็น, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2555) พอร้องจบครุรวมก็บอกว่า “ต่อจากนี้เอ็งเป็นคนร้องเลย...เอ็งไม่ต้องตีเครื่องแล้ว” (วิมล เผยเผ่าเย็น, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2555) จากนั้นมาครุวิมลก็เป็นที่คนร้องและคนเครื่องสลับกันไป ชีวิตการเป็นนักร้องของครุวิมลจึงได้เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ครุรวมถือเป็นครุคนตรีท่านแรกของครุวิมล เพราะนอกจากท่านจะสอนให้ครุวิมลเล่นเครื่องดนตรีแล้ว ท่านยังสอนขับร้องให้แก่ครุวิมลอีกด้วย ถือเป็นครุผู้มีความรู้ความสามารถรอบด้าน ครุวิมลเล่าว่า “เวลาครุรวมต่อเพลงร้องให้ ท่านจะต่อเพลงโดยการตีระนาดกรอเป็นเสียงแทนการร้องให้ฟัง ให้ออกเสียงตามเสียงระนาดที่ได้ยิน จนครุสามารถร้องเพลงได้มากมายหลายเพลง” (วิมล เผยเผ่าเย็น, สัมภาษณ์, 21 ธันวาคม 2555)

บ้านครุรวมนั้น เป็นบ้านดนตรีที่มีชื่อเสียงโด่งดังในจังหวัดราชบุรีและละแวกพื้นที่นั้นด้วยครุรวมเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถมาก จึงทำให้มีผู้คนสนใจมาเรียนรู้อาสาดนตรีและฝากตัวเป็นศิษย์หลายท่าน จึงทำให้ครุวิมลซึ่งเป็นลูกศิษย์ของครุรวมคนหนึ่ง ได้มีโอกาสพบเจอครุดีมีฝีมือหลายท่าน อาทิ ครูบุญยงค์ เกตุคง ครูบุญยั้ง เกตุคง ครูพิณิจ ฉายสุวรรณ ครูช่อ อากาศโปรง และด้วยความมานะอดุสาหะและความพยายามของครุวิมลที่ต้องการมีความรู้ความสามารถทางดนตรีมากเท่าที่จะทำได้ รวมถึงความรักในดนตรีและความจำเป็นที่ต้องหาเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว จึงทำให้ครุวิมลขอใช้โอกาสนี้ขอฝากตัวเป็นลูกศิษย์และเรียนกับครุคนตรีทุกท่านที่มาอยู่บ้านครุรวม จึงทำให้ครุวิมลกลายเป็นศิษย์หลายครุ

ครุคนตรีที่ครุวิมลขอมอบตัวเป็นศิษย์มีดังนี้ ครุรวม พรหมบุรี เรียนทุกเครื่องมือรวมร้องเพลงด้วย ครูละเอียด เผยเผ่าเย็น มีศักดิ์เป็นคุณลุง ท่านได้ต่อฆ้องให้ ครูพิณิจ ฉายสุวรรณ ครูสอนระนาดตั้งแต่ไล่ระนาด ครูบุญยงค์ เกตุคง ครูบุญยั้ง เกตุคง ครูมณเฑียร สว่างมิตร และครูขับร้องที่ครุวิมลจับฉั้้นเพื่อมอบตัวเป็นลูกศิษย์ คือ ครุรวม พรหมบุรี ครูช่อ อากาศโปรง

ครูแจ้ คัลยาณีทอง ครูอู๋ บัวเอี่ยม (ลูกศิษย์คนสุดท้ายของครูหลวงประดิษฐไพเราะ) ครูหยด ผลเกิด และครูบุญชู รอดประสิทธิ์

จากการที่ครูวิมลเป็นลูกศิษย์บ้านครุรวม พรหมบุรี ทำให้มีโอกาสไปแสดงดนตรีตามงานต่างๆ รวมถึงการได้รับเชิญเพื่อไปประชันหน้าพระที่นั่ง โดยมีอยู่ครั้งหนึ่งวงของครุรวมได้ถูกเชิญเพื่อประชันกับวงบางลำภู ณ วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน ซึ่งขณะนั้นครูวิมลได้ทำหน้าที่เป็นนักร้องของวง ร้องเพลงเขมรราชบุรี เถา ถวายหน้าพระที่นั่ง และมีนักร้องอีกคนชื่อทองม้วน (ต่อมาเปลี่ยนชื่อวันทนา อยู่กรมศิลปากร) ซึ่งเป็นศิษย์บ้านครุรวมอีกคน ได้ร้องเพลงแขกมอญ และไชยยะ ทางมีศรี ได้ตีระนาดหน้าพระที่นั่ง หลังจากกลับจากงานครั้งนั้น กรมศิลปากรซึ่งนำโดยครูเสรี หวังในธรรม ได้มาที่บ้านครุรวมเพื่อทาบตามนักดนตรีชุดที่ประชันหน้าพระที่นั่ง ให้ไปทำงานที่กรมศิลปากร รวมถึงครูวิมลด้วย แต่ครูวิมลตัดสินใจไม่ไป เพราะหากไปแล้วในวงก็จะไม่มีนักร้อง จนกระทั่งกรมศิลปากรมาติดต่อเป็นครั้งที่สอง เพราะอยากได้คนร้องประจำวงที่ 4 ซึ่งในขณะนั้น ครูจิรัส อัจฉรงค์ ได้ให้ครูไชยยะ ทางมีศรี มาติดต่อให้ครูวิมลไปสอบ ครูวิมลจึงไปสอบ โดยร้องเพลงดับ 2 เถา คือ เพลงนกขมิ้น เถา และเพลงลมพัดชายเขา เถา และในระหว่างนั้น ครูวิมลก็ได้รับคัดเลือกและสอบบรรจุให้เป็นนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครพอดี ด้วยการชักชวนของครูบุญชู เกตุคง ซึ่งเป็นหัวหน้าวงในขณะนั้น ทำให้ครูวิมลได้เข้าทำงานในตำแหน่งคีตศิลป์ นักร้องชายประจำวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

โดยได้รับการบรรจุให้เป็นข้าราชการกรุงเทพมหานคร ระดับ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2521 เงินเดือน 900 บาท ในตำแหน่งคีตศิลป์ 1 นักร้องชายของวงดนตรีไทย กศก.232 วงดนตรีไทย ซึ่งขณะนั้นยังคงเป็นงานดนตรีและบันเทิง กองสันตนาการ สำนักสวัสดิการสังคม ปฏิบัติหน้าที่เรื่อยมาจนกระทั่งเกษียณอายุราชการเมื่อปี พ.ศ. 2552 ในตำแหน่งคีตศิลป์ 6 โดยมีครูชาติ อบนวล เป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ปัจจุบันครูวิมล เพยเผ่าเย็น อาศัยอยู่ ณ บ้านเลขที่ 201/1 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000

ผลงานดนตรีของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

จากการที่ครูวิมล เพยเผ่าเย็น ได้ปฏิบัติหน้าที่นักคีตศิลป์มาเป็นเวลานาน ทำให้มีผลงานที่ปรากฏออกมามากมาย โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ผลงานด้านการประพันธ์

ครูวิมล เผยแผ่เขียน ได้ประพันธ์ทางร้องไว้จำนวนหลายเพลง เพื่อเป็นสมบัติของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 เพลง ดังจะกล่าวต่อไปนี้

1. เพลงขอมกล่อมลูก เถา แต่งเมื่อปีพ.ศ. 2522
2. เพลงอัปสรลำอาง เถา แต่งเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2524
3. เพลงเกสรลำอาง เถา แต่งเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2524
4. เพลงเทพประสาทร เถา แต่งเมื่อ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2524
5. เพลงทองย่อน เถา แต่งเมื่อ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2525
6. เพลงพญาลำพอง เถา แต่งเมื่อ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2525
7. เพลงสาวชมสวน เถา แต่งเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534
8. เพลงสิงห์โตเล่นหาง เถา แต่งเมื่อ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537
9. เพลงปิ่นสยาม เถา แต่งเมื่อ 2 กันยายน พ.ศ. 2542
10. เพลงมะลิวัลย์ เถา แต่งเมื่อ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2545

และยังมีเพลงประเภทเพลงมอญสองชั้นและชั้นเดียว อีก 62 เพลง เพื่อใช้สำหรับการขับร้องและการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ผลงานด้านการแสดง

- ขับร้องเพื่อประกอบการแสดง งานมหกรรมดนตรีของนักเรียน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ณ โรงละครแห่งชาติ
- ร่วมขับร้องในปีพาทย์ประชัน รายการดนตรีไทยพรรณา บรรเลงเพลงปีพาทย์ไม้แข็งประชันวงระหว่างวงบ้านใหม่ทางกระเบนกับวงครุรวม ลพบุรี ณ โรงละครแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2522
- ขับร้องถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในงานเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรปีพาทย์ประชันวงหน้าพระที่นั่ง ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน เมื่อปี พ.ศ. 2522
- ร่วมขับร้องถวายหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “งานเสด็จพระราชดำเนิน ประชันดนตรีไทย มหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งที่ 1” ณ อาคารอเนกประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2528

- ได้รับเชิญจากกรมศิลปากร ร่วมขับร้องถวายหน้าพระที่นั่ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ วังท่าพระ
- ร่วมขับร้องและบรรเลงโดยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในงานการแสดงดนตรี สี่เหล้าทัพ ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

ผลงานด้านการเผยแพร่

- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ทั้งขั้นพื้นฐานและอาชีพให้แก่ประชาชนและเยาวชน ทั่วไป ในโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน จัดโดยงานดนตรีไทย กองนันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม (ปัจจุบันคือ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)
- ได้รับเชิญเป็นวิทยากร ในการขับร้องประกอบการแสดง ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส
- ได้รับเชิญจากสำนักงานการศึกษา ให้เป็นกรรมการประกวดดนตรีไทย นักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
- ได้รับเชิญจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ให้เป็นวิทยากร บรรยายวิธีการขับร้องเพลงไทย และบันทึกเพลงที่ใช้ในการอบรม ให้กับคณะครูของกรุงเทพมหานคร เข้าอบรม เพื่อถ่ายทอดให้กับนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งใช้จัดแสดงในงานมหกรรมดนตรีไทย ณ ศูนย์วัฒนธรรม และโรงละครแห่งชาติ ทุกปี
- เป็นวิทยากรการขับร้อง อบรมดนตรีไทย ณ งานดนตรีไทย ศูนย์เยาวชน กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521-2555
- เป็นวิทยากรสอนขับร้องเพลงไทยในการประมวลการสอนให้นักเรียน ในกรุงเทพมหานคร
- เป็นวิทยากรขับร้องให้สำนักงานศึกษาบันทึกเทป ก ขับร้องต้นแบบและการสอน

รางวัลและเกียรติยศ

- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จตุรภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) มงกุฎทอง เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2531
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตริตราภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2539

- ได้รับพระราชทานเหรียญกาชาดสมนาคุณ ชั้นที่ 2 เมื่อวันที่ 13 มกราคม พุทธศักราช 2542
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือก ชั้นที่ 3 ช่อ ตริตาภรณ์ เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2546
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหรียญจักรพรรดิมาลา เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2547
- ได้รับพระราชทานผ้าไหมสีแดง จากพระหัตถ์ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เนื่องในงานเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรปีพาทย์ประชันวงหน้าพระที่นั่ง ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน เมื่อปีพ.ศ. 2522

สรุป

ครูวิมล เผยเผ่าเย็น เป็นนักคิดศิลป์ไทยคนที่ 5 ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เกิดเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2492 และเริ่มต้นการเป็นนักร้องโดยมีบิดาเป็นครูคนแรก ต่อมาจึงฝากตัวเป็นศิษย์กับครูหลายท่าน อาทิ ครูรวม พรหมบุรี ครูดนตรีที่มีชื่อเสียงโด่งดังในจังหวัดราชบุรี โดยครูวิมลรักและผูกพันกับท่านเสมือนพ่อ เพราะท่านสอนให้ครูวิมลสามารถบรรเลงได้ทุกเครื่อง รวมถึงเป็นคนแรกที่สอนขับร้องให้ จนทำให้ครูวิมลเป็นที่กล่าวขานและรู้จักกันในฐานะนักร้องของวงดนตรีบ้านครูรวม พรหมบุรี นอกจากนี้ยังฝากตัวเป็นศิษย์กับครูนักร้องนักดนตรีอีกหลายท่าน อาทิ ครูละเอียด เผยเผ่าเย็น ซึ่งมีศักดิ์เป็นลุง ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ครูบุญยงค์ เกตุคง ครูบุญยัง เกตุคง ครูมณเฑียร สว่างมิตร และครูขับร้องที่ครูวิมลจับชันเพื่อมอบตัวเป็นลูกศิษย์ คือ ครูรวม พรหมบุรี ครูช่อ อากาศโปร่ง ครูแจ่ม คล้ายสีทอง ครูอุ๋ง บัวเอี่ยม (ลูกศิษย์คนสุดท้ายของครูหลวงประดิษฐ์ไพเราะ) ครูหยด ผลเกิด และครูบุญชู รอดประสิทธิ์

ครูวิมล เผยเผ่าเย็น เริ่มต้นชีวิตการทำงานด้วยการเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร โดยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคิดศิลป์ นักร้องชายประจำวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร เมื่อปีพ.ศ. 2521 และเกษียณอายุราชการเมื่อปี พ.ศ. 2552 ในตำแหน่งคิดศิลป์ 6

ครูวิมล เผยเผ่าเย็น มีผลงานดนตรีปรากฏ 3 ประเภท คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ซึ่งผลงานทั้งหมดนี้เกิดการการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันครูวิมล เผยเผ่าเย็น เป็นข้าราชการบำนาญสังกัดกรุงเทพมหานคร อาศัยอยู่ ณ บ้านเลขที่ 201/1 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000

4.2.6 ครูสุภางค์พัทธ์ แก้วระหนก

ภาพที่ 4.12 ครูสุภางค์พัทธ์ แก้วระหนก
(ที่มา: ครูสุภางค์พัทธ์ แก้วระหนก)

ประวัติส่วนตัว

ครูสุภางค์พัทธ์ แก้วระหนก ชื่อเล่น เป้า เกิดวันเสาร์ที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2510 ณ บ้านคลองบางใหญ่ ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี บิดาชื่อนายบุญยิ่ง เต๊ะอ้วน มารดาชื่อนางกัญญา โรหิตาจล ครูสุภางค์พัทธ์มีพี่น้อง รวม 11 คน คือ

1. นายธิดิภาคย์ พุกกะนะสุด
2. นางโชติกา สุขศาสตร์ (พุกกะนะสุด)
3. นางยุพา เต๊ะอ้วน
4. นางยุพิน โตโยชิม่า (เต๊ะอ้วน)
5. จ.ส.อ.ยงยุทธ เต๊ะอ้วน
6. ส.อ.ไชยยศ เต๊ะอ้วน
7. ส.อ.ไชยชนะ เต๊ะอ้วน
8. นางสุภางค์พัทธ์ แก้วระหนก (เต๊ะอ้วน)
9. ค.ช.ป๊อบ เต๊ะอ้วน (ถึงแก่กรรม)
10. นายสุรพงษ์ โรหิตาจล
11. พ.จ.อ.วรพร จันทรตรง (โรหิตาจล)

ครูสุภางค์พัทธ์ ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา ณ วัดพิบูลเงิน ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี และศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงอนุปริญญาที่วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ จากนั้นจึงศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่คณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ สถาบัน

เทคโนโลยีราชมงคล (ปัจจุบันคือ ภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลคลองหก)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2530 ครูสุรางค์พักตร์ได้เริ่มต้นชีวิตการทำงานที่บริษัทไทยน้ำทิพย์ ในตำแหน่งพนักงานสถิติข้อมูล และในปีพ.ศ. 2532 จึงทำรายการเข้าขุนทอง รายการเด็ก โดยเป็นคนเชิดตัวหุ่นของรายการ จากนั้นในปี พ.ศ. 2535 ได้ทราบข่าวการเปิดรับสมัครสอบตำแหน่ง คีตศิลป์ วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ครูสุรางค์พักตร์จึงสอบคัดเลือกและทำหน้าที่ในตำแหน่ง ลูกจ้างชั่วคราว (นักร้อง) ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นระยะเวลา 4 ปี และในเวลาต่อมา เมื่อหน่วยงานมีนโยบายยกเลิกการจ้างงานลูกจ้างชั่วคราว ครูสุรางค์พักตร์จึงออกมาทำงานอิสระ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539-2540 เป็นระยะเวลา 2 ปี จากนั้นในปี พ.ศ. 2541 จึงได้ทำงานที่โรงเรียนดนตรี มีฟ้า บริษัทแกรมมี ในตำแหน่งผู้ประสานงานแผนกนาฏศิลป์และดนตรีไทย จากการชักชวนของ ครูสุจิตต์ วงษ์เทศ และในปี พ.ศ. 2543 ได้ทราบข่าวการเปิดรับสมัครตำแหน่งคีตศิลป์ วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จึงมาสมัครและได้ทำงานที่นี่อีกครั้งในตำแหน่งลูกจ้างชั่วคราว (นักร้อง) กระทั่งปี พ.ศ. 2545 ครูสุรางค์พักตร์ได้สมัครเข้าทำงานที่กองบรรณาธิการ ศิลปวัฒนธรรม บริษัทมติชน จนถึงปี พ.ศ. 2549 บริษัทมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างบุคลากร จึงออกจากที่ทำงานนี้ และมาสอบบรรจุเป็นข้าราชการกรมศิลปากร ในตำแหน่งคีตศิลป์ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ในตำแหน่ง คีตศิลป์ปฏิบัติงาน ปัจจุบันปี พ.ศ. 2558 ครูสุรางค์พักตร์ ดำรงตำแหน่ง คีตศิลป์ ชำนาญงาน กองการสังคีต กรมศิลปากร

ชีวิตครอบครัว ครูสุรางค์พักตร์ สมรสกับครูสุทัศน์ แก้วระหนก เมื่อปี พ.ศ. 2550 ปัจจุบันครูสุรางค์พักตร์เป็นข้าราชการตำแหน่งคีตศิลป์ชำนาญงาน กองการสังคีต กรมศิลปากร และอาศัยอยู่ ณ บ้านเลขที่ 104/69 หมู่ 6 ซอย 19/3 หมู่บ้านบัวทอง ตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

ครูสุรางค์พักตร์ เติบโตขึ้นในครอบครัวนักดนตรี โดยมีคุณตาเป็นนักดนตรี มารดาเป็นนักร้อง คุณน้าเป็นนักดนตรี ครูสุรางค์พักตร์จึงผูกพันกับดนตรีมาตั้งแต่เด็ก และได้เรียนดนตรีจากครูสกล แก้วเพ็ญกาจ ซึ่งถือเป็นคุณตาของครูสุรางค์พักตร์ เพราะครูก็ญามารดาของครู รักและนับถือครูสกล แก้วเพ็ญกาจ เป็นเหมือนบิดาอีกคนหนึ่ง โดยคุณตาได้สอนเป่าพาทย์ให้เป็นอันดับแรก ต่อมาจึงสอนขับร้องไทยให้ จึงถือได้ว่าคุณตาสกล แก้วเพ็ญกาจ เป็นครูดนตรีคนแรกของครู

หลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา จึงศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษา ภาควิชาดุริยางค์ไทย วิชาเอกคีตศิลป์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ ตามคำแนะนำของมารดา ซึ่งในระหว่างที่เรียนนี้ ครูสุภาวดีพัทธรได้รับการถ่ายทอดการขับร้องจากครูขับร้องอาวุโสหลายท่าน อาทิ ครูท้วม ประสิทธิ์กุล ครูอุไร ครูไทรภพ สุนทรหุต ครูเกสร ปลื้มปรีชา ครูศรีนาถ ครูทัศนีย์ ขุนทอง และนอกเวลาเรียนก็ได้รับการถ่ายทอดการขับร้องจากมารดา จนกระทั่งจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี

ครูสุภาวดีพัทธรได้ทำงานในหลายองค์กร ทั้งที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและไม่เกี่ยวข้องกับดนตรี แต่ท้ายที่สุดครูมีความรู้สึกรักในวิชาชีพดนตรีนี้

ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2558 ครูสุภาวดีพัทธรดำรงตำแหน่งคีตศิลป์ชำนาญงาน แผนกดุริยางค์ไทย กองการสังคีต กรมศิลปากร

ผลงานดนตรีของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ครูสุภาวดีพัทธร แก้วระหนก ปฏิบัติหน้าที่เป็นนักคีตศิลป์ วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ผู้วิจัยสามารถแบ่งผลงานตามที่ปรากฏได้เป็น 2 ประเภท คือ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ผลงานด้านการแสดง

- ขับร้องถวายหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการแสดงดนตรีสี่เหล่าทัพ ในเพลงศรีธรรมราช ณ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.2)
- ขับร้องในงานปีพาทย์ประชันเชิงศิลป์บรรเลงเพลงอัมพวา ณ วัดกุฎีทอง
- ขับร้องเพื่อประกอบการแสดง งานมหกรรมดนตรีของนักเรียน โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ณ โรงละครแห่งชาติ

ผลงานด้านการเผยแพร่

- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ทั้งขั้นพื้นฐานและอาชีพให้แก่ประชาชนและเยาวชนทั่วไป ในโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน จัดโดยงานดนตรีไทย กองนันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม (ปัจจุบันคือ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)

- เป็นผู้ขับร้องบันทึกเทป ก ให้สำนักการศึกษาเพื่อใช้ในการขับร้องต้นแบบและการสอน สำหรับครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
- เป็นวิทยากรอบรมเรื่องการขับร้องเพลงไทยเดิมและจิม ฌ ศูนย์เยาวชนหัวลำโพง

รางวัลและเกียรติยศ

- ได้รับทุนการศึกษา ทุนนริศรานุกัตติวงศ์ เมื่อปี พ.ศ. 2528

สรุป

ครูสุภางค์พักตร์ แก้วระหนก เป็นนักคิดศิลป์ไทยคนที่ 6 ของวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร เกิดเมื่อวันเสาร์ที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2510 ณ บ้านคลองบางใหญ่ ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีและเริ่มต้นการเป็นนักร้องโดยมารดานำไปฝากตัวเป็นศิษย์กับครูสกล แก้วเพ็ญกาจ ซึ่งนับถือเป็นคุณตา ให้เป็นครูดนตรีคนแรก ก่อนจะเข้าเรียนที่วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ และเป็นศิษย์ครูนักร้องหลายท่าน อาทิ ครูท้วม ประสิทธิ์กุล ครูอุไร ครูไตรภพ สุนทรหุต ครูเกษร ปลื้มปรีชา ครูศรีนาค ครูทัศนีย์ ขุนทอง และนอกเวลาเรียนก็ได้รับการถ่ายทอดการขับร้องจากครูกัญญา โรหิตาจล ผู้เป็นมารดาและเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ในช่วงหนึ่ง

ครูสุภางค์พักตร์ แก้วระหนก เริ่มต้นชีวิตการทำงานในหลายองค์กร ทั้งที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและไม่เกี่ยวข้องกับดนตรี กระทั่งเข้าทำงานในตำแหน่งลูกจ้างชั่วคราว (นักร้อง) ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2535 เป็นระยะเวลา 4 ปี และเข้าทำงานอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2543 และปัจจุบันในปี พ.ศ. 2558 ครูสุภางค์พักตร์ แก้วระหนก ดำรงตำแหน่งคิดศิลป์ชำนาญาน แผนกดุริยางค์ไทย กองการสังคีต กรมศิลปากร และอาศัยอยู่ ณ บ้านเลขที่ 104/69 หมู่ 6 ซอย 19/3 หมู่บ้านบัวทอง ตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ครูสุภางค์พักตร์ แก้วระหนก มีผลงานดนตรีปรากฏ 2 ประเภท คือ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ซึ่งผลงานทั้งหมดนี้เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

4.2.7 ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล

ภาพที่ 4.13 ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล

(ที่มา: ทศนีย์วรรณ คำศิริ)

ประวัติส่วนตัว

ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล เกิดเมื่อวันเสาร์ที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2521 ณ บ้านเลขที่ 38/1 หมู่ 5 ตำบลพิบูลทอง อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี บิดาชื่อนายพะเยาว์ วงษ์นิล มารดาชื่อลัดดา วงษ์นิล (อันเอี่ยม) มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 2 คน คือ

1. นางสาวสุนทรีย์ มีสันทัด (วงษ์นิล) รับราชการ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร
2. นายประสิทธิ์ วงษ์นิล รับราชการ ตำแหน่งคีตศิลป์ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล ได้ศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 เมื่อปี พ.ศ. 2527-2532 ที่โรงเรียนวัดโบสถ์ จังหวัดสิงห์บุรี และได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงอนุปริญญาตรี เมื่อปี พ.ศ. 2533-2540 ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี จากนั้นจึงได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี เมื่อปี พ.ศ. 2541-2542 ที่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คลองหก (ปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี) จนจบปริญญาตรีเมื่อปี พ.ศ. 2542 ได้รับปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คลองหก

หลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ทางวิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรีและวิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี ได้ติดต่อให้ไปสอนพร้อมกันทั้งสองที่ ครูประสิทธิ์ตัดสินใจเลือกสอนที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี เพราะเป็นศิษย์เก่าที่นี้ ในตำแหน่งอัตราจ้างเป็นเวลา 3 ปี ต่อมาจึงได้ทราบข่าวเปิดรับสมัครสอบเพื่อรับราชการในตำแหน่งคีตศิลป์ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต

สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2546 จึงได้เข้ามาสมัครสอบ และได้รับการคัดเลือกเข้ารับราชการเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2546 ในตำแหน่ง คีตศิลป์ 2

ปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2558 ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล ดำรงตำแหน่งคีตศิลป์ (นักร้อง) ชำนาญการ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล มีความสนใจทางด้านดนตรีและนาฏศิลป์ตั้งแต่ยังเด็ก เนื่องจากบิดาเป็นนักดนตรีไทย และมารดาเป็นนักแสดงลิเก เมื่อมารดาไปแสดงที่ไหน ครูประสิทธิ์ ก็จะติดสอยห้อยตามไปด้วยเสมอ ด้วยใจจริงเป็นคนที่ชอบทางด้านศิลปะการแสดงทางด้านนาฏศิลป์มากกว่า แต่บิดาต้องการให้เรียนทางด้านดนตรีจึงได้เริ่มต้นชีวิตทางสายดนตรีเมื่อเข้ารับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์พลพบุรี โดยเริ่มต้นจากเรียนปีพาทย์ก่อน แต่ด้วยความรู้สึกไม่ชอบจึงเรียนได้เพียงหนึ่งอาทิตย์และตัดสินใจย้ายมาเรียนทางด้านคีตศิลป์แทน โดยในสมัยนั้นมีครูวัฒนา โกศินานนท์ เป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์พลพบุรี ซึ่งท่านเป็นลูกศิษย์ของครูท้วม ประสิทธิ์กุล ท่านได้กล่าวกับครูประสิทธิ์ ว่า “*งั้นก็มาเรียนร้องสิลูก เพราะว่านักร้องชายนะมันหายาก*” (ประสิทธิ์ วงษ์นิล, สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2556) โดยในสมัยนั้นมีนักร้องเพียงคนเดียวในชั้นเรียน จึงได้เรียนตัวต่อตัวกับครู ถึงแม้จะได้เรียนทางคีตศิลป์แต่ก็มีใจรักทางด้านนาฏศิลป์ด้วย จึงมีความสามารถทั้งสองทาง คือทั้งร้องและรำ ด้วยความสามารถเหล่านี้ทำให้ครูประสิทธิ์ได้รับทุนการศึกษาเรียนดี จากบริษัท มินิแบร์ ในขณะที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นระยะเวลา 3 ปี และในปี พ.ศ. 2540 ขณะกำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ครูประสิทธิ์ได้รับทุนการศึกษาอีกครั้ง ชื่อทุนนริศรานูวัตติวงศ์ สาขาคีตศิลป์ไทย ซึ่งถือเป็นเกียรติประวัติสูงสุดแก่ชีวิตของชาวนาฏศิลป์ทุกคน และได้ศึกษาทางด้านคีตศิลป์มาโดยตลอด จนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คลองหก เมื่อปี พ.ศ. 2542 (ปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี)

ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล เรียนขับร้องจากครูหลายท่าน คือ ครูวาสนา เป็นครูคนแรกที่ปูพื้นฐานการขับร้องให้ครูประสิทธิ์เมื่อสมัยประถมศึกษาปีที่ 6 และเมื่อศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์พลพบุรี เป็นต้นมา ก็มีครูขับร้องหลายท่าน ดังนี้ ครูบุญสม ททรัพย์สิน ครูสุรชัย ศรีบุผา ครูณงุช สุนทรสุข ครูจิรภา ดวงสร้อย จนกระทั่งเข้ารับราชการที่กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร จึงเรียนขับร้องเพิ่มเติมจากครูอนงค์ แสงยนต์ ครูวิมล เพยแผ่เย็น และศึกษาจากแถบบันทึกเสียงของครูบุหงา นาคพลั้ง

ผลงานดนตรีของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4.14 ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล ขับร้องเพลงร่วมกับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร (ที่มา: กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร)

จากการที่ครูประสิทธิ์ วงษ์นิลปฏิบัติหน้าที่นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานครมาโดยตลอด มีผลงานปรากฏออกมามากมาย โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้คือ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ผลงานด้านการแสดง

- ร่วมขับร้องในงานสี่ภาค โดยมีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเป็นองค์ประธานงาน ที่จังหวัดสุโขทัย เมื่อปี พ.ศ. 2533
- ร่วมขับร้องถวายหน้าพระที่นั่ง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในเพลงบุษบาชมสารและขับร้องถวายพระพร เมื่อปี พ.ศ. 2541
- ร่วมขับร้องในงานพระปิ่นเกล้า ปี่พาทย์เสภาวังหน้า ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ตำรวจ กรมศิลปากร เป็นประจำทุกปี
- ร่วมขับร้องและบรรเลงในโครงการดนตรีสำหรับประชาชน จัดโดยกลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร
- ขับร้องเพื่อประกอบการแสดง งานมหกรรมดนตรีของนักเรียน โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ณ โรงละครแห่งชาติ

ผลงานด้านการเผยแพร่

- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ทั้งขั้นพื้นฐานและอาชีพให้แก่ประชาชนและเยาวชนทั่วไป ในโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน จัดโดยกลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
- ร่วมขับร้องและรำไทยในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ณ ประเทศจีน วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี เมื่อปีพ.ศ. 2545
- ร่วมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในโครงการเทศกาลวัฒนธรรมพื้นบ้านนานาชาติ ณ ประเทศบัลแกเรีย เมื่อวันที่ 17-24 กรกฎาคม พ.ศ. 2547
- ร่วมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ณ ประเทศเยอรมนี เมื่อวันที่ 1-15 กรกฎาคม พ.ศ. 2548
- ร่วมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมงาน ANCMC 21 ครั้งที่ 5 ณ ประเทศไต้หวัน เมื่อวันที่ 12-17 เมษายน พ.ศ. 2549
- ร่วมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมงาน THAI FAIR ณ จังหวัดฟูกูโอกะ ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 8-14 กันยายน พ.ศ. 2549
- การแสดงโขนร่วมกับกรมศิลปากร เมื่อวันที่ 17 กันยายน ถึง 30 ตุลาคม พ.ศ. 2549
- ร่วมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมเทศกาลวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว ณ เมืองแต้จิ๋ว ประเทศจีน เมื่อวันที่ 17-20 มิถุนายน พ.ศ. 2550
- แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ณ ประเทศเวียดนาม เมื่อวันที่ 5-15 ตุลาคม พ.ศ. 2550
- ร่วมงานสัปดาห์ไทยกรุง โดฮา ณ รัฐการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 7-13 พฤษภาคม พ.ศ. 2551
- เป็นวิทยากรเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย ณ วัดไทยมิวนิค ประเทศเยอรมนี เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม ถึง 14 กันยายน พ.ศ. 2551
- ร่วมงานแสดงวัฒนธรรมในงาน Thailand Outlet Fair 2009 ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม เมื่อวันที่ 6-10 พฤษภาคม พ.ศ. 2552
- ร่วมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในงาน THAILAND GRAND INVITATION ณ ประเทศออสเตรเลีย เมื่อวันที่ 2-9 มิถุนายน พ.ศ. 2552
- ร่วมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในงานทศวรรษแห่งวัฒนธรรมพุทธศาสนา ณ นครเซนต์ปีเตอร์เบิร์ก ประเทศรัสเซีย เมื่อวันที่ 14-19 มิถุนายน พ.ศ. 2552
- ร่วมงานเทศกาล THE 20th INTERNATIONAL FOLK DANCE FESTIVAL OF SYKIESMUNLCIPALITY THESSALONIKI GREECE ณ ประเทศกรีซ เมื่อวันที่ 21-27 มิถุนายน พ.ศ. 2552

- ร่วมงานวัฒนธรรมพุทธศาสนา ณ ประเทศรัสเซีย เมื่อวันที่ 11-17 มิถุนายน พ.ศ. 2553
- ร่วมงาน THAI WEEK ณ นครอัลมาตี ประเทศคาซัคสถาน เมื่อวันที่ 10-17 กันยายน พ.ศ. 2553
- ร่วมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ณ ประเทศอุซเบกิสถาน จากคำเชิญของสถานทูตรัสเซีย เมื่อปี พ.ศ. 2555
- ร่วมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ณ ประเทศยูเครน จากคำเชิญของสถานทูตรัสเซีย เมื่อปี พ.ศ. 2555
- ร่วมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ณ เมืองกวางโจว ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จัดโดยกองการต่างประเทศและกองนันทนาการ กรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2555
- เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ณ ประเทศออสเตรเลีย เมื่อวันที่ 6-10 มีนาคม พ.ศ. 2557

รางวัลเกียรติยศและเกียรติยศ

- ได้รับทุนเรียนดีจากบริษัท มินิแบร์ เมื่อศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปี พ.ศ. 2536
- ได้รับทุนการศึกษา ทุนนิศรานวัตกรรมศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2540
- ได้รับทุนการศึกษาจากกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2552
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จตุรถาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) มงกุฎทอง เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2550
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตริตราภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2556

สรุป

ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล เป็นนักคิดศิลป์ไทยคนที่ 7 ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เกิดเมื่อวันเสาร์ที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2521 ณ บ้านเลขที่ 38/1 หมู่ 5 ตำบลพิบูลทอง อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี และเริ่มต้นการเป็นนักร้องจากความสนใจทางด้านดนตรีและนาฏศิลป์ตั้งแต่ยังเด็ก เนื่องจากบิดาเป็นนักดนตรีไทยและมารดาเป็นนักแสดงลิเก โดยมีครูวาสนา เป็นครูคนแรกที่ปูพื้นฐานการขับร้องให้เมื่อกำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนจะศึกษาต่อที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรีและเป็นศิษย์ครูนักร้องหลายท่าน อาทิ ครูวัฒนา โกศินานนท์ ครูบุญสม ทรัพย์สิน ครูสุรชัย ศรีบุปผา ครูนนุช สุนทรสุข ครูจิรภา ดวงสร้อย จนกระทั่งเข้ารับราชการที่กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร จึงเรียน

ขับร้องเพิ่มเติมจาก ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูวิมล เพยแผ้วเข็น และศึกษาจากแถบบันทึกเสียงของ ครูบุหงา นาคพลั้ง

ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล เริ่มต้นชีวิตการทำงานด้วยการเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร โดยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคิดศิลป์ 2 กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2546 และปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2558 ยังคงดำรงตำแหน่งคิดศิลป์ (นักร้อง) ชำนาญการ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล มีผลงานดนตรีปรากฏ 2 ประเภท คือ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ซึ่งผลงานทั้งหมดนี้เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

4.2.8 ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ

ภาพที่ 4.15 ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ

(ที่มา: ทัศนีย์วรรณ คำศิริ)

ประวัติส่วนตัว

ทัศนีย์วรรณ คำศิริ เกิดวันอังคารที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2523 ณ บ้านเลขที่ 52 หมู่ 4 ตำบลไผ่ลิง อำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา บิดาชื่อนายชินวัตร คำศิริ มารดาชื่อนางคณิง คำศิริ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 2 คน คือ

1. ทัศนีย์วรรณ คำศิริ รับราชการ คิดศิลป์ (นักร้อง) ชำนาญงาน กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

2. นายทัศนัย คำศิริ รัฐบาลราชการ ดุริยางคศิลป์ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

ครูทัศนัยวรรณ คำศิริ ศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เมื่อปี พ.ศ. 2529-2534 จากโรงเรียนเทศบาลวัดรัตนชัย พระนครศรีอยุธยา และศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงอนุปริญญาตรี เมื่อปี พ.ศ. 2535-2542 ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง จากนั้นจึงศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี เมื่อปี พ.ศ. 2543-2545 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จนจบปริญญาตรี ได้รับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปี พ.ศ. 2545

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2546 ได้สอบรับราชการในตำแหน่งกิตติศิลปิน กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร และได้รับการคัดเลือกเข้ารับราชการเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2546 ในตำแหน่ง กิตติศิลปิน 2

ครูทัศนัยวรรณ คำศิริ สมรสกับนายธีรเดช อนุบาล เมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2551 มีบุตรธิดาด้วยกัน 2 คน คือ

1. ด.ญ.ศศิมา คำศิริ กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนพร้อมพรรณวิทยา
2. ด.ญ.จินฉิชา คำศิริ (ถึงแก่กรรม)

ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2558 ครูทัศนัยวรรณ คำศิริ ดำรงตำแหน่งกิตติศิลปิน (นักร้อง) ชำนาญงาน กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

ครูทัศนัยวรรณ คำศิริ เติบโตขึ้นในตระกูลดนตรี โดยมีคุณปู่เป็นนักดนตรีไทยบรรเลงปี่พาทย์และยังมีความสามารถทางด้านลิเก บิดาของครูเป็นนักดนตรีไทยบรรเลงระนาดด้วยความคลุกคลีกับดนตรีมาตั้งแต่เด็ก จึงเกิดความชอบและเริ่มต้นโดยการเล่นลิเก ซึ่งเกิดจากความชอบทางการขับร้องและการรำ โดยมีครูอุ้ม เป็นคนสอนร้องลิเกให้ ต่อมาบิดาอยากให้ครูได้เรียนทางการขับร้องมากขึ้น จึงส่งให้ครูทัศนัยวรรณศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ในสาขากิตติศิลป์ไทย จากที่นี่ครูทัศนัยวรรณจึงมีโอกาสเรียนขับร้องกับครูนักร้องหลายท่าน คือ ครูจारी ครูมนตรี สุขกลัด ครูปกครอง ทองสมบัติ ครูนุชจิรา สุขพันธ์ ครูอาภาภรณ์ ทองไกรแสน ต่อมาได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้เรียนขับร้องกับครูอาวุโส คือ ครูศิริ วิชเวช (ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (กิตติศิลป์) ประจำปีพุทธศักราช 2551) ครูกาญจนา

อินทรสุนานนท์ จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี เมื่อปี พ.ศ. 2545 จากนั้นจึงรับราชการที่ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร จึงได้มีโอกาสเรียนขับร้องกับครุฑนักร้องในวง คือ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูวิมล เพยเผ่าเย็น และเรียนเพิ่มเติมกับ ครูฐปณีย์ อินประดับ และครูกัญญา โรหิตาจล

ปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2558 ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ ดำรงตำแหน่งคิดศิลป์ (นักร้อง) ชำนาญงาน กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร และอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 31/3 หมู่ 4 ตำบลสนามชัย อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี 72000

ผลงานดนตรีของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4.16 ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ ขับร้องเพลงร่วมกับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร (ที่มา: กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร)

จากการที่ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ ปฏิบัติหน้าที่นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร มาโดยตลอด มีผลงานปรากฏออกมามากมาย โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้คือ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ผลงานด้านการแสดง

- ร่วมขับร้องในงานพระปิ่นเกล้า ปี่พาทย์เสภาวังหน้า ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ตำรวจ กรมศิลปากร เป็นประจำทุกปี

- ร่วมขับร้องและบรรเลงในโครงการดนตรีสำหรับประชาชน จัดโดยกลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร
- ขับร้องเพื่อประกอบการแสดง งานมหกรรมดนตรีของนักเรียน โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ณ โรงละครแห่งชาติ

ผลงานด้านการเผยแพร่

- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ทั้งขั้นพื้นฐานและอาชีพให้แก่ประชาชนและเยาวชนทั่วไป ในโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน จัดโดยกลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)
 - เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ณ ประเทศเวียดนาม เมื่อปี พ.ศ. 2547
 - เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ณ ประเทศลาว เมื่อปี พ.ศ. 2554
 - อัดเสียงเพื่อเป็นตัวอย่างในการขับร้องให้แก่โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
 - เป็นวิทยากร อบรมเรื่องการขับร้องเพลง ไทยเดิม ให้แก่ศูนย์บริการผู้สูงอายุดินแดง เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2557)
 - เป็นวิทยากร อบรมหลักสูตรการดนตรีให้แก่โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
 - อัดเสียงร้องเพลง ชุดกรุงเทพศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกรุงเทพมหานคร แต่งเนื้อร้องโดยคุณสุจิตต์ วงษ์เทศ เมื่อปี พ.ศ. 2548
 - เป็นวิทยากรในโครงการสอนดนตรีไทยให้แก่ประชาชนทั่วไป
 - มีผลงานด้านการขับร้องบันทึกแผ่นซีดีอนุรักษ์มรดกไทย กับบริษัท IMF ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน
1. ปี่พาทย์มอญ ชุด บุษาครู (ย่ำค้ำมอญ)
 2. ปี่พาทย์มอญ ชุด อุบายขงเบ้ง
 3. ปี่พาทย์มอญ ชุด รามัญสวัสดิ์
 4. การบรรเลงปี่พาทย์ไม้แข็ง รับ-ร้อง ชุดมหามงคล 1
 5. การบรรเลงปี่พาทย์ไม้แข็ง รับ-ร้อง ชุดมหามงคล 2
 6. ปี่พาทย์ไม้แข็ง ชุด เพลินเพลงเสภา
 7. ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ ชุด สองกุมาร
 8. ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ ชุด นางครวญ
 9. ปี่พาทย์มอญ ชุด บุษาครู
 10. ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ รับร้อง ชุด พญาแปรแล

11. ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ ชุด มอญรำพัน
12. ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ ชุด รามัญรำพึง
13. ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ ชุด รามัญอาวรณ์
14. ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่เครื่องคู่ ชุด มอญอาลัย
15. ปี่พาทย์นางหงส์ ชุด เพลงเรื่องจีนแสด
16. การบรรเลงรับร้องอังกะลุง ชุด ชมแสงจันทร์
17. การบรรเลงอังกะลุง ชุด คำหอม
18. ปี่พาทย์ไม้นวมงานมงคล ชุดกล่อมนารี
19. มโหรีงานมงคล เพลงหวานวันวิาวห์ 2
 - เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ณ ประเทศออสเตรเลีย เมื่อวันที่ 6-10 มีนาคม พ.ศ. 2557

รางวัลและเกียรติยศ

- ได้รับทุนการศึกษา ทุนนริศรานุวัตติวงศ์
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จตุรดาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) มงกุฎทอง เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2550
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตริตราภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2556

สรุป

ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ เป็นนักคิดศิลป์ไทยคนที่ 8 ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เกิดเมื่อวันอังคารที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2523 ณ บ้านเลขที่ 52 หมู่ 4 ตำบลไผ่ลิง อำเภอเมืองพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเริ่มต้นการเป็นนักร้องจากความชอบทางด้านการขับร้องและรำรำ อีกทั้งยังเติบโตขึ้นในตระกูลดนตรี จึงเริ่มต้นจากการเล่นลิเก โดยมีครูอุดม เป็นผู้สอนร้องลิเกให้ ก่อนจะศึกษาต่อที่วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทองและเป็นศิษย์ครูนักร้องหลายท่าน อาทิ ครูจारी ครูมนตรี สุขกลัด ครูปกครอง ทองสมบัติ ครูนุชจิรา สุขพันธ์ ครูอาภาภรณ์ ทองไกรแสน ครูศิริ วิชเวช (ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปการแสดง (คีตศิลป์) ประจำปีพุทธศักราช 2551) ครูกาญจนา อินทรสุวานนท์ จนกระทั่งเข้ารับราชการที่กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร จึงเรียนขับร้องเพิ่มเติมจาก ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูวิมล เผยแผ่เย็น และเรียนเพิ่มเติมกับ ครูสุปณีย์ อินประดับ และครูกัญญา โรหิตาจล

ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ เริ่มต้นชีวิตการทำงานด้วยการเป็นนักกิตติศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร โดยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกิตติศิลป์ 2 กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2546 และปัจจุบันในปี พ.ศ. 2558 ยังคงดำรงตำแหน่งกิตติศิลป์ (นักร้อง) ชำนาญการ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร และอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 31/3 หมู่ 4 ตำบลสนามชัย อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี 72000

ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ มีผลงานดนตรีปรากฏ 2 ประเภท คือ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ซึ่งผลงานทั้งหมดนี้เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นนักกิตติศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

4.2.9 ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล

ภาพที่ 4.17 ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล
(ที่มา: ขวัญดาว ปุณยลภัสกุล)

ประวัติส่วนตัว

ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล ชื่อเล่น ดาว เกิดเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2524 ณ บ้านเลขที่ 463 ถนนเพชรสมุทร ตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม บิดาชื่อ นายสมชัย ปุณยลภัสกุล และมารดาชื่อนางอัมพร ปุณยลภัสกุล มีพี่น้องร่วมบิดามารดา รวม 8 คน คือ

1. นางสาววัลลภา ปุณยลภัสกุล ประกอบธุรกิจส่วนตัว
2. นางสาวสุดารัตน์ ปุณยลภัสกุล พนักงานบริษัท
3. นายธนากร ปุณยลภัสกุล ทำกิจการเครื่องสังฆภัณฑ์ ร้านพรชัยรุ่งเรือง
4. นางสาวชิตชญา ปุณยลภัสกุล ประกอบธุรกิจส่วนตัว ฟาร์มเห็ด

5. นางสาวขวัญดาว ปุณยลภัสกุล รัฐบาลการ คีตศิลป์ (นักร้อง) ชำนาญงาน
กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร
6. นางสาวบุญญาภา ปุณยลภัสกุล พนักงานกองท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร
7. นายชนกฤต ปุณยลภัสกุล พนักงานบริษัท
8. นางสาวเชอริ์ ปุณยลภัสกุล พนักงานบริษัท

แต่เดิมครอบครัวใช้นามสกุล กรุดมินบุรี ต่อมาได้เปลี่ยนนามสกุลเป็นปุณยลภัสกุล ซึ่งเป็นนามสกุลที่พระสังฆราชตั้งให้ จึงใช้นามสกุลปุณยลภัสกุล ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล เริ่มศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 1 จนถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม และเข้ารับการศึกษาคือต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนจบอนุปริญญาที่วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพมหานคร จากนั้นจึงศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คลอง 6 จนได้รับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คลอง 6 เมื่อปี พ.ศ. 2545

ต่อมาครูขวัญดาวจึงได้ไปสอนที่โรงเรียนแก้วสว่าง คลอง 2 เป็นเวลา 1 อาทิตย์ ก่อนจะทราบข่าวการเปิดสมัครสอบข้าราชการตำแหน่งคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร จากนั้นครูขวัญดาวจึงมาสมัครสอบและได้รับการคัดเลือกเป็นข้าราชการ ในตำแหน่งคีตศิลป์ไทย กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร และได้รับการคัดเลือกเข้ารับราชการเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2546 ในตำแหน่ง คีตศิลป์ไทย 2 และยังคงดำรงตำแหน่งคีตศิลป์ไทย (นักร้อง) ชำนาญงาน กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานครจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 4561/126 ถนนประชาสงเคราะห์ แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

ครูขวัญดาว เริ่มต้นการเป็นนักร้อง เมื่ออายุประมาณ 12 ปี ซึ่งขณะนั้นกำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม โดยคุณครูได้คัดเลือกให้ครูขวัญดาว เป็นตัวแทนโรงเรียนเพื่อประกวดร้องเพลงระดับจังหวัด ที่จังหวัดราชบุรี ในครั้งนั้นได้รับรางวัลชนะเลิศกลับมา แต่ถึงตอนนั้นก็ยังไม่เคยคิดว่าจะมาเรียนทางด้านนี้ จนกระทั่งมีอาจารย์ท่านหนึ่ง ชื่อ อาจารย์จิรพงษ์ พงษ์สวัสดิ์ ท่านเห็นถึงความสามารถทางการขับร้องของครูขวัญดาว และด้วยเห็นว่ามีทุนของมูลนิธิอุทยาน ร.2 ในพระบรมราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ท่านจึงแนะนำให้ไปสอบ เพราะหากสอบได้ นั้นหมายถึงโอกาสทางการศึกษา ที่จะได้ศึกษาต่อ

โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาไปจนถึงปริญญาตรี โดยทุนนี้มีเพียงแค่ 3 สาขา เท่านั้น คือ ดนตรีไทย นาฏศิลป์ไทย และคีตศิลป์ไทย จากนั้นครูขวัญดวงจึงได้ไปสมัครสอบ โดยมีอาจารย์ ประคอง ชลาานุภาพ เป็นกรรมการตัดสิน ผลปรากฏว่าครูขวัญดวงสามารถสอบชิงทุนนี้ได้ แต่ถึงแม้จะสอบชิงทุนมูลนิธิอุทกพัฒน์ ร.2 ในพระบรมราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ แต่ก็ต้องสอบเข้าวิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพมหานครอีกครั้ง เพื่อวัดความสามารถ หากผลสอบที่ออกมาไม่ผ่านเกณฑ์การตัดสิน ถึงแม้จะได้ทุน ก็ไม่สามารถเข้าเรียนที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานครได้ แต่จะได้ไปเรียนที่วิทยาลัยนาฏศิลป์จังหวัดใกล้เคียงแทน ซึ่งผลปรากฏว่าครูขวัญดวงนั้นสามารถสอบผ่าน จึงทำให้ครูขวัญดวงได้มาศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนถึงระดับปริญญาตรี สาขาคีตศิลป์ไทย ดังที่หวัง สร้างความภูมิใจให้แก่ตนเองและครอบครัวเป็นอย่างมาก

ครูขวัญดวงได้เรียนขับร้องจากครูอาวุโสหลายท่าน อาทิ ครูอรทัย ทับพร ครูศิริวรรณ รัตนทัศนีย์ ครูไทรภพ สุนทรหุด ครูรัตนชัย (เรียนพากย์ เจริญ) ครูวัฒนา โกสินานนท์ ครูประคอง ชลาานุภาพ ครูอัมพร โสวัตร ครูทัศนีย์ ขุนทอง (ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (คีตศิลป์) ประจำปีพุทธศักราช 2555) และเมื่อมารับราชการ ในตำแหน่งคีตศิลป์ วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ก็ได้เรียนขับร้องเพิ่มเติมจากครูนักร้องในวง คือ ครูอนงค์ แสงยนต์และครูวิมล เพยแผ่เย็น

ปัจจุบันในปีพ.ศ. 2558 ครูขวัญดวง ปลูกยลภัสกุล ดำรงตำแหน่งคีตศิลป์ (นักร้อง) ชำนาญงาน กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

ผลงานดนตรีของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4.18 ครูขวัญดวง ปลูกยลภัสกุล ขับร้องเพลงร่วมกับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร (ที่มา: กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

กรุงเทพมหานคร)

จากการที่ครูขวัญดวง ปุณยลักษณ์ ปฏิบัติหน้าที่นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร มาโดยตลอด มีผลงานปรากฏออกมามากมาย โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้คือ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ผลงานด้านการแสดง

- ขับร้องเพื่อประกอบการแสดง งานมหกรรมดนตรีของนักเรียน โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ณ โรงละครแห่งชาติ
- ขับร้องถวายหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการแสดงวงมหาดุริยางค์ ของครุประสิทธิ์ ถาวร ในปี พ.ศ. 2537
- ร่วมขับร้องในงานพระปิ่นเกล้า ปี่พาทย์เสภาวังหน้า ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ตำรวจ กรมศิลปากร เป็นประจำทุกปี
- ร่วมขับร้องและบรรเลงในโครงการดนตรีสำหรับประชาชน จัดโดยกลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร
- เข้าร่วมในการบรรเลงดนตรีไทยกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ณ จังหวัดกาญจนบุรี
- เข้าร่วมการแสดงกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในงานกระทงสายไหลประทีปพันดวง ณ จังหวัดตาก
- ร่วมขับร้องและบรรเลงในพิธีไหว้ครู ให้แก่วิทยาลัยนาฏศิลป์หลายแห่ง อาทิ วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย โดยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร
- ขับร้องและบรรเลงกับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในงานวันคล้ายวันสถาปนากระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2556
- ร่วมขับร้องและบรรเลงต้อนรับคณะทูตานุทูตจากประเทศทางฝั่งทวีปยุโรป โดยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เมื่อปีพ.ศ. 2556
- เป็นนักร้องนำวงดนตรี LTM BAND (LOVE THAI MUSIC) และร่วมบรรเลงในการเดี่ยวระนาดเอก 8 คน 8 ราง ในรายการเกมส์ 1,000 หน้า ทางสถานีวิทยุกองทัพบกช่อง 7 เมื่อปี พ.ศ. 2557
- ร่วมขับร้องและบรรเลงประกอบการแสดง ถวายหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในการแสดงภาคฤดูร้อนของนักเรียนโรงเรียนจิตรลดา โดยมีพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ ร่วมในการแสดงครั้งนี้ด้วย ณ โรงเรียนจิตรลดา เมื่อวันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2557

ผลงานด้านการเผยแพร่

- เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ทั้งขั้นพื้นฐานและอาชีพให้แก่ประชาชนและเยาวชนทั่วไป ในโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน จัดโดยกลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
 - เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ณ ประเทศเวียดนาม เมื่อปี พ.ศ. 2549
 - เป็นวิทยากรอบรมการขับร้อง ในโครงการสอนดนตรีไทยให้แก่ประชาชนทั่วไป จัดโดยกลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2549
 - เป็นวิทยากร อบรมในเรื่องการขับร้องเพลงไทยเดิม ให้แก่นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนหอวัง
 - เป็นวิทยากรอบรมและขับร้อง ในโครงการดนตรีไทยเยาวชนแห่งชาติ ประจำปี 2545 จัดโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
 - เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ณ ประเทศออสเตรเลีย เมื่อวันที่ 6-10 มีนาคม พ.ศ. 2557
 - เป็นกรรมการตัดสินการประกวดขับร้องเพลงไทยลูกทุ่ง ณ จังหวัดปทุมธานี ตาก และกรุงเทพมหานคร
 - เป็นวิทยากรสาธิตการขับร้องและบรรเลงเพลงไทยเดิม ในเพลงเถา ให้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ขับร้องและบรรเลงโดยวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร

รางวัลและเกียรติยศ

- ได้รับทุนการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาจนถึงปริญญาตรี ทุนมูลนิธิอานันทมหิดล ร.2 ในพระบรมราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536-2546
- ได้รับทุนการศึกษา ทุนนริศรานุวัตติวงศ์ เมื่อปีพ.ศ. 2542
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จตุรภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) มงกุฎทอง เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2550
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ดริตรภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2556

สรุป

ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล เป็นนักคิดศิลป์ไทยคนที่ 9 ของวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร เกิดเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2524 ณ บ้านเลขที่ 463 ถนนเพชรสมุทร ตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม และเริ่มต้นการเป็นนักร้องเมื่ออายุประมาณ 12 ปี จากการสนับสนุนของอาจารย์จิรพงษ์ พงษ์สวัสดิ์ จนได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดร้องเพลง ระดับจังหวัด ที่จังหวัดราชบุรี ก่อนจะศึกษาต่อที่วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพมหานคร และเป็นศิษย์ครูนักร้องหลายท่าน อาทิ ครูอรทัย ทับพร ครูศิริวรรณ รัตนทัศนีย์ ครูไทรภพ สุนทรหุด ครูรัตนชัย (เรียนพากย์ เจริญ) ครูวัฒนา โกสินานนท์ ครูประคอง ชลาณภาพ ครูอัมพร โสวัตร ครูทัศนีย์ ขุนทอง (ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (คิดศิลป์) ประจำปีพุทธศักราช 2555) จนกระทั่งเข้ารับราชการที่กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร จึงเรียนขับร้องเพิ่มเติมจาก ครูอนงค์ ศรีไทยพันธุ์และครูวิมล เพยเผ่าเย็น

ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล เริ่มต้นชีวิตการทำงานด้วยการเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร โดยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคิดศิลป์ 2 กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2546 และปัจจุบันในปี พ.ศ. 2558 ยังคงดำรงตำแหน่งคิดศิลป์ (นักร้อง) ชำนาญการ กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร และอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 4561/126 ถนนประชาสงเคราะห์ แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400

ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล มีผลงานดนตรีปรากฏ 2 ประเภท คือ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ซึ่งผลงานทั้งหมดนี้เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

4.2.10 ครูชุนุตติศ เกตุชรา

ภาพที่ 4.19 ครูชุนุตติศ เกตุชรา
(ที่มา: ชนุตติศ เกตุชรา)

ประวัติส่วนตัว

ครูชุนุตติศ เกตุชรา ชื่อเล่น มอส เกิดเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523 ณ โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์ บิดาชื่อนายธีรวิทย์ เกตุชรา ประกอบอาชีพ นายความ มารดาชื่อนางวารภรณ์ สุประดิษฐอาภรณ์ ประกอบอาชีพค้าขาย มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 2 คน คือ

1. นายชุนุตติศ เกตุชรา นักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติการ ศูนย์ฝึกดนตรี กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

2. นายอิทธิพล เกตุชรา (ถึงแก่กรรม)

ครูชุนุตติศ เกตุชรา ได้ศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-5 ที่โรงเรียนโชติรวินครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อโรงเรียนลาซาล โชติรวินครสวรรค์) เมื่อปี พ.ศ. 2529 ต่อมาได้ย้ายไปเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีสิทธิ์ สุวรรณวัฒนะ อำเภอมนรมย์ จังหวัดชัยนาท เมื่อปี พ.ศ. 2534 และศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงอนุปริญญาตรี ที่วิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง เมื่อปี พ.ศ. 2535 ต่อมาได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ที่คณะศึกษาศาสตร์ สาขาคุรุศึกษาศาสตร์ไทย วิชาเอกจิตศิลป์ไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร จนจบปริญญาตรี เมื่อปี พ.ศ. 2545

ต่อมาในปี พ.ศ. 2546 ครูชุนุตติศ เกตุชรา สมัครเป็นอาสาสมัคร (นักร้อง) ในตำแหน่ง คีตศิลป์ป็น ฦ งานดนตรีไทย กองนันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม และเริ่มทำงานเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2546 ต่อมาในปีพ.ศ. 2548 จึงตัดสินใจลาออกเพื่อประกอบกิจการส่วนตัว

และในปี พ.ศ. 2549 เกิดการเปลี่ยนแปลงในส่วนราชการ จากงานดนตรีไทยเปลี่ยนเป็นกลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร และมีการเปิดหลักสูตรการดนตรี ครูชุนดุศจึงมาสอบเป็นวิทยากร และได้รับการคัดเลือกให้เป็นวิทยากรและสอนในรายวิชาทฤษฎีดนตรีไทย จนกระทั่งปีพ.ศ. 2551 มีการเปิดสมัครสอบบรรจุข้าราชการในตำแหน่งนักวิชาการละครและดนตรี 3 ศูนย์ฝึกดนตรี กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร ครูชุนดุศ เกตุชรา จึงสมัครสอบและสอบได้เป็นลำดับที่ 1 ของกรุงเทพมหานคร ในตำแหน่งนักวิชาการละครและดนตรี 3 ทำหน้าที่ดูแลหลักสูตรการเรียนการสอนที่เป็นโครงการดนตรีของกรุงเทพมหานคร ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ และเริ่มทำงานในตำแหน่งนี้ เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา

ต่อมากลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร ทำหนังสือขอตัวช่วยราชการในตำแหน่งกิตติศิลปิน เพราะบุคลากรทางด้านกิตติศิลป์ไม่เพียงพอ จึงช่วยราชการส่วนนี้ควบคู่กับภารกิจหลัก

ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2558 ดำรงตำแหน่ง นักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติการ ศูนย์ฝึกดนตรี กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร และยังคงช่วยราชการ เป็นนักคิดศิลป์ให้แก่วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันครูชุนดุศ เกตุชรา อาศัยอยู่ ณ บ้านเลขที่ 400/230 หมู่ 8 ตำบลลูกต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

ครูชุนดุศ เกตุชรา เติบโตขึ้นในครอบครัวที่ทำอาชีพค้าขายตั้งแต่สมัยรุ่นปู่ย่า ได้รับการปลูกฝังเรื่องการค้าขายมาตั้งแต่เด็ก และโดยในครอบครัวไม่มีใครที่มีความสนใจทางด้านดนตรีเลย แต่ครูชุนดุศนั้นมีความชอบและรักทางด้านนี้มาตั้งแต่ยังเล็ก จนมีอยู่วันหนึ่งเมื่ออายุประมาณสี่ขวบ ครูชุนดุศ ได้ไปเที่ยวงานวัดแถวบ้านกับคุณยาย ในจังหวัดอุทัยธานี ในงานมีการแสดงลิเก เรื่องกาเหว่าลาข เมื่อเห็นดังนั้นจึงเกิดความประทับใจมาก ครูกล่าวทิ้งรอยยิ้มว่า “ครูไปดูลิเกตั้งแต่เด็กเลย ชอบ ทำไมตื่นตาตื่นใจอย่างนี้นะ โอ้โฮ...มีเพชรด้วยเนอะ แวบๆๆๆ แต่งเนื้อแต่งตัว แล้วก็คิดว่า ฉันจะต้องเป็นลิเกนะเมื่อ โตขึ้น จะต้องเล่นจะต้องร้องให้ได้ พอกลับมาบ้านก็หาผ้ามาแต่งตัว แต่งหน้าทาปาก เล่นทุกวัน เอาผ้ามาผูกหลัง เอาหนังยางมาผูกทำเป็นปีกนก เหมือนในเรื่อง” (ชุนดุศ เกตุชรา, สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2556) ต่อมาเมื่อมีงานวัดครั้งใด ก็จะเห็นเด็กผู้ชายคนนี้ไปนั่งดูลิเกตั้งแต่เริ่มแสดงจนจบ ครั้งแล้วครั้งเล่า จนสามารถเล่นได้ ร้องได้ และชักชวนเพื่อนแถว

ละแวกบ้าน พี่ น้อง มาหัดเล่นลิเกตามประสาเด็ก ลิเกจึงเปรียบเสมือนแรงบันดาลใจแรกที่ทำให้ครูชุนดุศ เกตุชรา มีความชอบ อยากร้อง อยากเล่น และสนใจทางดนตรีนาฏศิลป์ตั้งแต่นั้นมา

ต่อมาครูชุนดุศและครอบครัวต้องย้ายไปอยู่ที่จังหวัดชัยนาท โดยไปอาศัยอยู่บ้านที่เป็นคณะลิเกในจังหวัดชัยนาท ถือเป็นจุดพลิกผันของชีวิตการเรียนดนตรีของครูชุนดุศ เพราะทำให้ครูได้เรียนลิเก และครูที่จับข้อมือให้คนแรกคือ ครูประจวบ ฉายประทีป ท่านเป็นลิเกเก่าที่มีความสามารถและมีชื่อเสียงมาก โดยท่านได้ถ่ายทอดความรู้นานาประการที่เกี่ยวกับการแสดงลิเกให้แก่ ครูชุนดุศจนหมดด้วยความเต็มใจ ซึ่งขณะนั้นครู ชุนดุศ กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

และในปี พ.ศ. 2542 ครูชุนดุศ ได้มีโอกาสรู้จักกับลิเกนกกกลอน “สิงห์แสวงชัย” หัวหน้าคณะลิเก “ยอดรัก เพ็ญรุ่ง” จึงได้ฝากตัวลูกบุญธรรมและได้รับความเมตตา พ่อแสวงได้ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนกลอนลิเกแบบภาคเหนือ ที่เรียกกันว่า “กลอนสัมผัสอักษร” จนเกิดความเชี่ยวชาญเป็นที่ยอมรับในวงการลิเก และพ่อแสวงได้ตั้งชื่อให้ว่า “พรทเวา ลูกตาแสวง” (ชุนดุศ เกตุชรา, สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2557)

ด้วยความชอบทางด้านดนตรีนาฏศิลป์ จึงสอบโควต้าและได้รับการคัดเลือกให้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาที่วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง เมื่อได้มาเรียนก็ปรากฏว่าไม่มีลิเกให้เรียน จึงต้องเรียนปีพาทย์ ครูกล่าวติดตลกว่า “จะเรียนลิเกก็ไม่มี ละครก็รับแต่ผู้หญิง โขนก็ต้องไปเป็นตัวลิงหรือไม่ก็ตัวยักษ์ ก็ไม่ชอบ คิดศิลป์ก็ไม่รู้จักว่าคืออะไร ก็เลยเรียนปีพาทย์” (ชุนดุศ เกตุชรา, สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2556) จากนั้นจึงตัดสินใจเรียนระนาดเอก ในระหว่างนั้นก็เรียนขับร้องเพลงไทยในชั้นเรียน จึงทำให้รู้ว่า นอกจากตนเองจะชอบร้องรำลิเกแล้ว ยังชอบร้องเพลงอีกด้วย

นอกจากนี้ ครูชุนดุศ ยังมีความรู้ความสามารถทางด้านเพลงพื้นบ้าน โดยได้รับการถ่ายทอดจากครูจำรัส อยู่สุข ครูเพลงพื้นบ้านภาคกลางที่มีความรู้ความสามารถท่านหนึ่ง ด้วยท่านเห็นแววความเป็นนักร้องของครู ชุนดุศ จึงถ่ายทอดเพลงให้ เพลงแรกคือเพลงเกี่ยวข้าว เพลงฉ่อย ลำตัด เพลงอีแซว เพลงเรือ เพลงเหย่ยหรือเพลงพาดผ้า เพลงทรงเครื่อง (เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนขุนแผนล่องทัพ) ร้องลำโตน เมื่อมีการแสดงเพลงพื้นบ้านครั้งใดจะถือเป็นตัวหลักตัวยืนในการแสดงเพลงพื้นบ้านในวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทองเมื่อนั้น

ด้วยความสามารถทางการขับร้องที่ปรากฏขึ้นและความชอบที่มีอยู่เดิมนี้ ทำให้ครูชุนดุศตัดสินใจเปลี่ยนจากเรียนปีพาทย์ไปเรียนทางด้านคีตศิลป์ไทยในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 แต่ในระหว่างที่เรียนอยู่นั้น ก็ไม่ได้ทิ้งความสามารถทางการแสดงลิเก ยังคงไปร่วมแสดงลิเกกับคณะลิเกในจังหวัดอ่างทองอีกด้วย

ต่อมาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จึงได้เริ่มต้นเรียนคีตศิลป์ไทย โดยครูที่สอนขับร้องเพลงไทยคนแรก คือ ครูมยุรี ฟ้อนรำดี ครูมนตรี สุขกัถ์ ครูอนุชจิรา สุขพันธ์ ครูอาภาภรณ์

ทองไกรแสน และครูปกครอง ทองสมบัติ เรียนตามหลักสูตรจบอนุปริญญาตรีที่วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ สาขาดุริยางคศาสตร์ไทย วิชาเอกคิดศิลป์ไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยมีครูศิริ วิชเวช เป็นครูสอนขับร้องเพลงไทย ครูชุนดิศมีความผูกพันกับท่านมาก ครูกล่าวด้วยความตื่นตันใจว่า “พี่โชคดีที่ได้เรียนจากครู สิ่งที่ได้มาจากครูศิริ ไม่ใช่เพลงที่เยอะเยอะมากมาย ลูกศิษย์ลูกหาคอนอื่นจะได้เพลงจากครูเยอะ แต่ครูจะพูดต่อหน้าลูกศิษย์ทุกคนว่า ที่นั่งอยู่นี้ ไอ้มอส เอ็งเป็นคนเดียวที่ครูให้เรียกว่าครู เพราะเอ็งคล่องพอแก่ แสดงว่าเอ็งนับถือครูจริง เพราะฉะนั้นฉันอนุญาตให้เธอเรียกฉันว่าครูคนเดียวนะ นอกนั้นเรียกเหมือนเดิม เพราะฉันยังกินเงินพวกเธออยู่” และครูศิริยังกล่าวอีกว่า “เอ็งเป็นคนที่ได้เพลงจากข้า่น้อยที่สุด แต่งเอ็งเป็นคนที่ร้องเพลงเหมือนข้า่มากที่สุด แต่สิ่งที่เอ็งได้ไป นั่นแหละ หากินตลอดชาติ” (ชุนดิศ เกตุชรา, สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2556)

ครูศิริไม่ได้สอนเฉพาะวิชาร้อง แต่ท่านยังสอนให้เข้าใจวิธีการ กลวิธีในการขับร้องด้วยความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เช่น การปั้นคำ การทำคำให้ชัด ถีลาการร้องที่แสดงถึงความทะนงองอาจ ครูชุนดิศกล่าวด้วยความภาคภูมิใจว่า “ครูสอนให้ ฟินิจ แล้วก็พิเคราะห์ว่าควรหรือไม่ควร มากหรือน้อย พอหรือไม่ ไซ่หรือปล่าว นี่คือสิ่งที่ครูให้” ครูชุนดิศกล่าวอีกว่า “มีครั้งหนึ่ง ครูอยากต่อเพลงอาถรรพ์จากครูศิริ ท่านก็อดช่าวเบาทำให้ ก็เปิดฟัง ฟังเท่าไรก็ไม่จำ จึงไปกราบบอกครูครูท่านก็นั่งสมาธิและบอกว่าพรุ่งนี้ให้เอ็งไปใส่บาตรให้ครูจางวางทั่ว ให้คุณหญิงไพฑูริย์ให้หม่อมเจริญ และก้อธิษฐานขอ แต่เอ็งห้ามเอาไปเปลี่ยนแปลงนะ แล้วก็กราบครูและใส่บาตรกรวดน้ำตามที่ครูว่า ตั้งแต่บัดนั้นจนถึงบัดนี้ เป็นเพลงเดียวที่ร้อง โดยไม่ต้องเปิดสมุด” (ชุนดิศ เกตุชรา, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2556)

ครูศิริ วิชเวช ให้ความเมตตาแก่ครูชุนดิศเป็นอย่างมาก ครูชุนดิศกล่าวทั้งน้ำตาว่า “มีครั้งหนึ่งครูแอบเอากระดาษหนังสือพิมพ์ห่อม้วนเทปมาทั้งหมด 8 ม้วน พร้อมกับหนังสือหนึ่งเล่ม ม้วนเทปอันนั้นคือม้วนเทปการขับเสภาของครูทั้งหมด และพูดว่า เอ็งเก็บไว้นะลูก ครูให้ พร้อมทั้งเขียนในหนังสือว่า ให้มอสลูกศิษย์รักไว้เป็นที่ระลึก หนังสือเล่มนั้นยังอยู่ แล้วก็ลงชื่อศิริ วิชเวช” (ชุนดิศ เกตุชรา, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2556) และอีกเหตุการณ์หนึ่งคือ ครูท่านอยากกินกาแฟ แต่ท่านกินกาแฟไม่ได้เพราะมีอาการเสียวฟัน แต่ท่านก็อยากกิน ครูชุนดิศจึงชงกาแฟผสมกับโอวัลติน ชิมจนได้รสชาดที่ครูชอบ และชงแบบนี้ให้ครูทุกครั้งที่คุณมาสอน พร้อมทั้งขนมที่ถนอมฟันครู จนครูศิริต้องการจะให้เงินเพื่อเป็นน้ำใจช่วยเหลือท่าน ครูชุนดิศก็ปฏิเสธและบอกครูว่า “ไม่เอาหรอกครู ที่ครูให้มอสหากินเยอะกว่านี้” ครูศิริจึงกล่าวทิ้งรอยยิ้มว่า “เจริญนะลูก เจริญ เจริญ ขอให้เอ็งเจริญเจริญนะ” (ชุนดิศ เกตุชรา, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2556) และมีอีกหลายเหตุการณ์ที่ลูกศิษย์คนนี้ประทับใจในความรักความเมตตาของครูที่มีต่อศิษย์ ครูศิริ

ต่อเพลง แคมมอญบางขุนพรหม เถา เขมรโพธิสัตว์ เถา อาถรรพ์ เถา เขมรราชบุรี สามชั้น พม่าห้าท่อน สามชั้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ครูชุนดุสิตมีความผูกพันและซึมซับแต่สิ่งต่างๆ จากครู จนสำเร็จ การศึกษาในระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ต่อมาเมื่อเข้าทำงานเป็นอาสาสมัครนักร้องเพลงไทยเดิมที่งานดนตรีไทย กองนันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร จึงได้เรียนกับครูวิมล เผยเผ่าเย็น โดยเฉพาะเพลงมอญ ท่านได้ถ่ายทอดเพลงให้แก่ครูชุนดุสิต เป็นจำนวนมากด้วยความตั้งใจโดยไม่ ปิดบัง ครูชุนดุสิตกล่าวว่า “ครูให้จริงจริง แม้กระทั่งกินข้าวอยู่ ครูก็จะหยุด แล้วก็จะบอกตรงนี้ไม่ใช่ นะลูก เมื่อต่อเพลงเสร็จ ครูก็จะเข้าห้องเครื่องและครูจะตีเครื่อง เครื่อง จะรับอย่างนี้นะลูก แล้วจะ ส่งมาอย่างนี้ ครูจะบอกหมดทุกครั้ง แล้วไม่เคยมีคำว่าอิดออด สำหรับการต่อเพลง ขอเพลงอะไรครู ได้หมด ขอเพลงอะไรครูได้เลย ปัจจุบันนี้ยังโทรศัพท์ไปถามเพลงครูอยู่เลย” (ชุนดุสิต เกตุชรา, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2556) ด้วยความตั้งใจของครูและศิษย์ จึงทำให้ครูชุนดุสิตเป็นที่ยอมรับว่า เป็นผู้ที่มีความชำนาญในการขับร้องเพลงมอญคนหนึ่ง นอกจากนี้ครูชุนดุสิตยังได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการแต่งเพลงจากครูวิมล เผยเผ่าเย็นอีกด้วย จนครูชุนดุสิตกล่าวว่า “ที่เป็นคน โชคดีที่เจอแต่ครูดีดี” (ชุนดุสิต เกตุชรา, สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2556)

ผลงานดนตรีของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4.20 ผลงานการบันทึกแผ่นเสียง ขับร้องโดยครูชุนดุสิต เกตุชรา

(ที่มา: อรณิชา อรรถจนกุล)

จากการที่ครูชุนดุติศ เกตุชรา ปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ทำให้มีผลงานปรากฏออกมามากมาย โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ดังจะกล่าวต่อไป

ผลงานด้านการประพันธ์

ครูชุนดุติศ เกตุชรา มีผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นกลอนแปด โดยการประพันธ์นั้นจะใช้สำหรับการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ในโอกาสต่างๆ ดังนี้

- ประพันธ์บทขับร้อง เพื่อขับร้องถวายพระพรเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และบรมวงศานุวงศ์ ในวโรกาสต่างๆ
- ประพันธ์บทขับร้อง เพื่อใช้ในการขับร้องและบรรเลงในพระราชพิธี หรือพิธีในวันสำคัญต่างๆ
- ประพันธ์บทกลอนลิลเก ให้กับศิลปินลิลเก และคณะลิลเกต่างๆ อาทิ คณะลิลเกเฉลิมชัย มาลัยนาค คณะลิลเกพรณตภ มยุรา เพชรรุ่ง คณะศรเพชร สมพร คณะผาภูมิขวัญใจ มาลัยนาค คณะมนต์สวรรค์ หลานแสวง

ผลงานด้านการแสดง

- การแสดงเพลงพื้นบ้าน (เพลงเรือ) ถวายหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี ปีพ.ศ. 2537
- ถวายการรายงานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เรื่อง ระเบียบบันเทิงพระ ของวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ปี พ.ศ. 2538
- ถวายการแสดงเพลงเกี่ยวข้าวหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ณ บ้านเกาะเกิด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2540
- ร่วมขับร้องถวายหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “งานดนตรีไทยพิลาส เฉลิมราชกุมารี” ปี พ.ศ. 2554
- ร่วมขับร้องถวายหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และเป็นผู้ฝึกสอนดารานักแสดงร้องเพลงไทยเดิม ในการแสดงละครอิงประวัติศาสตร์ เรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2555
- ร่วมขับร้อง ณ ลานคนเมือง (พระที่นั่ง)

- ร่วมขับร้องใน โครงการดนตรีสำหรับประชาชน จัดโดยกลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร
- เป็นหมอทำขวัญนาค

ผลงานด้านการเผยแพร่

- เป็นวิทยากรในงานมหกรรมดนตรีของนักเรียน โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
- เป็นวิทยากรบรรยาย ตามคำเชิญของสถาบันต่างๆ
- คณะกรรมการตัดสินการอ่านออกเสียง (ทำนองเสนาะ) ซึ่งถวายพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ. 2553
- คณะกรรมการเพลงพื้นบ้าน ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 จนถึงปัจจุบัน
- คณะกรรมการตัดสินการขับร้องเพลงลูกทุ่ง ของเขตราชบุรณะ เขตตลิ่งชัน โรงเรียนพระหฤทัยคลองเตย โรงเรียนพระหฤทัยคอนเมือง
- อัดรายการทาง เพลงพิศฐาน เพลงระบำบ้านไร่
- เป็นผู้ดูแล โรงเรียนหลักสูตรการดนตรี กรุงเทพมหานคร เป็น โครงการพิเศษของ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว จะทำการสอนทุกวันศุกร์และวันเสาร์ ดูแลเรื่องหลักสูตร บุคลากร นักเรียน ผลการเรียน
- เป็นกรรมการตัดสินการประกวดร้องเพลงตามสถาบันต่างๆ
- เป็นวิทยากรใน โครงการสอนดนตรีไทยให้แก่ประชาชนทั่วไป จัดโดยกลุ่มงาน ดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร เป็นประจำ ทุกปี
- มีผลงานด้านการขับร้องบันทึกแผ่นซีดีอนุรักษณ์มรดกไทย กับบริษัท IMF ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน
 1. ปี่พาทย์มอญ ชุด บุษาครุ(ย่าคำมอญ)
 2. ปี่พาทย์มอญ ชุด ขอเร
 3. ปี่พาทย์มอญ ชุด พม่าเปิงมาง
 4. ปี่พาทย์มอญ ชุด อุบายขงเบ้ง
 5. ปี่พาทย์มอญ ชุด รามัญสวัสดิ์
 6. การบรรเลงปี่พาทย์ไม้แข็ง ชุด เพลินสำเนียงเสียงภาษา 1
 7. การบรรเลงปี่พาทย์ไม้แข็ง ชุด เพลินสำเนียงเสียงภาษา 2

8. การบรรเลงปี่พาทย์ไม้แข็ง รับ-ร้อง ชุดมหามงคล 1
9. การบรรเลงปี่พาทย์ไม้แข็ง รับ-ร้อง ชุดมหามงคล 2
10. ปี่พาทย์ไม้แข็ง ชุด เพลินเพลงเสภา
11. ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ ชุด สองกุมาร
12. ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ ชุด นางครวญ
13. ปี่พาทย์มอญ ชุด บุษากร
14. ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ รับร้อง ชุด พญาแปรแล
15. ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ ชุด มอญรำพัน
16. ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ ชุด รามัญรำพึง
17. ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ ชุด รามัญอาวรณ์
18. ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่เครื่องคู่ ชุด มอญอาลัย
19. ปี่พาทย์นางหงส์ ชุด เพลงเรื่องจีนแสด
20. การบรรเลงรับร้องอังกะลุง ชุด ชมแสงจันทร์
21. การบรรเลงอังกะลุง ชุด คำหอม
22. ปี่พาทย์ไม้นวมงานมงคล ชุด ก่อมนารี
23. มโหรีงานมงคล เพลงหวานวันวิวาห์ 2

รางวัลและเกียรติยศ

- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จตุรถาภรณ์มงกุฎไทย (จ.ม.) มงกุฎทอง เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2555
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตริตราภรณ์มงกุฎไทย (ต.ม.) เนื่องในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2556

สรุป

ครูชุนดิศ เกตุชรา เป็นนักคีตศิลป์ไทยคนที่ 10 ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เกิดเมื่อวันเสาร์ที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523 ณ โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์ และเริ่มต้นการเป็นนักร้องด้วยความรักและความชอบทางด้านการขับร้องตั้งแต่วัยเด็ก จากการที่ได้ตามคุณยายไปคูติกที่งานวัด และเกิดความประทับใจเป็นอย่างมาก ตั้งแต่นั้นมาทำให้ครูชุนดิศ เกตุชรา เริ่มขวนขวายหาความรู้ทางด้านการขับร้อง โดยเริ่มต้นจากการเล่นลิเก โดยมีครูประจำบ ฉายประทีป เป็นผู้สอนร้องลิเกให้ และต่อมาได้รับการถ่ายทอดลิเกจากครูแสวง หัวหน้าคณะลิเก

“ขอครึ่ง เพ็ญรุ่ง” จนได้ฉายาว่า “พรเทวา ลูกตาแสง ก่อนจะศึกษาต่อที่วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง และเป็นศิษย์ครุฑนักเรียนหลายท่าน อาทิ ครูมยุรี ฟอนรัตติ ครูมนตรี สุขกลัด ครูอนุจิรา สุขพันธ์ ครูอาภาภรณ์ ทองไกรแสน ครูปกครอง ทองสมบัติ ครูศิริ วิชเวช (ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (คีตศิลป์) ประจำปีพุทธศักราช 2551) ต่อมาเมื่อทำงานเป็นอาสาสมัครนักเรียนเพลงไทยเดิมที่งานดนตรีไทย กองนันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร จึงได้เรียนกับครูวิมล เผยแผ่เย็น

ครูชุนดิศ เกตุชรา เริ่มต้นชีวิตการทำงานในตำแหน่งนักวิชาการละครและดนตรี 3 ศูนย์ฝึกดนตรี กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2551 และด้วยความสามารถทางด้านการขับร้องที่มี ทำให้กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร ทำหนังสือขอตัวช่วยราชการในตำแหน่ง คีตศิลป์ เนื่องจากบุคลากรทางด้านคีตศิลป์ไม่เพียงพอ และปัจจุบันในปี พ.ศ. 2558 ครูชุนดิศ เกตุชรา ยังคงดำรงตำแหน่งนักวิชาการละครและดนตรีปฏิบัติการ ศูนย์ฝึกดนตรี กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร ควบคู่ไปกับการทำหน้าที่เป็น นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร และอาศัยอยู่บ้านเลขที่ 400/230 หมู่ 8 ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150

ครูชุนดิศ เกตุชรา มีผลงานดนตรีปรากฏ 3 ประเภท คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ซึ่งผลงานทั้งหมดนี้เกิดการปฏิบัติหน้าที่ ในการเป็นนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

4.3 บทบาทหน้าที่ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะด้านดนตรีไทยและนาฏศิลป์ และภารกิจหลักของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ก็ถือเป็นหน้าที่ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครด้วยเช่นกัน

จากการศึกษาชีวิตประวัติและผลงานของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ข้างต้น พบว่า นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร มีผลงานปรากฏ 3 ประเภท คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ซึ่งจากผลงานดังกล่าวสะท้อนให้เห็นบทบาทหน้าที่ของนักคีตศิลป์ไทย ที่มีต่อวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัย จึงสรุปบทบาทหน้าที่ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้เป็น 2 ลักษณะ คือ บทบาทหน้าที่โดยตรงและบทบาทหน้าที่โดยอ้อม ดังกล่าวต่อไปนี้

4.3.1 บทบาทหน้าที่โดยตรง

นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่หลักในการปฏิบัติราชการในตำแหน่งคีตศิลปิน ดังนี้

4.3.1.1 เป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่เกี่ยวกับการขับร้องเพลงไทยทุกประเภทที่ใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ในทุกครั้งที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานคร

4.3.1.2 เข้าร่วมขับร้องในรายการดนตรีสำหรับประชาชน โครงการดนตรีสำหรับประชาชน หรือที่เรียกว่า “ดนตรีในสวน” เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ประชาชนตามสวนสาธารณะต่างๆ ทั้ง 5 แห่งในกรุงเทพมหานคร คือ สวนจตุจักร สวนลุมพินี สวนพระนคร สวนธนบุรีรมย์ และสวนสราญรมย์ ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งภารกิจหลักของวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร

4.3.1.3 ร่วมขับร้องและบรรเลงเพื่อเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุ อ.ส. และทางสถานีวิทยุ ปชส.7 ซึ่งต่อมาภายหลังได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการปฏิบัติงานของสถานี จึงทำให้รายการยุติลง

4.3.1.4 ร่วมโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน เพื่อเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้าน การขับร้องแก่ประชาชนและผู้สนใจทั่วไป

4.3.1.5 ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา

4.3.2 บทบาทหน้าที่โดยอ้อม

จากหน้าที่หลักในการปฏิบัติราชการในตำแหน่ง คีตศิลปิน สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ที่ปรากฏควบคู่กันไปกับการเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยสามารถสรุปและแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ด้านศิลปวัฒนธรรมและด้านการบริการสังคม ดังจะกล่าวต่อไปนี้

4.3.2.1 ด้านศิลปวัฒนธรรม

ด้านศิลปวัฒนธรรม นักคิดศิลป์ไทยมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติทางด้านคีตศิลป์ให้คงอยู่ ด้วยหน้าที่หลักคือการเป็นนักร้องประจำวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ซึ่งถือว่าเป็นทั้งผู้ทำหน้าที่สืบทอด ถ่ายทอด และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในเวลาเดียวกัน ดังกล่าวต่อไปนี้

ในด้านการสืบทอด การทำหน้าที่เป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ถือเป็นการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมทางด้านคิดศิลป์ไทยให้คงอยู่อีกทางหนึ่ง กล่าวคือ การเป็นนักคิดศิลป์ไทย จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญ ทางด้านการขับร้อง การศึกษาหาความรู้ทางด้านนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่นี้ และการจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านนี้ได้ นั้น ต้องได้รับการสั่งสอนและถ่ายทอดบทเพลง จากครูนักร้องรุ่นอาวุโส ซึ่งครูแต่ละท่านก็ล้วนได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านคิดศิลป์ไทยนี้ มาจากครูนักร้องในอดีตเช่นกัน เรียกได้ว่าเป็นการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น

ด้านการถ่ายทอด การทำหน้าที่เป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ถือเป็นการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมทางด้านคิดศิลป์ไทยอีกทางหนึ่งเช่นกัน โดยมีตัวนักคิดศิลป์ไทยเป็นสื่อกลางระหว่างศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้กับผู้รับสาร โดยผ่านการขับร้อง ทำให้ผู้รับสารสามารถเข้าถึงศิลปวัฒนธรรมทางด้านคิดศิลป์ได้ดียิ่งขึ้น อาทิ เมื่อนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ขับร้องร่วมกับการบรรเลงของ วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ตามงานพระราชพิธีและงานพิธีต่างๆ เมื่อนั้นถือว่านักคิดศิลป์ไทย กำลังทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้อยู่ด้วยเช่นกัน

ด้านการเผยแพร่ การทำหน้าที่นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ถือเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมทางด้านคิดศิลป์ไทยอีกทางหนึ่ง กล่าวคือ เมื่อนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้รับเชิญให้ไปแสดงยังที่ต่างๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ การแสดงในแต่ละครั้งนั้นถือเป็นการนำความรู้ความสามารถของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครที่มี เผยแพร่สู่สายตาสาธารณชน ทั้งนี้หมายถึงรวมถึงผลงานที่เกิดจากการขับร้องผ่านสื่อมวลชนมีเดียต่างๆ เช่น แผ่นซีดีบันทึกเสียง เหล่านี้ถือเป็นการเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมทางด้านคิดศิลป์ไทยด้วยกันทั้งสิ้น และยังเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ ให้คงอยู่สืบไป

4.3.2.2 ด้านการบริการสังคม

นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร นอกจากจะทำหน้าที่ นักร้องประจำวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครแล้วนั้น ยังต้องปฏิบัติหน้าที่ในการขับร้องและบรรเลง ร่วมกับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ตามสวนสาธารณะต่างๆ ในกรุงเทพมหานครทั้ง 5 แห่ง คือ สวนจตุจักร สวนลุมพินี สวนพระนคร สวนชนบุรีรมย์ และสวนสราญรมย์ เพื่อสร้างความบันเทิง ให้แก่ประชาชน โดยเรียกโครงการนี้ว่า ดนตรีสำหรับประชาชน ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งภารกิจหลัก ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในการบริการรับใช้สังคม โดยการสร้างความบันเทิงเพื่อ

ผ่านคลายอารมณ์ของประชาชนด้วยเสียงเพลง ทั้งในรูปแบบวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร วงดนตรีร่วมสมัย และวงดนตรีพื้นบ้าน

นอกจากนี้เมื่อมีรายการคุณขอมา ซึ่งเกิดจากการขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนมายังวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จะให้ความร่วมมือตามที่หน่วยงานนั้นๆ ขอความอนุเคราะห์มา อาทิ การเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้านดนตรี การเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการตัดสินการประกวดต่างๆ รวมถึงการขับร้องและการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

สรุปผลการศึกษานักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษานักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นการศึกษาได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประวัติและพัฒนาการของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นวงดนตรีไทยวงหนึ่งซึ่งอยู่ภายใต้สังกัด กรุงเทพมหานคร ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2506 ด้วยการริเริ่มของนายชำนาญ ยุวบูรณ์ นายกเทศบาล กรุงเทพมหานคร ในขณะนั้น ด้วยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุน ศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทยให้คงอยู่ จึงได้จัดตั้ง วงดนตรีไทยเทศบาลนครกรุงเทพ หรือที่ปัจจุบันเรียกว่าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนับแต่นั้นมา (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร. 2556: 1)

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน มีหัวหน้าวงดนตรีไทยทั้งหมด 9 ท่าน คือ ครูพริ้ง ดนตรีรส ครูบุญยงค์ เกตุคง ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ครูสุจินต์ ศรีเฟื่องฟู ครูหยด ผลเกิด ครูชนะ ชำนิราชกิจ ครูนิคม รักชุมแก้ว ครูชาติรี อบอุ่น และปัจจุบันคือ ครูสุทัศน์ แก้วกระหนก ทำหน้าที่รักษาการ ในตำแหน่งหัวหน้า กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

ภารกิจหลักของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร คือ การขับร้องและบรรเลงในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานครและจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา รวมถึงโครงการดนตรีสำหรับประชาชน หรือที่เรียกว่า “ดนตรีในสวน” เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ประชาชนตามสวนสาธารณะต่างๆ ทั้ง 5 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร คือ สวนจตุจักร สวนลุมพินี สวนพระนคร สวนธนบุรีรมย์ และสวนสราญรมย์

และการบรรเลงเพื่อเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุ อ.ส. และทางสถานีวิทยุ ปชส.7 ซึ่งแต่ละยุคแต่ละสมัยนั้น ต่างก็ปฏิบัติตามภารกิจหลักของวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานครสืบต่อกันมา (บุหงา นาคพลั้ง, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2555)

ทั้งนี้ในสมัยครุพิณิจ นายสุวรรณ เป็นหัวหน้าวงนั้น ได้มีการเพิ่มภารกิจหลักขึ้นอีกอย่างหนึ่ง คือการจัดให้มีโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน โดยการเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้านดนตรีไทยแก่ประชาชนและผู้สนใจทั่วไป และยังคงมีโครงการนี้สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ต่อมาในสมัยครูชาติ ออบนวล เป็นหัวหน้าวงดนตรีไทย ได้มีการยกเลิกหนึ่งในภารกิจหลักขึ้น คือ การบรรเลงเพื่อเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุ อ.ส. และทางสถานีวิทยุ ปชส.7 อันเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการปฏิบัติงานของสถานีวิทยุนั้นๆ

ปัจจุบันนี้วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร หรือวงเทศบาลนครกรุงเทพในอดีตนั้น ยังคงยืนหยัดและปฏิบัติตามเจตนารมณ์ที่วางไว้อย่างมุ่งมั่น เพื่อต้องการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ให้คงอยู่สืบไป

ชีวประวัติของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนที่มีความสำคัญยิ่งในการสร้างความสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นแก่วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จากอดีตจนถึงปัจจุบันมีทั้งหมด 10 ท่าน คือ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล ครูบุหงา นาคพลั้ง ครูวิมล เพยเผ่าเย็น ครูสุรางค์พักตร์ แก้วกระหนก ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ ครูขวัญดวง ปลูกชลภัสกุล และครูชุนดิศ เกตุชรา ซึ่งแต่ละท่านถือเป็นปูชนียบุคคลทางด้านคีตศิลป์ไทย

จากการศึกษาพบว่า นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร นั้น ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านคีตศิลป์ไทยตั้งแต่วัยเยาว์ จากการถ่ายทอดความรู้จากครูนักร้องรุ่นอาวุโสที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้น จากสำนักดนตรีที่ไปเรียนมา และจากสถานศึกษาเฉพาะทาง เช่น มหาวิทยาลัย วิทยาลัยนาฏศิลป์ จนทำให้นักคีตศิลป์ไทยนั้นเกิดความเชี่ยวชาญ และเมื่อเข้ามาทำงานเป็นนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จากภารกิจหลักและความสามารถของแต่ละท่าน ส่งผลให้เกิดผลงานดนตรีของนักคีตศิลป์ไทยขึ้น โดยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่

ในส่วนของผลงานด้านการประพันธ์ มีนักคีตศิลป์ไทย 6 ท่าน ที่มีผลงานปรากฏในด้านนี้ ได้แก่ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล ครูบุหงา นาคพลั้ง ครูวิมล เพยเผ่าเย็น และครูชุนดิศ เกตุชรา ซึ่งแต่ละท่านล้วนได้รับมอบหมายจากหัวหน้า

วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ให้เป็นผู้ประพันธ์ทำนอง ร้อง ประพันธ์บทขับร้อง หรือบรรจุมusic เพื่อใช้สำหรับการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ในส่วนของผลงานด้านการแสดง นักคิดศิลป์ไทยทุกท่านมีผลงานปรากฏทางด้านนี้ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติภารกิจหลักของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร คือ การขับร้องและบรรเลงในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานครและจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา รวมถึงโครงการดนตรีสำหรับประชาชน หรือที่เรียกว่า “ดนตรีในสวน” เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ประชาชนตามสวนสาธารณะต่างๆ ทั้ง 5 แห่งในกรุงเทพมหานคร คือ สวนจตุจักร สวนลุมพินี สวนพระนคร สวนธนบุรีรมย์ และสวนสราญรมย์ อีกด้วย

ในส่วนของผลงานด้านการเผยแพร่ นักคิดศิลป์ไทยทุกท่านมีผลงานปรากฏทางด้านนี้ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติภารกิจหลักของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร คือ การขับร้องและบรรเลงในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานคร และจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา และการบรรเลงเพื่อเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุ อ.ส. และทางสถานีวิทยุ ปชส.7 อีกทั้งโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน โดยการเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้านดนตรีไทยแก่ประชาชนและผู้สนใจทั่วไป และรวมถึงการไปเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศอีกด้วย

บทบาทหน้าที่ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาชีวิตประวัติและผลงานของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ข้างต้น ผู้วิจัยสามารถแบ่งประเภทผลงานของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้เป็น 3 ประเภท คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ และจากผลงานดังกล่าว สามารถสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของนักคิดศิลป์ไทย ที่มีต่อวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้เป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยสามารถสรุปบทบาทหน้าที่ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้เป็น 2 ลักษณะ คือ บทบาทหน้าที่โดยตรงและบทบาทหน้าที่โดยอ้อม

บทบาทหน้าที่โดยตรง คือ 1. นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จะต้องปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการขับร้องเพลงไทยทุกประเภทที่ใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในทุกครั้งที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานคร 2. เข้าร่วมขับร้องในรายการดนตรีสำหรับประชาชน หรือที่เรียกว่า “ดนตรีในสวน” 3. ร่วมขับร้องและบรรเลงเพื่อเผยแพร่ออกอากาศ

ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุ อ.ส. และทางสถานีวิทยุ ปชส.7 (ไม่มีปรากฏในปัจจุบัน) 4. ร่วมโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน เพื่อเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้านการขับร้องแก่ประชาชนและผู้สนใจทั่วไป 5. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา

บทบาทหน้าที่โดยอ้อม คือ จากหน้าที่หลักในการเป็นนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ส่งผลให้นักคีตศิลป์ไทยมีบทบาทในการส่งเสริมด้านอื่นๆควบคู่กันไปด้วย คือ ด้านศิลปวัฒนธรรมและด้านการบริการสังคม

บทที่ 5

งานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาเรื่องงานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยพบว่าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีปรากฏนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 ท่าน และมี 6 ท่าน ที่ปรากฏผลงานสร้างสรรค์ขึ้น คือ ครูอนงค์ แสงขนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจด ครูบุหงา นาคพลั้ง ครูวิมล เพยเผ่าเย็น และครูชุนดิศ เกตุชรา

จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถจำแนกผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย ออกมาใน 3 ลักษณะ คือ ผลงานด้านการประพันธ์ทางร้อง ผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง และผลงานด้านการบรรจเพลง โดยครูแต่ละท่านจะมีผลงานปรากฏออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือสองลักษณะ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 ตารางแสดงผลงานสร้างสรรค์นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ที่	รายชื่อนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร	ผลงานด้านการ ประพันธ์ทางร้อง	ผลงานด้านการ ประพันธ์บทขับร้อง	ผลงานด้านการ บรรจเพลง
1	ครูอนงค์ แสงขนต์	✓	—	—
2	ครูบุญชู รอดประสิทธิ์	✓	—	—
3	ครูกัญญา โรหิตาจด	✓	—	—
4	ครูบุหงา นาคพลั้ง	—	✓	✓
5	ครูวิมล เพยเผ่าเย็น	✓	✓	—
6	ครูสุภาวดีพัทธร แก้วกระหนก	—	—	—
7	ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล	—	—	—
8	ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ	—	—	—
9	ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล	—	—	—
10	ครูชุนดิศ เกตุชรา	—	✓	✓

5.1. ครูองงค์ แสงยนต์ (ศรีไทยพันธุ์)

ครูองงค์ แสงยนต์ เป็นนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครคนแรกที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จนเกษียณอายุราชการ ท่านได้สร้างสรรค์ผลงานด้านการประพันธ์ทางร้องไว้ 2 เพลง คือ เพลงสามัคคีไทย เถา และ เพลงเขมรชมนคร เถา

สามชั้น ท่อน 1

						ไทย รวม	กำลัง
	---ค	---ร	ครด-ค	--รด	----	-ค-ค	--คค

						ตั้ง	มัน
----	---ม	--ชม	ร ม ร-ม	----	--รค	---ช	--ลช

		จะ ส่า	มารถ		ป้อง		กัน
---ช	ลช--	ลค-ม	-ชลช	---ช	--ชค	มรชม	---ม

						ชั้น	แข็ง
----	---ม	--ชม	ร ม ร ช	----	--ลช	---ม	---ร

ตัวอย่างการประพันธ์ทางร้องเพลงสามัคคีไทย เถา ของครูองงค์ แสงยนต์ สำหรับรายละเอียดของเพลงดูที่ภาคผนวก

5.1.1 เพลงสามัคคีไทย เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้องเพลงแรกของครูองงค์ แสงยนต์ โดยครูชาตรี อบนวล หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น เป็นผู้ประพันธ์เพลงนี้ขึ้นและมอบหมายให้ครูองงค์ แสงยนต์ เป็นผู้ประพันธ์ทางร้อง

เพลงสามัคคีไทยเถานี้ ครูชาตรี อบนวล ได้นำทำนองเดิมจากเพลงรักกันไว้เถิด ซึ่งเป็นเพลงปลุกใจของครูนคร ถนอมทรัพย์ มาประพันธ์ ด้วยเห็นว่าเพลงนี้มีความไพเราะสนุกสนานและเร้าใจ และเทียบเท่าเพลงไทยได้ในอัตราจังหวะสองชั้น จึงได้นำมาขยายเป็นสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา และในเที่ยวเปลี่ยนผู้ประพันธ์นำทำนองเพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงชาติ และเพลงสดุดีมหาราชามาสอดแทรกรวมอยู่ด้วย

บทขับร้องนำมาจากบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เพื่อเป็นการกล่าวจูงใจให้คนไทยชาติมีความรักสมัครสมานสามัคคีกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สถานการณ์บ้านเมืองในขณะนั้นที่คนไทยเริ่มแบ่งพรรคแบ่งพวกและเริ่มแตกความสามัคคีกัน

เพลงนี้ได้นำออกแสดงครั้งแรกในการออกอากาศทางวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ โดยการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2534 โดยครูอนงค์ แสงยนต์ เป็นผู้ประพันธ์ทางร้องและเป็นผู้ขับร้อง

ไทยรวมกำลังตั้งมั่น	จะสามารถป้องกันอันตราย
ถึงแม้ว่าศัตรูผู้มีแรง	มาบุแยงก็จะปลาดไป
ขอแต่เพียงไทยเราอย่าผลาญญาติ	ร่วมชาติร่วมจิตเป็นข้อใหญ่
ใครอย่ามุ่งร้ายทำลายไทย	จงพร้อมใจพร้อมกำลังระวังเมือง
ให้นานาภาษาไทยนิยม	ชมเกียรติยศฟูเฟื่อง
ช่วยกันบำรุงความรู้เรื่อง	ให้ชื่อไทยกระเดื่องทั่วโลกา
ช่วยกันเต็มใจใฝ่ผลง	บำรุงรักษาดีศาสนา
ให้อยู่จนสิ้นดินฟ้า	วัฒนาเกิดไทยไชโย

5.1.2 เพลงเขมรชมนคร เถา

เพลงเขมรชมนคร เถา เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้องลำดับที่ 2 ของครูอนงค์ แสงยนต์ โดยครูชาติ ออบนวล หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้นเป็นผู้ประพันธ์ โดยนำเพลงดีหนังวังช้าง ซึ่งเป็นเพลงที่อยู่ในชุดตามรอยพระยุคลบาท มีอัตราจังหวะสองชั้น สำเนียงเขมร ที่ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ได้ประพันธ์ไว้ นำมาขยายเป็นสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียว จนครบเถา และมอบหมายให้ครูอนงค์ แสงยนต์ เป็นผู้ประพันธ์ทางร้อง

บทขับร้องนำมาจากบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เรื่องพระร่วง ตอนส่งส่วยน้ำ ด้วยเห็นว่ามิบบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 มากมาย หลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเขมร จึงเห็นว่าเหมาะสมกับชื่อเพลงเขมรชมนครเพราะเกี่ยวข้องกับเขมรเช่นกัน

ครูอนงค์ เล่าว่า “พอจะร้องที่ไร น้ำตามันก็ไหลทุกที คิดถึงพ่อ” เพราะขณะนั้น ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ซึ่งเป็นคุณพ่อของครู ท่านกำลังป่วยหนักและนอนรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล กรุงเทพ ซึ่งขณะนั้นครูอนงค์ได้ร้องเพลงนี้ให้ท่านฟัง และท่านกล่าวกับครูว่า “เฮลละ ก็พอใช้ได้” และเมื่อร้องเพลงนี้ที่ไร ทำให้ครูอนงค์น้ำตาไหลทุกครั้งด้วยความคิดถึงพ่อ (อนงค์ แสงยนต์, สัมภาษณ์, 11 ตุลาคม 2555)

เพลงนี้ได้นำออกแสดงครั้งแรกในการออกอากาศทางวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ โดยการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เมื่อปี พ.ศ. 2535 ครูอนงค์ แสงยนต์ เป็นผู้ประพันธ์ท่วงร้องและเป็นผู้ขับร้อง

บัดเอยบัดนั้น	นักคุ้มบังคมก้มเกล้า
ความเกรงพระพราดอาชญา	เจรจาเสียด้านด้วยพรันใจ
แล้วจึงกราบทูลสิ้นทุกสิ่ง	ล้วนความจริงของพระองค์อย่าสงสัย
พระร่วงนั้นปัญหาแหลมศุดใจ	ชะลอมตักน้ำไว้ได้ง่ายคาย
ขอนำชะลอมของประหลาด	มายังฝ่าพระบาททูลถวาย
ชาวไทยจะดีเอยเพราะมีนาย	เป็นยอดชายฉลาดสามารถจริง

จากข้อมูลของครูอนงค์ แสงยนต์ สามารถสรุปได้ว่า ครูอนงค์ แสงยนต์ มีผลงานด้านการประพันธ์ท่วงร้องไว้ให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 เพลง คือ เพลงสามัคคีไทย เถา และเพลงเขมรชมนคร เถา ซึ่งได้รับมอบหมายจากครูชาติ อบนวล ผู้ประพันธ์เพลงซึ่งเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยในขณะนั้น ให้เป็นผู้ประพันธ์ท่วงร้องและหาบทขับร้องให้สอดคล้องกับบทเพลงที่ได้ประพันธ์ขึ้น เพื่อความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

5.2 ครูบุญชู รอดประสิทธิ์

ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ เป็นนักคีตศิลป์ไทย คนที่ 2 ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการขับร้องและการบรรเลง สามารถบรรเลงเครื่องดนตรีไทยได้ทุกประเภท ทั้งปี่พาทย์ เครื่องสาย หรือแม้กระทั่งเครื่องหนังก็สามารถบรรเลงได้ดีทั้งสิ้น

นอกจากนี้ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ยังมีผลงานการประพันธ์ท่วงร้อง 5 เพลง คือ เพลงกบเต็น เถา เพลงลาวครวญ เถา เพลงมอญอ้อยอิง เถา เพลงชมแสงทอง 3 ชั้น และเพลงนเรศวรชนช้าง เถา แต่เป็นการประพันธ์ท่วงร้องไว้สำหรับการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 เพลง คือ เพลงกบเต็น เถา และเพลงนเรศวรชนช้าง เถา ดังจะกล่าวต่อไปนี้

5.2.1 เพลงกบเต็น เถา

เพลงกบเต็น เถา เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้องลำดับแรกของครูบุญชู รอดประสิทธิ์ โดยครูพินิจ ฉายสุวรรณ หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น เป็นผู้ประพันธ์ทางเพลง และบทขับร้องขึ้น และมอบหมายให้ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ เป็นผู้ประพันธ์ทางร้องและเป็นผู้ขับร้อง แล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2509

ในส่วนของท่านองเพลง ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ได้นำท่านองเก่าที่มีอยู่เดิม ในอัตราสองชั้น มีสองท่อน ประเภทหน้าทับสองไม้ ซึ่งรวมอยู่ในเพลงช้าเรื่องเตาทอง นำมาขยายเป็นสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา โดยใช้เพลงบังโอบของจางวางทั่ว พาทยโกศล เป็นแนวทางในการประพันธ์ ส่วนบทขับร้องสามชั้นและชั้นเดียว ครูพินิจ ฉายสุวรรณ เป็นผู้ประพันธ์ขึ้นจากคำสอนในนิทานอีสปเรื่องกบเล็กนาย

เพลงนี้ได้นำออกแสดงครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2509 ในพิธีไหว้ครู ณ วัดพระพิเรนทร์ เพื่อบรรเลงถวายมือ โดยมีกรมตำรวจ ทหารบก ทหารเรือและวงดนตรีจากต่างจังหวัดร่วมบรรเลงด้วย ซึ่งครั้งนี้ถือเป็นปีแรกที่มีการจัดพิธีไหว้ครู ณ วัดพระพิเรนทร์และยังคงมีอยู่จนถึงปัจจุบัน

ส่งสารกบเล็กนายหวังหมายฟัง	ไปขอถึงชั้นฟ้าเวหาสวรรค์
ขอนายเอามาไว้ได้ป้องกัน	ฟ้าประทานขอนไม้ให้ลงมา
อยู่มาเห็นว่าขอน ไม้ นั้น	ขาดความสำคัญไม่เข้าท่า
ยามมีภัยใครเล่าเขาจะมา	ป้องกันชีวาให้รอดตาย
ไปขอใหม่คราวนี้ดีหนักหนา	จึงส่งนกกระสาลงมาให้
ถูกจับชิมลิ้มรสจนหมดไป	จำไว้อย่าเอาเช่นกบเต็นเอย

5.2.2 เพลงนเรศวรชนช้าง เถา

เพลงนี้ถือเป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 2 ของครูบุญชู รอดประสิทธิ์ เดิมที เพลงนเรศวรชนช้างนี้เป็นเพลงเก่า อัตราสองชั้น มี 2 ท่อน ท่อนละ 4 จังหวะ ประเภทหน้าทับปรบไก่ อยู่ในดับเรื่องนเรศวรชนช้าง ซึ่งในดับนี้มีเพลงรวมอยู่ด้วยกันทั้งหมด 6 เพลง คือ เพลงพระนเรศวรชนช้าง เพลงอุปราชขาดคอช้าง เพลงพุทรากระแตก เพลงเชิงตะกอน เพลงนางรำ และเพลงพระรามเป่าสังข์ เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนเรศวรมหาราชจากชัยชนะที่ได้รับจากการทรงยุทธหัตถี (มนตรี ตราโมทและวิเชียร กุลคณนท์, 2523: 379)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2530 ครูพินิจ ฉายสุวรรณ หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ได้ประพันธ์เพลงนี้ขึ้นอีกทางหนึ่ง และมอบหมายให้ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ เป็นผู้ประพันธ์

ทางร้อง ซึ่งเดิมทีนั้น ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ได้เคยประพันธ์ทางร้องเพลงนี้ไว้แล้วทางหนึ่ง เพื่อใช้สำหรับการบันทึกเสียงวงปี่พาทย์ไม้นวมของวงเสริมมิตรบรรเลง โดยมีครูเฉลิม บัวท่ง หัวหน้าวง ในขณะนั้นเป็นผู้ประพันธ์ทางเพลง โดยได้นำทำนองเพลงนเรศวรชนซ่างทำนองเก่าสองชั้น มาขยายเป็นสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา และให้นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล เป็นผู้ประพันธ์บทร้องขึ้นใหม่ และมอบหมายให้ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ เป็นผู้ประพันธ์ทางร้อง ตามที่กล่าวข้างต้น

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ได้ประพันธ์ขึ้นใหม่อีกทางหนึ่ง โดยได้นำทำนองเก่าในอัตราสองชั้น มาขยายเป็นสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา แล้วมอบหมายให้ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ เป็นผู้ประพันธ์ทางร้อง เมื่อเป็น ดังนั้น ครูบุญชูจึงนำทางร้องที่เคยประพันธ์ไว้แต่เดิม มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เข้ากับทางที่ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ได้ประพันธ์ขึ้นนั่นเอง (บุญชู รอดประสิทธิ์, สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2556)

องค์พระนเรศวรจอมกษัตริย์	ดำรงนิตรอยุชยาสง่าศรี
ทรงชกาทหาราชไพร่	กระทำยุทธหัตถีอันเรื่องนาม
ด้วยเดชพระชนะเดชะธิรยุทธ	ประเสริฐสุดลือลั่นถิ่นสยาม
สิ้นรบศัตรูผู้สงคราม	เกรงข้ามไปทั่วทั้งแหลมทอง
จึงเฉลิมพระนามว่ามหาราช	เกียรติประกาศยิ่งใหญ่ไม่มีสอง
นเรศวรชนซ่างทางร้อยกรอง	รับร้องเป็นเพลงเพราะเสนาะเออ

จากข้อมูลของครูบุญชู รอดประสิทธิ์ สามารถสรุปได้ว่า ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ มีผลงานด้านการประพันธ์ทางร้องไว้ให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 เพลง คือ เพลงกบเต็น เถา และนเรศวรชนซ่าง เถา ซึ่งได้รับมอบหมายจากครูพินิจ ฉายสุวรรณ ผู้ประพันธ์เพลงซึ่งเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยในขณะนั้น ให้เป็นทั้งผู้ประพันธ์ทางร้องและเป็นผู้ขับร้อง เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบทเพลงที่ได้ประพันธ์ขึ้น และเพื่อความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

5.3 ครูกัญญา โรหิตาจล

ครูกัญญา โรหิตาจล เป็นนักคิดศิลป์ไทย คนที่ 3 ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านการขับร้องและการประพันธ์ทางร้อง แม้ท่านจะปฏิบัติหน้าที่นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครได้ในระยะหนึ่ง แต่ท่านได้สร้างผลงานด้านการประพันธ์ทางร้องเพลงเอาไว้ให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จำนวน 12 เพลง โดยเป็นการประพันธ์ทางร้องในขณะปฏิบัติหน้าที่เป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 เพลง คือ เพลงเพชรน้อย เถา เพลงเริงพล เถา เพลงวัฒนาเวียดนาม เถา เพลงสยามานุสติ เถา เพลงชเวดากอง เถา เพลงศรีอโศก เพลงเขมรชมดง เถา และเป็นการประพันธ์ทางร้องเพลงเอาไว้ให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในขณะปฏิบัติราชการประจำกรมศิลปากร จำนวน 5 เพลง คือ เพลงกำสรวท เถา เพลงเทิดมหाराช เถา เพลงองขนาง เถา เพลงพรสมเด็จ เถา และเพลงห่ม เถา ซึ่งแต่ละเพลงเป็นเพลงที่สร้างชื่อเสียงให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครด้วยกันทั้งสิ้น

สามชั้น ท่อน 1

	เออ			เอ๋อ	เอย	เพชร	น้ำค้าง
----	---ล	---คัล	-ช-คั	---คั	มรัคั - รัม	-ชั - รัม	-รึ รัม รัม

	เอ๋อ	เออ	เอย			พรวง	หล่น
รึ - มรัคั	---คั	---รึ	มรัคั รัม	----	----	---คัช	-ม-ม

อื้อ				เออ			
---ช	---ม	รึคั - รัม	-ช - ลั	---คั	รึคั - ล	---คัล	-ช - ล

	เอ๋อ	เออ	เอย		อี	บน ไบ	ไผ่
---ชม	---คั	---รึ	มรัคั - รัม	----	---ชั	-รึ - รึ	---คั

ตัวอย่างการประพันธ์ทางร้องเพลงเพชรน้อย เถา ของครูกัญญา โรหิตาจล สำหรับรายละเอียดของเพลงดูที่ภาคผนวก

5.3.1 เพลงเพชรน้อย เถา

เพลงเพชรน้อย เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้องลำดับแรกของครูทัศนีย์ โรหิตาจล เดิมเพลงนี้เป็นเพลงเก่า อัตราสองชั้น เป็นเพลงท่อนเดียว มีอัตราความยาว 4 จังหวะ หมิ่นประโคน เพลงประสาน (ใจ นิตยผลิน) นำมาแต่งเป็นเพลงเถา โดยขยายขึ้นเป็นอัตราสามชั้นและตัดลงเป็น ชั้นเดียวจนครบเถา และให้มีทิวเปลี่ยนเฉพาะในอัตราสามชั้นเท่านั้น

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูบุญยงค์ เกตุคง ได้ประพันธ์ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2508 ด้วยพิจารณาแล้วเห็นว่าควรแต่งทิวเปลี่ยนสำหรับอัตราสองชั้น และชั้นเดียวเพิ่มขึ้น ดังเช่นทิวเปลี่ยนอัตราสามชั้นของหมิ่นประโคนเพลงประสาน (ใจ นิตยผลิน) เพื่อความสมบูรณ์และความไพเราะยิ่งขึ้น จึงทำให้เพลงนี้มีทิวเปลี่ยนครบทั้งเถา

บทขับร้องเพลงนี้ในอัตราสามชั้นและสองชั้น นำมาจากบทกวีนิพนธ์ชื่ออนพรัตน์ ของนายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ส่วนบทขับร้องอัตราชั้นเดียว ครูบุญยงค์ เกตุคง เป็นผู้ประพันธ์และมอบหมายให้ครูทัศนีย์ โรหิตาจล เป็นผู้ประพันธ์ทางร้อง

เพลงนี้ได้ออกแสดงครั้งแรก เมื่อวันอาทิตย์ที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2508 โดยการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ณ สังกัดศาลา กรมศิลปากร ซึ่งในการบรรเลงครั้งนั้นครูบุญยงค์ เกตุคง ได้แต่งลูกหมัดสำหรับเพลงนี้ไว้เป็นสำเนียงลาว โดยให้ครูพินิจ ฉายสุวรรณ เป็นผู้บรรเลงระนาดเอก และครูช่อ อากาศโปรง บรรเลงฆ้องวงใหญ่

เพชรน้ำค้างพร่างหล่นบนใบไผ่	เจียรระโนนพรัตน์จรัสแสง
ระบัดใบเบิกร่มบังลมแรง	ระวังแวงเวดวันเร็นระวี
จำเรียงเรไรคลออรอุกษรเ้า	สร้อยรัตเกล้าเนาวรัตน์จรัสสี
พระขวัญญ์เอื่อยอย่าเลยไร่ความไยดี	ฝากถ้อยนี้ถนอมแนบแอบใจนาง
ผู้ประคิษฐ์เพชรน้อยเป็นสร้อยให้	ขอน้ำใจขนิษฐาอย่าหมองหมาง
ถึงตัวไกลใจอยู่เป็นคู่นาง	ไซ้จะร้างแรมชมภิรมย์เอย

5.3.2 เพลงเริงพล เถา

เพลงเริงพลนี้ เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 2 ของครูทัศนีย์ โรหิตาจล สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูบุญยงค์ เกตุคง นำเอาเพลงเขมรเร็ว ชั้นเดียว มาประพันธ์เป็นเพลงเถา โดยขยายขึ้นเป็นอัตราสองชั้นและสามชั้นจนครบเถา และให้ชื่อว่าเพลงเริงพล เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2510

เพลงนี้ใช้โทนชาตรี เป็นเครื่องหนังตีประกอบจังหวะ และหน้าทับโทนที่ใช้ตีประกอบ เพลงนี้เรียบเรียงโดย นายสมพงษ์ โรหิตาจล นายสุจินต์ เฟื่องฟู่ง และนายมณเฑียร สมานมิตร ซึ่งนักดนตรีไทยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น

บทขับร้องนำมาจากบทละครเรื่องมโนราห์ ตอนบุชาลัย ของกรมศิลปากร ประพันธ์ทางร้องโดย ครูทัศนียา โรหิตาจล โดยมีนายมณเฑียร สมานมิตร ขับร้องเป็นคนแรก โดยเฉพาะทำนองอัตราสองชั้นของเพลงนี้ นักดนตรีนิยมนำไปบรรเลงแทนเพลงกราวนอกเพื่อประกอบการแสดงโขนอยู่เสมอ เนื่องจากความสนุกสนานและความไพเราะที่มีเช่นเดียวกับเพลงประเภทเพลงกราวนั่นเอง

เพลงนี้นำออกแสดงครั้งแรก เมื่อวันที่วันจันทร์ที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2510 โดยการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในรายการสวนสังคีต ณ สถานีไทยโทรทัศน์ช่อง 4

เจ้าอย่าทรงโศกาอาลัย	จะทำให้เป็นलगแก้ตัวพี
สั่งเสร็จพระเสด็จจรลี	ออกไปที่ประชุมพล
ทหารเหล่าเกาทัณฑ์ขยับยิง	ขยับยิงแม่นยำไม่ย่อชน
ทหารหอกถือหอกออกผจญ	แต่ละคนกล้าหาญชำนาญฤทธิ์
ทหารดาบถือดาบว้าวาบแดง	ฟันแทงแต่ละทีไม่มีผิด
ทหารม้าควมม้าดาประชิด	ปัจจามิตรย่นระย่อไม่ต่อตาม
พวกเราเหล่าทหารชำนาญยุทธ	ฤทธิ์รุกเกรียงไกรในสนาม
เคยผ่านศึกมีชัยในสงคราม	ไม่เคยขามคร้ามครันสรรพภัย
พระสุธนขึ้นทรงคชาธาร	กุมโยธาหาญทัพใหญ่

5.3.3 เพลงวัฒนาเวียดนาม เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 3 ของครูทัศนียา โรหิตาจล แต่เดิม เพลงนี้เป็นเพลงเก่าอัตราสองชั้น เป็นเพลงท่อนเดียว หน้าทับสองไม้ จัดอยู่ในประเภทเพลงเกร็ด ชื่อเพลง ญี่ปุ่นฉะอ้อน

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูบุญยงค์ เกตุคง หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครขณะนั้น ได้นำทำนองเก่าสองชั้นนี้ มาแต่งขยายขึ้นเป็นอัตราสามชั้น และตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา พร้อมทั้งแต่งท่อนเปลี่ยนครบหมดทั้งเถา เมื่อปี พ.ศ. 2500 (วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร, 2530: 20)

โดยบทขับร้องเพลงนี้ครูบุญยงค์ เกตุคง มอบหมายให้นายบุญสม มีสมวงศ์ หรือที่รู้จักกันในนาม พร ภิรมย์ เป็นผู้ประพันธ์ท่วงทำนอง และครูกัญญา โรหิตาจล เป็นผู้ประพันธ์ท่วงทำนอง โดยบทขับร้องบรรยายถึงสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศเวียดนามใต้ ซึ่งในขณะนั้นประเทศเวียดนามใต้กำลังประสบภาวะทางการเมืองและการสงครามกับประเทศเวียดนามเหนือ

เพลงนี้ได้ออกแสดงครั้งแรก เมื่อวันศุกร์ที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2510 โดยการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในรายการดนตรีสำหรับประชาชน ณ สังกัดศาลา กรมศิลปากร โดยการบรรเลงในครั้งนั้น ครูพินิจ ฉายสุวรรณ เป็นผู้บรรเลงระนาดเอก และครูช่อ อากาศโปรง บรรเลงฆ้องวงใหญ่

ดำเนินความเวียดนามใต้อันไกลสุด	คาบสมุทรอินโดจีนถิ่นวิถี
ถูกศัตรูลูก้าเข้าย่ำยี	ทั้งๆที่เลือดเนื้อชาติเชื้อญวน
ถูกลัทธินาธรรมอันอุบาทว์	ทำลายชาติทำลายเชื้อเหลือกำสรवल
แห่ยูแยงตะแคงสะแหะหละก่อกวน	ยูให้ญวนรบราเกิดฆ่าฟัน
ไฉนถูกหยิกเล็บไม่เจ็บเนื้อ	แบ่งเป็นเหนือแบ่งเป็นใต้ให้โลกหยัน
เวียดนามใต้คิดถูกผูกสัมพันธ์	เพราะยึดมั่นศรัทธาหลักสากล
ให้วีเทโศบายคล้ายวิกฤต	โดยผูกมิตรบางประเทศด้วยเหตุผล
ยึดหลักสามัคคีเสรีชน	เพื่อให้พ้นไปพินสีนสงคราม
ประเทศไทยใจมั่นพันธมิตร	พลีชีวิตร่วมศึกไม่นึกขาม
เหมือนดับไฟเสียก่อนจะร้อนลาม	ไฟเวียดนามดับสนิทไม่ติดไทย
ไทยเป็นชาติเสรีดีต่อมิตร	ช่วยชีวิตผู้เกียรติเวียดนามใต้
วีรกรรมจงอ้างศึกก็ก้องไกล	นักรบไทยระบือเกียรติช่วยเวียดนาม

5.3.4 เพลงสยามานุสติ เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ท่วงทำนอง ลำดับที่ 4 ของครูกัญญา โรหิตาจล แต่เดิมเพลงนี้เป็นเพลงปลุกใจ ทำนองสากล ประพันธ์โดยครูนารถ ถาวรบุตร สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูบุญยงค์ เกตุคง หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครขณะนั้นพิจารณาแล้วเห็นว่าเพลงนี้มีท่วงทำนองที่สนุกสนานเร้าใจ จึงนำทำนองอัตราสองชั้นของเพลงนี้มาแต่งขยายขึ้นเป็นอัตราสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา โดยเที่ยวแรกประพันธ์เป็นทำนองไทยและสอดแทรกทำนองสากลไว้ในเที่ยวเปลี่ยน โดยประพันธ์ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2510

สำหรับบทเพลงนี้ ครูบุญยงค์กำหนดให้ผู้ขับร้องต้องร้องเกริ่นนำขึ้นมาก่อน โดยบทเกริ่นนำนั้นเป็นโคลงสยามานุสติ ซึ่งเป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระ

พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และเมื่อร้องจบ ให้ระนาดเอกบรรเลงนำไป 1 ตอน จากนั้น จึงบรรเลงรับพร้อมกันทั้งวงเพื่อส่งร้องให้ผู้ขับร้องต่อไป

บทขับร้องเพลงนี้ นำมาจากบทอวยพรจากบทละครเรื่องปล่อยแก่ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และครูทัศนียา โรหิตาจล ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประพันธ์ทางร้องและเป็นผู้ขับร้อง

เพลงนี้ นำออกแสดงครั้งแรก เมื่อวันอาทิตย์ที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2510 โดยการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ณ สังกัดศาลา กรมศิลปากร ซึ่งการบรรเลงในครั้งนั้น ครูพินิจ ฉายสุวรรณ เป็นผู้บรรเลงระนาดเอก และครูช่อ อากาศโปรง บรรเลงฆ้องวงใหญ่

พุทธานุภาพนำผล	เกิดสรรพมงคลน้อยใหญ่
เทวอาร์ักษ์ทั่วไป	ขอให้มีความสุขสวัสดิ์
ธรรมานุภาพนำผล	เกิดสรรพมงคลเสริมศรี
เทพช่วยเมตตาปราณี	ให้มีความสุขดีทั่วกัน
สังฆานุภาพนำผล	เกิดสรรพมงคลแมนมั่น
เทเวศร์คุ้มครองป้องกัน	สุขสวัสดิ์สรรพ์ทั่วไป

5.3.5 เพลงเขเวดากอง เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 5 ของครูทัศนียา โรหิตาจล เดิมเพลงนี้ชื่อเพลงพม่าเขว เป็นเพลงอัตราชั้นเดียว ซึ่งอยู่ในประเภทเพลงเกร็ด

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูบุญยงค์ เกตุคง หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครขณะนั้น ได้นำเพลงนี้มาทำเป็นเพลงเถา โดยขยายขึ้นเป็นอัตราจังหวะสองชั้นและสามชั้นจนครบเถา เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2510

เพลงนี้ถือเป็นเพลงที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ครูบุญยงค์ เกตุคง เป็นอย่างมาก ด้วยการประพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถและเอกลักษณ์ทางการดนตรีที่หาที่เปรียบมิได้ จากท่วงทำนองที่เลียนสำเนียงพม่าได้อย่างแนบเนียน รวมถึงกลเม็ดต่างๆ ที่ปรากฏในบทเพลงสร้างความสนุกสนานเร้าใจให้แก่ผู้บรรเลงและผู้ชมในทุกครั้งที่มีการบรรเลง

บทขับร้องเพลงนี้บรรยายถึงประวัติความเป็นมาของเจดีย์เขเวดากอง ซึ่งเป็นสมบัติคู่บ้านคู่เมืองของประเทศพม่า ประพันธ์บทร้องโดยครูเสนาะ ชีวรากร นายช่างเอกองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยในสมัยนั้น และประพันธ์ทางร้องโดย ครูทัศนียา โรหิตาจล

เพลงนี้ นำออกแสดงครั้งแรก เมื่อวันอาทิตย์ที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2511 โดยการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในรายการดนตรีไทยสำหรับประชาชน ณ สังกัดศาลา

กรมศิลปากร โดยการบรรเลงในครั้งนั้น ครูพิณิจ ฉายสุวรรณ เป็นผู้บรรเลงระนาดเอก และครูช่อ
อากาศโปรง บรรเลงฆ้องวงใหญ่

พระมหาเจดีย์มีสง่า	สูงเทียมฟ้าองค์เมื่องเหลืออร่าม
สัญลักษณ์คู่พม่าสง่างาม	เดิมทีนามพระเกตุราชตุลุมชาตมอญ
ตะปุตสะมัลลิกะสองวานิช	ได้ใกล้ชิดพุทธองค์ทรงสั่งสอน
ได้พระเกตุจากมุนินทร์ปีนบวร	อนุสรณ์ดลัดกลับรามัญ
มาสร้างองค์สถูปใหญ่ใต้พระเกตุ	มวลกษัตริย์ชาติยศเสริมสร้างสรรค
เจ้ามั่งระอลองพญาจอมรามัญ	ทรงยึดมั่นคุณธรรมดำเนินมา
เสริมเจดีย์นี้ใหม่สูงสามเส้น	มีนามเด่นชเวดากองก้องหงสา
ชาวพุทธได้พบเห็นเป็นบุญตา	โมทนาสาธุการไปนานเอย

5.3.6 เพลงศรีอโศก

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 6 ของครูกัญญา โรหิตาจล เดิมเพลงนี้เป็นเพลงเก่า อัตราสองชั้นมีชื่อว่าเพลงแม่มายคร่ำครวญ หรือที่เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เพลงนกขมิ้นตัวเมีย ซึ่งอยู่ในเพลงเรื่องนกขมิ้น

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูบุญยงค์ เกตุคง หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครขณะนั้น ได้นำทำนองเก่านี้มาประพันธ์และปรุงแต่งขึ้นใหม่เพื่อใช้เป็นเพลงลาของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร และตั้งชื่อใหม่ว่า เพลงศรีอโศก เมื่อปี พ.ศ. 2511

บทขับร้องเพลงนี้ครูบุญยงค์ เกตุคง มอบหมายให้นายบุญสม มีสมวงศ์ หรือที่รู้จักกันในนาม พร ภิรมย์ เป็นผู้ประพันธ์บทขับร้อง และให้ครูกัญญา โรหิตาจล เป็นผู้ประพันธ์ทางร้อง

ดอกเอ๋ยดอกเฟื่องฟ้า	กิ่งโน้มโลมหล้าน่างน
โอ้เฟื่องฟ้าน่าจะเฟื่องอยู่เบื้องบน	ปะปนดอกหญ้าให้อาลัย
ดอกเอ๋ยเจ้าดอกบังหลวง	แม้จะห่างแสนห่างขอลาบัวหลวงไปเอย
เสียดายดอกปทุมทั้งคู่มบาน	ในสายธารให้ลมโชย
ผกาอย่ารู้โรย	แดดเผาฝนโปรยอย่าโรยรา
ดอกเอ๋ยดอกพุทธรักษา	จงพูนสวัสดิ์วัฒนาชั่วกาลปาวสาน

5.3.7 เพลงเขมรชมดง เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 7 ของครูกัญญา โรหิตาจล เดิมเพลงนี้เป็นเพลงเก่าอัตรารั้งหว่าสองชั้น มี 4 ท่อน ท่อนละ 2 จังหวะ จัดอยู่ในเพลงประเภทเพลงเกร็ด

สำเนียงเขมร ต่อมาครุมนตรี ตราโมท นำมาตัดลงเป็นอัตราชั้นเดียว เพื่อใช้สำหรับบรรเลงประกอบการรำในระบำโบราณคดีชุดระบำลพบุรี

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูบุญยงค์ เกตุคง หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครขณะนั้น ได้นำทำนองเก่ามาแต่งขยายขึ้นเป็นสามชั้นและนำเอาอัตราจังหวะชั้นเดียวที่ครุมนตรี ตราโมท เคยประพันธ์ไว้มารวมเข้าด้วยกันเป็นเพลงเถา พร้อมทั้งประพันธ์ลูกหมุดสำเนียงเขมรกำกับทำนองเพลงไว้อีกด้วย พร้อมทั้งตั้งชื่อใหม่ว่า เพลงเขมรชมดง

บทขับร้องนำมาจากบทละครเรื่องพระร่วงตอนปลาย บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และมอบหมายให้ครูภักฎญา โรหิตาจล เป็นผู้ประพันธ์ทำนอง

เมื่อเอ๋ย เมื่อนั้น	พระร่วงฟังคำขานใจ
จึงมีมธุรสพจมาน	ที่อัญเชิญให้ผ่านธานี
เรานี้มีปัญญาย่อยอ่อน	ยังอ่อนความคิดไม่เต็มที่
ใช้ว่าจะคิดหลักสี่	ท่านนิยมยินดีพร้อมเพรียง
เราขัดคำอ่อนท่านมิได้	ไม่มีแก่ใจจะโต้เถียง
เราขอปฏิญาณไม่เอนเอียง	จะตั้งจิตให้เที่ยงในทางธรรม
เราจะบำรุงกรุงไกร	ให้ทวยไทยอิสระเกษมสันต์
ของกัไครร์คณคุณอนันต์	ทั้งเทวัญเป็นพยานวาจา
จึงขึ้นรถทองผ่องโอภาส	แลวิลาสดังเทพเลขา
ตั้งขบวนพยุหยาตรา	บ่ายหน้าเข้ายังวังใน

5.3.8 เพลงกำสรดสวาท เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทำนอง ลำดับที่ 8 ของครูภักฎญา โรหิตาจล ที่ประพันธ์ทำนองไว้ให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในขณะที่ครูปฏิบัติหน้าที่คีตศิลป์ไทย กลุ่มงานดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร โดยเพลงนี้ ครูชาติรี อบนวล ผู้เป็นน้องชายและเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น เป็นผู้ประพันธ์ขึ้น ด้วยเห็นว่าเพลงนี้เป็นเพลงโปรดอีกเพลงหนึ่งของพี่สาวและเพลงนี้มีความไพเราะในตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการขับร้อง จึงได้มอบให้ครูภักฎญาเป็นผู้ประพันธ์ทำนอง (ชาติรี อบนวล, สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2557)

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูชาติรี อบนวล หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ได้นำเพลงโศกตัด ซึ่งเป็นเพลงเก่า ทำนองเดิมมีอัตรา

จังหวะสองชั้นนี้ มาแต่งขยายขึ้นเป็นสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา และแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2537

บทขับร้องนำมาจากกลอนละครเรื่องเงาะป่า บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และมอบให้ครูทัศนีย์ โรหิตาจด ผู้เป็นพี่สาวเป็นผู้ประพันธ์ ทางการร้องให้

โอไอ้ลำหับของเรียมเอ๋ย	ทรมานเซยผู้เทียมชีวิตพี่
จะขออำลาเจ้าแล้วคราวนี้	มิได้มีชีวิตสืบไป
อะเนาเขาตามสังหาร	ก็พอต่อต้านเขาได้
มีผู้ลอบยิงจากในไพร	เป็นจนใจจำลัดดับชีวา
พี่ตายจากพรากเจ้าไปทิ้งรัก	สุดจะหักห้ามวิโยคโศกจิต
มาตรแม้นชีวิตพี่ม้วยมิด	จงคืนคิดรักใคร่ในอะเนา

5.3.9 เพลงเทิดมหาราช เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางการร้อง ลำดับที่ 9 ของครูทัศนีย์ โรหิตาจด ที่ประพันธ์ทางการร้องไว้ให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในขณะที่ครูปฏิบัติหน้าที่คีตศิลปินไทยกลุ่มงานดุริยางค์ไทย สำนักงานสังคีต กรมศิลปากร โดยเพลงนี้ ครูชาติรี อบนวล ผู้เป็นน้องชายและเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น เป็นผู้ประพันธ์ขึ้นและนำไปให้พี่สาวเป็นผู้ประพันธ์ทางการร้อง

เพลงนี้ครูชาติรี อบนวล นำเพลงปลุกใจชื่อเพลงแหลมทอง มาเทียบอัตราเพลงไทยได้เป็นอัตราจังหวะสองชั้น จึงได้นำเอาเพลงนี้มาขยายขึ้นเป็นสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา โดยความแปลกของเพลงนี้คือ ประพันธ์เป็นเพลงสำเนียงจีนปนญวน โดยในเที่ยวเปลี่ยนสองชั้นใช้หน้าทับญวน แล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2539 โดยเพลงนี้ประพันธ์ขึ้นเพื่อใช้ประกวดในรายการแสวงทิพย์ประลองปีพาทย์ ครั้งที่ 2 ณ หอประชุมสาธารณสุขมูลฐานอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล และในครั้งนั้นเพลงนี้ได้รับรางวัลดีเด่นประจำวันอีกด้วย

บทขับร้องนำมาจากบทประพันธ์ของครูเสรี หวังในธรรม ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ศิลปะการละคร) ประจำปี พ.ศ. 2531 และมอบให้ครูทัศนีย์ โรหิตาจด ผู้เป็นพี่สาวเป็นผู้ประพันธ์ทางการร้อง

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูชาติรี อบนวล ได้ใช้เพลงนี้ในการขับร้องและบรรเลงในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม ของวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร

วันนี้วันดีมีมงคล	ทุกแห่งหนงามดแสนสดใส
อากาศหอมกรุ่นละมุนใจ	ทุกหทัยชุ่มชื่นระรินเย็น
ทิพย์บุปผามาลัยจรุงริน	ไม่แสนชื่นหัวใจที่ได้เห็น
องค์พระผู้เลิศโลกสามงามพ่องเพ็ญ	ประทับเด่นกลางประชาประเทศไทย
พระบารมีเรืองรองส่องสว่าง	ใจประชาแจ่มกระจ่างสุดสดใส
ตื่นตันหรรษากว่ายามใด	กาญจนาภิเษกสมัชชอมราชนัน
ข้าพระพุทธเจ้าชาวพุทธ	บริสุทธิ์ปรีรณาสมาสนันท์
มาร่วมจิตประณตน์อ้อมพร้อมเพรียงกัน	ถวายธรรมาธิราชปิ่นประชา

5.3.10 เพลงนางเอก

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 10 ของครูกาญญา โรหิตาจด ที่ประพันธ์ทางร้องไว้ให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในขณะที่ครูปฏิบัติหน้าที่ศึกษาศิลปินไทย กลุ่มงานดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร โดยเพลงนี้ ครูชาตรี อบนวล ผู้เป็นน้องชายและเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น เป็นผู้ประพันธ์ขึ้นและนำไปให้พี่สาวเป็นผู้ประพันธ์ทางร้อง

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูชาตรี อบนวล หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครขณะนั้น ได้นำทำนองเก่า อุดรจังหวะสองชั้นของเพลงเขมร มาแต่งขยายขึ้นเป็นสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา และมอบให้ครูกาญญา โรหิตาจด ผู้เป็นพี่สาวเป็นผู้ประพันธ์ทางร้อง

ผู้คนคั่งคับนับแน่น	มากแน่นเม็ดทรายหลายกระแเส
แต่อ้างว้างร้างโลกมาดูแล	เหมือนอยู่เดียวเปลี่ยวแคในดงคอน
สุรศัพท์สำเนียงเสียงสนั่น	สะท้อนสะท้อนเลื่อนลั่นกระชั้นกระฉ่อน
แต่ไม่ได้ยินซึ่งสุนทร	เหมือนนอนนอนกนึ่งในกรุงไกร
อนาตจิตอนิจจน่าสงสาร	สร้างบ้านสร้างเมืองกว้างใหญ่
มีรูปมีร่างแต่ร้างใจ	มีคนไม่มีใครเห็นคน

5.3.11 เพลงพรสมเด็จ เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 11 ของครูกาญญา โรหิตาจด ที่ประพันธ์ทางร้องไว้ให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในขณะที่ครูปฏิบัติหน้าที่ศึกษาศิลปินไทย กลุ่มงานดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร โดยเพลงนี้ ครูชาตรี อบนวล ผู้เป็นน้องชายและ

เป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น เป็นผู้ประพันธ์ขึ้นและนำไปให้พี่สาวเป็นผู้ประพันธ์ทำนอง

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูชาติ อบนวล หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้นำทำนองเก่า อัตร่าจังหวะสองชั้น สำเนียงแขก ชื่อเพลงมาลัยมาแต่งขยายขึ้นเป็นสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา โดยประพันธ์ให้เป็นสำเนียงออกทางลาวและใช้น้ำทับทอย เมื่อเสร็จจึงมอบให้ครูภัญญา โรหิตาจล ผู้เป็นพี่สาวเป็นผู้ประพันธ์ทำนอง

บทขับร้องนำมาจากบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และมอบให้ครูภัญญา โรหิตาจล ผู้เป็นพี่สาวเป็นผู้ประพันธ์ทำนอง

พิศพรรณบุษบานานาชาติ	ล้วนวิจิตรหลากสีนึ่งกลิ่นสี
หากปล่อยปละคละทั่วทั้งชั่วดี	คูไม่มีค่างวดประกวดงาม
หากมีช่างฉลาดช่วยทำพวงร้อย	สอดสร้อยสีสลับระยับอร่าม
จัดระเบียบเรียบขจีหมดที่ทราชม	ถูกต้องตามศิลปะจะน่าชม
แม้การงานสิ่งใดไม่มีระเบียบ	คูไม่เรียบเกะกะยุ่งผสม
ถึงมีค่าก็ไม่ควรชวนนิยม	จะทับถมเรรวนกวนวิญญา
หากจัดทำเป็นระเบียบเรียบร้อยดี	ประดิษฐ์ประดอยเป็นศรีมีสง่า
หยิบก็ง่ายหายก็รู้ดูงามตา	เหมือนบุปผาพวงร้อยชดช้อยทวี
อันคนเราต่างชั้นต่างวรรณะ	มักเกะกะขัดกันอยู่คู่บัดสี
เพราะต่างคนต่างแข่งแย่งกันดี	ก็จะมีแต่ว่านำรำคาญ
ศิลปะวัฒนธรรมฟ้าอำนาจ	วินัยช่วยผู้สมัครรักสมาน
เป็นพวงร้อยแนบชิดสนิทนาน	จะสมसानต์สุขสวัสดิ์พิพัฒน์เอย

5.3.12 เพลงห่อหมก

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทำนอง ลำดับที่ 12 ของครูภัญญา โรหิตาจล ที่ประพันธ์ทำนองไว้ให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในขณะที่ครูปฏิบัติหน้าที่คีตศิลปินไทย กลุ่มงานดุริยางค์ไทย สำนักงานสังคีต กรมศิลปากร โดยเพลงนี้ ครูชาติ อบนวล ผู้เป็นน้องชายและเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น เป็นผู้ประพันธ์ขึ้นและนำไปให้พี่สาวเป็นผู้ประพันธ์ทำนอง

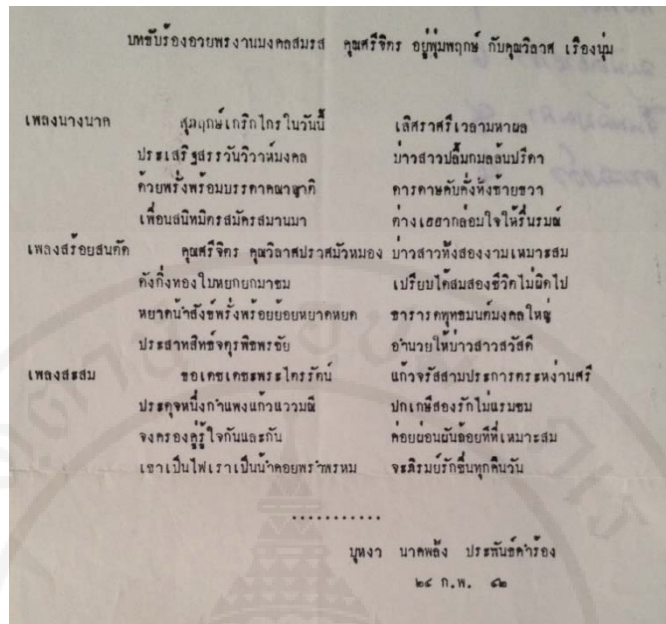
เพลงนี้ถือเป็นเพลงสุดท้ายที่ครูชาติ อบนวล ประพันธ์ขึ้นในขณะดำรงตำแหน่งหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร โดยท่านได้นำทำนองเก่า อัตร่าจังหวะสองชั้นของเดิม

มาแต่งขยายขึ้นเป็นสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา และมอบให้ครูกัญญา โรหิตาจล ผู้เป็นพี่สาวเป็นผู้ประพันธ์ทางร้อง ซึ่งในระหว่างนั้นครูกัญญาได้ล้มป่วยลงและเสียชีวิตในเวลาต่อมา ทราบภายหลังว่าท่านได้ประพันธ์ทางร้องเพลงห่มจนครบเถาและอัดเสียงไว้เสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ยังไม่ได้ออบให้กับครูชาติ จึงทำให้เพลงนี้ยังไม่ได้รับการขับร้องและบรรเลงตามงานใดๆ ครูชาติกล่าวว่า “เพลงนี้ได้ต่อไว้ให้กับนักดนตรีรุ่นหลานของกทม. แต่ยังไม่ได้ออกร้องขึ้นเดี่ยว เพราะหาเทพที่ครูกัญญาอัดไว้ให้ไม่เจอ จนถึงตอนนี้ก็ยังหาไม่เจอ” (ชาติ อบนวล, สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2557) จึงทำให้เพลงนี้ไม่สามารถหาบทขับร้องมาได้

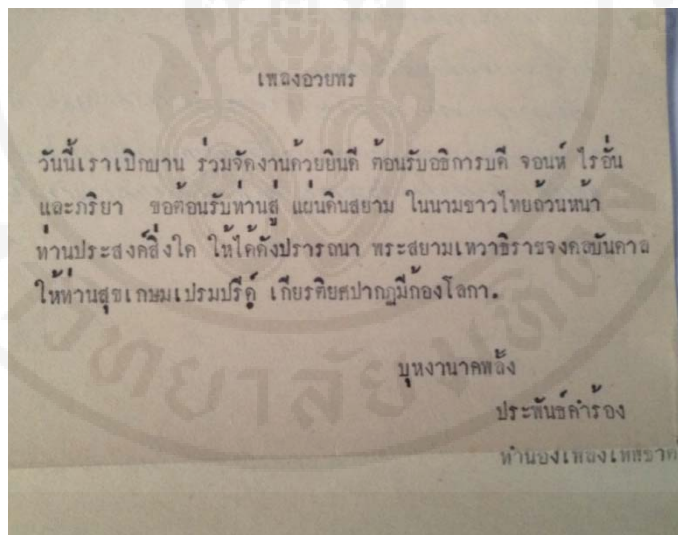
จากข้อมูลของครูกัญญา โรหิตาจล สามารถสรุปได้ว่า ครูกัญญา โรหิตาจล มีผลงานด้านการประพันธ์ทางร้องเพลงเถาไว้ให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จำนวน 11 เพลง ได้แก่ เพลงเพชรน้อย เพลงเริงพล เพลงวัฒนาเวียคนาม เพลงสยามานุสติ เพลงชเวดากอง เพลงเขมรชมดง เพลงกำสรวท เพลงเทิดมหาราช เพลงนางขาง เพลงพรสมเด็จ เพลงห่ม รวมทั้งเพลงศรีโศก ซึ่งเป็นเพลงสามชั้น โดยเป็นการประพันธ์ทางร้องขึ้นในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 เพลง ซึ่งได้รับมอบหมายจากครูบุญยงค์ เกตุคง ผู้ประพันธ์เพลงซึ่งเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยในขณะนั้น และผลงานด้านการประพันธ์ทางร้องอีก 5 เพลง เป็นการประพันธ์ทางร้องขึ้นในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่คิดศิลป์ไทย กลุ่มงานดุริยางค์ไทย สำนักการสังคีต กรมศิลปากร โดยครูชาติ อบนวล ผู้เป็นน้องชายและเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ในขณะนั้น ได้ขอช่วยให้พี่สาวเป็นผู้ประพันธ์ทางร้องขึ้น เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบทเพลงที่ได้ประพันธ์ขึ้น และเพื่อความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

5.4 ครูบุหงา นาคพลั้ง

ครูบุหงา นาคพลั้ง เป็นนักคิดศิลป์ไทย คนที่ 4 ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถด้านการขับร้องไทยอย่างยิ่ง เป็นอีกคนหนึ่งที่มีผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้องและการบรรจเพลง เพื่อใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ในโอกาสสำคัญต่างๆ อาทิ วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันสำคัญทางศาสนา รวมถึงการต้อนรับทูตานุทูตจากต่างประเทศ เหล่านี้เป็นต้น

ภาพที่ 5.1 ตัวอย่างผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง ของครูบุหงา นาคพลึง

ภาพที่ 5.2 ตัวอย่างผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง เพื่อต้อนรับทูตานุทูตจากต่างประเทศ ของครูบุหงา นาคพลึง (ที่มา: บุหงา นาคพลึง)

จากการศึกษาพบว่าบทขับร้องที่ครูบุหงา นาคพลึง ได้ประพันธ์ขึ้นนั้น มีลักษณะเป็น กลอนสุภาพ ได้แก่ กลอนห้า กลอนแปด แต่โดยส่วนใหญ่นิยมประพันธ์เป็นกลอนแปด และในบางโอกาสครูบุหงาจะเป็นทั้งผู้ประพันธ์บทขับร้องและบรรจุเพลงอีกด้วย ดังมีตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง กลอนห้า

เป็นครั้งแรกและครั้งเดียวที่ ครูบุหงา นาคพลึง ประพันธ์บทขับร้องในลักษณะ กลอนห้า เพื่อใช้ในพิธีต้อนรับ ศาสตราจารย์ ดร.จอห์น วิลเลียม ไรอัน อธิการบดีมหาวิทยาลัย อินเดียนา ประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องในโอกาสที่ท่านได้รับพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้า โปรดกระหม่อม พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก ในปีพุทธศักราช 2529 ใน วาระครบ 20 ปี แห่งการสถาปนาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ซึ่งในครั้งนี้ ครูบุหงา นาคพลึง เป็นทั้งผู้ประพันธ์บทขับร้อง เป็นผู้บรรจเพลงและเป็น ผู้ขับร้องในงานครั้งนั้นด้วย โดยครูบุหงาเลือกบรรจเพลงเทพชาติ ด้วยเห็นว่าเหมาะสมสำหรับการ รำอวยพรและมีความไพเราะเหมาะสำหรับประกอบการแสดงนาฏศิลป์ในครั้งนี้ ขับร้องและ บรรเลงโดยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร (บุหงา นาคพลึง, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2555)

วันนี้เราเบิกบาน	ร่วมจัดงานด้วยยินดี
ขอต้อนรับอธิการบดี	จอห์นไรอันและภริยา
ขอต้อนรับท่านสุแผ่นดินสยาม	ในนามชาวไทยถ้วนหน้า
ท่านประสงค์สิ่งใดให้ได้ดังปรารถนา	พระสยามเทวาธิราชจงคลบันดาล
ให้ท่านสุขเกษมเปรมปรีดิ์	เกียรติยศปรากฏมีก้องโลกา

ตัวอย่าง กลอนแปด

จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่า ครูบุหงา นาคพลึง นิยมประพันธ์บทขับร้อง ในลักษณะกลอนแปดมากที่สุด ท่านประพันธ์ขึ้นเพื่อเตรียมไว้สำหรับใช้ในโอกาสต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างบทประพันธ์ของครูบุหงา นาคพลึง เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยนำกระแสพระราชดำรัสของพระองค์ท่านเกี่ยวกับการแก้ไข ปัญหาเรื่องการจราจรและน้ำท่วมมาเป็นแนวคิด โดยประพันธ์ขึ้นประมาณปี พ.ศ. 2528 เพื่อใช้สำหรับการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร(บุหงา นาคพลึง, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2555)

สาธุศรีทฆามหาราช	มีธรรมเป็นอำนาจอย่างอาจหาญ
ทรงมีธรรมค้ำบัลลังก์อลังการ	ทรงมีธรรมเป็นสายธารวิญญานไทย
ทรงเป็นคู่อบิดาประชาราษฎร์	ทรงคุ้มกันภัยพินาสมาแต่ไหน
ทรงตระหนักเป็นในหลวงผู้ห่วงใย	ทรงทั่วถึงทุกถิ่นไทยที่อาทร
ทรงมีทศธรรมแน่นดุจแผ่นดินผา	ทรงเมตตาเย็นยิ่งดุจสังขร
ทรงเจริญทั่วถิ่นแผ่นดินดอน	พระจริยาวัตร โอนอ่อนสง่างาม

พระทรงเป็นคั้งหนึ่งองค์พรหมมินทร์	ประสาสน์สุขไปสิ้นแผ่นดินสยาม
คูฉัตรแก้วแก้วเกตุทุกเขตคาม	สมพระนามพระสืบทรงวงจักรี
พระทรงห้วงจราชที่ติดขัด	ทรงดำรัสสร้างสะพานทั่วถิ่นที่
ทรงห้วงโยน้ำท่วมในครานี้	ทรงให้มีขุดคลองได้ผ่อนคลาย
ทรงทำให้หน่วยงานทุกสังกัด	ได้ช่วยเหลือสารพัดไม่เหือดหาย
มีพลังสามัคคีทั้งใจกาย	ช่วยผ่อนสิ่งที่ร้ายกลายเป็นดี
ทรงเจริญชีพยืนยงดำรงหล้า	ทรงสุขุขุขรรษาสง่าศรี
เจริญธรรมนำหน้าประชาชี	เจริญมีแค่พระองค์ทรงพระเจริญ

ตัวอย่างบทประพันธ์ของครูบุญหา นาคพลัง เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ประพันธ์บทขับร้องขึ้นเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2529 เพื่อใช้สำหรับการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร(บุญหา นาคพลัง, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2555)

ดาวประกายฉายแสงคู่แหล่งหล้า จากสิบหกชั้นฟ้าเวหาสวรรค์

จตุมาคูองค์พระทรงธรรพ์	จอมราชันมหาราชภูมิพล
ทรงพระนามราชินีสิริกิติ์	พสกนิกรปลื้มจิตทุกแห่งหน
พระสมแล้วพระเป็นคู่กุศล	ประชาชนแซ่ซ้องสาธุการ
ในโลกนี้หาไหนไม่ได้แล้ว	เหมือนทูนกระหม่อมแก้วพระแม่ท่าน
สวรรค์เชิญผ่านฟ้ามาประทาน	ให้ชาวไทยทุกถิ่นฐานได้ร่วมเย็น
พระรู้ทุกขรู้สุขประชาราษฎร์	พระเนตรกวาดสอดส่องพระมองเห็น
เสด็จใดที่นั่นไซ้ไร้รำคัญ	พระองค์เป็นเช่นมารดาประชาเอย

ตัวอย่างบทประพันธ์ของครูบุญหา นาคพลัง เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สถาปนาพระราชอิสริยยศ และพระราชอิสริยยศักดิ์จากสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินทรเทพรัตนสุดา กิติวัฒนาดุลโสภาคย์ เป็นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาดัชนีสิรินทร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2520

โดยบทประพันธ์นี้ครูใช้ชื่อว่า บทเห็ดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาดักรีสิริินทร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เพื่อใช้สำหรับการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร (บุหงา นาคพลัง, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2555)

อกินันท์วันทนาอาศิรพาท	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสมร
เจ้าฟ้ามหาดักรีสิริินทร	รัฐสีมาคุณากรแห่งจักรี
บุพเพกตปุญญตามหาศาล	สุขุมาลัยปิยชาติเฉลิมศรี
องค์สยามบรมราชกุมารี	พระปรือองปรีชาบัณฑิตยมหิทธิญาณ
ปวงมาราอย่าหมายมาประจัญได้	สายใจไทยอภิรักษ์อักษรฐาน
พระเมตไตรยในอนาคตกาล	สมเด็จพระท่านทรงบำเพ็ญเช่นเมตไตรย

ตัวอย่างบทประพันธ์ของครูบุหงา นาคพลัง เพื่อเห็ดพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ใช้สำหรับการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร (บุหงา นาคพลัง, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2555)

สรวมชีพประณตนมอัญชลี	สมเด็จพระศรีนครินทร์ปีนสยาม
พระเมตตาประชาสุขทุกเขตคาม	สมพระนามพระชนนีศรีสังวาล
ทรงเป็นสร้อยร้อยใจไทยทั้งชาติ	รอยพระบาทเคลื่อนสิ้นทุกถิ่นฐาน
ผู้เสด็จเขตแดนแสนกัณดาร	พระราชทานการแพทย์ทุกแควดวง
ทั้งสินทรัพย์ทรงอำนวยการช่วยชีวิต	ชาวประชาปลื้มจิตพิสวง
ขอกุศลทรงกระทำตามจ่านง	คลให้ทรงพระสำราญทุกกาลเทอญ

ตัวอย่างบทประพันธ์ของครูบุหงา นาคพลัง เพื่อร่วมเฉลิมฉลองในพระราชพิธีสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี เมื่อปี พ.ศ. 2525 ซึ่งในครั้งนี้นักครูเป็นผู้ประพันธ์บทขับร้องและบรรเลงเพลง โดยเขียนชื่อกำกับไว้ที่หัวกลอน 3 เพลง คือ เทวาประสิทธิ์ เวสสุกรรม และบรรเทศ (บุหงา นาคพลัง, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2555)

บรรจูปเพลงเทวาประสิทธิ์

ครบวาระสองร้อยปีจักรีราช	เหล่าทวยราชทั่วประเทศรอบเขตชั้น
ต่างเตรียมพร้อมจัดหาหัวหน้ากัน	ฉลองขวัญรัตนโกสินทร์แผ่นดินไทย
ปฐมองค์เรนทรอมรรัตน์	พระทรงฉัตรสร้างแดนทองงามส่องไส
พระพุทธรูปเจ้าของชาวไทย	จรรโลงไว้เอกราชแห่งชาติงาม

บรรจูปเพลงเวสสุกรรม

ทุกพระองค์แห่งวงศ์จักรีราช	ทรงนำชาติให้เรืองรุ่งกรุงสยาม
ชื่อของไทยแผ่ทุกเทศทุกเขตคาม	ใต้พระนามบารมีจักรีวงศ์
ประชาราษฎร์ได้ร่มเย็นอยู่เป็นนิจ	ทั่วทุกทิศใครได้มาพาไหลหลง
พระพุทธรูปสร้างเรื่องเหลือล้ำ	จะมั่นคงอยู่คู่ฟ้าประชาไทย

บรรจูปเพลงบรรเทศ

อีกองค์กษัตริย์มหามหาราช	ทรงประพาสเยี่ยมราชไม่ขาดสาย
สิริศักดิ์ยอดมอญคู่หทัย	มิ่งขวัญใจชาวประชาถ้วนหน้ากัน
ทั้งสองพระองค์จงทรงสราญรื่น	ทุกวันคืนจงทรงเกษมสันต์
พร้อมพระญาติวงศ์ร่วมพงพัน	เป็นมิ่งขวัญชาวไทยนั้นนิรันดร

ตัวอย่างบทประพันธ์ของครูบุหงา นาคพลึง เพื่อใช้ขับร้องเป็นเพลงลา เมื่อออกแสดงตามงานต่างๆ สำหรับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร โดยเพลงนี้ครูเป็นผู้ประพันธ์บทขับร้องและบรรจูปเพลง โดยเลือกทำนองเพลงแม่สะเรียง (บุหงา นาคพลึง, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2555)

หมดเวลาแล้วจำต้องแคล้วลาจาก เหมือนใครมาพรากรุดเราจากพรากรจร
ปลื้มใจที่ได้มาเจอกับเธอเป็นสุขหัวใจ จะสวดมนต์วอนไหว้ขอให้เรามาเจอกัน พรุ่งนี้พบกันนะ
เออ

(***สร้อย*** จากกันเพียงแต่กาย หัวใจนั้นมอบให้ไว้กับเธอ)

โอ้เธอจำจำต้องลากันก่อน สุดแสนอาวรณ์ จะต้องจากจรใจหม่นหมอง
ถึงคราวจะต้องจากไป ดวงใจจะขาดรอนรอน จะสวดมนต์อ้อนวอน ขอพรให้มาเจอกัน
พรุ่งนี้พบกันนะเออ

(***สร้อย*** จากกันเพียงแต่กาย หัวใจมอบให้กับเธอ) (หมดเลย)

ตัวอย่างบทประพันธ์ของครูบุงา นาคพลัง เพื่อใช้ในการขับร้องและบรรเลง ในรายการจุฬาวาทิต ครั้งที่ 164 โดยวงปี่พาทย์ศิษย์ พ.นักระนาด เมื่อวันศุกร์ที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2554 ณ เรือนไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยในครั้งนี้ครูบุงา นาคพลัง ได้ประพันธ์บทขับร้องเพลงเต่ากินผักบั้งในเที่ยวแรก และเที่ยวกลับโดย ครูจรินทร์ แจ่มอรุณ นักระนาดวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2554 ทั้งนี้ครูบุงา นาคพลัง ได้ขับร้องเพลงแขกมอญในการแสดงครั้งนี้ด้วย

เพลงเต่ากินผักบั้ง (ครูบุงา นาคพลัง)

อาทิตย์ดับลัลลาลงไปแล้ว	จำต้องแกล้วคลาดไปโจโยหา
ปึกษาปึกษ์ีสกุกีสกุกณา	ต่างเรียกหาคู่เกล้าเข้าค้ำนรัง
ดอกเอ๋ย เจ้าดอกสวาท	หัวใจแทบจะขาดเสียแล้วเอ๋ย
ขอขอบคุณทุกท่านผู้ฟังตั้งใจมา	ฟังดนตรีชื่นอุรากว่าสิ่งใด

เที่ยวกลับ (ครูจรินทร์ แจ่มอรุณ)

ถึงกำหนดหมดเวลาต้องลาจาก	ทั้งที่อยากบรรเลงต่อให้พอใจ
จุฬาวาทิตสถิตย์ในประโยชน์ได้	เยาวชนทุกคนเอ๋ย
ดอกเอ๋ย เจ้าดอกทับทิม	วงปี่พาทย์ครุพิมต้องลาไปก่อนเอ๋ย
พรใดอันประเสริฐเพริดพิศ	จงสถิตย์แก่ท่านผู้ฟังทั้งหลายเอ๋ย

จากข้อมูลของครูบุงา นาคพลัง สามารถสรุปได้ว่า ครูบุงา นาคพลัง มีผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้องและผลงานด้านบรรจุเพลงไว้ให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร โดยบทขับร้องที่ประพันธ์ขึ้นเป็นลักษณะกลอนสุภาพ ประพันธ์ขึ้นเพื่อความเหมาะสมในการนำไปใช้ในงานนั้นๆ ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

5.5 ครูวิมล เผยเผ่าเย็น

ครูวิมล เผยเผ่าเย็น เป็นนักร้องชายคนแรกและเป็นนักคิดศิลป์ไทย คนที่ 5 ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ที่มีความสามารถรอบด้าน สามารถบรรเลงเครื่องดนตรีได้ทุกชนิด รวมถึงเครื่องหนัง เรียกว่าสามารถเล่นได้รอบวง และมีความสามารถด้านการขับร้อง โดยเฉพาะเพลงสำเนียงมอญได้เป็นอย่างดี ด้วยความสามารถเหล่านี้ ทำให้ครูวิมล เผยเผ่าเย็น

มีผลงานปรากฏทั้ง 2 ลักษณะ คือ ผลงานด้านการประพันธ์ทางร้อง และผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง

ด้านการประพันธ์ทางร้อง ครูวิมลได้ประพันธ์ทางร้องเป็นเพลงเถาไว้มากถึง 10 เพลง เพื่อใช้ในการขับร้องและบรรเลงสำหรับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เพลงขอมกล่อมลูกเถา เพลงอัปสรสำอาง เถา เพลงเกสรสำอาง เถา เพลงเทพประสาทพร เถา เพลงทองย่อน เถา เพลงพญาลำพอง เถา เพลงสาวชมสวน เถา เพลงสิงห์โตเล่นหาง เถา เพลงปิ่นสยาม เถา และ เพลงมะลิวัลย์ เถา อีกทั้งยังประพันธ์ทางร้องประเภทเพลงมอญสองชั้นและชั้นเดียว ไว้มากถึง 62 เพลง เพื่อเป็นสมบัติให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครและชนรุ่นหลัง

ด้วยความรักในการดนตรีไทยและความสนใจใฝ่รู้ ทำให้ครูวิมลสามารถสร้างสรรค์ผลงานทั้งทางด้านการประพันธ์ทางร้องและการประพันธ์บทขับร้องไว้อย่างมากมาย โดยการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้ศึกษาเพลงเถา 10 เพลง ดังมีตัวอย่างต่อไปนี้

สามชั้น ท่อน 1

		ลูก	เอย		ฮี่	ลูก	รัก
----	----	--- ฟ	- ร - ฟ	----	--- คั	--- คั	ฟ ชล - คั

ฮื่อ เออ		ฮี่เออ		เอย		พ้อ จะ	ฮื่อ เถ่า
- ล - คั	- รัคั -- ล	--- คัล	- ชลช - ล	--- ชฟ	----	- คั - ช	- ล - คั

		เออ			เอื่อ		
- ฟ -- ชล	----	--- ฟ	- ชฟ -- รั	----	--- คั	- รัคั - ฟรั	- คั - คั

		เอื่อ	เออ	ฮื่อเออ		ความรัก	เจ้า
--- รั	- คัล --	--- ช	--- ล	--- คัล	- ชฟ ชล -	- รั - ฟ	- ล - คั

ตัวอย่างการประพันธ์ทางร้องเพลงขอมกล่อมลูก เถา ของครูวิมล เผยแผ่ขึ้น สำหรับรายละเอียดของเพลงคู่มือที่ภาคผนวก

5.5.1 เพลงขอมกล่อมลูก เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้องและบทขับร้องเพลงแรก ของครูวิมล เผยแผ่ขึ้น เดิมเพลงนี้เป็นเพลงเก่า สองชั้น มี 6 จังหวะ เป็นเพลงท่อนเดียว หน้าทับปรบไก่ ต่อมาได้มีผู้นำไปทำเป็นเพลงเถาไว้ 2 ทางด้วยกัน ทางแรกคือทางของเรืออากาศเอกโองการ กลีบชั้น

ประพันธ์ไว้เมื่อปี พ.ศ. 2481 โดยขยายขึ้นเป็นอัตราจังหวะสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา และนำบทขับร้องมาจากเรื่องพระร่วง พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า ทั้งนี้ท่านได้ประพันธ์ไว้ให้กับวงดนตรีไทย กองดุริยางค์ทหารอากาศ ส่วนอีกทางหนึ่งเป็นของครูเฉลิม บัวหัง สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูบุญยงค์ เกตุคง หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครขณะนั้น ได้นำทำนองเพลงเก่า มาขยายขึ้นเป็นอัตราสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา พร้อมทั้งประพันธ์ที่ยาวเปลี่ยนไว้ครบทั้งเถา และยังกำหนดให้ผู้ที่เป่าปี่หรือขลุ่ยเป่าทำนองเดี่ยวสอดแทรกในบางตอนของเพลงอีกด้วย

บทขับร้องนำมาจากบทเพลงพระราชนิพนธ์ “เราสู้” ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ส่วนทางร้องนั้น ครูบุญยงค์ เกตุคง มอบหมายให้ครูวิมล เผยเผ่าเย็น เป็นผู้ประพันธ์ทางร้อง ด้วยเห็นว่าครูวิมลเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการขับร้องและการบรรเลงเป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีได้ทุกประเภท รวมถึงเครื่องหนังด้วย เพลงนี้จึงถือเป็นผลงานการประพันธ์ทางร้องเพลงแรกของ ครูวิมล เผยเผ่าเย็น หลังจากที่ท่านประพันธ์เสร็จ ก็ได้ต่อเพลงนี้ไว้ให้กับครูบุหงา นาคพลัง เป็นคนแรก เพื่อใช้ในการออกอากาศทางรายการวิทยุแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ เมื่อปี พ.ศ. 2522

ต่อมาในปี พ.ศ. 2532 นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล และครูวิมล เผยเผ่าเย็น ได้ร่วมกันประพันธ์บทขับร้องขึ้นใหม่เพื่อให้บทขับร้องมีความสอดคล้องกับชื่อเพลง โดยประพันธ์เป็นกลอนสุภาพ กล่าวถึงการอบรมสั่งสอนของบุพการีที่มีต่อบุตร อบรมสั่งสอนให้บุตรเป็นคนดี รักษาชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลให้มั่นคงอยู่ร่มเย็นเป็นสุข แล้วเสร็จเมื่อวันอังคารที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2532 และบันทึกเสียงเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2532 ณ ศูนย์สังคีต ธนาคารกรุงเทพ สาขาสะพานผ่านฟ้า และในบางครั้งท่านได้นำบทขับร้องบทนี้ไปร้องตามงานต่างๆ ท่านก็จะเปลี่ยนคำร้องจากพ่อเป็นแม่แทน เพื่อความเหมาะสมในแต่ละงาน (วิมล เผยเผ่าเย็น, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2555)

ตัวอย่างบทประพันธ์เพลงขอมกล่อมลูก ประพันธ์ทางร้องและบทขับร้องโดย ครูวิมล เผยเผ่าเย็น เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2532

ลูกเอ๋ย ลูกรัก แม่จักเล่า	แม่รักเจ้าจุจมหาชลาไหล
แม่รักเจ้าเท่าเทียบเปรียบดวงใจ	ไม่มีใครรักเจ้าเท่าแม่เลย
ไอ้ระเห่ ไอ้ระช้ำ หนานบุญปลูก	แม่กล่อมลูกให้หลับกับเขนย
ทั้งยูงเหลือบรินไรไม่ต้องเลย	ลูกเสวยแม่สบายคลายกังวล
เผ่าถนอมกล่อมลูกผูกสมัค	คอยพุ่มพิกหนักเท่าไรแม่ไม่บ่น

แม่ยอมป่วยด้วยลูกยอมทุกข์ทน	แม่จะปรนนิบัติลูกทุกเวลา
อยากให้เจ้าได้มีความสุข	นิราชภัยไร้ทุกข์สุขहरณา
ขอเพียงเจ้าจดจำคำมารดา	ก็จะพาวงศ์ตระกูลจําบุญเรื่อง

5.5.2 เพลงอัปสรสำอาง เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 2 ของครูวิมล เพยเผ่าเย็น ครูวิมล อธิบายว่า “เพลงนี้แต่เดิมเป็นเพลง 3 ชั้น โบราณเวลาร้องส่งมโหรี ปี่พาทย์ ก็ร้องทำนอง 3 ชั้น กันเต็มๆ เวลาร้องประกอบการแสดงละครก็คงใช้อัตรา 3 ชั้น แต่ตัดมาใช้เพียงครั้งแรกของท่อนทั้ง 2 ท่อน ซึ่งนับเป็นเพลงที่แปลกกว่าเพลงทั้งหลาย” (วิมล เพยเผ่าเย็น, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2555)

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูบุญยงค์ เกตุคง หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครขณะนั้น ได้นำทำนองเก่าสามชั้น มาตัดลงเป็นอัตราสองชั้น และชั้นเดียวจนครบเถา เพลงนี้จึงเป็นเพลงสองท่อน อัตรา 4 จังหวะ หน้าทับปรบไ้ ครูวิมล กล่าวว่ “เพลงนี้ครูบุญยงค์ เกตุคง เคยปรารภให้ฟังว่า มีผู้ใหญ่หลายท่านมาร่วมคุยกันว่า เพลงอัปสรสำอาง กับ เพลงเกสรสำอาง เป็นเพลงเดียวกัน แต่ที่จริงแล้วเป็นคนละเพลงกัน เพราะ เพลงเกสรสำอางเป็นเพลงท่อนเดียว อัตรา 4 จังหวะ แต่เพลงอัปสรสำอาง เป็นเพลงสองท่อน เพราะ ลูกตกท่อน 1 กับท่อน 2 ตกคนละลูกกัน แต่อัตรา 4 จังหวะเหมือนกัน” (วิมล เพยเผ่าเย็น, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2555)

เพลงนี้ครูบุญยงค์ เกตุคง ได้มอบหมายให้ครูวิมล เพยเผ่าเย็น เป็นผู้ประพันธ์ทางร้อง ขึ้นใหม่และแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2524 ส่วนบทขับร้องนั้นไม่ทราบแน่ชัดว่า นำมาจากบทละครเรื่องใด แต่กล่าวถึงการร่ายรำอย่างสวยงาม เพลงนี้แต่งขึ้นเพื่อใช้ในโอกาสต่างๆ ในการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

จิงรำฟ้อนอ่อนระทวยนวยนาฏ	บุรยาตรเอื้องกรายผายผัน
แล้วตีวงลดเลี้ยวเข้าเกี่ยวพัน	รอเรียงเคียงกันเป็นแถบคาย
ทำวนทบตลบหลีกเลียง	นางจำเรียงจับระบำรำถวาย
หันเหียนเปลี่ยนแทรกไปข้างซ้าย	แล้วย้ายมาขวาด้วยท่าทาง
ซ็อนจังหวะประเท้าเกล้าคล่อง	เป็นทำนองมยุเรศฟ้อนหาง
เวียนระวังหันวงอยู่ตรงกลาง	ก้านัดนางนารีปรีดา

5.5.3 เพลงเกสรลำอาง เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 3 ของครูวิมล เพยเผ่าเย็น และสันนิษฐานว่าเพลงนี้เป็นเพลงเก่าในสมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นเพลงอัตรา 2 ชั้น มี 2 ท่อน ท่อนละ 4 จังหวะ นิยมใช้ขับร้องส่งประกอบการแสดงละคร ลิเก

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูบุญยงค์ เกตุคง หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครขณะนั้น ได้นำทำนองเก่า มาขยายขึ้นเป็นสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา เพื่อให้เป็นเพลงคู่กับเพลงอัปสรลำอาง เมื่อปี พ.ศ. 2509 ต่อมาได้มอบหมายให้ครูวิมล เพยเผ่าเย็น เป็นผู้ประพันธ์ทางร้อง แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2524

บทขับร้องนำมาจากบทละครเรื่องอิเหนา พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 ผลงานการประพันธ์ทางร้องเพลงนี้จึงถือเป็นผลงานลำดับที่ 3 ของครูวิมล เพยเผ่าเย็น

ถ้าดวงดอกออกดอกคุดกุดอยู่เต็ม	ยี่เข่งเข็มสารภีชื้อไถ
รสสุคนธ์ปนมะลิผลิดอกโต	ดอกส้มโอกลั่นกล้าน่าดม
มะลิวันพันกิ่งมณฑาทิศ	แก้วเกดดอกคุดกุดอยู่กลม
บนเนินเขาล้วนเหล่าต้นทม	ดอกสุกรมยมโดยไชยรส
พิกุลบนนาคมากมี	ตามทางหว่างวิถีสีขาวสด
ชมพลาทางเร่งเลี้ยวลด	เลียบบตามบรรพตเชิงคีรี

5.5.4 เพลงเทพประสาธ เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 4 ของครูวิมล เพยเผ่าเย็น แต่เดิมเพลงนี้เป็นเพลงอัตราสองชั้น เป็นเพลงท่อนเดียว มี 4 จังหวะ ประเภทหน้าทับปรบไก่

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น นายไสว ตาตะวาทิต ซึ่งเป็นข้าราชการดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้ต่อเพลงนี้ให้กับนักร้องนักดนตรีวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นเพลงถวายพระพรและอวยพรในงานพิธีมงคล

ต่อมาในปี พ.ศ. 2524 ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) หรือหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ได้นำมาขยายเป็นสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถาและมอบหมายให้ครูวิมล เพยเผ่าเย็นเป็นผู้ประพันธ์ทางร้อง โดยแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2524 (วิมล เพยเผ่าเย็น, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2555)

บทขับร้องนำมาจากบทละครเรื่องอิเหนา พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในรัชกาลที่ 2 เป็นการกล่าวถึงการถวายเครื่องสักการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ขอให้สิ่งที่ยี่ปรารถนาจงสัมฤทธิ์ผล

คิดพลางทางถวายบวงสรวง	บำบวงเทวราชเรื่องศรี
ขออารักษ์หลักเมืองเรื่องฤทธิ	ได้ปราณีเชิญช่วยจงสมคิด
ให้ประไหมสุหรือนั้นมีบุตร	เป็นบุรุษรูปโฉมประโลมจิต
ได้ครอบครองพระนครขจรฤทธิ	คือสะพานทั่วทิศทั้งปวง
แม่นสมปรารถนาดังว่าขาน	จะแต่งงานกับบนบานบวงสรวง
เทียนทองชวาลาบุปผาพวง	พรรณรายรุ่งสว่างด้วยเนาวรัตน์

5.5.5 เพลงทองย่อน เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 5 ของครูวิมล เผยเผ่าเย็น เดิมเพลงนี้เป็นเพลงเก่าสมัยอยุธยา เป็นเพลงสองชั้น 2 ท่อน หน้าทับปรบไก่ ท่อนแรกมี 2 จังหวะ ท่อนสองมี 3 จังหวะ นิยมใช้ร้องส่งปีพาทย์ประกอบการแสดง โขนละคร ลิเก รวมทั้งบรรจุไว้ในเพลงดรัมโหรีชุดเพลงทองย่อน ทองย้อย ทองพราย ทองสระ และทองสม

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูพิณิจ ฉายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) หรือหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น พิจารณาเห็นว่าในการบรรเลงรับร้องที่ละท่อนนั้น เมื่อฟังแล้วให้ความรู้สึกเหมือนกับกลอนของเพลงค้างอยู่ ทำให้ท่วงทำนองเพลงนั้นขาดความไพเราะ ท่านจึงเห็นควรให้เอาทั้งสองท่อนมารวมเข้าด้วยกันเป็นท่อนเดียว ซึ่งมีอัตราความยาว 5 จังหวะ จากนั้นจึงนำมาขยายเป็นอัตราสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียว พร้อมทั้งประพันธ์ท่อนเปลี่ยนครบทั้งเถา

บทขับร้องนำมาจากเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ประพันธ์ทางร้องโดยครูวิมล เผยเผ่าเย็น โดยครูวิมลอธิบายว่า “ครูได้นำท่อน 1 ท่อน 2 เอาทางร้องมาทำตามเครื่องจนสำเร็จเรียบร้อยเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ.2525” (วิมล เผยเผ่าเย็น, สัมภาษณ์, 24 ธันวาคม 2555)

ครานั้นพลายงามทราชมสาวท	ยังมีอาจถามทักเป็นสักครู่
ด้วยอาการอย่างไรยังไม่รู้	เห็นนอนอยู่ดิบดีค่อยมีใจ
จึงหยิบพัดทางปลามารำเพย	น้องเอียนนอนเถิดจะพัดให้
เมื่อตะกี้อีพิวตคนี่กระไร	ถ้าบรรลัยพี่ชายจะตายตาม
พี่บนบวงเทวดาคงมาช่วย	จึงรอดด้วยเทพไทม์ได้ห้าม
ท่านเอ็นดูโฉมฉายกับพรายงาม	เพราะเห็นความรักพี่มีต่อน้อง

5.5.6 เพลงพญาลำพอง เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 6 และเป็นผลงานการประพันธ์บทขับร้อง ลำดับที่ 2 ของครูวิมล เผยเผ่าเย็น เดิมเพลงนี้เป็นเพลงเก่าอัตราสองชั้น สำเนียงมอญ เป็นเพลงท่อนเดียว มีจังหวะ หน้าทับปรบไก่ นิยมร้องโชนละคร ในลักษณะเยาะเย้ย

สำหรับเพลงพญาลำพองนั้น นายวินัส แก้วกนก ข้าราชการของวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ได้ขยายขึ้นเป็นสามชั้น และตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา และขอให้ครูวิมล เผยเผ่าเย็น เป็นผู้ประพันธ์ทางร้องและประพันธ์บทขับร้องให้ โดยบทขับร้องสามชั้นและชั้นเดียว ครูวิมลได้ประพันธ์ขึ้นเองและนำเนื้อร้องเพลงยาไทยมาใส่ในอัตราจังหวะสองชั้น

บทขับร้องกล่าวถึงการออกทัพจับศึก การดูฤกษ์ยามตามตำหรับพิชัยสงคราม เมื่อจะยাত্রาทัพออกสงคราม แต่งเสร็จเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2525 เพื่อนำไปบันทึกเสียงสำหรับต่อเพลงให้กับลูกศิษย์ของครูวินัส แก้วกนก

ฝ่ายสมิงมราหูแม่ทัพใหญ่	กับสมิงชีพรายทหารหาญ
จัดสี่ทัพกับพลชลการ	ทั้งช้างม้ามากประมาณเคลื่อนพลมา
ครั้งว่าดาวประกายพฤษ์ขึ้น	กองทัพให้ครั้นสนั่นป่า
สั่งให้ยกพลพลโยธา	ออกจากค่ายชายป่าพนาลัย
เข้าล้อมจับพญาน้อยผู้ชาญเชิง	ณ ที่ด่านเมืองตะเกิงให้จงได้
ถ้าหลุกลอดออกด่านทางด้านใด	จะไม่ไว้ชีวิตมันสักคน

5.5.7 เพลงสาวขมสวน เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 7 และเป็นผลงานการประพันธ์บทขับร้อง ลำดับที่ 3 ของครูวิมล เผยเผ่าเย็น

เพลงนี้ครูมนัส ตาดสุวรรณ นักดนตรีของโรงงานสุรามหาราช ได้ประพันธ์ขึ้น โดยนำอัตราจังหวะสองชั้นของดับภุมรินทร์มาทำเป็นเพลงเถา เป็นเพลงท่อนเดียว มีสี่จังหวะ หน้าทับปรบไก่ โดยนำมาขยายเป็นสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา และทำทางหางเครื่องเฉพาะเพลงเอาไว้พร้อมทั้งตั้งชื่อใหม่ว่า สาวขมสวน โดยขอให้ครูวิมล เผยเผ่าเย็น เป็นผู้ประพันธ์ทางร้องและประพันธ์บทขับร้อง

บทขับร้องกล่าวถึงความงามของผู้หญิงกับดอกไม้ ความสมบูรณ์แบบความสวยสดงดงามของทั้งสองสิ่ง โดยเพลงนี้สามารถใช้ได้ทุกโอกาส และแล้วเสร็จเมื่อ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534

งามองค์อรชรอ่อนช้อย	งามหยดย้อยยุพเยาว์สาวห่มศรี
งามผุดผาดสะอาดตาไร้ราคะ	ดูมาลีกลิ่นสนิทดิดทรงใน
พรางแต่งกายสบายห่มลงชมสวน	กลิ่นลำควนยวนจิตนำพิสมัย
ภุมรินบินร่อนเข้าซอนไซ	บังบังใบกลีบงามลอยตามลม
อันสตรีมีค่าเหมือนผ้าขาว	เมื่อถึงคราวพลอละอะคู่เหมาะสม
เปรียบกุหลาบดอกงามหนามคม	คนชอบดมมิเคยเข็ดขยักเค็ดเขย

5.5.8 เพลงสิงโตเล่นหาง เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 8 ของครูวิมล เพยเผ่าเย็น เดิมเพลงนี้เป็นเพลงเก่า อัตราสองชั้น มี 2 ท่อน ท่อนละ 4 จังหวะ หน้าทับปรบไก่ นิยมใช้ร้องในโจนละคร เพลงนี้มีผู้ประพันธ์ไว้หลายทาง โดยนำไปทำเป็นเพลงเถาทางหนึ่ง อีกทางหนึ่งพระยาภูมิ เสวิน (จิตร จิตตเสวี) ประพันธ์ไว้เฉพาะชั้นเดียว และเมื่อปี พ.ศ. 2520 ครูเฉลิม บัวท่ง ได้ประพันธ์เพลงสิงโตเล่นหางไว้เป็นเพลงเถาอีกทางหนึ่งสำหรับการบรรเลงของวงเสริมมิตร

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูพินิจ นายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) หรือหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ได้ประพันธ์ขึ้นใหม่อีกทางหนึ่ง พร้อมทั้งประพันธ์ทาบร้องไว้ด้วย

บทขับร้องกล่าวถึงการเรียนรู้วิชาแขนงต่างๆ ประสบการณ์ที่ผ่านมาอย่างถ้วนดี เป็นที่ประจักษ์และได้พบเห็น โดยครูพินิจ นายสุวรรณ ได้มอบหมายให้ครูวิมล เพยเผ่าเย็น เป็นผู้ประพันธ์ทางร้องขึ้นใหม่ แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537

เรากี่ชาติชายชาญชำนาญกล้า	ประสบการณ์ผ่านมามากมายถิ่นที่
เรื่องศิลป์ในงานการดนตรี	ได้เรียนรู้ถ้วนดีจากครุมา
ครูได้พร่ำสั่งสอนวอนให้ศิษย์	จงผูกมิตรผูกความเสนาหา
อย่าอวดคิดว่าประเสริฐเลิศวิชา	จะขาดผู้คบค้าสมาคม
จงทำตัวอ่อนน้อมถ่อมตน	เห็นบุคคลด้อยกว่าอย่าทับถม
มุ่งสร้างคุณศรัทธาค่านิยม	ไปที่ใดได้รับชมว่าเราดี

5.5.9 เพลงปิ่นสยาม เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทางร้อง ลำดับที่ 9 ของครูวิมล เพยเผ่าเย็น และเพลงปิ่นสยามที่ใช้สำหรับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูพินิจ นายสุวรรณ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) หรือหัวหน้าวงดนตรีไทยในขณะนั้น

ได้ประพันธ์เพลงนี้ขึ้นเป็นเพลงเถา เมื่อปี พ.ศ. 2542 เป็นเพลงสองท่อน เพราะท่อนแรกสองจังหวะแรกไม่เหมือนกัน แต่สองจังหวะหลังลงเหมือนกันทั้งสองท่อน เพลงนี้คุณสุจิตต์ วงษ์เทศ ศิลปินแห่งชาติด้านวรรณกรรม เป็นผู้ประพันธ์ทบทับร้องขึ้น เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยบททับร้องกล่าวถึงพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ให้อยู่อย่างพอเพียง รู้เขารู้เรา ประหยัด อดออม ครุพินิจ นายสุวรรณ ได้มอบหมายให้ ครูวิมล เผยแผ่เย็น เป็นผู้ประพันธ์ทาบร้อง และแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2542

อยู่อย่างพอเพียงเลี้ยงชีพ	ไม่เร่งไม่รีบล้วนร่มรื่น
มีไร่นาปลาเลี้ยงทุกวันคืน	ขังยีนอยู่กินไม่ขาดแคลน
เหลือกินเหลือใช้พอได้ขาย	ไม่มากมายเก็บออมถนอมแน่น
บารมีปกเกล้าทุกค้ำแว่น	เพราะทรงวางแผนเพื่อผองไทย
ไอ้ภูมินทร์ปิ่นสยามจอมวิเศษ	ดั่งเทเวศลอยฟ้ามาใกล้ใกล้
มาเป็นน้ำเป็นปลาเป็นข้าวไป	เป็นไร่เป็นนาเป็นธานี
ขอจับกล่อมน้อมถวายชัยพร	ทรงสุขสโมสรเกษมศรี
เป็นปิ่นสยามรัฐปลถพี	พันปีหมิ่นปิ่นรัฐเทอญ

5.5.10 เพลงมะลิวัลย์ เถา

เพลงนี้เป็นผลงานการประพันธ์ทาบร้อง ลำดับที่ 10 และเป็นผลงานการประพันธ์ทบทับร้อง ลำดับที่ 4 ของครูวิมล เผยแผ่เย็น เดิมเพลงนี้เป็นเพลงเก่า อัตราสองชั้น เป็นเพลงโบราณที่อยู่ในประเภทราวงโบราณ เช่น พิธีแห่นางแมว หรือราวงย่อนยุค ก่อพระเจดีย์ทราย หรืองานต่างๆ ตามวัดวาอาราม เนื้อเพลงเดิมมีอยู่ว่า “นั่นดอกอะไรเสียบไว้อยู่ในรูหู ฉันอยากจะรู้ว่าดอกไม้ฉันซ่อนกลิ่นบานเย็นหรือจะเป็นมะลิวัลย์ ไอ้ดอกไม้ฉันขอให้ฉันจะได้ไหมเธอ”

สำหรับการบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ครูชาติรี อบนวล หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น เห็นว่าเพลงนี้เป็นเพลงท่อนเดียว ลีจังหวะพอดี จึงควรรนำมาขยายเป็นสามชั้นและตัดลงเป็นชั้นเดียวจนครบเถา และมอบหมายให้ครูวิมล เผยแผ่เย็น เป็นผู้ประพันธ์ทาบร้องและประพันธ์ทบทับร้องให้ครบทั้งเถา

บททับร้องเป็นการชื่นชมพันธุ์บุปผา มะลิหลายหลากหลายพันธุ์ ความหอมหวานของดอกไม้และแมลงที่มีความผูกพันถึงครั้งเก่าก่อน จึงใช้ชื่อเพลงนี้ว่า มะลิวัลย์เถา และแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2545

เพลงนี้ใช้ในการบรรเลงในงานทั่วไปของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เช่น งานไหว้ครู เมื่อครั้งที่ครูชาติรี อบนวล ยังคงทำหน้าที่เป็นหัวหน้าวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร

มะลิวัลย์กรรณิกาประกบยอด	สองกรสอดเชยชมนมสวรรค์
ดูเหว่าเว้าจับเถาถัดดาววัลย์	คิดถึงวันพบพักตร์รักสองเรา
มะลิซ้อนเหมือนน้องซ่อนก่อนให้พี่	ราชาดิบุ่นนาคมาฝากเจ้า
หอมดอกแก้วผกากรองทองกวาว	เคยคลอเคล้าเคียงประคองแนบน้องนอน
มะลิเลื้อยพันกอช่อมะลิ	กำลังผลิภมรดงหลงเกสร
เห็นแมลงคลึงมาลีที่อวรณ์	กลีบกระจายกลิ่นจรสะท้อนทรวง
มะลิลาผกาองสมรมิ่ง	เคยแอบอิงพิงแขนขของเคยหวง
ขอชมชิดขนิษฐาสูดาวง	มิลาลวงแรมสวาททุกชาติไป

ตัวอย่างรายชื่อเพลง ที่ครูวิมล เผยแพร่ขึ้น ได้ประพันธ์ทางร้องไว้ ซึ่งมีทั้งประเภท เพลงมอญสองชั้นและชั้นเดียว จำนวน 62 เพลง เพื่อเป็นสมบัติให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 5.2 แสดงรายชื่อเพลงที่ครูวิมล เผยแพร่ขึ้น ได้ประพันธ์ทางร้องไว้ให้แก่วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร

ชื่อเพลง	วันที่ประพันธ์	ชื่อเพลง	วันที่ประพันธ์
1. เพลงฟ้อนเมือง	2 มกราคม 2534	32. เพลงทวายอวรณ์ ช.ค.	7 กรกฎาคม 2548
2. เพลงพม่านิมิต	31 มกราคม 2534	33. เพลงส้ม+จันทร์	17 มกราคม 2549
3. เพลงมะละแม่ง	10 มีนาคม 2534	34. เพลงเจ้าชู้	5 เมษายน 2549
4. เพลงเงี้ยวเดินดง	10 พฤษภาคม 2534	35. เพลงพมามอญซ่อนรัก	2 พฤษภาคม 2549
5. เพลงแก้ทัพ	14 มิถุนายน 2534	36. เพลงลอละเนียง 2	13 กรกฎาคม 2549
6. เพลงแก้ทัพ ช.ค.	20 สิงหาคม 2534	37. เพลงมอญรำดาบ	10 เมษายน 2550
7. เพลงสาธุการมอญ	9 มกราคม 2535	38. เพลงพม่าเขว	24 เมษายน 2550
8. เพลงคิ่งนาง น.ค.	11 กุมภาพันธ์ 2535	39. เพลงอีสานสำพันธ์	12 มิถุนายน 2550
9. เพลงจิกกี	28 มิถุนายน 2535	40. เพลงอีสานสำพันธ์ ช.ค.	19 มิถุนายน 2550
10. เพลงสาวขนมจีน ปัว	11 กรกฎาคม 2536	41. เพลงรามัญสวัสดิ์ 2	28 มิถุนายน 2550
11. เพลงพญาภาสกร	20 ธันวาคม 2536	42. เพลงราตรี-กระจอกทอง	19 กันยายน 2550
12. เพลงมอญจับช้าง	22 ธันวาคม 2536	43. เพลงฝรั่งรำเท้า - ถ้อยคำ	20 กันยายน 2550
13. เพลงย่าเหล	14 มีนาคม 2537	44. เพลงใจนารี รอคำรัก	18 ตุลาคม 2550
14. เพลงกลืนผกา	17 มกราคม 2545	45. เพลงลอละเนียง ช.ค.	29 มกราคม 2551
15. เพลงหงษ์ทองมอญ	4 เมษายน 2545	46. เพลงจิกโก้	22 พฤษภาคม 2551
16. เพลงพม่าเพ้อ	23 มกราคม 2546	47. เพลงโยคีจำแลง	10 กรกฎาคม 2551
17. เพลงทวายอวรณ์	7 มีนาคม 2546	48. เพลงสัญญาคาใจ	22 กันยายน 2551

ตารางที่ 5.2 แสดงรายชื่อเพลงที่ครูวิมล เผยแผ่เย็น ได้ประพันธ์ทางร้องไว้ให้แก่วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร (ต่อ)

ชื่อเพลง	วันที่ประพันธ์	ชื่อเพลง	วันที่ประพันธ์
18. เพลงเงินจามรี	11 เมษายน 2546	49. เพลงจะเตี๊นครวญ	29 กันยายน 2551
19. เพลงกระต่ายเดิน 2	7 ตุลาคม 2546	50. เพลงอาลัยอาวรณ์ ข.ค.	19 พฤศจิกายน 2551
20. เพลงเงินจาม(เร็ว)	10 ตุลาคม 2546	51. เพลงญวนเคล้า	27 มกราคม 2552
21. เพลงกระต่ายเดิน 3	8 ตุลาคม 2546	52. เพลงต้มยำ	-
22. เพลงสวดมอญ	16 ตุลาคม 2546	53. เพลงสองกุมาร	-
23. เพลงพม่าน้อย	16 ตุลาคม 2546	54. เพลงมะลิซ้อน	-
24. เพลงควายอัยเทศ	17 ตุลาคม 2546	55. เพลงแม่ครูพ่อครู	24 พฤศจิกายน 2550, 9 ตุลาคม 2551
25. เพลงซอลูกหว้า	6 พฤศจิกายน 2546	56. เพลงดาวทะเล	22 พฤษภาคม 2552
26. เพลงนางกรวญ ช.ค.	9 มิถุนายน 2547	57. เพลงก้านตันรัฐจวน	31 พฤษภาคม 2552
27. เพลงกุหลาบเชียงใหม่	22 มิถุนายน 2547	58. เพลงแขกกล่อมเจ้า	14 กรกฎาคม 2552
28. เพลงคะแม ชม	29 มิถุนายน 2547	59. เพลงเดี่ยวคาย	20 สิงหาคม 2552
29. เพลงมอญจับช้าง ช.ค.	4 สิงหาคม 2547	60. เพลงดาวทะเล	19 กันยายน 2553
30. เพลงช้าไทย	14 ธันวาคม 2547	61. เพลงนกหนู	25 มกราคม 2554
31. เพลงกระต่ายเดิน 1	14 มิถุนายน 2548	62. เพลงทรงเครื่อง	5 มิถุนายน 2554

จากข้อมูลของครูวิมล เผยแผ่เย็น สามารถสรุปได้ว่า ครูวิมล เผยแผ่เย็น มีผลงานด้านการประพันธ์ทางร้องและประพันธ์บทขับร้องไว้ให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 เพลง คือ เพลงขอมกล่อมลูก เถา เพลงอัสพรสำอาง เถา เพลงเกสรสำอาง เถา เพลงเทพประสาทพร เถา เพลงทองย่อนเถา เพลงพญาลำพอง เถา เพลงสาวชมสวน เถา เพลงสิงโตเล่นหาง เถา เพลงปิ่นสยาม เถา และเพลงมะลิวัลย์ เถา โดยได้รับมอบหมายจากครูบุญยงค์ เกตุคง และครูพินิจ ฉายสุวรรณ ผู้ประพันธ์เพลงซึ่งเป็นหัวหน้าวงดนตรีไทยในแต่ละสมัย ให้เป็นทั้งผู้ประพันธ์ทางร้องและประพันธ์บทขับร้องขึ้น เพื่อให้เกิดสอดคล้องกับบทเพลงที่ได้ประพันธ์ และเพื่อความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ครูวิมล เผยแผ่เย็น ยังมีผลงานการประพันธ์ทางร้องประเภทเพลงมอญสองชั้นและชั้นเดียว ไว้มากถึง 62 เพลง เพื่อเป็นสมบัติให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครและชนรุ่นหลัง

5.6 ครูชุนุตติส เกตุชรา

ครูชุนุตติส เกตุชรา ถือเป็นนักคีตศิลป์ไทย คนที่ 10 ของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการขับร้องอย่างคึกคัก สามารถขับร้องเพลงได้หลายประเภท รวมถึงเพลงพื้นบ้านต่างๆ อันได้แก่ เพลงอีแซว เพลงแห่ เพลงเรือ ลิเก ด้วยความรักและความสามารถในการขับร้อง จึงทำให้ทางกลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ได้ทำหนังสือขอข้อมติปฏิบัติราชการ จึงทำให้ครูชุนุตติสได้เข้ามาทำหน้าที่นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ควบคู่กับหน้าที่หลักคือนักวิชาการละครและการดนตรีปฏิบัติ การกองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

จากการศึกษาพบว่าครูชุนุตติสมีผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้องและบรรจุเพลง เพื่อใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในโอกาสสำคัญต่างๆ อาทิ วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันสำคัญทางศาสนา รวมถึงการต้อนรับทูตานุทูตจากต่างประเทศ อีกทั้งยังมีความสามารถทางด้านการประพันธ์บทร้องเพลงพื้นบ้านและบทลิเกอีกด้วย

โดยลักษณะบทขับร้องที่ครูชุนุตติส เกตุชรา ได้ประพันธ์ขึ้นนั้น มีลักษณะเป็นกลอนสุภาพ คือ กลอนแปด และในบางครั้งครูชุนุตติสจะเป็นทั้งผู้ประพันธ์บทขับร้องและบรรจุเพลง ดังมีตัวอย่างต่อไปนี้

กลอนแปด

ตัวอย่างบทประพันธ์ของครูชุนุตติส เกตุชรา ที่ประพันธ์ขึ้นเนื่องในโอกาสวันสวรรคตสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ โดยเพลงนี้ครูชุนุตติส ออบนวล หัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น เป็นผู้บรรจุเพลงและมอบหมายให้ครูชุนุตติส เกตุชรา เป็นผู้ประพันธ์บทขับร้อง เพื่อใช้ในการบันทึกเสียงขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

เพลงกรงทอง

น้อมกายถวายบังคมบรมบาท	กรมหลวงนราธิวาสสง่าศรี
ไทยทั่วหล้าร่มเย็นเป็นทวี	ด้วยพระบารมีตลอดมา
ทรงเป็นปราชญ์ศาสตร์ภาษาหาใดเทียบ	สุดจะเปรียบให้เกินประเมินค่า
กรณียกิจสืบสานงานนานา	แพทย์อาสาสืบสมเด็จพระชนนี

เพลงรามัญรัตนทศ

วันที่สองมกราคมหาวิปโยค ทั่วไทยโศกเหลือล้นเป็นพื้นที่
 เคยอุ้มเกล้าด้วยเจ้าฟ้าทั่วชาติ สิ้นแล้ววีรสตรีศรีชาติไทย

ของเสด็จสวรรคตครรไลสรว ประทับห้วงแดนดุสิตพิสมัย
 พระนาม “กัลยาณีวัฒนา” สง่าไกล สถิตในดวงใจไทยนิรันดร์

ตัวอย่างบทประพันธ์ของครูชุนนุติศ เกตุชรา ที่ประพันธ์ทบทับร้องและบรรจเพลงไว้
 เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2553 เพื่อต้องการให้คนไทยกลับมารักและสามัคคีกัน ไม่แบ่งพรรค
 แบ่งพวกกันเหมือนกับสถานการณ์บ้านเมืองในขณะนั้น และบทประพันธ์นี้ได้ถูกตีพิมพ์ลงใน
 หนังสือพิมพ์มติชนในเวลาต่อมา

เพลง ไทยคงไทย

หรือถึงคราวจะสิ้นแผ่นดินอยู่ เคยเฟื่องฟูกลับใกล้ล่มล้มสลาย
 ถึงยุคเชิญสิ้นท่าประชาไทย แบ่งแยกฝ่ายหลายฝั่งแตกต่างกัน
 ลืมกันสิ้นกว่าได้ไทยไว้เป็นชาติ ลืมกันสิ้นว่าด้วยหยาดเลือดทั้งนั้น
 ลืมกันสิ้นคิดว่าไทยไม่สำคัญ ลืมกันวันร่วมรอนรานผลาญศัตรู
 มาวันนี้ตั้งท่าจะฆ่าผลาญ มาวันนี้คิดหักหาญเข้าโจมตี
 มาวันนี้ไทยโรมรันเข้าพันตู ไทยจะยังไทยคงอยู่ได้หรือไทย
 ขอให้ไทยจงสมานสามัคคี ขอให้ไทยจงภักดีภูมิไว้
 ขอให้ไทยจงรักภักดีพิทักษ์ไทย ขอให้ไทยจงรวมใจไทยกลมเกลียว

ตัวอย่างบทประพันธ์ของครูชุนนุติศ เกตุชรา ประพันธ์เป็นเพลงแห่ไหว้ครู สำหรับ
 พิธีไหว้ครูดนตรีไทย ประจำปี พ.ศ. 2554 ประพันธ์ไว้เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2554

แห่ไหว้ครู

สืบนี้วันทาเคารวะทุกทุกท่าน มาในงานมงคลดลวิถี
 ในพิธีไหว้ครูบูชา 45 ปี กองการสังคีต การดนตรี ศิษย์รวมใจ
 ตั้งแต่ครั้งกำเนิดเราเกิดมา มีบิดามารดาเป็นผู้ให้
 พระคุณท่านอันประเสริฐเกิดเป็นกาย จนเติบโตใหญ่เป็นมนุษย์สุดโสกา
 พ่อแม่ท่านให้กำเนิดเกิดลมปราณ พระคุณท่านสุดจะสรรประมาณค่า
 แต่อย่าลืมนึกว่าใครให้วิชา มีความรู้มีคุณค่าความเป็นคน

ทุกสิ่งในโลกต้องเรียนรู้
 ครูทุ่มเทมานะเสียสละตน
 ตั้งแต่ ก.ข. ถึง ฮ.น.ก.ฮ.ก
 ใช้วิชาเลี้ยงตนเป็นคนดี
 ทั้งก่อสร้าง ช่างเขียน หรือเพียรอ่าน
 ล้วนแต่ครูคือผู้ให้หายโง่
 ศิษย์ระลึกนึกถึงพระคุณท่าน
 รวมดวงจิตศิษย์ยามมากมา
 เสี่ยงเสนาะเพราะเพียงสำเนียงนี้
 งานไหว้ครูดนตรีไทยสืบสายมา
 ฟังคุณรีนเครื่องเพลงปีพาทย์
 มีฝีมือมีวิชาเพราะว่ามีครู
 ดนตรีสากลมาช่วยนำชื่นชม
 งานไหว้ครูวันนี้มีที่มา
 กองสังคีต กรุงเทพฯ เป็นเจ้าภาพ
 มาร่วมงานด้วยดวงจิตศิษย์ที่ดี
 ขอพรพระตรีมูর্তินั่งคลอคู่
 ให้สิ้นทุกข์สุขเกษมเปรมอูรา

มีเพียงครูท่านสอนให้ฝึกฝน
 ครูพร่ำบ่นด้วยดวงจิตหวังศิษย์ดี
 ครูฝังปลูกไม่ให้ศิษย์ผิดวิถี
 ก็เพราะมีครูท่านหมั่นอบรม
 ช่างวาดปั้น ศิลปะ คละผสม
 พ้นจากบ่วงโสมมจมนอบาย
 จึงจัดงานบูชาครูด้วยใจหมาย
 ทั้งหญิงชายร่วมด้วยช่วยกันมา
 คือดนตรีไพเราะเพราะหนักหนา
 ถึงเวลามหาชัยศิษย์ไหว้ครู
 ฆ้อง ระนาด แซ่ซร้อง ก็ก้องหู
 คอยอุ้มชูให้ศิษย์ดีมีวิชา
 ให้รวยรื่นสุขสันต์เพลินพรรษา
 บรรจบครบวราสี่สิบห้าปี
 ขอก้มกราบทุกท่านในงานนี้
 สืบสานประเพณีที่มีมา
 ขอคุณครูปกป้องภัยและรักษา
 คิดสิ่งใดสมปรารถนามโนเอย

ตัวอย่างบทประพันธ์ของครูชุนุตศ เกตุชรา ที่ได้ประพันธ์บทขับร้องและบรรจเพลงไว้
 เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 เพื่อเป็นบทขับร้องกล่อมหอ ในงานมงคลสมรส

ร้องเพลงนางนาค

ระรวยรส แซ่มชื่น ระรื่นสุข
 งานวิวาห์ ร่วมอวยพร สุนทรไทย
 หยดน้ำสังข์ รินหลัง จากสังข์น้อย
 อย่าได้มี โภยกัย ไฉนแ้วมา

นิราศทุกข์ ฤกษ์ดี ศรีสมัย
 ให้เรใจ มีแต่สุข ทุกทิวา
 ให้อายุ เกินร้อย ไม่น้อยกว่า
 สุขพรรษา ทั่วกัน ทุกวันไป

ร้องเพลงเวสสุกรรม

ถือไม้เท้ายอดทองกระบองยอดเพชร	แลสำเร็จ สิ่งหวัง ที่ตั้งไว้
ได้มีลูก มีหลาน สืบนานไป	ได้เป็นนาย เจ้าคน กุศลพา
เรื่องเล็กน้อย ค่อยผ่อนผัน ให้กันบ้าง	อย่าระคาย ขุ่นข้อง จะหมองหน้า
จงอภัย ให้กัน อย่าฉันทา	จะครองรัก ครองคุณค่า ไม่ราโรย

ร้องเพลงเทวาประสิทธิ์

นี่แน่เจ้า จงฟังไว้ ไซ้จะสอน	จะรักกัน ต้องผันผ่อน อภัยให้
เมียจหมั้น ปรานิบัตติ อย่าขัดใจ	การงานใด อย่าได้ น้ำใจเบา
อันเรือนสาม น้ำสี มีอย่าขาด	ปฏิบัติ หน้าที่หึง อย่างหึงเขลา
อย่าให้ใคร เขาหมิ่น นินทาเรา	จะอายุเขา ทัวหล้า ทั้งตาปี

ร้องเพลงทองย่อน (เต็ม)

ผิวจงเฝ้า ถนอม น้ำใจบ้าง	อย่าปล่อยว่าง ให้ขุ่นข้อง หมองศรี
รู้ยินยอม ประนอม พร้อมปราณี	แลจมี รักเดียว อย่าเกี่ยวใคร
เป็นผู้นำ ควรกระทำ แต่สิ่งถูก	รักเมียลูก รักครอบครัว สิ่งชั่วไม่
จงครองรัก ครองเรือน เป็นเพื่อนกาย	นานเท่าไร ก็สุขจิต นิจนิรันดร์

ร้องเพลงมหาชัย

มโหรีปี่พาทย์ระนาดพร้อม	ท่วงทำนอง รวยรื่น ชื่นหนักหนา
บรรเลงพร้อม กล่อมหอทาน งานวิวาท	เพลินอุรา ด้วยดนตรี ปี่พาทย์ไทย
มหาชัย มหาฤกษ์ เบิกดีดี	ขอให้มีความสุข สมสมัย
การวิวาทสาวหนุ่มชุ่มชื่นใจ	ฉลองรักฉลองชัยได้วิวาท
บันเทิงใจมโหรีทั้งปี่พาทย์	น้ำสังข์หยาดรินหยดรดหัตถา
จงสดใสทั่วกันวันวิวาท	เสพพรรษาสุขสมภิรมย์เทอญ

ตัวอย่างบทประพันธ์ของครูชุนดุสิต เกตุขรา ที่ประพันธ์บทขับร้องและบรรจเพลงไว้เมื่อปี พ.ศ. 2554 เพื่อใช้ในงานเกษียณอายุราชการของ นายชาติรี อบนวล หัวหน้ากลุ่มงานคูริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวในขณะนั้น

ร้องเพลงนกกระจอกทอง

กาลเกษียณเวียนมาคราบรจพบ	อายุครบ 60 ปี คิติสมัย
จรัสลำฟ้าเบิกฤกษ์วิสัย	ยังฤทัยให้หวลชวนคะนิง
นามชาติรือบนวลยังอวลกลิ่น	ก้องถวิลในใจให้คิดถึง
บทเพลงครูกองฝังใจให้ตราตรึง	ศิษย์นึกถึงยามบรรเลงบทเพลงครู

ร้องเพลงต้นเพลงยาว

รับราชการกรุงเทพมหานคร	ผ่านหนาวร้อนมากมายด้วยใจสู้
การดนตรีครูเป็นเลิศควรเชิดชู	สมกระทั่ “ชาติรึทุ้ม” ชุ่มชื่นใจ
นักบริหารนักประพันธ์นักสรรคส์สร้าง	วางแนวทางงานดนตรีเป็นที่หมาย
สืบทอดสืบสานสืบนานไป	อนุรักษ์ดนตรีไทยไปตราบกาล

ร้องเพลงตระบองกัน

ขอพรพระศรย์รัตนวิวัฒน โขติ	ประทานพรให้ปราโมทย์เกษมสานต์
ให้อายุยืนยงดำรงวาร	จวบตราบกาลเกษมสวัสดิ์พิพัฒน์เทอญ

อุยฉายครูชาติรึ

อุยฉาย	การเกษียณเวียนมาจำลาอาลัย
ผู้อนุรักษ์นักดนตรีไทย	ครูเป็นผู้ให้ถ่ายทอดวิชา
ชาติรึ อบนวล ยังหวลอวลจิต	ยังตราตรึงจิตเหล่าศิษย์วันทา

ร้องเพลงแม่ศรี

นักเอย	นักดนตรีไทย
สมชาติเชิงชาย	นามนายชาติรึ
ขอพระศรย์รัตน	เป็นฉัตรปกเกศิ
ให้ครูสุขสวัสดิ์	อายุร้อยปีเจริญเอย

ตัวอย่างบทประพันธ์ของครูชุนดิศ เกตุชรา ที่ประพันธ์บทขับร้องเป็นบทอวยพรและบรรจู่เพลง เนื่องในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ 2554 ประพันธ์เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2553 เพื่อใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ร้องเพลง

อรุณฤกษ์เบิกฟ้ามหาศก	มกราคมอุคมโชคโศลกสมัย
พุลพิพัฒน์จรัสเลิศประเสริฐชัย	เฉลิมขวัญวันปีใหม่ใจชื่นบาน

ร้องเพลงค้ำคาวกีนกล้วย

ส่งปีขาลผ่านไปในปีเก่า	ส่งความเศร้าผ่านไปในปีขาล
ส่งความทุกข์หมองมัวชั่วกัปกาล	ส่งไปพร้อมปีขาลที่ผ่านไป

ร้องเพลงแขกยี่งอก

เถลิงศกปีเถาะงามเหมาะอย่างยิ่ง	จงเฟริศพริ่งพราวพรางกระจ่างใส
สพสุขสันต์บรรเจิดเลิศวิสัย	ฉลองศกฉลองชัยปีใหม่มา

ร้องเพลงจับกรับ

ขอเดชะพระตรีรัตน์เทวราช	ทั้งอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทุกทิศา
บันดาลพรอวยสวัสดิ์วัฒนา	สมอุราเฉลิมศรีปีใหม่เทอญ

ตัวอย่างบทประพันธ์ของครูชุนดุติศ เกตุชรา ที่ประพันธ์เป็นบทลิเก เรื่องไกรทอง ตอน พ้อบน โดยการประพันธ์ในครั้งนี้ครูชุนดุติศ เกตุชรา เป็นทั้งผู้ประพันธ์บทลิเก ตัดต่อและบรรจุเพลง ซึ่งถือเป็นผลงานที่เกิดจากความสามารถอีกด้านหนึ่งที่นอกเหนือจากการขับร้องบทลิเกเรื่องไกรทอง ตอน พ้อบน

ฉากที่ 1 ตัวแสดงออก ไกรทอง วิมาลา

ร้องราชนิเกลิง

ไกรทอง	เมื่อจบภารกิจพฤติการณ์	ฆ่าชาละวันวอดวาย
	จึงพาวิมาลาเอามาไว้	อยู่ในกระท่อมท้ายที่
วิมาลา	วิมาลาหน้าหวาน	นั่งที่ริมธารหน้าท่า
	อยู่กับหม่อมไกรใจกล้า	ผัวจะผัวจำจู้
ไกรทอง	ผัวนั่งคลอเคลียแม่เมียตะเข้	คุณ้องเริ่มเร็วเรไร
	สวยจริงสวยจังฝังใจ	ผัวไม่ไปไหนแล้วนี่
	(ลง) ไม่ปล่อขมายเมียให้เมียโคดเคี้ยว รักเมียคนเดียวคนดี	
ไกรทอง	- เรามีนามว่าไกรทอง	

- วิมาลา - น้องวิมาลาไหว้หอมมไกรเจ้าค่ะ
- ไกรทอง - เป็นอย่างไรบ้างขึ้นมาอยู่ข้างบนต่างจากข้างล่างมั๊ยจ๊ะ
- วิมาลา - ต่างจ๊ะ บ้างครั้งวิมาลา ก็กลัว แต่พออยู่ใกล้ๆหอมมแล้วก็ไม่กลัวแล้วจ๊ะ
- ไกรทอง - ปากหวานจริงเมียพี่ ไม่ต้องกลัวอะไรทั้งนั้นนะจ๊ะ
- (เป็พาทย์ทำเพลง – ตะเภาแก้ว ตะเภาทอง ตา ยาย ลำลี สีนิด ออก)
- ตะเภาแก้ว - ถึงริยังละลาย จำได้แน่หรือว่าเป็นหอมมไกร
- ตะเภาทอง - นั่นนะซิ เดินมาไกลแล้วนะ
- ยาย - จำไม่ผิดเลยละเจ้าค่ะ
- วิมาลา - หอมมเจ้าขา
- (ฝ่ายตะเภาแก้ว ตะเภาทอง ได้ยินเสียงแอบฟัง)
- ไกรทอง - จำ เมียพี่
- วิมาลา - วิมาลาอยากถามว่า เวลาที่กอดน้องกับกอดตะเภาแก้ว ตะเภาทอง ต่างกันมั๊ยจ๊ะ
- ไกรทอง - ต่างซิจ๊ะ กอดวิมาลาเหมือนกอดหอมอนข้างนุ่มๆ แต่กอด 2 คน นั่นนะ เหมือนกอดเสากอดไม้กระดานจ๊ะ
- วิมาลา - แล้วเวลาหอมมแก้มละจ๊ะ แก้มใครหอมมกว่ากัน
- ไกรทอง - แก้มวิมาลาเหมือนกระแจะจันทร์ปรง ส่วนแก้มของ 2 คนนั้น เหมือนไข่เน่าเลยจ๊ะ
- (ฝ่ายตะเภาแก้ว ตะเภาทอง ได้ยิน ร้องกรี๊ดอยู่ข้างนอก)
- วิมาลา - เสียงอะไรเจ้าคะหอมม
- ไกรทอง - เดี่ยวพี่ไปดูให้จ๊ะ
- (ฝ่ายตะเภาแก้ว ตะเภาทอง ข้าไท แอบ)
- ไกรทอง - อ้อ ไม่มีนี่จ๊ะ สงสัยใครจะเอาน้ำร้อนสาดตัวอะไรละจ๊ะ
- ตะเภาแก้ว - นี่ ทนไม่ไหวแล้วนะ
- ตะเภาทอง - นั่นซิ น้องก็ทนไม่ไหวแล้ว
- ตะเภาแก้ว - นั่งลำลี สีนิด ตา ยาย ฟังเข้าไปเลย เป็นไงคนได้รู้กัน
- (เป็พาทย์รัว) บรรดาข้าไท ฟังประตูเข้าไป

ร้องราชนิกลิ่ง

ตะเกาแก้ว	มาหลงกลหรือหม่อมไกร อย่างไรไกรทองหม่อมท่าน (ลง) มาหลงน้ำคลองของคาว	นั่งวิมาลาตัวร้ายวังร่าน กินเดนไอ้ชาละวันเต็มที หรือพระมาเฝ้าของฟรี
วิมาลา	ฟังตะเกาแก้วดำกราด ถูกชาละวันคาบไม้แคร่ (ลง) มาถึงกระท่อมของหม่อมท่าน	พรุสวาสเสียงแหว มานอนบนแคร่ให้จี ช่วยเมตตาทำทานให้ที
ไกรทอง	โบราณว่าเมียสองต้องห้าม มาถึงก็เงื่อง่าคากันระงม (ลง) พี่ไม่กระดากของหมักหรือคอง	จึงหาให้เป็นสามเหมาะสม เอ่ยคำอุยถ่มเต็มที เพราะถือว่าของเขาคี
ตะเกาแก้ว (ปีพาทย์เชิด) (ไกรทองออกขวางให้หยุด)	- ทนไม่ไหวแล้วนะ (สั่งบ่าวไพร่รุมตบ)	
ไกรทอง	- ใจเย็นๆนะวิมาลา	
วิมาลา	- นื่องทนไม่ไหวแล้วนะเจ้าคะ นื่องคงอยู่ให้คู่ดำประจานไม่ได้อีกแล้ว เจ้าคะ แต่ก่อนที่นื่องจะไป นื่องขอแก้แค้นอิพวกมนุษย์ใจดำก่อนนะเจ้าคะ	
วิมาลา ร้องสองไม้ ตัดสินใจถอดยันต์ ถอดยันต์ ด้วยทันที	ร่างกลับเป็นเช่นกุมภีร์	ไปตามเดิม
(ปีพาทย์ร้ว) (ปีพาทย์เชิด)		
วิมาลา	ไล่ต้อนบรรดาตะเกาแก้ว ตะเกาทอง ไกรทอง ข้าไท หายเข้าเวที	

จบการแสดง

จากข้อมูลของครูชุนดุสิต เกตุชรา สามารถสรุปได้ว่า ครูชุนดุสิต เกตุชรา มีผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้องและผลงานด้านบรรณเพลงไว้ให้กับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร โดยบทขับร้องที่ประพันธ์ขึ้น โดยส่วนใหญ่เป็นกลอนสุภาพที่ประพันธ์ขึ้นเพื่อความเหมาะสมในการนำไปใช้ในงานนั้นๆ ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

สรุปผลการศึกษางานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่า มีปรากฏนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร 6 ท่าน ที่มีผลงานสร้างสรรค์เกิดขึ้น คือ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล

ครูบุหงา นาคพลั้ง ครูวิมล เผยเผ่าเย็น และครูชุนุติศ เกตุชรา ซึ่งผลงานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นนั้นมี 3 ลักษณะ คือ ผลงานด้านการประพันธ์ทางร้อง ผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง และผลงานด้านการบรรจเพลง

ในส่วนผลงานด้านการประพันธ์ทางร้อง มีปรากฏนักคีตศิลป์ไทย 4 ท่าน ที่มีผลงานทางด้านนี้ คือ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล และครูวิมล เผยเผ่าเย็น โดยผลงานด้านการประพันธ์ทางร้องของนักคีตศิลป์ไทยทั้งหมด เป็นการประพันธ์ทางร้องเพื่อใช้สำหรับเพลงเถา เป็นจำนวนทั้งสิ้น 25 เพลง ด้วยกันคือ เพลงสามัคคีไทย เพลงเขมรชมนคร เพลงกบเดิน เพลงนเรศวร์ชนช้าง เพลงเพชรน้อย เพลงเริงพล เพลงวัฒนาเวียคนาม เพลงสยามานุสติ เพลงชเวดากอง เพลงเขมรชมดง เพลงกำสรวท เพลงเทิดมหาราช เพลงนางขาง เพลงพรสมเด็จ เพลงห่ม เพลงขอมกล่อมลูก เพลงอัปสรสำอาง เพลงเกสรสำอาง เพลงเทพประสาทร เพลงทองย่อน เพลงพญาลำพอง เพลงสาวชมสวน เพลงสิงโตเล่นหาง เพลงปิ่นสยาม และเพลงมะลิวัลย์ รวมถึงเพลงศรีอโศก ซึ่งเป็นเพลงสามชั้นอีกด้วย

สำหรับการประพันธ์ทางร้องของนักคีตศิลป์ไทยที่มีการสร้างสรรค์ขึ้นนั้น เกิดจากการได้รับมอบหมายจากหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ให้เป็นผู้ประพันธ์ทางร้องขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในงานพระราชพิธีงานพิธีการ ตามวาระ โอกาสสำคัญต่างๆตามคำสั่งของกรุงเทพมหานครและจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา

ในส่วนผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง มีปรากฏนักคีตศิลป์ไทย 3 ท่าน ที่มีผลงานทางด้านนี้ คือ ครูบุหงา นาคพลั้ง ครูวิมล เผยเผ่าเย็น และครูชุนุติศ เกตุชรา โดยบทขับร้องที่ประพันธ์ขึ้นมีลักษณะเป็นกลอนสุภาพ คือ กลอนห้าและกลอนแปด แต่นิยมประพันธ์กลอนแปดเป็นส่วนใหญ่ และเนื้อความของบทขับร้องจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดงานนั้นๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและความสมบูรณ์ในการขับร้องและบรรเลง

สำหรับผลงานการประพันธ์บทขับร้องของนักคีตศิลป์ไทยที่มีการสร้างสรรค์ขึ้นนั้น เกิดจากการได้รับมอบหมายจากหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ให้เป็นผู้ประพันธ์บทขับร้องขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระ โอกาสสำคัญต่างๆตามคำสั่งของกรุงเทพมหานครและจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา

ในส่วนผลงานด้านการบรรจเพลง มีปรากฏนักคีตศิลป์ไทย 2 ท่าน ที่มีผลงานทางด้านนี้ คือ ครูบุหงา นาคพลั้ง และครูชุนุติศ เกตุชรา โดยทั้งสองท่านจะเลือกบรรจเพลง

ตามบทขับร้องและวัตถุประสงค์ของการจัดงานนั้นๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและความสมบูรณ์ในการขับร้องและบรรเลง

สำหรับผลงานการบรรจเพลงของนักศึกษาศิลปะไทยที่มีการสร้างสรรค์ขึ้นนั้น เกิดจากการได้รับมอบหมายจากหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น เพื่อนำไปใช้ในงานมงคลและงานอวมงคล สำหรับการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องงานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยทางมานุษยดนตรีวิทยา และนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ คือ ชีวิตประวัติและผลงานของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร และงานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร และได้ทำการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถกล่าวสรุปตามลำดับวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

6.1.1 การศึกษาด้านชีวิตประวัติและผลงานของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร มีข้อค้นพบดังนี้

จากวัตถุประสงค์นี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นการศึกษาได้เป็น 3 ประเด็น คือ ประวัติและพัฒนาการของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ชีวิตประวัติและผลงานของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร และบทบาทหน้าที่ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ดังนี้

(1) ประวัติและพัฒนาการของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นวงดนตรีไทยวงหนึ่งซึ่งอยู่ภายใต้สังกัด กรุงเทพมหานคร ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2506 ด้วยการริเริ่มของนายชำนาญ ยุวบูรณ์ นายกเทศบาล กรุงเทพมหานคร ในขณะนั้น ด้วยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุน ศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทยให้คงอยู่ จึงได้จัดตั้ง วงดนตรีไทยเทศบาลนครกรุงเทพ หรือที่ปัจจุบันเรียกว่าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนับแต่นั้น เป็นต้นมา (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร, 2556: 1)

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน มีปรากฏหัวหน้าวงดนตรีไทยทั้งหมด 9 ท่าน คือ ครูพริ้ง
 ดนตรีรส ครูบุญยงค์ เกตุคง ครูพินิจ ฉายสุวรรณ ครูสุจินต์ ศรีเฟื่องฟู ครูหยด ผลเกิด ครูชนะ
 ชำนิราชกิจ ครูนิคม รักรวมแก้ว ครูชาติรี อบนวล และปัจจุบันคือ ครูสุทัศน์ แก้วระหนก ทำหน้าที่
 รักษาการในตำแหน่งหัวหน้า กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา
 และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

ภารกิจหลักของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครคือ การขับร้องและการบรรเลง
 ในงานพระราชพิธี งานพิธีการต่างๆตามวาระโอกาสสำคัญ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานคร รวมถึง
 การจัดโครงการดนตรีสำหรับประชาชนขึ้น หรือที่เรียกว่า “ดนตรีในสวน” เพื่อสร้างความบันเทิง
 ให้แก่ประชาชนตามสวนสาธารณะต่างๆ ทั้ง 5 แห่งในกรุงเทพมหานคร รวมถึงการบรรเลง
 เพื่อเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุ อ.ส. และทางสถานีวิทยุ
 ปชส.7 รวมถึงการให้ความร่วมมือแก่หน่วยงานราชการต่างๆ ที่ได้ขอความอนุเคราะห์มา (บุหงา
 นาคพลัง, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2555)

ทั้งนี้ในสมัยครูพินิจ ฉายสุวรรณ ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าวงนั้น ได้มีการเพิ่มภารกิจหลัก
 ขึ้นอีกประการหนึ่ง คือ การจัดทำโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน โดยใช้บุคลากรคือ
 นักคีตศิลป์ไทยและนักดนตรีของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร มาเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้าน
 ดนตรีไทยแก่ประชาชนและผู้สนใจทั่วไป ทั้งนี้โครงการนี้ยังคงมีสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ต่อมาในสมัยครูชาติรี อบนวล เป็นหัวหน้าวงดนตรีไทย ได้มีการยกเลิกหนึ่งในภารกิจ
 หลักขึ้น คือการบรรเลงเพื่อเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
 วิทยุ อ.ส. และทางสถานีวิทยุ ปชส.7 อันเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยน โครงสร้างการปฏิบัติงานของ
 สถานีวิทยุนั้นๆ

ปัจจุบันนี้วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร หรือวงเทศบาลนครกรุงเทพในอดีตนั้น ยังคง
 ยืนหยัดและปฏิบัติตามเจตนารมณ์ที่วางไว้อย่างมุ่งมั่น เพื่อต้องการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้
 ให้คงอยู่สืบไป

(2) ชีวิตระวัติของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จากอดีตจนถึงปัจจุบันมีปรากฏ 10 ท่าน
 คือ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล ครูบุหงา นาคพลัง ครูวิมล
 เผยแผ่เย็น ครูสุภางศ์พัทธ์ แก้วระหนก ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ ครูขวัญดวง
 ปุณยผลภัสกุล และครูชนุติศ เกตุชรา จากการศึกษาพบว่า นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย
 กรุงเทพมหานคร ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านคีตศิลป์ไทยตั้งแต่วัยเยาว์ จากการเติบโตใน

ครอบครัวดนตรี จากการได้รับการถ่ายทอดความรู้จากครุฑกรร่งรุ่นอาวุโสที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้นๆ รวมถึงการแสวงหาความรู้โดยการฝากตัวเป็นศิษย์ของสำนักดนตรีที่ได้ไปศึกษาร่ำเรียนมา และจากสถานศึกษาเฉพาะทาง อาทิ มหาวิทยาลัย วิทยาลัยนาฏศิลป์ จนทำให้นักคีตศิลป์ไทยนั้น เกิดความเชี่ยวชาญ และเมื่อได้เข้ามาปฏิบัติงานเป็นนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ด้วยภารกิจหลักและความสามารถของแต่ละท่าน ส่งผลให้เกิดผลงานดนตรีของนักคีตศิลป์ไทยขึ้น โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่

ในส่วนของผลงานด้านการประพันธ์ มีนักคีตศิลป์ไทย 6 ท่าน ที่มีผลงานปรากฏในด้านนี้ ได้แก่ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล ครูบุหงา นาคพลัง ครูวิมล เพยเผ่าเย็น และครูชุนติศ เกตุชรา ซึ่งแต่ละท่านล้วนได้รับมอบหมายจากหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ให้เป็นผู้ประพันธ์ทำนอง ประพันธ์บทขับร้อง และบรรจเพลงขึ้น เพื่อใช้สำหรับการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ในส่วนของผลงานด้านการแสดง นักคีตศิลป์ไทยทุกท่านมีผลงานปรากฏทางด้านนี้ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติภารกิจหลักของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร คือ การขับร้องและบรรเลงในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆตามคำสั่งของกรุงเทพมหานครและจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา รวมถึงโครงการดนตรีสำหรับประชาชน หรือที่เรียกว่า “ดนตรีในสวน” เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ประชาชนตามสวนสาธารณะต่างๆ ทั้ง 5 แห่งในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สวนจตุจักร สวนลุมพินี สวนพระนคร สวนธนบุรีรมย์ และสวนสราญรมย์

ในส่วนของผลงานด้านการเผยแพร่ นักคีตศิลป์ไทยทุกท่านมีผลงานปรากฏทางด้านนี้ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติภารกิจหลักของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร คือ การขับร้องและบรรเลงในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานคร และจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา และการบรรเลงเพื่อเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุ อ.ส. และทางสถานีวิทยุ ปชส.7 อีกทั้งโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน โดยการเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้านดนตรีไทยแก่ประชาชนและผู้ที่มีสนใจทั่วไป รวมถึงการไปเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศอีกด้วย

(3) บทบาทหน้าที่ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาชีวิตประวัติและผลงานของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยพบว่านักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร มีผลงานปรากฏ 3 ประเภท คือ ผลงานด้านการประพันธ์ ผลงานด้านการแสดง และผลงานด้านการเผยแพร่ ซึ่งผลงานดังกล่าว

สะท้อนให้เห็นบทบาทหน้าที่ของนักคีตศิลป์ไทยที่มีต่อวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้เป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยสามารถสรุปได้เป็น 2 ลักษณะ คือ บทบาทหน้าที่โดยตรงและบทบาทหน้าที่โดยอ้อม

บทบาทหน้าที่โดยตรง คือ 1. การเป็นนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ซึ่งต้องปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการขับร้องเพลงไทยทุกประเภทที่ใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในทุกครั้งที่ได้รับมอบหมาย เช่น งานพระราชพิธี งานพิธีการต่างๆ ตามวาระโอกาสสำคัญตามคำสั่งของกรุงเทพมหานคร 2. เข้าร่วมขับร้องในรายการดนตรีสำหรับประชาชน หรือที่เรียกว่า “ดนตรีในสวน” 3. ร่วมขับร้องและบรรเลงเพื่อเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุ อ.ส. และทางสถานีวิทยุ ปชส.7 (ไม่มีปรากฏในปัจจุบัน) 4. ร่วมโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน เพื่อเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้านการขับร้องแก่ประชาชนและผู้สนใจทั่วไป 5. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา

บทบาทหน้าที่โดยอ้อม คือ จากการเป็นนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้นักคีตศิลป์ไทยมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมด้านอื่นๆ ควบคู่ไปด้วย ทั้งด้านศิลปวัฒนธรรมและด้านการบริการสังคม

6.1.2 การศึกษาด้านงานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร มีข้อค้นพบดังนี้

จากการศึกษาพบว่า มีนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 ท่าน ที่มีผลงานสร้างสรรค์เกิดขึ้น ได้แก่ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล ครูบุหงา นาคพลั่ง ครูวิมล เผยเผ่าเย็น และครูชนุติศ เกตุชรา โดยผลงานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นนั้นมี 3 ลักษณะ คือ 1. ผลงานด้านการประพันธ์ทางร้อง 2. ผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง และ 3. ผลงานด้านการบรรจเพลง

ในส่วนของผลงานด้านการประพันธ์ทางร้องนั้น มีนักคีตศิลป์ไทย จำนวน 4 ท่าน ที่มีผลงานทางด้านนี้ คือ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล และครูวิมล เผยเผ่าเย็น ซึ่งผลงานทางด้านนี้ทั้งหมด เป็นการประพันธ์ทางร้องเพื่อใช้สำหรับเพลงเถา เป็นจำนวนทั้งสิ้น 25 เพลง ได้แก่ เพลงสามัคคีไทย เพลงเขมรชมนคร เพลงกบเต็น เพลงนเรศวร์ชนช้าง เพลงเพชรน้อย เพลงเริงพล เพลงวัฒนาเวียดนาม เพลงสยามนุสติ เพลงชเวดากอง เพลงเขมรชมนง เพลงกำสรวทสวาท เพลงเทิดมหาราช เพลงนางขาง เพลงพรสมเด็จ เพลงหุ่ม เพลงขอมกล่อมลูก เพลงอัปสรสำอาง เพลงเกสรสำอาง เพลงเทพประสาทพร เพลงทองย่อน เพลงพญาคำพอง เพลงสาว

ชมสวน เพลงสิงโตเล่นหาง เพลงปิ่นสยาม และเพลงมะลิวัลย์ รวมถึงเพลงศรีอโศก ซึ่งเป็นเพลงสามชั้นอีกด้วย

สำหรับการประพันธ์ทางร้องของนักคีตศิลป์ไทยที่มีการสร้างสรรค์ขึ้นนั้น เกิดจากการได้รับมอบหมายจากหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ให้เป็นผู้ประพันธ์ทางร้องขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในงานพระราชพิธีงานพิธีการ ตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานครและจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา

ในส่วนผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง มีนักคีตศิลป์ไทย จำนวน 3 ท่าน ที่มีผลงานทางด้านนี้ คือ ครูบุหงา นาคพลั่ง ครูวิมล เพยแผ่เย็น และครูชุนดุสิต เกตุชรา โดยบทขับร้องที่ประพันธ์ขึ้นนั้นเป็นลักษณะกลอนสุภาพ คือ กลอนห้าและกลอนแปด แต่นิยมประพันธ์กลอนแปดเสียเป็นส่วนใหญ่ และเนื้อความของบทขับร้องจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดงานนั้นๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและความสมบูรณ์ในการขับร้องและบรรเลง

สำหรับผลงานการประพันธ์บทขับร้องของนักคีตศิลป์ไทยที่มีการสร้างสรรค์ขึ้นนั้น เกิดจากการได้รับมอบหมายจากหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ให้เป็นผู้ประพันธ์บทขับร้องขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานครและจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา

ในส่วนผลงานด้านการบรรจเพลง มีนักคีตศิลป์ไทย จำนวน 2 ท่าน ที่มีผลงานทางด้านนี้ คือ ครูบุหงา นาคพลั่ง และครูชุนดุสิต เกตุชรา โดยทั้งสองท่านจะเลือกบรรจเพลงตามบทขับร้องและวัตถุประสงค์ของการจัดงานนั้นๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและความสมบูรณ์ในการขับร้องและบรรเลง

สำหรับผลงานการบรรจเพลงของนักคีตศิลป์ไทยที่มีการสร้างสรรค์ขึ้นนั้น เกิดจากการได้รับมอบหมายจากหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น เพื่อนำไปใช้ในงานมงคลและงานอวมงคล สำหรับการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลโดยรวม และแบ่งประเด็นการอภิปรายได้ ดังนี้

6.2.1 การถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านคีตศิลป์ไทย

จากการศึกษาชีวิตประวัติและผลงานของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครแต่ละท่านนั้น ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้ทางด้านคีตศิลป์ไทยจากครูที่ต่างกันไปตามยุคตามสมัยนั้นๆ โดยผู้วิจัยสรุปได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1. นักคีตศิลป์ไทยที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้จากสายตระกูลดนตรี 2. นักคีตศิลป์ไทยที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้จากสถานศึกษาเฉพาะทาง เช่น วิทยาลัยนาฏศิลป์ต่างๆ โดยนักคีตศิลป์ไทยที่ได้รับการถ่ายทอดจากสายตระกูลดนตรีนี้ ส่วนใหญ่จะเติบโตขึ้นในตระกูลดนตรี โดยมีบิดา มารดา หรือบุคคลในครอบครัวที่เป็นนักร้องนักดนตรี เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้ ซึ่งความรู้ที่ถ่ายทอดให้นี้ก็มาจากการสืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น และในที่ยังหมายถึงผู้ที่ฝากตัวเป็นศิษย์กับครูที่สืบทอดสายดนตรีด้วย ซึ่งนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานครที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านคีตศิลป์ในลักษณะนี้ ได้แก่ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล ครูบุหงา นาคพลัง ครูวิมล เพยเผ่าเย็น ครูสุภาวดีพัชร์ แก้วระหนก และครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ มนตรี สุขกลัด (2547: 116) ที่กล่าวถึงการศึกษาการขับร้องเพลงไทยของครูอนงค์ ศรีไทยพันธุ์ไว้ว่า ครูอนงค์ ศรีไทยพันธุ์ เป็นศิลปินผู้ทรงคุณภาพของเมืองไทยที่มีความสามารถและผลงานในด้านการขับร้องเพลงไทย และมีลีลาเฉพาะตน ทั้งนี้ท่านได้รับการถ่ายทอดการขับร้องมาจากบิดาของท่านคือ ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติโดยครบถ้วน นอกจากนั้นยังกล่าวถึงความสำคัญของการถ่ายทอดเพลงโบราณต่างๆ ไว้ว่ายังมีเพลงโบราณอีกมากมายหลายบทเพลงที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษของท่าน ซึ่งหากไม่มีการสานต่อนับวันบทเพลงเหล่านี้ก็จะสูญหายไปตามกาลเวลา

ในส่วนของนักคีตศิลป์ไทยที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้จากสถานศึกษาเฉพาะทางนั้น เป็นการถ่ายทอดวิชาความรู้อีกวิธีการหนึ่งที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน อันเนื่องมาจากสภาพสังคมและวัฒนธรรมดนตรีที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้การศึกษาดนตรีเช่นในอดีต ถูกแทนที่ด้วยการศึกษาตามสถานศึกษาเฉพาะทางแทน ซึ่งสอดคล้องกับ ศาสตราจารย์เกษม วัฒนชัย (2545: จ) ที่กล่าวว่า แต่เดิมวิชาชีวิตดนตรีไทยมีการสืบทอดอยู่ในกลุ่มผู้ปฏิบัติดนตรีสามกลุ่ม คือ กลุ่มนักดนตรีชาวบ้าน ชาววัด และชาววัง และพบว่าในทุกแห่งมีหลักในการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน คือ ใช้วิธีการจำและปฏิบัติ โดยไม่มีการจัดทำตำรา ซึ่งจะเกิดประโยชน์ในระยะเวลา

ที่ผู้ถ่ายทอดมีชีวิตอยู่เท่านั้น จึงทำให้การศึกษาวิชาดนตรีไทยไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ต่อมาเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป มีดนตรีต่างประเทศเข้ามา ทำให้ดนตรีไทยถูกลดบทบาทลง ส่งผลให้ระบบการถ่ายทอดได้เปลี่ยนไปจากเดิม จากบ้าน-วัด-วัง มาเป็น บ้าน-โรงเรียน-วิทยาลัย (หรือมหาวิทยาลัย) แทน โดยครูผู้สอนยังคงเป็นทั้งครูและนักดนตรีไทยผู้มีฝีมือเช่นเดิม แต่ได้มีการบันทึกการเรียนการสอนด้วยโน้ตเพลง ตำรา บทความต่างๆ และมีเกณฑ์เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อความในเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย หน้า 3 กล่าวไว้ว่า “ส่วนสำคัญของการพัฒนาดนตรีไทยคือการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำไว้สำหรับใช้เป็นบรรทัดฐานในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ นอกจากจะเป็นตัวกำหนดแนวทางด้านการเรียนการสอนแล้ว เกณฑ์ดังกล่าวนี้อาจจะนำมาปรับปรุงสำหรับการประเมินบรรดานักดนตรีไทยที่มีฝีมือ แต่ไม่มีโอกาสเรียนวิชาสามัญ เพื่อประโยชน์ในการยกระดับนักดนตรีไทยเหล่านั้น” และสถานศึกษาเฉพาะทาง ได้แก่ มหาวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี เป็นต้น ซึ่งนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านคีตศิลป์ในลักษณะนี้ ได้แก่ ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล และครูชุนดุสิต เกตุชรา

6.2.2 ความสามารถของนักคิดศิลป์ไทย

ในด้านความสามารถของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัยพบว่า ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร นั้น มี 3 ประเภท คือ 1. ผลงานด้านการประพันธ์ 2. ผลงานด้านการแสดง และ 3. ผลงานด้านการเผยแพร่ ผลงานในแต่ละด้านที่ปรากฏขึ้นนั้นแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถ และความถนัดของนักคิดศิลป์ไทยที่แตกต่างกันออกไป โดยในส่วนของผลงานด้านการประพันธ์พบว่า มีนักคิดศิลป์ไทยหลายท่านที่มีผลงานทางด้านนี้ สืบเนื่องมาจากการได้รับมอบหมายจากผู้ประพันธ์เพลงนั้นๆ ด้วยเห็นว่าเป็นผู้มีความสามารถทั้งทางด้านการขับร้องและมีความรู้ด้านดนตรี จึงไว้วางใจให้เป็นผู้สร้างสรรค์งานนั้นๆ ขึ้น ดังเช่น ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ผู้มีผลงานด้านการประพันธ์ ซึ่งนอกจากท่านจะมีความรู้ความสามารถทางด้านคีตศิลป์ไทยทั้งทฤษฎีและปฏิบัติแล้ว ยังต้องมีความรู้ทางด้านดนตรีไทยประกอบด้วย โดยท่านสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีไทยได้ทุกประเภท ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า นักดนตรีรอบวง ทำให้ท่านมีผลงานด้านการประพันธ์ขึ้นลักษณะหนึ่ง คือ ผลงานด้านการประพันธ์ทางร้อง เช่นเดียวกับครูวิมล เพ็ญแผ่เย็น ที่มีผลงานด้านการประพันธ์ขึ้น ด้วยท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านคีตศิลป์ ความสามารถในการบรรเลงเครื่องดนตรีไทย และความสามารถในการประพันธ์บทกลอนต่างๆ จึงทำให้ท่านมี

ผลงานด้านการประพันธ์ขึ้น ใน 2 ลักษณะ คือ ผลงานด้านการประพันธ์ทางร้อง และผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง ซึ่งเป็นสมบัติของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครมาจนถึงปัจจุบัน จากผลงานที่มาจากความเป็นนักคีตศิลป์ไทยเป็นไปดังที่ ศาสตราจารย์นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล กล่าวไว้ว่า “นักร้องวง กทม. เป็นคนที่มีฝีมือทั้งนั้น นักร้องเบอร์หนึ่งอยู่ที่นั่นหลายคน ทั้งเสียงดี มีความสามารถสูง ตัวอย่างครูบุญชู เป็นคนที่ร้องเพลงดีมาก เพราะเค้ารู้หน้าทับเพลง เค้าตีกลองได้ ตีกลองสองหน้า ตีโทนร่ำมะนาได้ ทำอะไรได้รอบตัว แต่ละอย่างไม่น่าเชื่อ ความรู้เยอะ” (พูนพิศ อมาตยกุล, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2557)

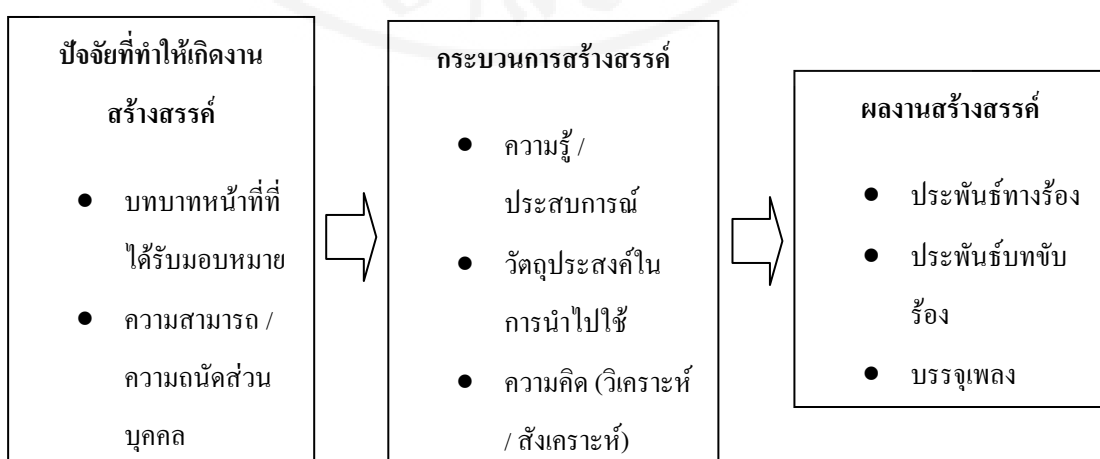
6.2.3 ผู้มีบทบาทในการขับเคลื่อนคีตศิลป์ไทย

ผลการวิจัยพบว่านักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร แม้เป็นเพียงกลุ่มบุคคลหนึ่งของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ที่อยู่ภายใต้สังกัดกรุงเทพมหานคร แต่เป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งต่อศิลปวัฒนธรรมทางด้านคีตศิลป์ไทย เพราะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญทางด้านนี้โดยเฉพาะ ซึ่งถือเป็นปุชนิยบุคคลที่ทรงคุณค่า อีกทั้งยังเป็นผู้สืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติแขนงนี้ให้คงอยู่คู่คนไทยและชาติไทยสืบไป ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา อินทรสุนานนท์ (2540: 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญประการหนึ่งของการขับร้องไทยว่า การขับร้องเพลงไทยนั้นมีมาพร้อมกันกับความเป็นชาติ ไม่ว่าจะเป็นการเอื้อนเอ่ย ลำนำ ทำนองเพลง เพลงกล่อมเด็ก หรือแม้แต่การละเล่นของเด็กไทย ซึ่งนอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว สิ่งเหล่านี้ยังแฝงไปด้วยการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย การสร้างความสามัคคี ความรักชาติ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอีกด้วย และผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า แม้นักคีตศิลป์ไทยจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมดนตรีไทย แต่หากเป็นผู้มีความสามารถ และมีศักยภาพอย่างเต็มเปี่ยมย่อมส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของนักคีตศิลป์ไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกล่าวได้ว่านักคีตศิลป์ไทยเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ของไทยให้คงอยู่และเป็นไปอย่างสมบูรณ์ ทั้งในระดับหน่วยงาน ระดับองค์กร ระดับสังคม และระดับประเทศ ดังเห็นได้จากในระดับหน่วยงาน นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นผู้สร้างความสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นแก่วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ด้วยการทำหน้าที่ขับร้องในวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ทำให้องค์ประกอบของวงครบถ้วนสมบูรณ์ อีกทั้งยังสร้างอรรถรสให้เกิดแก่ผู้ฟังอีกด้วย ในระดับองค์กร นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นแก่องค์กร ด้วยการปฏิบัติหน้าที่เพื่อตอบสนองนโยบายต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ภายใต้คำสั่งของกรุงเทพมหานคร ในระดับสังคม นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ปฏิบัติหน้าที่ขับร้องในงานต่างๆ เพื่อให้ความบันเทิงแก่ประชาชนและ

ให้ความร่วมมือแก่หน่วยงานต่างๆ ตามที่ได้ขอความอนุเคราะห์มา ซึ่งถือเป็นการบริการสังคมทางหนึ่ง และในระดับประเทศ นักคิดศิลป์ไทยคือผู้ที่ทำหน้าที่สืบทอดและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ของไทยให้คงอยู่สืบไป

6.2.4 การสร้างสรรค์ผลงาน

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า งานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานครมีปรากฏใน 3 ลักษณะ คือ ผลงานด้านการประพันธ์ทางร้อง ผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง และผลงานด้านการบรรจเพลง ซึ่งผลงานสร้างสรรค์ทั้ง 3 ลักษณะนี้เกิดจากการสร้างสรรค์ขึ้นตามบทบาทหน้าที่ในการเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร กล่าวคือเกิดจากการได้รับมอบหมายจากหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในแต่ละช่วงสมัย ซึ่งเป็นผู้ประพันธ์บทเพลงนั้นๆขึ้น โดยให้นักคิดศิลป์ไทยเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานขึ้นในลักษณะหนึ่งลักษณะใด เพื่อให้เกิดสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประพันธ์ และวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ วริสร เจริญพงศ์ (2552: 128) ที่ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างสรรค์งานของชัยภัทร ภัทรจินดา ไว้ว่า วิธีการสร้างสรรค์งานนั้นมาจากหลายสาเหตุ ทั้งเกิดจากความต้องการการสร้างสรรค์งานดนตรีของตนเองหรือร่วมกับผู้อื่น เกิดจากแรงบันดาลใจบางอย่างหรือเหตุผลบางประการที่ต้องประพันธ์ขึ้น โดยจะพิจารณาลักษณะงานและความต้องการสุดท้ายว่าต้องการให้งานออกมาในลักษณะใดและกลุ่มเป้าหมายเป็นใคร เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเกิดความสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งในงานวิจัยนี้ก็ดำเนินการไปเช่นนั้น ดังสรุปได้ตามแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิ 6.1 แสดงกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร (ที่มา: อรณิชา อรรถจนกุล)

6.3 ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

6.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงชีวประวัติและผลงานของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร รวมถึงงานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร อันเป็นข้อมูลและองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ทางด้านคิดศิลป์ไทย ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ผู้ที่มีความสนใจศึกษาทางด้านนี้ นำองค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัยนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อเป็นการเผยแพร่และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ต่อไป

2) จากการศึกษาทำให้ทราบว่า ข้อมูลในการอ้างอิงหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร นั้นมีปรากฏไม่มากนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลข้อมูลเป็นหลัก ซึ่งในบางครั้งการสัมภาษณ์บุคคลข้อมูลก็เป็นไปอย่างยากลำบาก อันเนื่องมาจากวัยและสุขภาพของครูแต่ละท่าน แต่ถึงอย่างไรข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ก็ได้ผ่านการตรวจสอบจากบุคคลข้อมูลอย่างชัดเจน จึงจะนำมาเขียนในงานวิจัยฉบับนี้ได้ จากปัญหาที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการจัดบันทึกข้อมูลต่างๆ ไว้เพื่อเป็นหลักฐานทางด้านศิลปวัฒนธรรม จึงควรให้หน่วยงานที่มีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้อง ทางด้านศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กรมศิลปากร กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ศูนย์หรือสำนักศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย ได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงคุณค่าของการเก็บรักษาข้อมูลองค์ความรู้ต่างๆ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาและเป็นหลักฐานทางวัฒนธรรม อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติแขนงนี้ให้คงอยู่สืบไป

6.3.2 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเพียงงานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร เท่านั้น ซึ่งนอกเหนือจากงานสร้างสรรค์ ครูแต่ละท่านยังมีความสามารถและผลงานอันทรงคุณค่าและควรค่าแก่การศึกษาในอีกหลายด้าน อันเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีความสนใจศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องนี้ต่อไปได้

2) จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน นักคิดศิลป์ไทยหรือบุคลากรทางด้านคิดศิลป์ไทยกำลังเป็นที่ขาดแคลน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนจึงควรร่วมมือกันส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชาติได้เล็งเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญ ของศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ ด้วยการรณรงค์ ให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนรุ่นหลังได้เกิดความสนใจ อันนำไปสู่การสืบทอดศิลปวัฒนธรรม แขนงนี้ต่อไป

งานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

CREATIVE WORKS OF KRUNGTHEPMAHANAKORN THAI CLASSICAL MUSIC
BAND'S VOCALISTS

อรณิชา อรรถจนกุล 5337949 MSMS/M

ศศ.ม. (ดนตรี)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ณรงค์ชัย ปิฎกัรชต์ ศศ.ม., ศศ.ม., ปร.ค., อนรรฆ จรรย์ยานนท์
ก.บ., M.M., ปร.ค.

บทสรุปแบบสมบูรณ์

บทนำ

ดนตรีไทย เป็นมรดกอันล้ำค่าของชาติไทย ที่บรรพบุรุษของเราได้สร้างสมมาเป็น
ระยะเวลาอันยาวนาน ผ่านการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น สัมมาจนเกิดเป็นอารยธรรมดนตรีแสดง
ให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยได้อย่างเต็มภาคภูมิ การดนตรีไทยเกิดขึ้นเพื่อรับใช้วิถีชีวิต
ของคนในสังคมไทย วงดนตรีไทยวงหนึ่งประกอบไปด้วยนักดนตรีและนักร้อง ผู้ซึ่งทำหน้าที่
ถ่ายทอดบทเพลงผ่านการบรรเลงและการขับร้องอย่างถูกต้องตามระเบียบแบบแผน และยังคงมี
ปรากฏอยู่จนถึงปัจจุบัน และจากการทำหน้าที่บรรเลงและขับร้องนี้เอง ที่ทำให้เกิด งานสร้างสรรค์
อันเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความคิดที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ จนตกผลึกผ่านความรู้สึก
ประสบการณ์ อารมณ์และจินตนาการ และแสดงออกมาให้เห็นในรูปของผลงานหรือชิ้นงานใน
ลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของแต่ละบุคคล
ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังก่อให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้น เช่น ความรู้ ทฤษฎี นวัตกรรม อันนำไปสู่การพัฒนา
องค์กร สังคม และประเทศชาติต่อไป

วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นวงดนตรีไทยวงหนึ่งซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดกลุ่มงาน
ดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ใน
การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติให้ดำรงอยู่ เป็นหน่วยงานราชการหนึ่งที่มีความเป็นมาช้านาน

เริ่มก่อตั้งเมื่อ ปี พ.ศ. 2506 โดยนายชำนาญ ยูวบูรณ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศบาลกรุงเทพมหานคร ในขณะนั้น ด้วยเล็งเห็นคุณค่าศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ อีกทั้งยังทำหน้าที่รับใช้สังคมในด้านต่างๆ อาทิ งานด้านการแสดง ได้ทำหน้าที่บรรเลงต้อนรับราชอาคันตุกะจากต่างประเทศ ด้านการสอน ได้จัดฝึกอบรมครูดนตรีเพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดแก่นักเรียนในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร เหล่านี้เป็นต้น นอกจากนี้วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครยังเป็นแหล่งรวบรวมครูดนตรี นักดนตรีและนักร้องที่มีคุณภาพ ส่งผลให้วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างชื่อเสียงในระดับชาติ จนได้รับการยกย่องว่าเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดนตรีไทย ดังจะเห็นได้จากครูดนตรีที่ได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติถึง 3 ท่าน ด้วยกันคือ ครูบุญยงค์ เกตุคง ครูบุญยัง เกตุคง และครูพินิจ ฉายสุวรรณ ซึ่งแต่ละท่านถือเป็นปูชนียบุคคลที่เปี่ยมไปด้วยความเชี่ยวชาญในการดนตรีเป็นอย่างยิ่ง

ในวงดนตรีไทย ส่วนที่สามารถเพิ่มสุนทรียรสทางการฟังและมีพัฒนาการควบคู่มาพร้อมการดนตรีไทย นั่นก็คือ คีตศิลป์ อันเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการขับร้อง อย่างมีระเบียบแบบแผน มีความปราณีตงดงาม และความละเอียดอ่อน โดยมีนักคีตศิลป์หรือนักร้องเป็นผู้ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมนี้ อีกทั้งยังมีส่วนสำคัญในการสร้างความสมบูรณ์ให้เกิดแก่วงดนตรีไทยและ ยังเป็นผู้ถ่ายทอดบทเพลงผ่านการใช้ภาษาเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและเข้าถึงอารมณ์เพลงได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งถือว่านักคีตศิลป์เป็นผู้สร้างความสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในการสื่อสารทางดนตรี กล่าวคือ มีนักดนตรีและนักร้องเป็นผู้ส่งสาร มีภาษาดนตรีและภาษาร้องเป็นสาร และมีผู้ฟังเป็นผู้รับสาร จึงถือเป็นความมหัศจรรย์ที่ธรรมชาติได้มอบให้แก่มนุษย์ ซึ่งน้อยคนนักที่จะมีความสามารถในทางด้านนี้

นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียงและมีความเชี่ยวชาญทางด้านการขับร้องไทยอย่างยิ่ง จากประวัติความเป็นมาของวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร มีปรากฏนักคีตศิลป์ไทยทั้งหมด 10 ท่านด้วยกัน คือ (1) ครูอนงค์ แสงยนต์ (2) ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ (3) ครูกัญญา โรหิตาจร (4) ครูบุหงา นาคพลั้ง (5) ครูวิมล เพยแผ่เย็น (6) ครูสุภาภักดิ์พัทธ์ แก้วระหนก (7) ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล (8) ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ (9) ครูขวัญดวง ปุณยภัสสกุล (10) ครูชุนุติศ เกตุชรา ซึ่งแต่ละท่านล้วนมีความรู้ความสามารถทางด้านการขับร้อง และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวด้วยกันทั้งสิ้น นอกจากนี้นักคีตศิลป์ไทยจะทำหน้าที่นักร้องประจำวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครแล้ว ยังมีบทบาทหน้าที่ในด้านต่างๆ ตามแต่ภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ทำให้นักคีตศิลป์ต้องใช้ทักษะความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานให้เหมาะสมกับภาระงานนั้นๆ ส่งผลให้ผลงานที่เกิดขึ้นมีความหลากหลายและเป็นที่น่าสนใจ

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น จึงนำมาสู่การทำวิจัยเรื่อง “งานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติขอ นักคีตศิลป์ไทย และเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ เผยแพร่และสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมนี้ให้คงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์และขอบเขตของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาชีวประวัติและผลงานของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษางานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตงานวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ทำการศึกษานักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 - 2556

ขอบเขตด้านบุคคลข้อมูล ทำการศึกษามูลบุคคลข้อมูล 2 กลุ่มคือ 1) บุคคลที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร และ 2) นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านวงดนตรี ทำการศึกษาวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาเรื่องงานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครมุ่งศึกษาเฉพาะผลงานที่เกิดขึ้นระหว่างที่นักคีตศิลป์ไทยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคีตศิลป์ใน วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ.2506 - 2556 เท่านั้น

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คำว่า ครู ในการเรียกนักคีตศิลป์ไทยและนักดนตรีไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย

จากการศึกษานักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นการศึกษาได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ประวัติและพัฒนาการของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นวงดนตรีไทยวงหนึ่งซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดกรุงเทพมหานคร ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2506 ด้วยการริเริ่มของนายชำนาญ ยุวบูรณ์ นายกเทศบาลกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ด้วยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทยให้คงอยู่ จึงได้จัดตั้งวงดนตรีไทยเทศบาลนครกรุงเทพ หรือที่ปัจจุบันเรียกว่าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนับแต่นั้นมา (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร. 2556: 1)

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน มีหัวหน้าวงดนตรีไทยทั้งหมด 9 ท่าน คือ ครูพริ้ง ดนตรีรส ทรุบุญยงค์ เกตุคง ครูพินิจ นายสุวรรณ ครูสุจินต์ ศรีเฟื่องฟู ครูหยด ผลเกิด ครูชนะ ชำนิราชกิจ ครูนิคม รักชุมแก้ว ครูชาติรี อบนวล และปัจจุบันคือ ครูสุทัศน์ แก้วกระหนก ทำหน้าที่รักษาการในตำแหน่งหัวหน้า กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

ภารกิจหลักของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครคือ การขับร้องและบรรเลงในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานครและจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา รวมถึงโครงการดนตรีสำหรับประชาชน หรือที่เรียกว่า “ดนตรีในสวน” เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ประชาชนตามสวนสาธารณะต่างๆ ทั้ง 5 แห่งในกรุงเทพมหานคร คือ สวนจตุจักร สวนลุมพินี สวนพระนคร สวนธนบุรีรมย์ และสวนสราญรมย์ และการบรรเลงเพื่อเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุ อ.ส. และทางสถานีวิทยุ ปชส.7 ซึ่งแต่ละยุคแต่ละสมัยนั้น ต่างก็ปฏิบัติตามภารกิจหลักของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครสืบต่อกันมา (บุหงา นาคพลัง, สัมภาษณ์, 5 ตุลาคม 2555)

ทั้งนี้ในสมัยครูพินิจ นายสุวรรณ เป็นหัวหน้าวงนั้น ได้มีการเพิ่มภารกิจหลักขึ้นอีกอย่างหนึ่ง คือ การจัดให้มีโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน โดยการเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้านดนตรีไทยแก่ประชาชนและผู้สนใจทั่วไป และยังคงมีโครงการนี้สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ต่อมาในสมัยครูชาติรี อบนวล เป็นหัวหน้าวงดนตรีไทย ได้มีการยกเลิกหนึ่งในการกิจหลักขึ้น คือการบรรเลงเพื่อเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุ

อ.ส. และทางสถานีวิทยุ ปชส.7 อันเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการปฏิบัติงานของสถานีวิทยุต่างๆ

ปัจจุบันนี้วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร หรือวงเทศบาลนครกรุงเทพในอดีตนั้น ยังคงยืนหยัดและปฏิบัติตามเจตนารมณ์ที่วางไว้อย่างมุ่งมั่น เพื่อต้องการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ให้คงอยู่สืบไป

ชีวประวัติของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนที่มีความสำคัญยิ่งในการสร้างความสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นแก่วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จากอดีตจนถึงปัจจุบันมีทั้งหมด 10 ท่าน คือ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล ครูบุหงา นาคพลัง ครูวิมล เพยเผ่าเย็น ครูสุภางศ์พัทธ์ แก้วระหนก ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล ครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ ครูขวัญดาว ปุณยลภัสกุล และครูชุนุติศ เกตุชรา ซึ่งแต่ละท่านถือเป็นปูชนียบุคคลทางด้านคีตศิลป์ไทย

จากการศึกษาพบว่า นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้น ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านคีตศิลป์ไทยตั้งแต่วัยเยาว์ จากการถ่ายทอดความรู้จากครูนักร้อง รุ่นอาวุโสที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้น จากสำนักดนตรีที่ไปเรียนมา และจากสถานศึกษาเฉพาะทาง เช่น มหาวิทยาลัยวิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นต้น จนทำให้นักคีตศิลป์ไทยนั้นเกิดความเชี่ยวชาญ และเมื่อได้เข้ามาทำงานเป็นนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จากภารกิจหลักและความสามารถของแต่ละท่าน ส่งผลให้เกิดผลงานดนตรีของนักคีตศิลป์ไทยขึ้น โดยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ผลงานด้าน

ในส่วนของผลงานด้านการประพันธ์ มีนักคีตศิลป์ไทย 6 ท่าน ที่มีผลงานปรากฏในด้านนี้ ได้แก่ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล ครูบุหงา นาคพลัง ครูวิมล เพยเผ่าเย็น และครูชุนุติศ เกตุชรา ซึ่งแต่ละท่านล้วนได้รับมอบหมายจากหัวหน้าวงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ในขณะนั้น ให้เป็นผู้ประพันธ์ท่วงร้อง ประพันธ์บทขับร้อง และบรรจุเพลงขึ้น เพื่อใช้สำหรับการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ในส่วนของผลงานด้านการแสดง นักคีตศิลป์ไทยทุกท่านมีผลงานปรากฏทางด้านนี้ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติภารกิจหลักของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร คือ การขับร้องและบรรเลงในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานครและจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา รวมถึงโครงการดนตรีสำหรับประชาชน หรือที่เรียกว่า “ดนตรีในสวน” เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ประชาชนตามสวนสาธารณะต่างๆ ทั้ง 5 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร คือ สวนจตุจักร สวนลุมพินี สวนพระนคร สวนธนบุรีรมย์ และสวนสราญรมย์ อีกด้วย

ในส่วนของผลงานด้านการเผยแพร่ นักคิดศิลป์ไทยทุกท่านมีผลงานปรากฏทางด้านนี้ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติภารกิจหลักของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร คือ การขับร้องและบรรเลงในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานคร และจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา และการบรรเลงเพื่อเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุ อ.ส. และทางสถานีวิทยุ ปชส.7 อีกทั้งโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน โดยการเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางด้านดนตรีไทยแก่ประชาชนและผู้สนใจทั่วไป และรวมถึงการไปเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศอีกด้วย

บทบาทหน้าที่ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาชีวิตประวัติและผลงานของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในช่วงต้น ผู้วิจัยสามารถแบ่งประเภทผลงานของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้เป็น 3 ประเภท คือ (1) ผลงานด้านการประพันธ์ (2) ผลงานด้านการแสดง (3) ผลงานด้านการเผยแพร่ และจากผลงานดังกล่าว สามารถสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของนักคิดศิลป์ไทยที่มีต่อวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้เป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยสามารถสรุปบทบาทหน้าที่ของนักคิดศิลป์ไทยวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ได้เป็น 2 ลักษณะ คือ บทบาทหน้าที่โดยตรงและบทบาทหน้าที่โดยอ้อม

บทบาทหน้าที่โดยตรง คือ 1. นักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จะต้องปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการขับร้องเพลงไทยทุกประเภทที่ใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในทุกครั้งที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในงานพระราชพิธี งานพิธีการตามวาระโอกาสสำคัญต่างๆ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานคร 2. เข้าร่วมขับร้องในรายการดนตรีสำหรับประชาชน หรือที่เรียกว่า “ดนตรีในสวน” 3. ร่วมขับร้องและบรรเลงเพื่อเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย วิทยุ อ.ส. และทางสถานีวิทยุ ปชส.7 (ไม่มีปรากฏในปัจจุบัน) 4. ร่วมโครงการอบรมดนตรีสำหรับประชาชน เพื่อเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางการขับร้องแก่ประชาชนและผู้สนใจทั่วไป 5. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา

บทบาทหน้าที่โดยอ้อม คือ จากหน้าที่หลักในการเป็นนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร ส่งผลให้นักคิดศิลป์ไทยมีบทบาทในการส่งเสริมด้านอื่นๆ ควบคู่กันไปด้วย คือ ด้านศิลปวัฒนธรรมและด้านการบริการสังคม

ผลการศึกษางานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่า มีปรากฏนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร 6 ท่าน ที่มีผลงานสร้างสรรค์เกิดขึ้น คือ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจร ครูบุหงา นาคพลัง ครูวิมล เผยเผ่าเย็น และครูชุนุติศ เกตุชรา ซึ่งผลงานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นนั้น มี 3 ลักษณะ คือ ผลงานด้านการประพันธ์ทางร้อง ผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง และผลงานด้านการบรรจเพลง

ในส่วนผลงานด้านการประพันธ์ทางร้อง มีปรากฏนักคีตศิลป์ไทย 4 ท่าน ที่มีผลงานทางด้านนี้ คือ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจร และครูวิมล เผยเผ่าเย็น โดยผลงานด้านการประพันธ์ทางร้องของนักคีตศิลป์ไทยทั้งหมด เป็นการประพันธ์ทางร้องเพื่อใช้สำหรับเพลงเถา เป็นจำนวนทั้งสิ้น 25 เพลง ด้วยกันคือ เพลงสามัคคีไทย เพลงเขมรชมนคร เพลงกบเดิน เพลงนเรศวรชนช้าง เพลงเพชรน้อย เพลงเริงพล เพลงวัฒนาเวียคนาม เพลงสยามานุสติ เพลงชเวดากอง เพลงเขมรชมดง เพลงกำสรวท เพลงเทิดมหาราช เพลงองขนาง เพลงพรสมเด็จ เพลงหุ่ม เพลงขอมกล่อมลูก เพลงอัปสรสำอาง เพลงเกสรสำอาง เพลงเทพประสาทพร เพลงทองย่อน เพลงพญาลำพอง เพลงสาวชมสวน เพลงสิงโตเล่นหาง เพลงปิ่นสยาม และเพลงมะลิวัลย์ รวมถึงเพลงศรีอโศก ซึ่งเป็นเพลงสามชั้นอีกด้วย

สำหรับการประพันธ์ทางร้องของนักคีตศิลป์ไทยที่มีการสร้างสรรค์ขึ้นนั้น เกิดจากการได้รับมอบหมายจากหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ให้เป็นผู้ประพันธ์ทางร้องขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระ โอกาสสำคัญต่างๆ ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานครและจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา

ในส่วนผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง มีปรากฏนักคีตศิลป์ไทย 3 ท่าน ที่มีผลงานทางด้านนี้ คือ ครูบุหงา นาคพลัง ครูวิมล เผยเผ่าเย็น และครูชุนุติศ เกตุชรา โดยบทขับร้องที่ประพันธ์ขึ้นมีลักษณะเป็น กลอนสุภาพ คือ กลอนห้าและกลอนแปด แต่นิยมประพันธ์กลอนแปดเป็นส่วนใหญ่ และเนื้อความของบทขับร้องจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดงานนั้นๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและความสมบูรณ์ในการขับร้องและบรรเลง

สำหรับผลงานการประพันธ์บทขับร้องของนักคีตศิลป์ไทยที่มีการสร้างสรรค์ขึ้นนั้น เกิดจากการได้รับมอบหมายจากหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ให้เป็นผู้ประพันธ์บทขับร้องขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ในงานพระราชพิธี งานพิธีการ ตามวาระ โอกาสสำคัญต่างๆตามคำสั่งของกรุงเทพมหานครและจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ขอความอนุเคราะห์มา

ในส่วนผลงานด้านการบรรจุเพลง มีปรากฏนักคีตศิลป์ไทย 2 ท่าน ที่มีผลงานทางด้านนี้คือ ครูบุหงา นาคพลั้ง และครูชนุศิษ เกตุชรา โดยทั้งสองท่านจะเลือกบรรจุเพลงตามบทขับร้องและวัตถุประสงค์ของการจัดงานนั้นๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและความสมบูรณ์ในการขับร้องและบรรเลง

สำหรับผลงานการบรรจุเพลงของนักคีตศิลป์ไทยที่มีการสร้างสรรค์ขึ้นนั้น เกิดจากการได้รับมอบหมายจากหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในขณะนั้น เพื่อนำไปใช้ในงานมงคลและงานอวมงคล สำหรับการขับร้องและบรรเลงของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ผลสรุปการดำเนินการวิเคราะห์ / อภิปรายผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลโดยรวม และแบ่งประเด็นการอภิปรายได้ดังนี้

การถ่ายทอดวิชาความรู้ด้านคีตศิลป์ไทย

จากการศึกษาชีวประวัติและผลงานของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครแต่ละท่านนั้น ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้ทางด้านคีตศิลป์ไทยจากครูนักร้องที่แตกต่างกันไปตามยุคตามสมัยนั้นๆ โดยผู้วิจัยสรุปได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1) นักคีตศิลป์ไทยที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้จากสายตระกูลดนตรี 2) นักคีตศิลป์ไทยที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้จากสถานศึกษาเฉพาะทาง เช่น วิทยาลัยนาฏศิลป์ต่างๆ โดยนักคีตศิลป์ไทยที่ได้รับการถ่ายทอดจากสายตระกูลดนตรีนี้ ส่วนใหญ่จะเติบโตขึ้นในตระกูลดนตรี โดยมีบิดา มารดา หรือบุคคลในครอบครัวผู้เป็นนักร้องนักดนตรี เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้ ซึ่งความรู้ที่ถ่ายทอดให้นี้ก็มาจากการสืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น และในที่นี้ยังหมายถึง ผู้ที่ฝากตัวเป็นศิษย์กับครูนักร้องผู้สืบเชื้อสายดนตรีด้วย ซึ่งนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานครที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านคีตศิลป์ในลักษณะนี้ ได้แก่ ครูอนงค์ แสงยนต์ ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ครูกัญญา โรหิตาจล ครูบุหงา นาคพลั้ง ครูวิมล เผยฝ่าเย็น ครูสุภาพค์พัคค์ แก้วระหนก และครูทัศนีย์วรรณ คำศิริ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ มนตรี สุขกัลดี (2547: 116) ที่กล่าวถึงการศึกษา การขับร้องเพลงไทยของครูอนงค์ ศรีไทยพันธุ์ ไว้ว่า ครูอนงค์ ศรีไทยพันธุ์ เป็นศิลปินผู้ทรงคุณภาพของเมืองไทยที่มีความสามารถและผลงานในด้านการขับร้องเพลงไทย และมีลีลาเฉพาะตน ทั้งนี้ท่านได้รับการถ่ายทอด การขับร้องมาจากบิดาของท่านคือ ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ ศิลปินแห่งชาติโดยครบถ้วน นอกจากนั้นยังกล่าวถึงความสำคัญของการ

ถ่ายทอดเพลงโบราณต่างๆ ไว้ว่ายังมีเพลงโบราณอีกมากมายหลายบทเพลงที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษของท่าน ซึ่งหากไม่มีการสานต่อนับวันบทเพลงเหล่านี้ก็จะสูญหายไปตามกาลเวลา

ในส่วนของนักคีตศิลป์ไทยที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้จากสถานศึกษาเฉพาะทางเป็นการถ่ายทอดวิชาความรู้อีกวิธีการหนึ่งที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน อันเนื่องมาจากสภาพสังคมและวัฒนธรรมดนตรีที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้การศึกษาดนตรีเช่นในอดีต ถูกแทนที่โดยการศึกษาตามสถานศึกษาเฉพาะทางแทน ซึ่งสอดคล้องกับ ศาสตราจารย์เกษม วัฒนชัย (2545: จ) ที่กล่าวว่า แต่เดิมวิชาคีตศิลป์ไทย มีการสืบทอดอยู่ในกลุ่มผู้ปฏิบัติดนตรีสามกลุ่ม คือ กลุ่มนักดนตรีชาวบ้าน ชาววัด และชาววัง และพบว่าใน ทุกแห่งมีหลักในการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน คือ ใช้วิธีการจำและปฏิบัติ โดยไม่มีการจัดทำตำรา ซึ่งจะเกิดประโยชน์ในระยะเวลาที่ผู้ถ่ายทอดมีชีวิตอยู่เท่านั้น จึงทำให้การศึกษาดนตรีไทยไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ต่อมาเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป มีดนตรีต่างประเทศเข้ามา ทำให้ดนตรีไทยถูกลดบทบาทลง ส่งผลให้ระบบการถ่ายทอดได้เปลี่ยนไปจากเดิม จากบ้าน-วัด-วัง มาเป็น บ้าน-โรงเรียน-วิทยาลัย (หรือมหาวิทยาลัย) แทน โดยครูผู้สอนยังคงเป็นทั้งครูและนักดนตรีไทยผู้มีฝีมือ เช่นเดิม แต่ได้มีการบันทึกการเรียนการสอนด้วยโน้ตเพลง ตำรา บทความต่างๆ และมีเกณฑ์เพื่อเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อความในเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย หน้า 3 กล่าวไว้ว่า “ส่วนสำคัญของ การพัฒนาดนตรีไทยคือการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำไว้สำหรับใช้เป็นบรรทัดฐานในการศึกษาเล่าเรียน ทุกระดับ นอกจากจะเป็นตัวกำหนดแนวทาง ด้านการเรียนการสอนแล้ว เกณฑ์ดังกล่าวนี้อาจจะนำมาปรับปรุงสำหรับการประเมินบรรดาศักดิ์นักดนตรีไทยที่มีฝีมือ แต่ไม่มี โอกาสเรียนวิชาสามัญ เพื่อประโยชน์ในการยกระดับนักดนตรีไทยเหล่านั้น” และสถานศึกษาเฉพาะทาง ได้แก่ มหาวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี เป็นต้น ซึ่งนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านคีตศิลป์ในลักษณะนี้ ได้แก่ ครูประสิทธิ์ วงษ์นิล ครูขวัญดวง ปุณณภักตกุล และครูชุนดิศ เกตุชรา

ความสามารถของนักคีตศิลป์ไทย

ในด้านความสามารถของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร จากผลการวิจัยพบว่า ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร นั้น มี 3 ประเภท คือ 1) ผลงานด้านการประพันธ์ 2) ผลงานด้านการแสดง และ 3) ผลงานด้านการเผยแพร่ ผลงานในแต่ละด้านที่ปรากฏขึ้นนั้นแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถ และความถนัดของนักคีตศิลป์ไทยที่แตกต่างกันออกไป โดยในส่วนของผลงานด้านประพันธ์พบว่า มีนักคีตศิลป์ไทยหลายท่านที่มีผลงานทางด้านนี้ สืบเนื่องมาจากการได้รับมอบหมายจากผู้ประพันธ์เพลงนั้นๆ ด้วยเห็นว่าเป็นผู้มีความสามารถทั้งทางด้านการขับร้องและมีความรู้ด้านดนตรี จึงไว้วางใจให้เป็น

ผู้สร้างสรรค์งานนั้นๆ ขึ้น ดังเช่น ครูบุญชู รอดประสิทธิ์ ผู้มีผลงานด้านการประพันธ์ ซึ่งนอกจากท่านจะมีความรู้ความสามารถทางด้านจิตศิลป์ไทยทั้งทฤษฎีและปฏิบัติแล้ว ยังต้องมีความรู้ทางด้านดนตรีไทยประกอบด้วย โดยท่านสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีไทยได้ทุกประเภท ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า นักดนตรีรอบวง ทำให้ท่านมีผลงานด้านการประพันธ์ขึ้นลักษณะหนึ่ง คือ ผลงานด้านการประพันธ์ทางร้อง เช่นเดียวกับครูวิมล เผยเผ่าเย็น ที่ได้สร้างผลงานด้านการประพันธ์ขึ้น ด้วยท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านจิตศิลป์ ความสามารถในการบรรเลงเครื่องดนตรีไทย และความสามารถในการประพันธ์บทกลอนต่างๆ จึงทำให้ท่านมีผลงานด้านการประพันธ์ ใน 2 ลักษณะ คือ ผลงานด้านการประพันธ์ทางร้อง และผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง ซึ่งเป็นสมบัติของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครมาจนถึงปัจจุบัน จากผลงานที่มาจากความเป็นนักจิตศิลป์ไทยเป็นไปดังที่ ศาสตราจารย์นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล กล่าวไว้ว่า “นักร้องวงกม. เป็นคนที่มีฝีมือทั้งนั้น นักร้องเบอร์หนึ่งอยู่ที่นั่นหลายคน ทั้งเสียงดี มีความสามารถสูง ดูอย่างครูบุญชู เป็นคนที่ร้องเพลงดีมาก เพราะเค้ารู้หน้าทับเพลง เค้าตีกลองได้ ตีกลอง สองหน้า ตีโทนรำมะนาได้ ทำอะไรได้รอบตัว แต่ละอย่างไม่น่าเชื่อ ความรู้เยอะ” (พูนพิศ อมาตยกุล, สัมภาษณ์, 27 พฤษภาคม 2557)

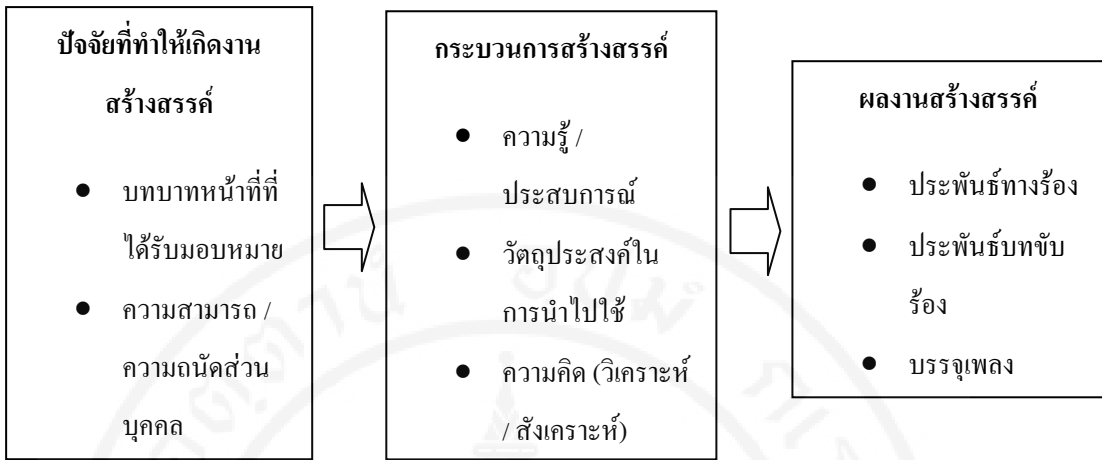
ผู้มีบทบาทในการขับเคลื่อนจิตศิลป์ไทย

ผลการวิจัยพบว่านักจิตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร แม้เป็นเพียงกลุ่มบุคคลหนึ่งของวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ที่อยู่ภายใต้สังกัดกรุงเทพมหานคร แต่เป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งต่อศิลปวัฒนธรรมทางด้านจิตศิลป์ไทย เพราะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญทางด้านนี้โดยเฉพาะ ซึ่งถือเป็นปุชนิยบุคคลที่ทรงคุณค่า อีกทั้งยังเป็นผู้สืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชาติแขนงนี้ให้คงอยู่คู่คนไทยและชาติไทยสืบไป ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา อินทรสุนานนท์ (2540: 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญประการหนึ่งของการขับร้องไทยว่า การขับร้องเพลงไทยนั้นมีมาพร้อมกันกับความเป็นชาติ ไม่ว่าจะเป็นการเอื้อนเอ่ย ลำนำ ทำนองเพลง เพลงกล่อมเด็ก หรือแม้แต่การเล่นของเด็กไทย ซึ่งนอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว สิ่งเหล่านี้ยังแฝงไปด้วยการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย การสร้างความสามัคคี ความรักชาติ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทยอีกด้วย และผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า แม้นักจิตศิลป์ไทยจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมดนตรีไทย แต่หากเป็นผู้มีความสามารถ และมีศักยภาพอย่างเต็มเปี่ยม ย่อมส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของนักจิตศิลป์ไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกล่าวได้ว่า นักจิตศิลป์ไทยเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ของไทยให้คงอยู่และเป็นไปอย่างสมบูรณ์ ทั้งในระดับหน่วยงาน ระดับองค์กร ระดับสังคม และระดับประเทศ ดังเห็นได้จาก ในระดับหน่วยงาน นักจิตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นผู้สร้างความสมบูรณ์ให้เกิดขึ้น

แก่วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ด้วยการทำหน้าที่ขับร้องในวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ทำให้องค์ประกอบของวงครบถ้วนสมบูรณ์ อีกทั้งยังสร้างสรรณ์ให้เกิดแก่ผู้ฟังอีกด้วย ในระดับองค์กร นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นแก่องค์กร ด้วยการปฏิบัติหน้าที่เพื่อตอบสนองนโยบายต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ภายใต้คำสั่งของกรุงเทพมหานคร ในระดับสังคม นักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร ปฏิบัติหน้าที่ขับร้องในงานต่างๆ เพื่อให้ความบันเทิงแก่ประชาชนและให้ความร่วมมือแก่หน่วยงานต่างๆ ตามที่ได้ขอความอนุเคราะห์มา ซึ่งถือเป็นการบริการสังคมทางหนึ่ง และในระดับประเทศ นักคีตศิลป์ไทยคือผู้ที่ทำหน้าที่สืบทอดและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ของไทยให้คงอยู่สืบไป

การสร้างสรรค์ผลงาน

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า งานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานครมีปรากฏใน 3 ลักษณะ คือ ผลงานด้านการประพันธ์ท่วงร้อง ผลงานด้านการประพันธ์บทขับร้อง และผลงานด้านการบรรจเพลง ซึ่งผลงานสร้างสรรค์ทั้ง 3 ลักษณะนี้เกิดจากการสร้างสรรค์ขึ้นตามบทบาทหน้าที่ในการเป็นนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร กล่าวคือเกิดจากการได้รับมอบหมายจากหัวหน้าวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครในแต่ละช่วงสมัย ซึ่งเป็นผู้ประพันธ์บทเพลงนั้นๆขึ้น โดยให้นักคีตศิลป์ไทยเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานขึ้นในลักษณะหนึ่งลักษณะใด เพื่อให้เกิดสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประพันธ์ และวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ วริสร เจริญพงศ์ (2552: 128) ที่ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างสรรค์งานของชัยภัทร ภัทรจินดา ไว้ว่า วิธีการสร้างสรรค์งานนั้นมาจากหลายสาเหตุ ทั้งเกิดจากความต้องการการสร้างสรรค์งานดนตรีของตนเองหรือร่วมกับผู้อื่น เกิดจากแรงบันดาลใจบางอย่างหรือเหตุผลบางประการที่ต้องประพันธ์ขึ้น โดยจะพิจารณาลักษณะงานและความต้องการสุดท้ายว่าต้องการให้งานออกมาในลักษณะใดและกลุ่มเป้าหมายเป็นใคร เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเกิดความสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งในงานวิจัยนี้ก็ดำเนินการไปเช่นนั้น ดังสรุปได้ตามแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิ แสดงกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร (ที่มา: อรณิชา อรรถจนกุล)

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงชีวิตประวัติและผลงานของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร รวมถึงงานสร้างสรรค์ของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร อันเป็นข้อมูลและองค์ความรู้ที่มีประโยชน์ทางด้านคิดศิลป์ไทย ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ผู้ที่มีความสนใจศึกษาทางด้านนี้ นำองค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัยนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อเป็นการเผยแพร่และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ต่อไป

2) จากการศึกษาทำให้ทราบว่า ข้อมูลในการอ้างอิงหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครนั้นมีปรากฏไม่มากนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลข้อมูลเป็นหลัก ซึ่งในบางครั้งการสัมภาษณ์บุคคลข้อมูลก็เป็นไปอย่างยากลำบาก อันเนื่องมาจากวัยและสุขภาพของครูแต่ละท่าน แต่ถึงอย่างไรข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ก็ได้ผ่านการตรวจสอบจากบุคคลข้อมูลอย่างชัดเจน จึงจะนำมาเขียนในงานวิจัยฉบับนี้ได้ จากปัญหาที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการจัดบันทึกข้อมูลต่างๆไว้เพื่อเป็นหลักฐานทางด้านศิลปวัฒนธรรม จึงควรให้หน่วยงานที่มีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องทางด้านศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กรมศิลปากร กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ศูนย์หรือสำนักศิลปวัฒนธรรมของ

มหาวิทยาลัย ได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงคุณค่าของการเก็บรักษาข้อมูล องค์ความรู้ต่างๆ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาและเป็นหลักฐานทางวัฒนธรรม อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติแขนงนี้ให้คงอยู่สืบไป

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเพียงงานสร้างสรรค์ของนักคีตศิลป์ไทย วงดนตรีไทย กรุงเทพมหานครเท่านั้น ซึ่งนอกเหนือจากงานสร้างสรรค์ ครูแต่ละท่านยังมีความสามารถและผลงานอันทรงคุณค่าและควรค่าแก่การศึกษาในอีกหลายด้าน อันเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีความสนใจศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องนี้ต่อไปได้

2) จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน นักคีตศิลป์ไทยหรือบุคลากรทางด้านคีตศิลป์ไทยกำลังเป็นที่ขาดแคลน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนจึงควรร่วมมือกันส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชาติได้เล็งเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ ด้วยการรณรงค์ให้ความรู้และประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนรุ่นหลังได้เกิดความสนใจ อันนำไปสู่การสืบทอดศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ต่อไป

**CREATIVE WORKS OF KRUNGTHEPMAHANAKORN THAI CLASSICAL
MUSIC BAND'S VOCALISTS**

ONNICHA ATCHANAKUL 5337949 MSMS/M

M.A. (MUSIC)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: NARONGCHAI PIDOKRAJT, B.Ed., M.Ed.,
M.A., Ph.D., ANAK CHARANYANANDA, M.M., Ph.D.**EXTENDED SUMMARY****Introduction**

Creative works reflect knowledge and idea obtained through learning process and precipitated with feeling, experience, emotion and imagination. They are then delivered in the form of work or piece of work that can demonstrate personal identity and at the same time create something new such as knowledge, theory and innovation; leading to development of organization, society and the nation.

Music is seen as a fruit of creation by human being. This creative work originates to respond to the need in our way of life. This is particularly true when we find a lot of involvement of music to human life from cradle to grave. Music also plays an important role in growth of emotion, mind and wisdom. We can say that music is integrated in the social and mentality essence whether it comes from any part of the world. Thailand also has its own music style called Thai classical music.

Thai classical music is one of the precious heritages of the nation through the development from generation to generation and it has finally become music civilization. It can well reflect Thainess or Thai identity that people can be proud of. Thai classical music is created to serve way of life of people of the Thai society. One Thai classical music band comprises musicians and vocalists who will communicate

each song through their performance and singing in certain formality which still exists until the present day.

Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band is subsidiary to Bangkok Metropolitan Administration (BMA) and assigned with the function for continuing and promoting national arts and cultures. It is indeed a well-established governmental unit with interesting background. It was founded in 1963 by Mr. Chamnan Yuwaboon, a lordmayor of Bangkok Municipality at that time with the view of appreciation of national arts and cultures, this band can also serves other social functions e.g. welcoming performance for distinguished and royal guests from other countries, teaching music teachers in order to pass on knowledge to students in the schools affiliated to BMA etc. In addition, Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band is a home for music instructors, highly-regarded musicians and vocalists. As a result, Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band can obtain reputation at national level and is praised for its contribution to Thai classical music. Its 3 music instructors are awarded as national artist including Kru Boonyong Katekong, Kru Boonyung Katekong and Kru Phinit Chaisuwan each of which is regarded as a master in Thai music.

For each Thai classical music band, vocal music is a crucial element having been developed side by side with Thai classical music for its important role in boosting aesthetic appreciation. Vocal music refers to knowledge on singing in methodical, beautiful and delicate manner. Thai classical vocalists will present this cultural heritage and fulfill the completeness of Thai classical music band. Through his/her performance, lyrics and rhetorical language are interpreted to create touching and sentimentality with that given song. It can be said that Thai classical vocalists fulfill the completeness of musical communication, that is, musicians and vocalists send out the message comprising musical language and vocal language while the audience is a message receiver. This is a magical thing the Mother Nature gives it to some persons but not all to have this gift.

Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band' vocalists are the group of renowned persons holding expertise in singing Thai classical song. According to the background of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, there were 10 Thai classical vocalists including Kru Anong Saengyon, Kru Boonchu Rodprasit, Kru

Kanya Rohitajol, Kru Bu-nga Narkplang, Kru Wimol Pheyphaoyen, Kru Suphangpak Kaewkranok, Kru Prasit Wongnil, Kru Tussanevan Kumsiri, Kru Kwandaow Punyalaphatsakul and Kru Chanudit Ketchara each of which is well respected as talented and unique vocalist. Apart from singing for Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, they are also assigned with many other functions requiring skill and experience especially in creating work suitable for each assignment.

According to the background mentioned above, the author is interested in studying “creative works of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band’s Thai classical vocalists” to be used as a guideline for practice by Thai classical vocalists and contributed to conservation, dissemination and succession of this cultural heritage.

Objective

1. To explore biography and works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band.
2. To review creative works by Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band.

Expected Benefits

1. Findings from the research will contribute to academic knowledge for Thai Classical Music.
2. Conservation and dissemination of Thai vocal music.

Scope

Scope of the study content is limited to those Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band who were in active function during 1963-2013.

Scope of personal information focuses on 2 groups of person: 1) persons involving Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band and 2) Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band.

Scope of music band is limited to Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, Thai Classical Music Working Group, Music Division, Bureau of Cultures, Sports and Tourisms, Bangkok Metropolitan Administration.

Basic Assumption

The research on creative works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band exclusively investigates works created during the period Thai classical vocalists were in active function as vocalists for Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band during 1963-2013.

This research refers to Thai classical vocalists and musician of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band as “Kru”.

Research Methodology

The research on creative works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band is a qualitative study based on the approaches provided by ethnomusicology. Data collection is carried out following steps below:

Initial Planning

To make an initial plan, the researcher conducted literature review and survey as follows:

Literature Review

The researcher obtained information from resources provided by academic institutions and government agencies as follows:

1. Library and Knowledge Bank, Mahidol University
2. H.R.H Princess Maha Chakri Sirindhon Music Library, Mahidol University
3. Bangsue Tiny Library, College of Music, Mahidol University
4. Library of Research Institute for Languages and Cultures for Provincial Development, Mahidol University
5. Central Library, Srinakharinwirot University
6. Library of the Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University
7. Academic Resources Center, Chulalongkorn University
8. Music Division, Bureau of Cultures, Sports and Tourisms, Bangkok Metropolitan Administration
9. Office of Academic Resources, Songkhla Rajabhat University
10. Central Library, Thaksin University
11. Library of the Institute for Southern Thai Studies, Songkhla
12. Office of the University Library, Kasetsart University

Initial Survey

To carry out initial survey, the researcher chose the area for field operation which is the Thai Classical Music Working Group, Music Division, Bureau of Cultures, Sports and Tourisms, Bangkok Metropolitan Administration. Data collected include general condition and details of music and artist which revealed that there are 10 Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band; 4 of which are in active function while the other 6 have already retired. The initial survey also suggested that 2 groups of person should be interviewed with, namely, Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band and persons involving Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band.

List of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band:

1. Kru Anong Saengyon (Sithaiphan)
2. Kru Boonchu Rodprasit (Thongchua)
3. Kru Kanya Rohitajol

4. Kru Bu-nga Narkplang
5. Kru Wimol Pheyphaoyen
6. Kru Suphangpak Kaewkranok
7. Kru Prasit Wongnil
8. Kru Tussanevan Kumsiri
9. Kru Kwandaow Punyalaphatsakul
10. Kru Chanudit Ketchara

Selection of Study Area

According to initial review, the researcher could designate 2 study areas: Thai Classical Music Working Group, Music Division, Bureau of Cultures, Sports and Tourisms, Bangkok Metropolitan Administration and residences of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band; to get the input for the study on creative works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band.

Field Data Collection

Field data collection for the research on creative works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band was conducted through the interview and observation by the researcher as follows:

Interview The researcher applied both formal and informal interview.

The formal interview was conducted when the researcher needed in-depth information such as details of creative works etc. This kind of an interview requires that the researcher prepare questions in advance and make an appointment with an interviewee through official letter issued in the name of Mahidol University giving details of this research and seeking for consent to participate in this study.

Informal interview is conducted by the researcher without having set questions. The interview covered general issues relating to the research such as general context of the interviewee relating to the research title etc.

Observation The researcher applied participant observation by joining activities held by Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band e.g. guru worship ceremony etc. in order to get better understanding.

Research Instrument

Questionnaire was used for formal interview. Questiones were set to meet the objective of the study and draw information relating to creative works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band.

Data Manipulation

The researcher manipulated data obtained from literature review and field data collection by categorizing them as follows:

Data from literature review relating to Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band

Field data were categorized based on the objective of the study as follows:

- 1) To explore biography and works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band.
- 2) To examine creative works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band.

Data Validation

The researcher validated data by having them tested with following methods:

- 1) Field data was validated to find the link with such data obtained from literature review and related materials.
- 2) All data were manipulated and then asked the informant to correct them again.

Data Analysis

The researcher analyzed such validated data according to following points:

- 1) Biography and works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band: The researcher analyzed data

obtained from literature review and field data gained from interviewing with informant while historical concept and theory was applied to clarify given points.

2) Role of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band: The researcher analyzed field data obtained from interviewing with informant by applying structural-functional concept and theory to describe the points in concern.

3) Creative works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band: The researcher analyzed field data obtained from interviewing with informant by applying diffusion concept and theory and creativity concept and theory.

Summary

Data from the analysis were then summarized and categorized according to 2 objectives of the study: 1. To explore biography and works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band. 2. To examine creative works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band; in order to validate information integrity again before moving to the next step of data presentation.

Presentation

The researcher used analyzed data for compilation based on research objectives and presented them in the form of descriptive analysis as follows:

1) The 1st objective was presented in Chapter 4 Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band.

2) The 2nd objective was presented in Chapter 5 Creative works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band.

Summary of the Study on Thai Classical Vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band

Upon the research on Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, the researcher could summarize it into 3 points as follows:

Background and Development of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band

Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band is a Thai classical music band subsidiary to Bangkok Metropolitan Administration (BMA). Founded in 1963 as initiated by Mr. Chamnan Yuwaboon, a mayor of Bangkok Municipality at that time, the band was expected to promote Thai classical music and performance and it was named at the beginning as Bangkok Municipality Thai Classical Music Band and then changed to the current name Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band. (Bureau of Cultures, Sports and Tourisms, Bangkok Metropolitan Administration. 2556: 1)

Up to now, there are 9 masters of Thai classical music band including Kru Pring Dontrirot, Kru Boonyong Katekong, Kru Phinit Chaisuwan, Kru Suchint Sifuengfung, Kru Yot Phonkerd, Kru Chana Chamnirajkit, Kru Nikhom Rakkhumkaeo, Kru Chatri Obnuan and the present one, Kru Suthat Kaeokranok who is now an acting head of Thai Classical Music Working Group, Music Division, Bureau of Cultures, Sports and Tourisms, Bangkok Metropolitan Administration.

The core mission of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band is to perform music in royal ceremony, official ceremony and special occasion as directed by BMA or requested by other agency. The Band also very much involves in music for public project also known as “Music in the Park” aimed to entertain the public in 5 public parks run by BMA including Chatuchak Park, Lumpini Park, Phranakhon Park, Thonburirom Park and Saranrom Park. Their performance was also, sometimes in the past, broadcasted via Radio Thailand, Or.Sor. Radio and Por Chor Sor 7 Radio Station. (Bu-nga Narkplang, interview, 5 October 2012).

During the time Kru Phinit Chaisuwan was the master of the Band, he managed to add another mission, that is, music training for the public where members

of the Band were invited to be a guest speaker for Thai classical music training for the public. This project is still active to date.

Later during the time Kru Chatri Obnuan was the master of Thai classical music band, broadcasting music via those radio stations was canceled due to changes to the operation of those radio stations.

To date, Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band or Bangkok Municipality Music Band in the past continues to serve their function well in inheriting this type of arts and cultures to the next generation.

Biography of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band

Vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band play a significant role in fulfilling the function of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band. Up until now there are 10 vocalists including Kru Anong Saengyon, Kru Boonchu Rodprasit, Kru Kanya Rohitajol, Kru Bu-nga Narkplang, Kru Wimol Pheyphaoyen, Kru Suphangpak Kaewkranok, Kru Prasit Wongnil, Kru Tussanevan Kumsiri, Kru Kwandaow Punyalaphatsakul and Kru Chanudit Ketchara each of which is highly regarded as role model of Thai vocal music.

According to the study, it revealed that Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band were taught with the knowledge on Thai vocal music since they were young by senior vocalists, private music school and specialized institute e.g. university or college of dramatic arts. Once they became a part of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, being assigned with the core missions and their respective expertise gained over the years allowed them to produce range of music works. The researcher hereby proposes those works into 3 aspects including composition work, performance work and promotion and dissemination work.

With respect to composition work, there were 6 Thai classical vocalists who could be referred to for their outstanding works including Kru Anong Saengyon Kru Boonchu Rodprasit Kru Kanya Rohitajol Kru Bu-nga Narkplang Kru Wimol Pheyphaoyen and Kru Chanudit Ketchara. All of them had a chance to master their skills when the master of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band at that

time asked them to compose melody or lyric to be performed by Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band.

With respect to performance work, all Thai classical vocalists demonstrated this category of work in order to fulfill the mission of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, that is, to sing or play music in royal ceremony, official ceremony and special occasion as directed by BMA or requested by other agency as well as the music for the public project called “Music in the Park” aimed to entertain people using 5 BMA’s public parks including Chatuchak Park, Lumpini Park, Phranakhon Park, Thonburirom Park and Saranrom Park.

With respect to promotion and dissemination work, all Thai classical vocalists were found to contribute to this work due to the assigned mission of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band is to sing and perform music in royal ceremony, official ceremony and special occasion as directed by BMA or requested by other agency, to broadcast their performance via Radio Thailand, Or.Sor. Radio and Por Chor Sor 7 Radio Station, to take part in music training for people in which the vocalists were invited to give a lecture on Thai classical music for interested person and the public and also to promote Thai arts and cultures abroad.

Role and Duty of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band

Based on the study on biography and works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, the researcher can classify works by Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band into 3 aspects including composition work, performance work and promotion and dissemination work. These works can well reflect the role and duty of Thai classical vocalists in relation to Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band. Moreover, the researcher can separate the role and duty of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band into 2 types; direct and indirect role and duty.

Direct role and duty includes 1. Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band have to perform singing all type of Thai classical songs in the performance of Krungthepmahanakorn Thai Classical

Music Band as assigned in royal ceremony, official ceremony and special occasion as directed by BMA 2. Participate in the activity called “Music in the Park” a campaign of music for all. 3. Perform in the broadcasting programme via Radio Thailand, Or.Sor. Radio and Por Chor Sor 7 Radio Station (not existing anymore) 4. Take part in the project for music training for the public as a guest speaker and 5. Cooperate with agencies requesting for support.

Indirect role and duty comes from the active role as Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band which enable them to contribute to promotion of arts and cultures and social service.

Summary of the Study on creative works by Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band

The study reveals that there were 6 Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band producing creative works including Kru Anong Saengyon, Kru Boonchu Rodprasit, Kru Kanya Rohitajol, Kru Bu-nga Narkplang, Kru Wimol Pheyphaoyen and Kru Chanudit Ketchara. Their creative works can be categorized into 3 aspects: melody composition, lyrics composition and musical arrangement.

With respect to melody composition, 4 Thai classical vocalists were found to have produced this type of work including Kru Anong Saengyon, Kru Boonchu Rodprasit, Kru Kanya Rohitajol, Kru Wimol Pheyphaoyen. All of melody composition works were created for 25 Songs (Phleng Thao) including Phleng Samaggi Thai, Phleng Kamen Chom Nakhon, Phleng Gob Ten, Phleng Naret Chon Chang, Phleng Phet Noi, Phleng Ruangphon, Phleng Wattana Vietnam, Phleng Siamanutsati, Phleng Chawedagong, Phleng Kamen Chom Dong, Phleng Kamsotsawart, Phleng Therdmaharat, Phleng Angkhanang, Phleng Phon Somdet, Phleng Rhum, Phleng Khom Klom Luk, Phleng Absorn Sam Ang, Phleng Gaysorn Sam Ang, Phleng Thep Prasart Phon, Phleng Thong Yon, Phleng Phya Lamphong, Phleng Sao Chom Suan, Phleng Sing Toh Len Hang, Phleng Pin Siam, Phleng Maliwan and also Phleng Si Asoke (Phleng Sam-Chan)

With respect to lyrics composition, Thai classical vocalists created their works when they were assigned by the master of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band at that time in order to be used for the performance by Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band in royal ceremony, official ceremony and special occasion as directed by BMA or requested by other agency.

There were 3 Thai classical vocalists, namely, Kru Bu-nga Narkplang, Kru Wimol Pheyphaoyen and Kru Chanudit Ketchara who wrote the lyrics in the format of Thai pentameter poem and the more popular, octameter poem. The content of the song usually respond to the objective of the respective event in order to make the band's performance more perfectly.

With respect to musical arrangement, 2 Thai classical vocalists, namely, Kru Bu-nga Narkplang and Kru Chanudit Ketchara, were found to have a role in arranging the music and song to meet the object of each event and to make the band's performance more perfectly.

Musical arrangement by Thai classical vocalists was done when they were assigned by the master of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band at that time to be used for the performance of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band in range of events.

Summary

Findings from the study can be summarized based on the objective as follows:

Biography and works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band

According to this objective, the researcher can summarize research findings into 3 aspects including background and development of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, biography and works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band and role and duty of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band:

(1) Background and development of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band

Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band is a Thai classical music band subsidiary to Bangkok Metropolitan Administration (BMA). Founded in 1963 as initiated by Mr. Chamnan Yuwaboon, a mayor of Bangkok Municipality at that time, the band was expected to promote Thai classical music and performance and it was named at the beginning as Bangkok Municipality Thai Classical Music Band and then changed to the current name Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band

Up to date, there are 9 masters of Thai classical music band including Kru Pring Dontrirot Kru Boonyong Katekong Kru Phinit Chaisuwan Kru Suchint Sifuengfung Kru Yot Phonkerd, Kru Chana Chamnirajkit, Kru Nikhom Rakkhumkaeo, Kru Chatri Obnuan and the present one, Kru Suthat Kaeokranok who is now an acting head of Thai Classical Music Working Group, Music Division, Bureau of Cultures, Sports and Tourisms, Bangkok Metropolitan Administration.

The core missions of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band are to perform music in royal ceremony, official ceremony and special occasion as directed by BMA, to take part in music for public project also known as “Music in the Park” aimed to entertain the public in 5 public parks run by BMA, to broadcast its performance via Radio Thailand, Or.Sor. Radio and Por Chor Sor 7 Radio Station and to cooperate with other government agency upon being requested.

During the time Kru Phinit Chaisuwan was the master of the Band, he managed to add another mission, that is, music training for the public where members of the Band were invited to be a guest speaker for Thai classical music training for the public. This project is still active to date.

Later during the time Kru Chatri Obnuan was the master of Thai classical music band, broadcasting music via those radio stations was canceled due to changes to the operation of those radio stations.

To date, Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band or Bangkok Municipality Music Band in the past continues to serve their function well in inheriting this type of arts and cultures to the next generation.

(2) Biography of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band

Up until now there are 10 vocalists including Kru Anong Saengyon, Kru Boonchu Rodprasit, Kru Kanya Rohitajol, Kru Bu-nga Narkplang, Kru Wimol Pheyphaoyen, Kru Suphangpak Kaewkranok, Kru Prasit Wongnil, Kru Tussanevan Kumsiri, Kru Kwandaow Punyalaphatsakul and Kru Chanudit Ketchara. Findings from the study reveal that Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band were taught with the knowledge on Thai vocal music since they were young by growing in music family, senior vocalists, private music school and specialized institute e.g. university or college of dramatic arts. Once they became a part of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, being assigned with the core missions and their respective expertise gained over the years allowed them to produce range of music works. The researcher hereby proposes those works into 3 aspects including composition work, performance work and promotion and dissemination work.

With respect to composition work, there were 6 Thai classical vocalists who could be referred to for their outstanding works including Kru Anong Saengyon, Kru Boonchu Rodprasit, Kru Kanya Rohitajol, Kru Bu-nga Narkplang, Kru Wimol Pheyphaoyen and Kru Chanudit Ketchara. All of them had a chance to master their skills when the master of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band at that time asked them to compose melody, lyric or musical arrangement to be performed by Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band.

With respect to performance work, all Thai classical vocalists demonstrated this category of work in order to fulfill the mission of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, that is, to sing or play music in royal ceremony, official ceremony and special occasion as directed by BMA or requested by other agency as well as the music for the public project called “Music in the Park” aimed to entertain people using 5 BMA’s public parks including Chatuchak Park, Lumpini Park, Phranakhon Park, Thonburirom Park and Saranrom Park.

With respect to promotion and dissemination work, all Thai classical vocalists were found to contribute to this work due to the assigned mission of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band is to sing and perform music in

royal ceremony, official ceremony and special occasion as directed by BMA or requested by other agency, to broadcast their performance via Radio Thailand, Or.Sor. Radio and Por Chor Sor 7 Radio Station, to take part in music training for people in which the vocalists were invited to give a lecture on Thai classical music for interested person and the public and also to promote Thai arts and cultures abroad.

(3) Role and Duty of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band

Based on the study on biography and works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, the researcher can classify works by Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band into 3 aspects including composition work, performance work and promotion and dissemination work. These works can well reflect the role and duty of Thai classical vocalists in relation to Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band. Moreover, the researcher can separate the role and duty of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band into 2 types; direct and indirect role and duty.

Direct role and duty includes 1.Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band have to perform singing all type of Thai classical songs in the performance of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band as assigned in royal ceremony, official ceremony and special occasion as directed by BMA 2. Participate in the activity called “Music in the Park” a campaign of music for all. 3. Perform in the broadcasting programme via Radio Thailand, Or.Sor. Radio and Por Chor Sor 7 Radio Station (not existing anymore) 4. Take part in the project for music training for the public as a guest speaker and 5. Cooperate with agencies requesting for support.

Indirect role and duty comes from the active role as Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band which enable them to contribute to promotion of arts and cultures and social service.

Creative works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band

The study reveals that there were 6 Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band producing creative works including Kru Anong Saengyon, Kru Boonchu Rodprasit, Kru Kanya Rohitajol, Kru Bu-nga Narkplang, Kru Wimol Pheyphaoyen and Kru Chanudit Ketchara. Their creative works can be categorized into 3 aspects: melody composition, lyrics composition and musical arrangement.

With respect to melody composition, 4 Thai classical vocalists were found to have produced this type of work including Kru Anong Saengyon, Kru Boonchu Rodprasit, Kru Kanya Rohitajol, Kru Wimol Pheyphaoyen. All of melody composition works were created for 25 Songs (Phleng Thao) including Phleng Samaggi Thai, Phleng Kamen Chom Nakhon, Phleng Gob Ten, Phleng Naret Chon Chang, Phleng Phet Noi, Phleng Ruangphon, Phleng Wattana Vietnam, Phleng Siamanutsati, Phleng Chawedagong, Phleng Kamen Chom Dong, Phleng Kamsotsawart, Phleng Therdmaharat, Phleng Angkhanang, Phleng Phon Somdet, Phleng Rhum, Phleng Khom Klom Luk, Phleng Absorn Sam Ang, Phleng Gaysorn Sam Ang, Phleng Thep Prasart Phon, Phleng Thong Yon, Phleng Phya Lamphong, Phleng Sao Chom Suan, Phleng Sing Toh Len Hang, Phleng Pin Siam, Phleng Maliwan and also Phleng Si Asoke (Phleng Sam-Chan)

With respect to lyrics composition, Thai classical vocalists created their works when they were assigned by the master of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band at that time in order to be used for the performance by Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band in royal ceremony, official ceremony and special occasion as directed by BMA or requested by other agency.

There were 3 Thai classical vocalists, namely, Kru Bu-nga Narkplang, Kru Wimol Pheyphaoyen and Kru Chanudit Ketchara who wrote the lyrics in the format of Thai pentameter poem and the more popular, octameter poem. The content of the song usually respond to the objective of the respective event in order to make the band's performance more perfectly.

With respect to musical arrangement, 2 Thai classical vocalists, namely, Kru Bu-nga Narkplang and Kru Chanudit Ketchara, were found to have a role in

arranging the music and song to meet the object of each event and to make the band's performance more perfectly.

Music arrangement by Thai classical vocalists was done when they were assigned by the master of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band at that time to be used for the performance of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band in range of events.

Discussion

Below are the issues deserved to be discussed:

Passing on knowledge about Thai vocal music

Having reviewed biography and works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, it is discovered that each of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band gained his/her knowledge about Thai vocal music from different sources and in different manner depending on the period of time. The researcher find it can be sort out into 2 categories: 1. Thai classical vocalists were taught by musician family and 2. Thai classical vocalists were taught by specialized institute e.g. college of dramatic arts. The first category refers to those Thai classical vocalists grown up in the family that his/her father, mother or close relatives was a vocalist or a musician. By this manner, knowledge could be passed on from generation to generation. This also includes the case where someone submitted him/herself as an apprentice to the mentor from such musician family. Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band who obtained their knowledge on vocal music by this method include Kru Anong Saengyon, Kru Boonchu Rodprasit, Kru Kanya Rohitajol, Kru Bu-nga Narkplang, Kru Wimol Pheyphaoyen Kru Suphangpak Kaewkranok and Kru Tussanevan Kumsiri. This is in line with Montri Sukklad (2004: 116) reporting about how Kru Anong Sithaiphon has learnt about singing Thai classical song. He further added that Kru Anong Sithaiphon is one of the highly regarded Thai classical vocalists in Thailand who has unique style of performance. He was taught by his father, Kru Chamnian Sithaiphon, the national artist. He also mentioned about the significance of

the continuance of ancient Thai classical songs inherited from his ancestor that they are likely to be lost over the time if we do not take step to preserve them.

In respect of those Thai classical vocalists whose knowledge was obtained from specialized institute, this is how we pass on knowledge under the present social context. Due to changes to social condition and music cultures, method of learning music in the past has been replaced by formal education provided by specialized institute. It is in agreement with Professor Kasem Wattanachai (2002: ๖) stating that in the past, Thai classical music inherited in 3 groups of music professions including people of community, of monastery and of royal court; all of which had similar teaching format, that is, memorizing and practicing without recording in the text form. That teaching format will be of benefit only when person passing on knowledge is still alive and the study on Thai classical music was quite limited to certain group of people. As a result of changes to society and introduction of foreign music, the role of Thai classical music has been even more limited resulting in change of the way it is passed on from House-Monastery-Royal Court base to House-School-College (or University) base. The instructor is a teacher and at the same a Thai classical musician. The content of the teaching and learning is recorded and presented into music sheet, textbook and articles while the guideline and requirement have been developed to set forth the same approach. This is in harmony with the provision of standard criteria for Thai classical music in page 3 which states that “the important part of how to develop Thai classical music is to determine minimum standard criteria as a guideline for teaching and learning in each level. This standard criteria can also be modified for the purpose of assessing gifted Thai classical musicians who have no opportunity to study in formal setting” Specialized institutes includes university, Buditpatanasilpa Institute, Ang Thong College of Dramatic Arts, Lop Buri College of Dramatic Arts etc. Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band who were trained for vocal music by this method included Kru Prasit Wongnil, Kru Kwandaow Punyalaphatsakul and Kru Chanudit Ketchara.

Capacity of Thai classical vocalists

The study revealed that works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band originated from performance of

their function and can be classified into 3 types: 1. composition work 2. performance work and 3. promotion and dissemination work. Such works reflect skill, knowledge and aptitude of each Thai classical vocalist. With respect to composition work, several Thai classical vocalists were found to have produced this type of work. For instance, Kru Bunchoo Rodprasit has demonstrated not only skill and knowledge about Thai vocal music both in theory and practice, but also in Thai classical music proved by the fact that he could play all Thai classical music instruments. This is why we call this talented artist as multi-functional musician. Therefore, his composition work also covers melody composition. Similarly, Kru Wimol Pheyphaoyen, also produced a lot of composition works as he possess skill and knowledge in vocal music and the ability to play Thai classical music instruments and he was also good at writing poem. His composition works therefore include either melody or lyrics composition all of which belong to Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band until today. Professor Dr. Poonpit Amatayakul, MD, once stated that “All vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band are at the top of their profession and many of them are number one for their fantastic voice and superb performance. Kru Bunchu is one of a kind. He is a very talented singer. He can also play many instruments like several kinds of drum. What a gifted artist!” (Poonpit Amatayakul, interview, 27 May 2014).

Driving force for Thai vocal music

The study showed that although Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band were merely a part of the band subordinated to Bangkok Metropolitan Administration, but they played important role in Thai vocal music. All of them were seen as an expert and a well-respected artist contributing to the conservation of national arts and cultures. Kanchana Indrasunanon (1997: 1) stated about the significance of Thai vocal music that it exists there with nationhood. Thai classical songs, melodies, lullabies or plays by Thai children in the past can be the starting point for Thai culture conservation and for building up unity, patriotism and proud of Thai identity. This research also found that although Thai classical vocalists were merely a part of Thai classical music culture but they had significant contribution to other fellow profession at large. We can say that Thai classical vocalists are the driving for promotion and continuation of this type of Thai

arts and cultures whether they are in any agency or organization. Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band, for instance, can fulfill the function of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band through their performance while at organization level; Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band can be part of a team responding to policy given by its supervisor, Bangkok Metropolitan Administration. From the public point of view, Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band can serve well in social service by entertaining the public and cooperating with other agency as requested while at national level, Thai classical vocalists are the guardian and the successor of Thai arts and cultures.

Creation of works

Findings from the study revealed that creative works by Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band could be classified into 3 categories: melody composition, lyrics composition and musical arrangement. These 3 categories of creative works have been created under the role as Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band. Usually, it started from the assignment by the master of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band at that time in which Thai classical vocalists were requested to create composition works to complete the song. This is in agreement with the study by Warisorn Charoenphong (2009: 128) who mentioned about how Chaiphak Phattarachinda created his composition works that it was motivated by several reasons including personal or group desire or certain inspiration. The significant point is to consider nature and final requirement of how the work is created and for what target group to make its most perfectly fit. This research was conducted in the same manner as summarized in the chart below.

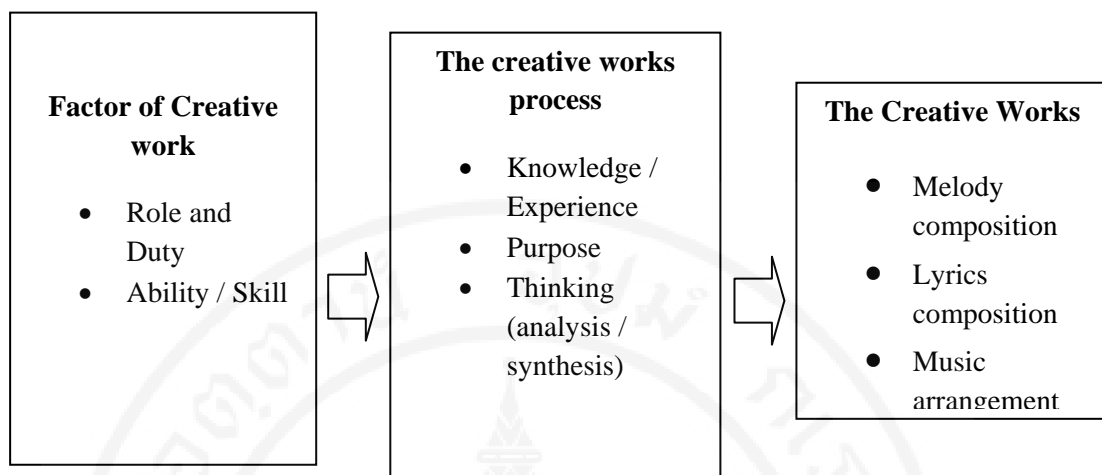

Chart shows the process of creative works of Thai Classical Vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band.

(Source: Onnicha Atchanakul)

Recommendation:

The researcher proposes as follows:

Recommendations:

1) This research allows us to know about biography and works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band and their creative works. Information and knowledge gained should be of benefit for Thai vocal music. The researcher would suggest those interested in this field of knowledge can use this research results for the purpose of promotion and dissemination of this type of arts and cultures.

2) The study has provided us with reference or evidence relating to Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band which is rarely available in the academic resources. The researcher therefore needed to largely depend on such information obtained from the interview which is sometime a difficult work to do as many of those vocalists might be not available due to their age and

physical condition. However, information from such interview has been already verified by the informant before being presented in this research paper. Having learnt from such experience, the researcher realizes the significance of data recording as evidence in arts and cultures aspect. To this end, relevant agency e.g. Depart of Fine Arts, Department of Cultural Promotion or cultural center in the university, should be realized of the significance of matenance of information and knowledge in written form for the benefit of those interested person and as evidence of culture for conservation purpose.

Suggestion:

1) This research was limited by the researcher only to creative works of Thai classical vocalists of Krungthepmahanakorn Thai Classical Music Band while each vocalist might have other kinds of works that deserve to be explored for those interested person.

2) This research reveals that according to the present social condition, it is more difficult to find new generation of Thai classical vocalist. It is crucial that relevant agency, both public and private, should work together to urge the public to realize the significance of this type of art and culture and take necessary step to ensure that it will be inherited continually from generation to generation.

บรรณานุกรม

- เกษม วัฒนชัย. (2545). **เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย พุทธศักราช 2544 ทบวงมหาวิทยาลัยและกรมศิลปากร**. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- กาญจนา อินทรสุวานนท์. (2540). **เทคนิคการขับร้องเพลงไทย**. ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพมหานคร. (2542). **จากเทศบาลสู่กรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทชวนพิมพ์.
- กมล จันทน์หอม. (2539). **การขับร้องเพลงไทย**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- คณิตเทพ ปิตุภูมิภาค. (2551). **การดำรงอยู่ของวงปีพาทย์ในสังคมเมืองตามแนวทางปรากฏการณ์วิทยา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- งามพิศ สัตย์สงวน. (2542). **การวิจัยทางมานุษยวิทยา (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2543). **หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท รามาการพิมพ์ จำกัด.
- เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม. (2553). **ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย (พิมพ์ครั้งที่ 1)**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. (2530). **สังคตินิยมว่าด้วยดนตรีไทย (พิมพ์ครั้งที่ 1)**. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- ชลุค นิ่มเสมอ. (2531). **องค์ประกอบของศิลปะ (พิมพ์ครั้งที่ 1)**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2548). **การวิจัยทางศิลปะ (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2535). **สาระดนตรีศึกษา: แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 1)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ชัย ปิฎกัรชต์. (2533). **สังคตินิยม**. สงขลา: วิทยาลัยครูสงขลา.
- _____. (2545). **รายงานการวิจัยเรื่องบทบาทและกิจกรรมดนตรีในสังคมและวัฒนธรรมชาวกาญจนบุรี**. ทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทมุ่งเป้าหมาย ของมหาวิทยาลัยมหิดล.

- _____. (2552). **องค์ความรู้ศิลปป็นแห่งชาติ: นายพินิจ ฉายสุวรรณ. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.**
- ณัฐธัญ อินทร์คง. (2551). **ลักษณะเฉพาะทางบทเพลง: กรณีศึกษาวงดนตรีแกรนด์เอ็กซ์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- นัชชา โสคติยานุรักษ์. (2542). **ทฤษฎีดนตรี (พิมพ์ครั้งที่ 1).** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดำรง เชื้อเกสร และคณะ. (2554). **ครุฑริยางคศิลป์ไทยศึกษา กรณีศึกษา ครูชาติ อบนวน. ครุฑริยางคศิลป์ไทยศึกษา ศิลปมหาบัณฑิต สาขาครุฑริยางคศิลป์ไทย บัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.**
- ถาวร หัสดี. (2543). **หน้าทับเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ในการแสดงโขน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- นิยพรรณ (ผลวัฒน์) วรรณศิริ. (2540). **มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 1).** กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนาเพลส จำกัด.
- นพพร ปัญญาพิสิทธิ์. (2540). **การวิเคราะห์ทำนองเพลงจระเข้หางยาว เถา ทางธรรมดามีที่วกลับ. ปรินญาณีพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกมานุษยวิทยาคีวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.**
- บัญชา อาสากิจ. (2550). **ดนตรีประกอบการแสดงหนังตะลุง: คณะสุชาติ ทรัพย์สิน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- บุญเลิศ จันทระ. (2544). **การศึกษาทางมานุษยวิทยาวัฒนธรรม: กรณีศึกษาประเพณีการแต่งงาน กับนางไม้ ในเขตอำเภอลำสนคร จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- ปรียดี นามสง่า. (2553). **ชีวิต ผลงาน บทบาทต่อสังคม และอัตลักษณ์ ของหมอลำลำอาง เจียงคำ บ้านขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. ปรินญาณีพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกมานุษยวิทยาคีวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2446). **หลักวิชามานุษยวิทยาคีวิทยา: Foundation of Ethnomusicology. ม.ท.ป.: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- พันธ์ศักดิ์ วรรณดี. (2543). **การศึกษาทางร้องเพลงทับต้นเพลงนึ่ง 3 ชั้น. ปรินญาณีพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกมานุษยวิทยาคีวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**

- พูนพิศ อมาตยกุล. (2529). **ดนตรีวิจักษ์** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สยามสมัย.
- มนตรี สุขกฤต. (2547). **อาศรมศึกษา กรณีศึกษาคูรอนงค์ ศรีไทยพันธุ์**. อาศรมศึกษาศิลปกรรม
ศาสตรบัณฑิต สาขาดุริยางค์ไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วริสร เจริญพงศ์. (2552). **การสร้างสรรค์งานดนตรีกรรมแนวดนตรีไทยร่วมสมัย เพลงลำนำ
เจ้าพระยาของชัยภัก ภัทรจินดา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัย
ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภรดี พันธฎากร. (2544). **การวิจัยทางศิลปะและศิลปะประยุกต์** (พิมพ์ครั้งที่ 2). ชลบุรี: โรงพิมพ์
ก.การพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2528). **งานเสด็จพระราชดำเนิน ประชันดนตรีไทย มหาวิทยาลัยมหิดล
ครั้งที่ 1 และประกวดขับร้องและบรรเลงเพลงไทยนึ่งองทองคำ ครั้งที่ 2**.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท รัศมีศิลป์ จำกัด.
- ยศ สันตสมบัติ. (2540). **มนุษย์กับวัฒนธรรม** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2540). **สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคคีตะ-ดุริยางค์**. กรุงเทพมหานคร:
มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- _____. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542**. กรุงเทพมหานคร:
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- เรณู โกสินานนท์. (2542). **เพลงไทยไพเราะ** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ลักขณา ศรีวัฒน์. (2549). **การคิด Thinking** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- วัฒนา โกสินานนท์. (2536). **ตำราคีตศิลป์ไทย ว่าด้วย ร้อง พากย์ เจริญ เสาภา**. ลพบุรี: วิทยาลัย
นาฏศิลป์ลพบุรี.
- ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์. (2539). **การสร้างสรรค์และการพัฒนาพฤติกรรมสร้างสรรค์** (พิมพ์ครั้งที่ 1).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงบศึก ธรรมวิหาร. (2540). **ดุริยางค์ไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2545). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุรพล สุวรรณ. (2549). **ดนตรีไทยในวัฒนธรรมไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: บริษัท
แอคทีฟ พรินท์ จำกัด.

- สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2545). **เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย พุทธศักราช 2544 ทบวงมหาวิทยาลัยและกรมศิลปากร.** กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สำนักสวัสดิการสังคม. (2530). **สังคีตไหว้ครูวงดนตรีไทยกรุงเทพมหานครประจำปี 2530 ครั้งที่ 22.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร. (2556). **สืบสานตำนานระนาด 50 ปี วังป้าตย์ กรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพมหานคร: ที เอส บี โปรดักส์.
- เสาวนีย์ ชี้อุดรง. (2540). **การวิเคราะห์ทางร้องเพลงแขกมอญเถา. ปริญญาานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.**
- อรรณพ วรวานิช. (2547). **ศึกษาชีวประวัติและวิธีการขับร้องของ ศรีสุตา รัชตะวรรณ. ปริญญาานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- อรวรรณ บรรจงศิลป์. (2551). **การสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา ทฤษฎีและปฏิบัติ. นครปฐม: สมาคมครูดนตรี (ประเทศไทย).**
- อรวรรณ บรรจงศิลป์ และคณะ. (2546). **ดุริยางคศิลป์ไทย (พิมพ์ครั้งที่ 1).** กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยศึกษา.
- อัมพร ศิลปเมธากุล. (2549). **ศิลปวิจักขณ์ (พิมพ์ครั้งที่ 1).** กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อารีย์ พันธุ์มณี. (2546). **ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์ (พิมพ์ครั้งที่ 2).** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไฮโซใหม่ เอคดูเคท.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. (2530). **ทฤษฎีและปฏิบัติดนตรีไทยภาคที่ 1 ว่าด้วยหลักและทฤษฎีดนตรีไทย (พิมพ์ครั้งที่ 5).** กรุงเทพมหานคร: พัฒนศิลป์การดนตรีและการละคร.

บุคลากร

- ขวัญดาว ปุณยลภัสกุล. 5 กุมภาพันธ์ 2556, 20 มิถุนายน 2557. คีตศิลป์ (นักร้อง) ชำนาญงาน
กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์.
- ชุนดิศ เกตุชรา. 21 - 22 กุมภาพันธ์, 15 มีนาคม 2556, 20 มิถุนายน 2557. นักวิชาการละครและดนตรี
ปฏิบัติการ ศูนย์ฝึกดนตรี กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์.
- ชาติรี อบนวล. 24 มิถุนายน 2554, 25 กันยายน, 10 ตุลาคม 2555, 27 มิถุนายน 2557. อดีตหัวหน้า
กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์.
- ทัศนีย์วรรณ คำศิริ. 6 กุมภาพันธ์ 2556, 18, 20 มิถุนายน 2557. คีตศิลป์ (นักร้อง) ชำนาญงาน
กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์.
- บุหงา นาคพลัง. 18 กันยายน, 3, 4, 5 ตุลาคม 2555, 13, 24 มิถุนายน 2557. ข้าราชการบำนาญ
สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์.
- บุญชู รอดประสิทธิ์(ทองเชื้อ). 30 สิงหาคม, 26 กันยายน 2555, 16 กุมภาพันธ์ 2556. ข้าราชการ
บำนาญ สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์.
- ประสิทธิ์ วงษ์นิล. 6 กุมภาพันธ์ 2556, 18 มิถุนายน 2557. คีตศิลป์ (นักร้อง) ชำนาญงาน
กลุ่มงานดุริยางค์ไทย กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์.
- พูนพิศ อมาตยกุล. 27 พฤษภาคม 2557. นักวิชาการสาขาดนตรีวิทยา และที่ปรึกษาวิทยาลัยราชสุดา
มหาวิทยาลัยมหิดล. สัมภาษณ์.
- วิมล เพยเผ่าเย็น. 21, 24 ธันวาคม 2555, 1 กุมภาพันธ์ 2556. ข้าราชการบำนาญสำนักสวัสดิการสังคม
กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์.
- สุทัศน์ แก้วกระหนก. 20 มิถุนายน 2557. รักษาการในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานดุริยางค์ไทย
กองการสังคีต สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์.
- สุภาพค์พัคตร์ แก้วกระหนก. 8 กุมภาพันธ์, 21 มีนาคม, 3 เมษายน 2556, 16 มิถุนายน 2557. คีตศิลป์
ชำนาญงาน แผนกดุริยางค์ไทย กองการสังคีต กรมศิลปากร. สัมภาษณ์.

อนงค์ แสงยนต์ (ศรีไทยพันธุ์). 11 ตุลาคม, 28 สิงหาคม 2555. ข้าราชการบำนาญสำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

โน้ตเพลงผลงานการประพันธ์ทางร้องของนักคิดศิลป์ไทย

ทางร้องเพลงสามัคคีไทย เถา

ประพันธ์ทางร้อง : ครูอนงค์ แสงยนต์ (ศรีไทยพันธุ์)

ขับร้อง : ครูอนงค์ แสงยนต์ (ศรีไทยพันธุ์)

บทขับร้องเพลงสามัคคีไทย เถา

ไทยรวมกำลังตั้งมั่น	จะสามารถป้องกันอันตราย
ถึงแม้ว่าศัตรูผู้มีแรง	มาขู่แย่งก็จะปลาดไป
ขอแต่เพียงไทยเราอย่าพลลาญญาติ	ร่วมชาติร่วมจิตเป็นข้อใหญ่
ใครอย่ามุ่งร้ายทำลายไทย	จงพร้อมใจพร้อมกำลังระวังเมือง
ให้นานาภาษาไทยนิยม	ชมเกียรติยศฟูเฟื่อง
ช่วยกันบำรุงความรุ่งเรือง	ให้ชื่อไทยกระเดื่องทั่วโลก
ช่วยกันเต็มใจใฝ่ผดุง	บำรุงรักชาติศาสนา
ให้อยู่จนสิ้นดินฟ้า	วัฒนาเถิดไทยไชโย

สามชั้น ท่อน 1

						ไทย รวม	กำลัง
	---ค	---ร	ครค-ค	--รค	----	-ค-ค	--คค

						ตั้ง	มั่น
----	---ม	--ชม	ร ม ร - ม	----	--รค	---ช	--ลช

		จะ	มารถ		ป้อง		กัน
---ช	ลช--	ลค-ม	-ชลช	---ช	--ชค	มรชม	---ม

						ขัน	แจ้ง
----	---ม	--ชม	รรช	----	--ลช	---ม	---ร

		ถึง	แม่	ว่า			ศัตรู
----	----	มช-ม	รรช	----	ลช-ม	-รร	-มรค

						ผู้มี	แรง
----	---ม	--ชม	รร-รค	----	---ล	----	---ล

		มายุ	แยง			ก็	จะ
----	----	--ลค	---ช	---ล	ชม-ช	-มรค	--ค

						ปราศ	ไป
----	---ม	รร	-ช-ร	---ม	รค-ร	คล--	---ค

ตามชั้น ท่อน 2

				ขอ	แต่เพียง	ไทย	เรา
----	---ค	---ร	คค-ค	--คช	ลค--	-ค-ค	--คค

						อย่าผลาญ	ญาติ
----	---ม	--ชม	รร-ม	----	--รค	---ช	--ลช

		ร่วม	ชาติ		ร่วม		จิต
---ช	ลช--	ลค-ม	-ชลช	---ช	--ชค	ม-ชม	---ม

						เป็นข้อ	ใหญ่
----	---ม	--ชม	รรช	----	--ลช	ม-ชม	รค-ร

		ไทย	อย่า				มุ่งร้าย
----	----	มช-ม	รร	---ช	ลช-ม	-รร	-มรค

						ทำลาย	ไทย
----	---ม	--ชม	รรร-รด	----	---ล	----	---ล

		จงพร้อม	ใจ			พร้อม	กำลัง
----	----	--ลค	---ช	---ล	ชม-ช	-มรด	- -คร

						ระวัง	เมือง
----	---ม	รครม	-ช-ร	---ม	รค-ร	คต--	---ค

สองชั้น ท่อน 1

				ให้	นานา		ภาษา
----	----	----	----	---ล	ล-คค	-รด-	-ล-ช

						ไทย	นิยม
---ช	---ค	--ชร	-มรครม	---ช	---ล	---ค	รร-ช

		ชม	เกียรติ				ดิศ
----	----	---ม	--รด	-มชม	มรดร	----	--คต

						ฟู	เฟื่อง
----	---ม	รครม	--ชร	----	----	---ม	---ร

สองชั้น ท่อน 2

				ช่วย	กัน		บำรุง
----	----	----	----	---ล	ล-คค	-รด-	-ล-ช

						ความรู้	เรื่อง
---ช	---ค	--ชร	-มรครม	---ช	---ล	---ค	รร-ช

		ให้ ชื่อ	ไทย				กระเบื้อง
----	-----	--- ม	-- ร ด	- มชม	ม ร ด ร	-----	-- ด ล

						ทั่ว โถ	กา
----	--- ม	ร ด ร ม	-- ช ร	-----	-----	--- ม	--- ร

ชั้นเดียว ท่อน 1

		ช่วย กัน	เต็มใจ			ไผ่	ผดุง
----	-----	- ด - ด	- ล - ช	--- ด	-- ร ม	--- ช	--- ร

	บำรุง	รัก	ชาติ			ศาส	นา
----	- ล --	--- ด	--- ช	- ม - ม	-- ช ร	--- ม	-- ช ล

ชั้นเดียว ท่อน 2

		ให้อยู่	จนสิ้น			ดิน	ฟ้า
----	-----	- ด - ด	- ล - ช	--- ด	-- ร ม	--- ช	--- ร

วิธ	นา	เกิด	ไทย			ไซ	โย
----	- ล --	--- ด	--- ช	- ม - ม	-- ช ร	--- ม	-- ช ล

	เออ						
- ล - -	- - - ล	- - - คัด	- ช - ชล	- ชม - ชมมิ	- รัค - รัมิ	- - ชล	- ช - คั

	เอ่อ	เออ	เอย		อี	จรัส	แสง
- - - -	- - - คั	- - - รั	มิ รั มิ มิ	- - - -	- - - ชั	- - รัค	- - - รั

- - ชัรั	มิ - รัค
----------	----------

สามชั้น ท่อน 2

						ระ บัด	ใบ
- - - -	- - - ค	- - - ร	มรค รม	- - ชม	รครม	- - คั ล	- คั - คั

เอ่อ	เออ	เออ	เอย			เบิก	อือ ร่ม
- - - ช	- - - คั	- - - รั	มิ รัค - รัมิ	- - - -	- - - -	- - - ม	- ช - ช

				เออ			
- ม - ลช	- - - มิ	- รัค - รัมิ	- ชั - คั	- - - คั	- รัค - ล	- - - คัด	- ช - ล

	เอ่อ	เออ	เอย		อี	บัง ลม	แรง
- - ชม	- - - คั	- - - รั	มิ รัค รัมิ	- - - -	- - - ชั	- รั - รั	- - - รั

			เอย			ระวัง	วาง
- - รัมิ	- - รัค	- - คัด	- ช - คั	- - - -	- - - -	- - มิ มิ	- - - มิ

	เออ		เอย			แวด	เว้น
- - - -	- - - รั	- มิ รั ชัรั	มิ รัค - คั	- - - รั	- - - คัด	- - - คัช	มช - คั

	เออ						
- ล - -	- - - ล	- - - คัด	- ช - ชล	- ชม - ชมมิ	- รัค - รัมิ	- - ชล	- ช - คั

	เอ๋อ	เออ	เอย			ฮี เร็น	ระวี
----	--- คื	--- รั	มี รั ช่ม มี	----	--- ชื	--- รัมี	- คื รั

--- รัมี	-- รัคื

สองชั้น ก่อน 1

ส่งรื่อง

					จำเรียง	เร ไร	คลด
(--- ช	- ชชช	- ม - ช	- ล - คื)	----	- ช ช -	- ช - ช	-- ช -

เออ			เอย			รอ ฤกษ์	เร้า
--- คื	--- ล	--- คืล	- ช - ช	--- ล	--- ชม	- รั - รั	คื - รัมี

		สรัอย รัต	เกล้า			เนา	วรัตน์
--- รัมี	-- รัคื	- ชคื - รัมี	- รั - คื	รัมี รัคื - มี	-- ชรั	--- คื	-- คื รั

			เอย		จรัต	ศรั	
--- รัมี	-- รัคื	--- คืล	- ช - คื	----	-- รัคื	- รั - รั	-- ชรั

- มี - รัคื	----

สองชั้น ก่อน 2

ส่งรื่อง

				พระขวัญ	ฮี เอัย	อย่าเลย	ไร
(--- ช	- ชชช	- ม - ช	- ล - คื)	- คื - ล	- คื - ล	- คื มช	--- ชล

			เอย			ความ ไย	ดี
- ช - คื	--- ล	-- คืล	- ช - ช	--- ล	-- ชม	- รั - รั	--- รั

		ฝาก ถ้อย	นี้			ถนอม	แนบ
--- รีม	-- รัด	- คัด - ไซ	- คัด - รีม	รีมรัด - ม	-- ไซรี	-- คัด รัด	- คัด - คัด

			เอย		แอบ ใจ	นาง	
----	ลช - ล	--- คัด	- ไซ - คัด	----	- คัด - รีม	--- รีม	--- รีม

--- รัด

ชั้นเดียว ท่อน 1

ผู้	ประดิษฐ์	เพชร	น้อย อือ			เป็นสร้อย	ให้
--- คัด	- ล คัด ล	- คัด - คัด	- ล คัด - ไซ	--- คัด	- ไซ - ล	ชม รีม	- คัด - รีม

ขอ	น้ำใจ	ขนิษฐ	ฐา	เออ	เออ	อย่าหมอง	หมาง
- คัด - ม	- ไซ ไซรี	-- คัดรี	- คัด - ไซ	----	---- คัดไซ	-- คัดรี	- ไซ - รีม

-- ไซรี	ม - รัด

ชั้นเดียว ท่อน 2

ถึง ตัว	ไกล	ใจ	อยู่			เป็นคู่	นาง
- คัดพี - คัด	---	---	- ม - ไซ	-- คัด	- ไซ - ไซม	-- รีม	- คัด - รีม

ไซ	จะร้าง	แรม	ชม	เออ	เออ	ภิรมณ์	เอย
--- รีม	- คัดรี รีม	- ล - ล คัด	- คัด - -	---	---- คัดไซ	-- รัด	---

ทางร้องเพลงเรีงพล เถา

ประพันธ์ทางร้อง : ครูกัญญา โรหิตาจอ

ขับร้อง : วิมล เฝยเฝายีน

บทขับร้องเพลงเรีงพล เถา

เจ้าอย่าทรงโสกาอาลัย	จะทำให้เป็นนางแก้ตัวพี่
สั่งเสด็จพระเสด็จจรลี	ออกไปที่ประชุมพล
ทหารเหล่าเกาทันท์ขันธ์ยิ่ง	ขยับยิงแม่นย้าไม่ย่อถ่น
ทหารหอกถือหอกออกผจญ	แต่ละคนกล้าหาญชำนาญฤทธิ์
ทหารดาบถือดาบวับวาวแดง	ฟันแทงแต่ละทีไม่มีผิด
ทหารม้าควมม้าคาประชิด	ปัจจามิตรย่นระย่อไม่ต่อตาม
พวกเราเหล่าทหารชำนาญยุทธ	ฤทธิ์รุกเกรียงไกรในสนาม
เคยผ่านศึกมีชัยในสงคราม	ไม่เคยขามคร้ามครันสรรพภัย
พระสุชนขึ้นทรงคชาธาร	คุมโยธาหาญทัพใหญ่

สามชั้น ท่อน 1

				เจ้า	อย่า		ทรง
----	--- คิ	--- ริ	มีริคิ - ริมี	--- ชี่	- มี - มี	- ริ มี ชี่มี	ริมีริ - ริ

						โส	กา
-- ริมี	ริคิ - มี	ริคิ - ริมี	-- ชี่ริ	-- คิล	- ช - คิ	--- ริ	- ชี่ - ริ

-- ริมี	ริคิ - มี	ริคิ - ริมี	- ช - ล	-- คิล	ชมี - ชล	- คิ - ริ	คิมีริ - ริ

						อา	ลัย
----	- คิ - มี	-- ชี่มี	ริคิ - ริ	--- คิล	- ช - คิ	--- ริ	- ริ - -

					จะ	ทำ		ให้
-- ริมี	ริคิ - คิ	-- ริคิ	ทล - ล	----	- ช - ล	-- คิล	ชลช - ช	

						เป็น	วาง
- ม - ลซ	--- ม	รด - รม	- ซ - ล	----	--- คั	--- ซ	- ซ - -

-- ซล	ซม - ล	-- คัล	- ซ - ล	ซม - ซม	รึคั - รึม	--- ซ	ลซม - ซล

					แก้ ตัว		พื
-- คัล	- ซ - ม	รด - รม	- ซ - ล	----	- ม - ล	-- คัล	ซมซล - คัซ

					จะ ทำ		ให้
- ม - ซ	--- คั	-- รึคั	ทล - ล	----	- ซ - ล	-- คัล	- ซ - คั

						เป็น	วาง
- ล - คัร	คัล - ม	รึคั - รึม	- ซ - ล	----	--- คั	--- ซ	- ซ - -

-- ซล	ซม - ล	-- คัล	- ซ - ล	ซม - ซม	รึคั - รึม	--- ซ	ลซม - ซล

						แก้ ตัว	พื
-- คัล	- ซ - ม	รด - รม	- ซ - ล	----	----	- ม - ล	-- คัซ

- ม - ซ

สามชั้น ท่อน 2

						ตั้ง	เสร็จ
----	----	----	----	----	----	--- ฟ	--- ฟ

						พระ	เสด็จ
- ซ - ร	มึรึคั - รึม	--- ซ	ลซม - ซล	----	----	-- รึม	- คั - ล

- คํ - -	- - - คํ	- - - รํ	มํรํคํ - รํมํ	- - - ล	- - คํซ	- - - มํ	- - ซํรํ
----------	----------	----------	---------------	---------	---------	----------	----------

- - - -	- - - รํ	มํรํซํรํ	มํรํคํ - คํ	- - - รํ	คํล - ล	- - คํ ล	ซลซ - ซซ
---------	----------	----------	-------------	----------	---------	----------	----------

- - - -	- - - ม	รค - รม	- ซ - ล	- - - -	- - - คํ	- - - ม	- ซ - ซ
---------	---------	---------	---------	---------	----------	---------	---------

- - - ล	ซม - ซ	- - คํซ	ลซม - ม	- - - -	- - - -	- - - รํ	- - - รํ
---------	--------	---------	---------	---------	---------	----------	----------

- คํ - รํมํ	- - รํคํ	- - ซํมํ	- รํ - ซํ	- - - -	- - คํล	- ซ - ม	- - ซร
-------------	----------	----------	-----------	---------	---------	---------	--------

- - - -	- - - รํ	มํรํซํรํ	มํรํคํ - คํ	- - - รํ	คํล - ลล	- - คํล	ซลซ - ซ
---------	----------	----------	-------------	----------	----------	---------	---------

- - - -	- - - ม	รค - รม	- ซ - ล	- - - -	- - - คํ	- - - ม	- ซ - ซ
---------	---------	---------	---------	---------	----------	---------	---------

- - - ล	ซม - ซ	ลซ คํซ	ลซม - ม	- - - -	- - - -	- - - รํ	- - - รํ
---------	--------	--------	---------	---------	---------	----------	----------

- คํ - รํมํ	- - รํคํ	- - ซํมํ	- รํ - ซํ	- - - -	- - คํล	- ซ - ม	- - ซํรํ
-------------	----------	----------	-----------	---------	---------	---------	----------

- - - -	- - - รํ	มํรํซํรํ	มํรํคํ - คํ	- - - -	- รํคํล	- - ซซ	- - - ซ
---------	----------	----------	-------------	---------	---------	--------	---------

สามชั้น ท่อน 3

		ทหาร	เหล่า			เถา	ทัณฑ์
----	----	- ล - ล	- คี - ฟ	--- ซ	----	--- ซ	- ซ - ล

						ขยับ	ยิง
ซฟ - ฟ	ซฟ - ซล	-- คีล	- ซ - ซ	--- ล	ซฟ --	-- ลล	- คี - คีซ

		ขยับ	ยิง			แม่น	ยำ
- ฟ - ซ	----	-- ซฟ	- ซ - ล	-- คีล	ซฟ - ซล	--- คี	ทคี่ --

						ไม่ ย่อ	ขุ่น
--- คี	มีรีคี่ - มีมี	-- ซมี	มีรี - มี	-- มีมี	รีคี่ --	- ซฟ - ซ	- ฟ - ซ

	ทหาร		หอก			ถือ	หอก
- ฟ - ซ	-- คีคี่	- ฟ - คี	มีรีคี่ - ซ	--- ล	----	--- ซ	-- คีม

						ออก	ผจญ
- ซ - ล	ซม - คี	--- รี	มีรีคี่ - มีมี	----	--- ซ	--- คี	-- มีมี

		แต่	ละคน		กล้า	หาญ	
--- มี	รีคี่ --	--- รี	-- มีมี	----	--- มี	รีคี่ - มีมี	-- ซมี

					ชำนาญ		ฤทธิ์
----	--- รี	มีรี ซมี	มีรีคี่ - คี	--- รี	คี่ล ลล	--- ล	ซมซล - คี

	ทหาร		หอก			ถือ	หอก
- ซ --	-- คีคี่	- ฟ - คี	มีรีคี่ - ซ	--- ล	--- คี	--- ซ	-- คีม

						ออก	ผจญ
- ซ - ล	ซม - คี	--- รี	มีรีคี่ - มีมี	----	--- ซ	--- คี	-- มีมี

		แต่	ละคน		กล้า	หาญ	
--- มี	-- รัศมี	--- รั	-- มีมี	----	--- มี	รัศมี - รัมี	-- รัรั

						ชำนาญ	ฤทธิ์
----	--- รั	มีรั รัรั	มีรัศมี - รั	--- รั	-- รัรั	- รั - รั	--- รั

--- รั	----

สองชั้น ท่อน 1

		ทหาร	ดาบ		ถือ	ดาบ	
----	----	-- รัรั	- รั - รั	--- รั	--- รั	- รั - รั	--- รั

						ไว้ วาบ	แดง
----	--- มี	รัศมี - รัมี	-- รัรั	--- รั	- รั - รั	- มี - รั	- รั - รั

		ฟัน	แทง			แต่	ละที
--- มี	-- รัรั	--- รั	- รั - รั	--- รั	รัรั - รั	- รั - รั	-- รัรั

--- รั	รัรั - รั	รัรั - รั	- รั - รั	----	----	- รัรั - รั	--- รั

- รั - รั	----	--- รั	----	--- รั	รัรั - รั	- รั - รั	-- รัรั

--- รั	รัรั - รั	รัรั - รั	- รั - รั	----	- รั - รั	- รัรั - รั	--- รั

- รั - รั

สองชั้น ก่อน 2

		ทหาร	ม้า			พวก	ม้า
----	----	-- ซซ	--- คี	- ซ - ล	ซม - ซล	--- คี	- ล - คีรี

						ดา	ประชิด
- คี - -	--- รี่	มีรี ซรี่	มีรีคี่ - คี	--- รี่	-- คีล	--- ล	-- ลคี่

		ปัจ จา	มิตร			ย่น	ระย่อ
- ซ - -	----	- รี่ - มี	--- ซี่	- มี - ซี่	- คีซี่ - มี	--- รี่	- คีรี่

						ไม่ ต่อ	ตาม
-- รี่มี	รีคี่ - มี	รีคี่ - รี่มี	-- ซรี่	----	----	- ซม - ม	--- ซ

		ปัจ จา	มิตร			ย่น	ระย่อ
----	----	- รี่ - มี	--- ซี่	- มี - ซี่	- คีซี่ - มี	--- รี่	- คีรี่

						ไม่ ต่อ	ตาม
-- รี่มี	รีคี่ - มี	รีคี่ - รี่มี	-- ซรี่	----	----	- ซม - ม	--- ซ

สองชั้น ก่อน 3

		พวก	เรา			เหล่า	ทหาร
----	----	--- ซ	- ฟ - ซ	--- ล	--- ซฟ	--- ฟ	-- ลล

						ชำนาญ	ยุทธ
----	-- คีซ	-- คีล	- ซ - คี	--- ซรี่	มี - รี่คี่	-- ลล	--- คี

		ฤท	ธิรุค			เกรียง	ไกร
- ซ - -	----	--- ซี่	- มี มีซี่	- มี - ซี่	- คีซี่ - มี	--- รี่	-- รี่-

						ใน	สนาม
--- มี	มี - มี	มี - มี	-- มี	---	---	--- ซ	-- ซล

		ฤท	ธิรุก			เกรียง	ไกร
---	-- คีซ	---	- มี มี	- มี - มี	- มี - มี	---	-- มี

						ใน	สนาม
--- มี	มี - มี	มี - มี	-- มี	---	---	--- ซ	-- ซล

---	-- คีซ

ชั้นเดียว ท่อน 1

		เคยผ่านศึก	มี ชัย			ในสง	คราม
---	---	- คีลล	- คี - คี	---	- มี มี	-- คี	- มี - คี

ไม่เคย	ขาม	คร้าม	ครัน			สรร	พภัย
-- มล	---	- คี - ล	- ซ - ซ	- ม - ม	ซม - ซล	- คี - ล	- คีซซ

ไม่เคย	ขาม	คร้าม	ครัน			สรร	พภัย
-- มล	---	- คี - ล	- ซ - ซ	- ม - ม	ซม - ซล	- คี - ล	- คีซซ

ชั้นเดียว ท่อน 2

พระ	สุชน	ขึ้น	ทรง				क्षा ธาร
---	-- ซซ	---	- ล - คี	---	มี มี	- คี -	ซซ - ซ

	กุม โย	ธา	หาญ			ทัพ	ใหญ่
---	- ม - ม	---	- มี -	มี มี	- มี มี	---	- มี - ซ

	คุม โย	ธา	หาญ			ทัพ	ใหญ่	
----	- ม – ม	--- รี่	- มี่ --	ซึ่ รี่	มี รี่ คี่	- มี ซึ่ รี่	--- ล	- มี - ซ

ชั้นเดี่ยวท่อน 3

		พริ้ง พร้อม	พหล			พล	ลไกร
----	----	ซฟ ลคี่	-- ลคี่	- ซ --	- ล - คี่	--- ซ	-- ซซ

กลา	ไกล	ออก	จาก			นิเวศ	วัง
--- มี	--- มี	--- คี่	- คี่ --	รี่ - มี รี่ คี่	- มี ซึ่ รี่	-- ซซ	- มี - ซ

กลา	ไกล	ออก	จาก			นิเวศ	วัง
--- มี	--- มี	--- คี่	- คี่ --	รี่ - มี รี่ คี่	- มี ซึ่ รี่	-- ซซ	- มี - ซ

ทางร้องเพลงวัฒนาเวียดนาม เถา

ประพันธ์ทางร้อง : ครูภัญญา โรหิตาจร

ขับร้อง : ครูวิมล เผยผ่ายื่น

บทขับร้องเพลงวัฒนาเวียดนาม เถา

ดำเนินความเวียดนามได้อันไกลสุด	คาบสมุทรอินโดจีนถิ่นวิถี
ถูกศัตรูลู่เข้าย่ำยี	ทั้งๆที่เลือดเนื้อชาติเชื้อญวน
ถูกลัทธิอาชรรรมอันอุบาทว์	ทำลายชาติทำลายเชื้อเหลือกำสรวล
แห่อยู่แยงตะแคงสะแหะหละก่อกวน	ยุให้ญวนรบราเกิดฆ่าฟัน
ไฉนถูกหยิกเล็บไม่เจ็บเนื้อ	แบ่งเป็นเหนื่อแบ่งเป็นได้ให้โลกหยัน
เวียดนามได้คิดถูกผูกสัมพันธ์	เพราะยึดมั่นศรัทธาหลักสากล
ให้วิเทโศบายคล้ายวิกฤต	โดยผูกมิตรบางประเทศด้วยเหตุผล
ยึดหลักสามัคคีเสรีชน	เพื่อให้พันไพรินสิ้นสงคราม
ประเทศไทยใจมั่นพันธมิตร	พลีชีวิตร่วมศึกไม่นึกขาม
เหมือนดับไฟเสียก่อนจะร้อนลาม	ไฟเวียดนามดับสนิทไม่คิดไทย
ไทยเป็นชาติเสรีดีต่อมิตร	ช่วยชีวิตคู่เกียรติเวียดนามได้
วีรกรรมจงอางศึกก็ก้องไกล	นักรบไทยระบือเกียรติช่วยเวียดนาม

สามชั้น ท่อน 1

----	----	--- ล	--- คัซ	--- คั	- รัคั - คัล	-- คัล	- ซ - ซล
------	------	-------	---------	--------	--------------	--------	----------

		ดำเนิน	ความ			เวียดนาม	ได้
ซม --	----	-- รัรั	--- รั	--- รัมี	รัคัรัมี --	- ซม - ซ	--- ซ

- ม - ลซ	----	-- คัล	- ซ - ซล	ซม - ล	-- คัซ	- มัซรั	----
----------	------	--------	----------	--------	--------	---------	------

					อันไกล	สุด	
--- ซมี	- รั - รัมี	รัคั - รัคั	- ล - ลท	ลซ --	- รั - รั	--- คั	- รั --

					คาบ		สมุทร
----	----	- รี่ - มี่	รื่อ รื่อ - รื่อ	----	---- รื่อ	- รื่อ - รื่อ รื่อ รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ รื่อ

					อิน โด	จัน	
--- รื่อ รื่อ	- รื่อ - รื่อ รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ รื่อ	----	- รื่อ - รื่อ	--- รื่อ	----

----	---- รื่อ	-- รื่อ รื่อ	รื่อ รื่อ - -	---- รื่อ	รื่อ รื่อ รื่อ	- รื่อ รื่อ	----

					ถัน		วี่ถี่
----	--- รื่อ	-- รื่อ รื่อ	รื่อ รื่อ รื่อ	----	---- รื่อ	-- รื่อ รื่อ	- รื่อ รื่อ - รื่อ รื่อ

						ฎก	ศักรู
--- รื่อ รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ	---- รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ รื่อ	----	--- รื่อ	---- รื่อ	-- รื่อ รื่อ

						รูก	ถ่า
---- รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ รื่อ	-- รื่อ รื่อ	----	---- รื่อ รื่อ	---- รื่อ	- รื่อ - รื่อ

- รื่อ - รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ	---- รื่อ รื่อ	- รื่อ - รื่อ รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ รื่อ	---- รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ รื่อ

						เจ้า ย่า	ยี่
---- รื่อ	-- รื่อ รื่อ	- รื่อ รื่อ รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ	---- รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ	- รื่อ รื่อ - รื่อ	- รื่อ - รื่อ

----	---- รื่อ	---- รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ รื่อ	---- รื่อ	-- รื่อ รื่อ	---- รื่อ	-- รื่อ รื่อ

	ทั้ง ทั้ง	ที่			เลือด	เนื้อ	
----	รื่อ รื่อ - รื่อ รื่อ	- รื่อ - รื่อ	รื่อ - รื่อ รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ รื่อ	---- รื่อ รื่อ	รื่อ รื่อ - รื่อ รื่อ	----

---	---	---	-	---	-	---	-
ซ	มี	ซึ	ลิซึ - ซึริ	คิ	ริคิ - คิคิ	คิล	ซ - ซล

---	---	---	---	---	---	ชาติ เชื้อ	ญวน
ซม	ซึ	ลิซึ	มิซึริ	---	---	ริคิ - ริมิ	คิ - ริ

---	ริคิ -
ริมิ	---

สามชั้น ท่อน 2

---	---	---	---	---	---	---	-
---	ล	คิซ	---	คิ	ล	คิล	ซ - ซล

ซม -	---	ถูก ลัท	ชิ	---	อ	อา	ธรรม
---	---	คิ - ริมิ	ริมิ - ริ	มิ	ริคิ - ริมิ	ซ	ซ

---	---	---	ซ - ซล	ซม - ล	---	มิซึริ	---
---	---	คิล	ซ - ซล	ซม - ล	คิซ	มิซึริ	---

---	---	---	---	---	อัน	อุบาทว์	---
ซมิ	ริ - ริมิ	ริคิ - ริคิ	ล - ลท	ลซ -	ริ	ริคิ	ริ

---	---	---	---	---	ทำลาย	เชื้อ	---
---	---	ริ - มิ	ริมิริ - ริ	---	ริริ	ลคิ	ซ

---	---	---	---	---	---	---	---
---	คิ	ริมิ	คิ -	ริ	มิริคิ	ทริล	---

---	---	---	---	---	เหลือ	---	กำสรวล
---	ซ	ลซ คิล	ซมซร	---	ริ	ซึริ	มิริคิ - คิคิ

						แห่	แยง
--- ฟ้า	รีด - คี	--- ร์	มีรีด - ร์มี	----	--- ชี	- คี - ร์มี	- ร์ --

						ตะแคง	แสะ
--- คี	มีรีด - ร์มี	รีด - ร์มี	-- ชี	----	--- มีรี	-- คีค	--- ล

--- คี	คี - ล	--- คี	- ช - ชล	ชม - ชมี	รีด - ร์มี	--- ช	ลชม - ชล

						แหละ ก่อ	กวน
--- มี	-- ชี	- มีรี ชี	มีรีด - คี	--- ร์	-- คี	- ฟ - ฟ	--- ช

สองชั้น ท่อน 1

				ไหน	ถูก	หยิก	เล็บ
----	--- ล	--- คีช	--- ชล	--- ร์มี	- ชี - มี	--- มี	--- ชีล

						ไม่ เจ็บ	เนื้อ
- ชี --	--- ชี	--- ลีช	- มีรี	----	----	- ร์ค - คี	--- ร์มี

		แบ่ง	เป็นเนื้อ			แบ่ง	เป็นได้
--- ร์	- มีรี - ชี	--- คี	-- ร์	-- ชี	มีรีด - ร์มี	--- มี	-- ชช

					ให้ โลก		หยัน
--- ม	--- ม	-- ชล	- คี - ล	----	- ร์ค - ร์ค	-- ร์มี	รีด - คี

		เวียน นาม	ได้			คิด	ผูก
--- ฟ้า	- ร์ค	- ร์ค - ร์	--- ร์	- คี - ร์	----	--- ร์	- คี - ล

						ผูก	ล้ม พันธุ์
--- คี่	-- คี่	--- คี่	- รั้ว - ล	ซ - ล	----	--- ม	- ซล - ซ

		เพราะ ยืด	มัน			ศรัท	ธา
----	----	- รั้ว - รั้ว	- รั้ว - คี่	--- รั้ว	รั้ว - รั้ว	--- ม	--- ซ

						หลัก ส	ก
----	--- ซ	--- ล	- ม	---	---	- คี่ - รั้ว	- ซ - รั้ว

---	---
--- รั้ว	--- รั้ว

สองชั้น ท่อน 2

				ให้	วิท	โส	บาย
----	--- ล	--- คี่	--- ซ	--- รั้ว	--- ม	--- ซ	- คี่ - ซ

						กลาย	วิกฤ
----	--- ซ	--- ล	- ม	---	---	--- รั้ว	-- รั้ว

		โดย ผูก	มิตร			บาง	ประเทศ
---	----	- รั้ว - คี่	--- รั้ว	- รั้ว - ม	รั้ว - รั้ว	--- ซ	-- ซซ

					ด้วย เหตุ		ผล
- ม - ซ	--- ม	-- ซล	- คี่ - ล	----	- รั้ว - คี่	--- รั้ว	รั้ว - คี่

		ยืด	หลัก			ส	มัก
---	- รั้ว	--- รั้ว	--- คี่	---	- ม	--- คี่	-- รั้ว

						เส ี	ชน
---	-- คี่	--- คี่	- รั้ว - ล	- ซ - ล	----	- ซ - ซ	--- ซ

		เพื่อ ให้	พัน			ไพ	ริน
----	----	- รัค - รัค	--- รัม	--- รัม	รัค - รัม	--- ช	--- ช

						สิ้น	สง กราม
----	--- ช	--- ลช	- มชรั	----	----	- รั - ค	- รัช - รั

---	รัม	---	รัค
-----	-----	-----	-----

ชั้นเดียว ท่อน 1

ประเทศ	ไทย	ใจ	มัน			พัน	ธ มิตร
--- รัรั	- ค - รั	--- ช	- ชม - ช	--- ม	--- ชรั	--- รั	-- รั รัม

พลี	ชี วิต	ร่วม	ศึก			ไม่ นึก	ขาม
- รั - รั	-- รั รัม	- รั - ชม	- ม - ช	--- ช	- ลชคค	- ชม - ชล	- ชล คช

เหมือน	ดับไฟ		เสีย ก่อน			จะร้อน	ตาม
--- รัม	- ช - ครั	--- มรั	- ครั - ล	--- ครั	-- คค	-- ลลค	- ช --

ไฟ เวียด	นาม	ดับ	สนิท			ไม่ ติด	ไทย
- ม - ม	รัค - รัม	--- ม	-- ชม	- ช - ชรั	มรัค - คค	- รัค - ค	--- รั

---	รัม	---	รัค
-----	-----	-----	-----

ชั้นเดียว ท่อน 2

ไทย	เป็นชาติ	เส	ศึก			ดี ต่อ	มิตร	
--- รั	-- รัรั	- คื - รัรั	คื รั --	---	ม	-- รัรั	- รั - คื	- รัรั - รั

ช่วย	ชี วิต	กั	เกียรติ			เวียด นาม	ไต้		
---	รั	- คื รั รัรั	- รั - รัรั	- ม - รั	---	ช	- ลชคืล	- รั - ล	- รั - รั

วี -	รกรรม	จง อาง	ศึก			กั กัอง	ไกล	
---	รั	-- รัรั	- คื - คื	- ล --	- คื - รั	-- คืล	- ม - รั	- รั - รั

		ระปือ	เกียรติ			ช่วย เวียด	นาม	
- รัรั - รัรั	- รั --	---	รัรั	- รัรั --	- รั --	---	- รัรั - รัรั	- รั - รั

---	รัรั
	-- รัรั

ทางร้องเพลงสยามานุสติ เถา

ประพันธ์ทางร้อง : ครูทัศนญา โรหิตาจด

ขับร้อง : ครูทัศนญา โรหิตาจด

บทขับร้องเพลงสยามานุสติ เถา

พุทธานุภาพนำผล	เกิดสรรพมงคลน้อยใหญ่
เทวอาร์ักษ์ทั่วไป	ขอให้เป็นสุขสวัสดิ์
ธรรมานุภาพนำผล	เกิดสรรพมงคลเสริมศรี
เทพช่วยเมตตาปราณี	ให้สุขสวัสดิ์ทั่วกัน
สังฆานุภาพนำผล	เกิดสรรพมงคลแมนมนั้
เทเวศร์คุ้มครองป้องกัน	สุขสวัสดิ์สรรพ์ทั่วไป

สามชั้น ท่อน 1

		เออ			เอื่อ		
----	----	--- คื	- รัค - ล	----	--- ซ	- ลซ - คืล	- ซ ลซ - ล

	เออ				เอย	พุท	อื่อ ธา
--- ซม	--- ม	--- ซม	- รรม - ม	- รค - คืล	ซลซ - คื	--- ซ	- ม - ม

เออ		เออ		เออ			
--- ร	มรด - รรม	--- ซ	ลซม - ซล	--- คื	รัค - ล	-- คืล	- ซลซ - ล

			เอย			อื่อ น	ภาพ
- ซม - ซม	รรรม - ม	- รค - ร	มรด - รรม	----	----	- ซ - รรม	--- ร

	เอื่อ	เออ		เออ			
- ค - รรม	- รค - ค	--- ร	มรด - รรม	--- ซ	ลซ - ม	--- ซม	- รรม - ม

	เอื่อ	เออ		เอย		นำ	ผล
--- รค	--- ซ	--- ล	ทลซ - ลท	- ลรัล	ทลซ - ลค	--- รั	--- รั

	เอ๋อ	เออ		เออ			
มื - ชื	มื - ฟ	--- ซ	ลซฟ - ซล	--- คื	- รืคื - ล	--- คืล	ซลซ - ล

						เกิด	สรรพ
- ซฟ - ฟ	- ลซ ฟซล	-- คืล	ซลซ - ล	- ซฟ - มฟ	ลซ --	--- ค	รม - ม

	เออ						
-- ชร	--- ฟ	ซฟ - ม	รมร - ร	มร - ซค	--- ร	มร - ชร	ฟม - ฟ

	เอ๋อ		เอย			มง	คค
----	--- ฟ	คืซ - ล	ซฟ - ซล			-- คืค	---- ค

	เออ			อีเอ	เฮอ	เอ๋อ เออ	
----	--- ม	มรด - รม	- ซ - ล	-- คืล	ลซม - ซล	- ค - ร	มื - ร

			เอย			อี น้อย	ใหญ่
-- ชม	รืม - ม	รืค - ร	มืรืค รืม	----	----	ช - รืม	-- รค

- ร - ม	รืค - -

สามชั้น ท่อน 2

		เออ			เอ๋อ		
----	----	--- ค	รืค - ล	----	--- ซ	ลซ - คืล	ซ ลซ - ล

	เออ				เอย	เท	วา
-- ชม	--- ม	-- ชม	รมร - ม	รด - คืล	ซลซ - ค	-- ชม	--- ม

เออ		เออ		เออ			
--- ร	มรด - รม	--- ช	ลชม - ชล	--- ค	รค - ล	-- คค	ชลช - ล

			เออ			อี อ	รักษ์
ชม - ชม	รมร - ชล	--- ร	มรด - รม	----	----	- ช - ร	---- ม

	เออ	เออ		เออ			
- ร - ม	รด - ค	--- ร	มรด - รม	--- ช	ลช - ม	-- ชม	รมร - ม

	เออ	เออ			เออ	ทัว	ไป
--- รค	--- ช	--- ล	ทลช - ลท	- ลรค	ทลช - ลค	--- ร	- ค - ร

	เออ	เออ					
----	--- ฟ	--- ช	ลชฟ - ชล	--- ค	รค - ล	-- คค	ชลช - ล

						ขอ	ให้
- ชฟ - ฟ	ลชฟ ชล	--- คค	ชลช - ล	ชฟ - มฟ	ลช --	--- ม	ชลช - ม

	เออ			เออ	เออ		
รด - มร	--- ฟ	ชฟ - ม	รมร - ร	--- ค	--- ร	มร - ชร	ฟม - ฟ

	เออ		เออ			เป็น	สุข
----	--- ฟ	คช - ล	ชฟ - ชล	----	----	--- ร	--- ค

	เออ			อีเอ	เฮอ	เออ เออ	
- ร - มร	--- ม	ฟม รค รม	- ช - ล	-- คค	ลชม - ชล	- ค - ร	มร - ร

			เออ			ต้วต	ดี
-- ซม	รรม - ชค	--- ร	มรค รรม	----	----	-- รค	--- ร

-- รีม	รีคี่ --

สองชั้น ท่อน 1

	เออ					ธรรม	มา
----	---- ล	-- คี่ล	ชลช - ล	- ชม - ชม	รร - ม	รด - ม	- ม --

เอื้อ	เออ			เอย		อี นุ	ภาพ
--- ช	ลช - ล	-- คี่ล	ชลช - ล	-- ชม	----	ช - ร	--- ร

	เออ			เออ		เอย นำ	ผล
ค - ร ม	รด - ม	-- ชม	รร - ม	รด - ร	มรด - ล	ทุค - ร	-- ร

	เออ					เกิด	สรรพ
-- ชร	มร - ล	-- คี่ล	ชลช - ล	ชฟ - มฟ	- ลช --	--- ช	ร -- ม

	เออ		เอย			ม	ค
-- ชร	--- ร	คค - คร	ชฟ - ช	-- ชล	ชฟ - ชล	-- คี่ ค	--- ค

	เออ		เอย			เสริม	ศรี
----	---- ล	ชม - ชล	- คี่ - ร	----	----	--- ร	- ชี่ - ร

-- ชี่	ม - รค

สองชั้น ท่อน 2

	เออ					เทพ	ช่วย
----	---ล	--คัล	ซลซ-ล	ซม-ซม	รมร-ม	รด-ซ	ค--ร

เอ๋อ	เออ			เอย		ฮี่ เมต	ตา
ดรม-ซ	ลซ-ล	--คัล	ซลซ-ล	--ซม	----	-ซ-ร	ค--ร

	เออ			เออ		เอย ปรา	นี่
---ม	รด-ม	--ซม	รมร-ม	รด-ร	มรด-ล	ทุค-ร	---ร

	เออ					ให้	สุข
----	---ล	--คัล	ซลซ-ล	ซฟ-มฟ	ลซ--	---ซ	รด-ค

	เออ		เอย			สวัส	ดี
-ร-มร	---ร	คค-คร	ซฟ-ซ	--ซล	ฟซ-ซล	--คัล	---คัล

	เออ		เอย			ทัว	กัน
----	---ล	ซม-ซล	-คัล-รึ	----	----	---รึ	คัล--รึ

---ม	รึคัล--

ชั้นเดียว ท่อน 1

เอ๋อ		ตั้ง	ฮี่ ฆา	เออ	เอย	นุ	ภาพ
---ค	--รม	---ม	ซ--ม	---ซ	ลซ-ม	--รม	-ร-ค

เออ		นำ ผล		เออ		เกิด	สรรพ
---ร	-ม-รด	-ร-ร	-ม-ซร	-ล-ล	ซฟ-ลซ	-ค--	ม-ซร

สี่	มง	เอ่อ	กล			แม่น	มัน
--- ซ	-- ซ ซ	--- ม	ซล - คิ	----	----	--- ริ	คิ -- ริ

คิ - ริ	ริค --
---------	--------

ชั้นเดียว ท่อน 2

เอ่อ		เท	เวศร์	เออ	เอย	กุ่ม	ครอง
--- ค	-- ร ม	--- ม	- ซ - ค	--- ล	คิ ล - ซ ม	--- ม	- ร --

เออ		ป่อง	กัน			สุข	สวัต
- ร - ม	ริค --	--- ร	ค -- ร	-- คิ ล	ซล ซ - ฟ	--- ค	-- ร ค

	คิ	อือ เอ่อ	สรรพ			ทัว	ไป
ร ม ร --	--- ม	- ซ - ม	ซล - คิ	----	----	--- ริ	คิ -- ริ

- ริ - ม	ริค --
----------	--------

ทางร้องเพลงชเวดากอง เถา

ประพันธ์ทางร้อง : ครูกัญญา โรหิตาจด

ขับร้อง : ครูอนงค์ แสงยนต์(ศรีไทยพันธุ์)

บทขับร้องเพลงชเวดากอง เถา

พระมหาเจดีย์มีสง่า	สูงเทียมฟ้าองค์เมื่องเหลื่องอร่าม
สัญลักษณ์คู่พม่าสง่างาม	เดิมมีนามพระเกตุชาติคู่ชาติมอญ
ตะปุตสะมัดลิกะสองวานิช	ได้ใกล้ชิดพุทธองค์ทรงสั่งสอน
ได้พระเกตุจากมุนินทร์ปิ่นบวร	อนุสรณ์ลาลับกลับรามัญ
มาสร้างองค์สถูปใหญ่ใส่พระเกตุ	มวลกษัตริย์ชาติเขศเสริมสร้างสรรค
เจ้ามั่งระอลองพญาจอมรามัญ	ทรงยึดมั่นคุณธรรมดำเนินมา
เสริมเจดีย์นี้ใหม่สูงสามเส้น	มีนามเด่นชเวดากองก้องหงสา
ชาวพุทธได้พบเห็นเป็นบุญตา	โหมทนาสาธุการไปนานเอย

สามชั้น ท่อน 1

- ท - รัล	- ท ลช - ร	- - - ช	- - - ล	- ทล - รัช	- ล ช ค	- - - ช	- - มม
-----------	------------	---------	---------	------------	---------	---------	--------

- ชร - ล	- คช - ลช	- - - ม	- - - ชร	- ท ค ทคท	- ทลช - ค	- - - ร	- - - ร
----------	-----------	---------	----------	-----------	-----------	---------	---------

- - - ฟ	- - - ช	- - - ลช	- ม - ชร	มร - ชร	- มรค - ท	คท ลช ท	- - - -
---------	---------	----------	----------	---------	-----------	---------	---------

- - - รั	มรั - - ท	- - - มรั	- ทรัล	ทล - -	- - - ล	- - ล ช	- - - ล
----------	-----------	-----------	--------	--------	---------	---------	---------

- ท - ลช	- - - -	สูงฮี เทียม	ฟ้า	- ร - มร	- - - ท	- - ท ท	- - - -
----------	---------	-------------	-----	----------	---------	---------	---------

			เอย		เหลือ้ง	อี อร่าม	
--- รั	มี รั -- ท	--- รั ท	ท ลช ลท	----	--- ท	- รั ล ช	----

อี อี อี		สัณฺ	ลักษณฺ			คู่	อี พมา
- ล - ทล	----	--- ร	- ช - ร ม	- ร - ม	- ร ท - ร ม	--- ช	- ม ช ช

				เอย	สง่า	งาม	
ม ช - ล	- ทล - ท	--- รั	- มี รั - รั	--- ช	-- ชช	- ม - ช	----

ดนตรีรับ

	เคิม มี		นาม		พระ เกตุ	ชาติ	
----	- ร - ร	--- ม	ร ท ร ม ม	----	- ช - ร	ท - - ร	ท - - ร ม

เออ	เออ			เอย อี	คู่ ชาติ	มอญ	
ท - - รั	มี รั -- มี	--- ช มี ช มี	มี รั - มี	มี รั - - รั	-- ลช ล	ช - - ล	--- ท

- ลช - -

สามชั้น ท่อน 2

					ตะปูล	อี สะ	อี
--- ล	--- คัง	ลช - - ม	--- ชร	มร - ชร	มร ท ล ช	- ล - ช	- ล - -

เออ			เอย		มัด	ลิกะ	
--- รั	มี รั -- ท	--- รั ท	- ลช - ลท	----	--- ร	-- ม ท	ร ม ร - -

เออ	เออ						
--- ฟ	--- ช	--- ลช	- ม - ชร	มร - ชร	- มร ค - ท	คัง ลช ท	----

เออ				เอย	สอง อี วา	นิช	
--- ร	มร -- ม	--- ชม	รมร - ม	- รท --	- ลรื ล	--- ลท	- ล - ท

		ได้ ไกล	ชิด		พท-	ธงค์	
- ลช --	----	- ร ท ร	ท ร ม - ช	- ร ม ร -	--- รื	-- ท ท	----

เออ			เอย		ทรง ลั้ง	สอน	
--- รื	มรื -- ท	--- รืท	- ลช - ลท	----	- ท - ล	--- ท	----

		ได้	พระเกตุ			จาก	มุนินทร์
รืล - ทล	----	--- ร	ท - ร ท	-- ร ม	- รท - ร ม	--- ช	ม - ช ช

				เอย	ถึน	บวร	
--- ล	- ทล - ท	--- รื	- มรื - รื	--- ช	--- ม	-- ช ช	----

ดนตรีรับ

	อ		นุสรณ์		ลา	ลัป	
----	--- ท	- ร - ม	รท ร ม ชช	- ม - ช	--- ร	--- ร ม	- ร ม - รท

เอื่อ	เออ			เอย อี	กลับ รา	มัญญ	
--- รื	--- ม	--- ช ม ช ม	รื ม รื - รื ม	รื ท -- รื	-- ช ล	--- ล	--- ท

- ลช --

สองชั้น ท่อน 1

	เอ๋อ		เอย		มาสร้าง	องค์	
----	---ซ	----	-ทล ซ ท	----	-ร - ร	-ท - ร	----

เออ					สอุป	ใหญ่	
---มี	---ซร	มี - ท	---รล	ทล---	--ซ ม	---ม	----

					ใส่	พระเกตุ	
--ลทล	---รท	--ลทล	---ท	----ลซ	---ซ	--ลซ	----

	มวล		กษัตริย์		ขัด	ติเยศ	อื่อ
--ลทล	---ล	--ลท	-ลซ ซ ร	----	---ม	--ซซ	ม--ซ

ดนตรีรับ

เอ๋อ	เออ		เอย		เสริมสร้าง	สรรค	
---ร	---มี	---ซ มีซมี	มีมี - มีมี	----	--ซล	---ล	---รล

-ท - ลซ

สองชั้น ท่อน 2

				เอย	เจ้า มัง	ระ	อื่อ
---ซ	---ม	--รมร	---ม	-รท--	-รท ร	---ม	-ร--

					อลอง	พญา	
-มร-ซ	-ม-ร	---ท	---รล	ทล---	--ซซ	--ซซ	----

					จอมรา	ชั้น	
----	---รท	--ลทล	---ท	-ลซ--	-ล-ล	---ล	----

ทรง	ยึด		มัน		พุก	ธรรม	
--- ล	--- ท	- ล - ท	- ลซ - ซ	- ร --	--- ล	-- ซ ซ	----

ดนตรีรับ

เอ๋อ	เออ		เอย		ดำเนิน	มา	
--- ร์	--- มี่	-- ซี่ มี่ซซี่	รี่รี่ - มี่รี่	----	-- ล ล	--- ล	--- ท

- ลซ --

ชั้นเดียว ท่อน 1

		เสริม	เจดีย์	เอ๋อ เออ	เงย เอย	นี่	ใหม่
----	----	--- ท	-- ร์รี่	- ล - ท	- ร์รี่	--- ท	--- ซ

		สูง สาม	เส้น อื้อ	มี นาม	เด่น	ซเว	ดากอง
- ล - ท	ลซ ---	- ท - ท	- ร์รี่ - ซ	- ซ - ซ	--- ม	-- ซ ซ	ซ ซ --

ดนตรีรับ		เอ๋อ เออ		ก้อง หง	ฮี่ ฮ่า
		- ร์รี่ - มี่	- ซี่มี่ - ร์รี่	- ล ซ ล	- ร์รี่ - ล

- ร์รี่ - ท	- ลซ --
-------------	---------

ชั้นเดียว ท่อน 2

		ชาว พุทฺธ	ได้ อื้อ			พบ	เห็น
- ฐึ - มึ	- ฐึมึ - ฐึท	- ฐึ - มึ	- ฐึ ท ฐึ	- ฐึ - มึ	- ฐึมึ - ฐึท	--- ลท	--- ล

		เป็น บุญ	ตา	โม	ทนา	สา	ธูการ
- ฐึล - ท	ลช ---	- ล - ล	- ล --	--- ช	-- ชช	--- ล	ท - ช ช

คนตรีรับ	เอ่อ เออ	ไป นาน	เยย
	- ฐึ - มึ	- ฐึมึ - ฐึท	- ล - ล

--- ท	- ลช --

ทางร้องเพลงศรีอโศก

ประพันธ์ทางร้อง : ครูทัศนญา โรหิตาจด

ขับร้อง : ครูบุหงา นาคพลัง

บทขับร้องเพลงศรีอโศก

ดอกเอ๋ยดอกเฟื่องฟ้า	กิ่งโน้มโลมหล้าหน้าฉงน
โอ้เฟื่องฟ้าน่าจะเฟื่องอยู่เบื้องบน	ปะปนดอกหญ้าให้อาลัย
ดอกเอ๋ยเจ้าดอกบังหลวง	แม้จะห้วงแสนห้วงขอลาบัวหลวงไปเอย
เสียดายดอกปทุมทั้งคูมบาน	ในสายธารให้ลมโชย
ผกาอย่ารู้โรย	แดดเผาฝนโปรยอย่าโรยรา
ดอกเอ๋ยดอกพุทธรักษา	จงพูนสวัสดิ์วัฒนาชั่วกัลปาวสาน

สามชั้น ท่อน 1

----	---ค	---ร	มรด-รม	---ช	-ลช-ชม	---ชม	มมร-รม

					ดอก		เอ๋ย
รด-ชม	มมร-รม	รด-ร	มรด-รฟ	--มฟ	-ลช-ชร	-มชม	มมร-ม

---ชร	-มร--	-มรชร	มรด-ค	----	----	-ค-ร	-ค-ค

						ดอกเฟื่อง	ฟ้า
----	---ช	---ล	ทลช-лт	-ลร้ล	ทลช-лт	-ค-ร	-ค-รม

---ร	-มร--	---ช	---ล	---ร้	-มร้-ร้ล	---ท	---ค้

----	---ค	---ร	มรด-รฟ	--มฟ	-ลช-ฟ	--ชฟ	มมร-ร

						กึ่ง	โน้ม
----	--- มร	- มร ชร	มรด - ด	----	--- รด	--- ล	--- คิรี

						โลม	หล้า
---	- ริคิ - ท	--- ริท	ลทล - ลท	ลช - ชล	ชม - ชล	---	---

- ล - คิ	- ริคิ --	- คิ - ริ	คิรีคิ - คิ	---	---	- ท - คิ	- ริคิ - คิ

----	--- ม	รด - รม	-- ชร	----	--- ร	- มร ชร	มรด - ด

- ท --	---	- ทล ริล	ทลช - ชล	ชม - ชม	รท - รม	---	---

						นำ	จงน
- ทล ริท	ลทล - ลท	ลช - ล	ทลช - ลท	----	--- ริ	---	- ชลล

-- ริล	ทลช --

สามชั้น ท่อน 2

						ไ้เพื่อง	ฟ้า
----	---	- ทล - ริล	ทลช - ชล	ชม - ชม	รท - รม	- ริลช - ล	- ช - ลท

						นำ	จะเพื่อง
---	- ทล - ท	ลช - ลท	-- ริล	---	ลช ล ทล	---	- ดรร

- ด - รม	รด - ด	---	มรด - รม	---	- ลช - ม	--- ชม	รมร - รม

						อยู่ เบื้อง	บน
รด - รัท	ลทล - ลท	ลช - ล	ทลช - ลท	----	---- รั	- ช - ล	- ช - ล

--- ลท	ลช --	- มรชช	มรด - ด	-----	-----	- ด - ร	ครด - ด

		มา ปะ	ปน			ดอก	หญ้า
----	--- รด	- ช - ชม	--- ช	--- ชล	ชม - ชล	--- ท	--- คั

- ท - คั	- รัคั --	- คั - รั	มรัคั - รัม	--- ช	- ลช - ม	--- ชม	มร - ม

						ให้ อา	ลัย
รด - รัท	ลทล - ลท	ลช - ล	ทลช - ลท	----	---- รั	- ลช - ล	--- ล

						ดอก	เอย
--- ลท	ลช - ล	- ทลล	ทลช - ชล	ชม - ชม	รท - รม	--- ช	- ล - ล

					เจ้า ดอก		บัว หลวง
----	- รั - คั	-- รัคั	ทลทล - ล	----	รัลชม - ช	----	- ล - ล

	ดอก		เอย		เจ้า ดอก	บัว	หลวง
----	- รั - คั	- ร - มร	คคค - ร	--- ช	- ชม - ช	--- ล	- ทล - ล

	จะห้วง	แสน	ห้วง	ขอ ลา	บัว หลวง	ไป	เอย
- รั - ลท	ลช - ลช	--- ล	- รั - ช	- ลรั - ล	- ล - ล	- รั - ล	ทลชม - ช

สามชั้น ก่อน 3

	เสี่ย		คายน		ดอก		ปทุม
----	---ค	-ฟ-ค	ทุครด-ค	----	-ค--	-รฟชฟ	มร มร รร

					ทั้ง คุม		บาน
---รม	รด-ค	---ชร	มรด-รม	---ช	-มช-ร	---รม	รท-ท

	ใน สาย		ธาร				
----	-ล-ล	--ร้ล	ทลช-ช	ลชม-ชม	รท-รม	---ช	--ล

						ให้ ลม	โฉบ
-ทล ร้ท	ลทล-ลท	ลช-ล	ทลช-ลท	----	---ร้	-ลช-ล	---ล

---ลท	ลช--

สามชั้น ก่อน 4

							ศกา
----	---ล	-ทล ร้ล	ทลช-ชล	ชม-ชม	รท-รม	----	--ลล

					อย่า		โรย
----	-ทล-ท	ร้ทลช-ลท	---ร้ล	----	-ลช-ลท	---ลท	ลช-ช

	แดด		เผา			ฝน	ไปรย
---ชล	ชม-ค	-รด รฟชฟ	มร มร -ร	--ชร	มรด ทุค	-มร-ลท	-ร้-ล

						อย่า โรย	รา
---ร้ท	ลทล-ลท	ลช-ล	ทลช-ลท	----	---ร้	-ช-ล	---ล

						ดอก	เอย
--- ลท	ลช - ล	- ทลรืล	ทลช - ชล	ชม - ชม	รท - รม	--- ช	- ล - ล

					ดอก พุท	ธ รืก	ษา
----	- รื - คื	-- รืคื	ทลทล - ล	---- รื	- ช - ลท	- ล - ลท	- ล - -

	จง ปูน		สวืสคื		วืฒ -		ฒนา
--- รื	- ล - ล	--- ล	ชมชล ลช	----	--- ลท	- ช - ทล	- รืท - ทท

	ชั้ว กัล		ลปา		วसान		เอย
----	รืลชม - ล	--- ล	ชมชล ลล	----	-- ลล	-- รืล	ทลชม - ช

ทางร้องเพลงเขมรชมดง เถา

ประพันธ์ทางร้อง : ครูกัญญา โรหิตาจด

ขับร้อง : ครูอนงค์ แสงยนต์(ศรีไทยพันธุ์)

บทขับร้องเพลงเขมรชมดง เถา

เมื่อเอ๋ย เมื่อนั้น	พระร่วงฟังคำขานใจ
จึงมีมธุรสพจมาน	ที่อัญเชิญให้ผ่านธานี
เรานี้มีปัญญาย่อยอ่อน	ยังอ่อนความคิดไม่เต็มที
ใช้ว่าจะคิดหลักลี	ท่านนิยมยินดีพร้อมเพรียง
เราซัดคำวอนท่านมิได้	ไม่มีแก่ใจจะได้เคียง
เราขอปฏิญาณไม่เอนเอียง	จะตั้งจิตให้เที่ยงในทางธรรม
เราจะบำรุงกรุงไกร	ให้ทวยไทอัสระเกษมสันต์
ของค้ำไทรรัตน์คุณอนันต์	ทั้งเทวัญเป็นพยานวาจา
จึงขึ้นรถทองส่องโอภาส	แลวิลาสคังเทพเลขา
ตั้งขบวนพยุหยาตรา	บายหน้าเข้ายังวังใน

สามชั้น ท่อน 1

			เมื่อ			เอ๋ย
----	---ฟ	---ช	ลชฟ-ชล	---ค	-รค-ล	-ค-คช

---	ชฟ-ล	ชฟ-ชล	--คช	-ชฟร	ด รค-รฟ	เมื่อ	นั้น
---	ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค

	พระ	ร่วง			ฟัง	คำ
---	ค	ค	ค	ค	ค	ค

ชฟ-ชฟ	มร มร ชค	---	ร	มรค-รม	---	ช	ใจ	ขาน
ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค

--	ช	ร
----	---	---

สามชั้น ท่อน 2

	จึง		มี		ม	บุตร	
----	---ล	---คัล	ซฟ-ซ	---	ซฟซล-ร	--คร	-คัล-รคัล

						พจ	จมาน
---	ฟ	---	ซ	---คัล	ซลซ-ลคัล	---	ฟรี
						คัลคัล--	---ซล
							-ฟซซ

		นี้	อัญ	เจริญ		ให้	ผ่าน
---	ล	ซฟ--	คัลซฟ-ซล	-ล---	---	คัล	คัลซ
							ฟร-ฟร

						ธา	นี้
-ฟ-	ซฟ	มร	มรซค	---	ร	มรค-ร	ม
						---	ซ
						---	ซม
							-ร-ร

สามชั้น ท่อน 3

	เรา		นี้			มี	ปัญญา
----	---	ล	---คัล	ซฟซล-ลคัล	-ล-คัล	-รคัล-ล	-คัล-คัลซ
							--ซซ

						ย่อ	หย่อน
---	ล	ซฟ-	ซล	---	คัล	ซลซ-	ซล
						---	คัลซ
							-ฟ-ซฟ

		ยัง	อ่อน			ความ	คิด
---	ซ	-ลซ--	---	คัล	-คัล-คัล	---	ร
							-มร
							มรคัล
						---	คัล

							ลคัล

						ให้เต็ม	ที่
-ซ-	คัล	ซลซ	คัลฟ	---	ซล	--คัลซ	--ฟร
							คัลฟ--
						--ฟซ	---
							คัลซ

-ฟ-	ซล
	ซฟ--

สามชั้น ก่อน 4

	แต่ ไซ้		ว่า		จะ		คิด
----	- ฟ - ษ	- ฟ - ษล	ชฟชล - ค์	- ล - ค์	- ร์ค์ - ฟ	--- ษล	ชฟชล - ค์

						หลัก	ลี้
- ค์ - ร์ค์	--- ล	--- ค์	-- ฟค์	--- ร์	ค์ล - ค์	--- ฟ	--- ษล

		ท่าน	นิยม			ยื่น	ดี
- ษ - ลษ	----	--- ค์	- ลค์ค์	--- ร์	มร์ มร์ค์	--- ค์ช	--- ษ

						พร้อม	เปรียบ
--- ค์ล	ช ลช ค์ฟ	--- ษล	-- ค์ช	-- ฟร	ครฟ --	--- ษล	- ฟ - ษ

--- ษล	ชฟ --

สองชั้น ก่อน 1

เรา	ขัด	คำ	วอน			ท่าน	มิได้
--- ฟ	--- ร	--- ฟ	- ฟ --	--- ฟ	- ษฟ - ษล	- ค์ - ษ	- ฟลช

	ไม่ มี		แก้ ใจ			จะได้	เถียง
- ฟ - ษ	- ษฟ - ล	--- ค์ล	- ฟ - ษ	--- ษล	รด - รรม	-- ษร์	- ค์ - ร์มิ

--- ษร์

สองชั้น ท่อน 2

เรา	ขอ	ป	ฎิญาณ			ไม่ เอน	เอียง
--- คิ	--- คิ	- ฝิ - ล	- คิ คิ -	- ล - ริ	-- ฝิ คิ	- ซฝ - ซ	--- ซ

จะ ตั้ง	จิต		ให้ เทียง			ในทาง	ธรรม
- ซ - ซ	- ฝ - ฝ	- ล - คิ ล	- ซฝ - ซ	- ฝ - ซค	รด - รรม	-- ซรร	--- ร

สองชั้น ท่อน 3

เรา	จะ	บำ	รุง			กรุง	ไกร
--- ล	--- ซ	- ลคิ - ซ	- ซ - --	--- ล	-- ซฝ	--- ซ	- ซ - --

ให้ ทวย	ไทย	อิ	สระ			เกษม	สันต์
- คิ ล - คิ	--- คิ	- ริ คิ - ฝ	ซฝ - ซ	- ลซ ฝริ	ครค - รฝ	-- ซซ	- คิ - ซ

- คิ - ซล	ซฝ - --

สองชั้น ท่อน 4

ขอ	พระ	ไตร	รัตน			คุณ	อนันต์
--- ซ	- คิ - ซล	- คิ - คิ	- คิ ริ - คิ	--- ฝริ	คิ ริ คิ - --	--- ซ	- ซซ -

ทั้ง เท	วิญ	เป็น	พยาน			วา	จา
- คิ - คิ ล	--- ล	--- ซ	- ซซ -	--- ฝริ	ครฝ - --	--- ซ	--- ซ

--- ล	ซฝ - --

ชั้นเดียว ท่อน 1

จิง	ขึ้น	รถ	ทอง			พ่องโ	ภาส
---ฟ	---ฟ	-ร-ชล	-ช--	---ค	-รด-รม	-ชคั	---ชั

-คั-ร

ชั้นเดียว ท่อน 2

แล	วิลาศ	ราว	เทพ			เล	ขา
---ล	--ลคัช	-ฟ-ช	-ชฟร	---ชค	-รด-รม	-ช-ร	---ม

--ชร

ชั้นเดียว ท่อน 3

ตั้ง	กระบวน	ฟ	ยู่ห			ยาต-	ตรา
---ฟ	-รฟฟ	---ล	--ชฟ	-ฟ-ชล	--คัช	-ลช-ฟ	-ร-ฟ

ชั้นเดียว ท่อน 4

บ่าย	หน้า	มา	ยัง			วัง	ใน
---ล	---คัล	-รคั-ช	-ช--	ลชฟ-ชล	--คัช	-ลช-ฟ	-ฟ--

ทางร้องเพลงขอมกล่อมลูก เถา

ประพันธ์ทางร้อง บทขับร้อง และขับร้อง: ครูวิมล เพยแผ่เย็น

บทขับร้องเพลงขอมกล่อมลูก เถา

ลูกเอ๋ย ลูกรัก พ่อจักเล่า	พ่อรักเจ้าคุณมหาชลาไหล
พ่อรักเจ้าเท่าเทียบเปรียบดวงใจ	ไม่มีใครรักเจ้าเท่าพ่อเลย
ไอ้ระเห่ ไอ้ระช้ำ นานบุญปลูก	พอกล่อมลูกให้หลับกับเขนย
ทั้งขุงเหลือบรินไรไม่ต้องเลย	ลูกเสบยพ่อสบายคลายกังวล
เฝ้าถนอมกล่อมลูกผูกสมัค	คอยพุ่มพิกหนักเท่าไรพ่อไม่บ่น
พ่อยอมป่วยด้วยลูกยอมทุกข์ทน	พ่อจะปรนนิบัติลูกทุกเวลา
อยากให้เจ้าได้มีความสุข	นิราชภัยไร้ทุกข์สุขहरรษา
ขอเพียงเจ้าจดจำคำบิดา	ก็จะพาวงศ์ตระกูลจัญญูเรื่อง

สามชั้น ท่อน 1

		ลูก	เอ๋ย		อี	ลูก	รัก
----	----	---ฟ	-ร-ฟ	----	---ค	---ค	ฟชล-ค

อี เออ		อีเงอ		เอย		พ่อ จะ	อี เถา
-ล-ค	-รค-ล	---คค	-ชลช-ล	---ชฟ	----	-ค-ช	-ล-ค

		เออ			เออ		
-ฟ--ชล	----	---ฟ	-ชฟ--ร	----	---ค	-รค-ฟ	-ค-ค

		เออ	เออ	อีเออ		ความรัก	เจ้า
---ร	-คค--	---ช	---ล	---คค	-ชฟชล-	-ร-ฟ	-ล-ค

						เจ้า	มาหา
-ล-ค	----	---ฟ	-คค-ฟ	---ฟ	-ค-ฟ	---ค	-ฟลค

	เออ		เอย			ชลา	ไถ
---ฟค	-รคค-ร	---ฟ	-ค-ค	---ร	-คค--	--ชช	---ช

			เอย			พ่อ รัก	อื้อ เจ้า
--- คัซ	- ล - ซฟ	- ฟ - ซ	- ฟซฟ - ฟ	----	----	คัซฟ ซล	- ซ - ซ

	เฮ้อ		เอย			เท่า	เทียบ
- ฟ - ลซ	--- ล	- ซฟ - ซล	--- คัซ	----	--- ลซ	--- ฟ	- ร - ฟ

	เออ		เอย			เปรียบ คง	ใจ
- ร - ฟซ	- ฟร - รั	--- ฟรั	- คั - ฟ	----	----	- คั ฟซ	- ซ --

						ไม่ มี	ใคร
--- คัล	- ซ - คัฟ	--- ซ	- ล ซฟ - ซล	--- คัล	- ซฟ ซล -	- คั ล คั	--- คั

						รัก	อื้อ เจ้า
----	----	--- ฟรั	- คัรัคั - ฟ	--- ฟรั	- คั - ฟ	--- คั	- ล - คั

เอ้อ	เออ	ฮือเออ	เอย			เท่า พ่อ	เลย
ฟ ซล - คั	--- รั	--- ฟรั	- คัรัคั - คั	----	- รั - คัล	- ซ ฟ ซ	- ฟ - ซ

---	---
--- ล	- ซฟ --

สามชั้น ท่อน 2

	ไอ้	เออ	ระ เห่			ไอ้	ระ ซ้ำ
----	--- คั	--- รั	- ฟรั คั ล	----	- คั - รั	- คั ล - คั	-- คั มั

อื้อ เออ				เอย		หนา บุญ	ปลุก
- รั - คั	- คั - ล	--- คัล	- ซลซ - ล	--- ซฟ	----	- ลคั - ซ	--- ซฟ

อือ		เออ			เอ๋อ		
--- ซ	----	--- ฟ	- ฌฟ - ร์	----	--- ค	- ร์ค - ฝ	- ค - ค

		เอ๋อ	เออ	อีเออ	เอย	จะกล่อม	ลูก
- ร์ - ค	----	--- ซ	---- ล	--- ค	- ฌฟ ฌล -	-- ค ล	--- ค

อือ						ให้	หลับ
- ล - ค	----	--- ฝ	- คร์ค - ฟ	--- ฝ	- ค - ฟ	--- ค	- ฟ ล ฌ

อือ เออ	เอ๋อ		เอย			กับ	เขนย
- ล - ค	--- ร์	--- ฝ	- ค - ค	----	- ร์ -	ค - ฟ	- ฌ ฌ ฌ

			เอย			ทั้ง ยุง	เหลือบ
--- ค ฌ	- ล - ฌฟ	- ฟ - ฌ	- ฟ ฌฟ - ฟ	----	----	- ลฟ - ฌ	--- ฟ

อือ	เออ		เอย			ริน	ไร
--- ซ	--- ล	- ฌฟ - ฌล	--- ค ฌ	----	----	--- ซ	- ร - ฟ

	เออ		เอย			ไม่ ต้อง	เลย
--- ฟ ฌ	- ฟร - ร์	--- ฝ	- คร์ค - ฟ	----	----	- ค ฟ ฌ	ฟ ฌ - -

					เอย	ลูก	อือ เสบย
--- ค	- ฌ - ค ฝ	--- ซ	- ล ฌฟ - ฌล	--- ค	- ฌฟ ฌล -	--- ค	- ล ค ค

					เอย	พ่อ	สบาย
----	----	--- ฝ	- คร์ค - ฟ	--- ฝ	- ค - ฟ	--- ค	ฟ ฌล ล ล

	เออ	อีเออ	เอย			กลาย	ก้างวล
----	--- รั	--- ฬัรั	- คัรัคั - คั	-----	- รั - คัถ	--- คัช	-- ชช

---	ล	- ชฟ	--
-----	---	------	----

สองชั้น ท่อน 1

	เฝ้า		ถนอม			กล่อม	อือ ลูก
----	--- คั	ถ คัรั - ฬัรั	-- คั คั	ฬัคั - รั คัถ	- คัถ - ช	ถ ชฟ - ช	- ถ - คั

เอ่อ	เออ		เอย		ผูก	สมัคร	
ฟ ชล - คั	-- รั -	--- ฬัรั	- คั - คั	รั -- คัถ	----	--- ถ	-- คั ถ

อือ	เฮ้อ			เอ่อ			
- คั --	--- รั	- คัถ - คัรั	--- ฬัคั	--- ฟ	ถ ชฟ ชล	--- คัถ	- ช - ถ

เอย		คอย พุ่ม	ฟัก อือ				เท่าไร
--- ชฟ	----	-- ชช	- ถ - ช	ถ ชฟ ชล	--- คัช	--- ถช	-- ร ฟ

	เออ				เอย	อี พ่อ	ไม่บ่น
--- ช	- ฬร - รั	--- ฬัรั	- คั - ถ	- ชฟ - ชล	- คั - รั	- ฬั - คั	- ถ คั ถ

	เออ			เอ่อ			
--- รัคั	--- รั	- คัถ - คัรั	--- ฬัคั	--- ฟ	ถ ชฟ ชล	--- คัถ	- ช - ถ

เอย
--- ชฟ

สองชั้น ท่อน 2

	แม่ เจ็บ	อือ	อือ ป่วย			ด้วย	ลูก
----	- รั ฟ คั	- รั - ฟ รั	- คั - ล	--- คัล	- ซ - ล	- ซฟ - คั	- ฟ - ซ

เออ				เออ		ยอม ทุกข์	ทน
ฟ ซล - คั	รั คัล คัรั	--- ฟ รั	- คั - คั	- รั - คัล	----	- รั - ฟ	- ล - คั

	เฮ้อ			เอ่อ			
----	--- รั	- คัล - คัรั	--- ฟ คั	--- ฟ	ล ซฟ ซล	--- คัล	- ซ - ล

เออ		พ่อ	จะปรน			นับดี	ลูก
--- ซฟ	----	--- คั	ฟ - ซ ซ	ล ซฟ ซล	--- คัซ	-- ฟ รั	- ฟ - รั

	เออ				เออ	ฮึ ทุก	เวลา
-- ฟ ซ	- ฟ รั - รั	--- ฟ รั	- คั - ล	- ซฟ - ซล	- คั - รั	- ฟ - รั	ฟ ล คั คั

	เออ			เอ่อ			
----	--- รั	- คัล - คัรั	--- ฟ คั	--- ฟ	ล ซฟ ซล	--- คัล	- ซ - ล

เออ
--- ซฟ

ชั้นเดียว ท่อน 1

อยาก	ให้เจ้า	ได้	ดี	เอ่อ	เออ เออ	ฮึ มี	ความ
--- ล	-- คั ฟ	--- ซ	ฟ ล --	- ซฟ - ล	- คั - รั	- ฟ - คั	- คั --

สุข อือ	เอ่อ			เออ นิราช	ภัย	ไว้	ทุกข์
- ล - คั	-- รั ฟ คั	- รั คั ล	- ซ - ล	- ซฟ - ฟ รั	- ฟ --	--- ฟ	ร ซ - ฟ ซ

		สุข หาร	ษา				
พร ฟ้า - ค	- รั - ค	ล - รัฟ -	-- รั-	--- ฟ้า	- รั ฟ้า	- รั ค	- ซ - ล

เอย
- ซฟ --

ชั้นเดียว ท่อน 2

ขอ	เพียงเจ้า	จด	จำ	เอ๋อ	เออ เอย	ฮี คำ	บิดา
--- ล	- ค ล ค	ฟ -- ซ	- ล --	ซฟ - ล	- ค - รั	- ฟ้า - ค	-- ล ค

	เออ		ก็	จะพา	วง	ตระกูล	
----	- รั ฟ้า	- รั ค	- ซ - ล	- ซฟ - ซ	ฟ - ซ ซ	--- ฟ้า	- ฟ้า รั

			จำรูญเรื่อง				
- ฟ้า - ฟ้า	- ค - รั	- ค ล --	- ค ค ค	----	- รั ฟ้า	- รั ค	- ซ - ล

เอย
- ซฟ --

ทางร้องเพลงเกสรสำออง เถา

ประพันธ์ทางร้อง : ครูวิมล เฝยเผ่าเย็น

ขับร้อง : ครูวิมล เฝยเผ่าเย็น

บทขับร้องเพลงเกสรสำออง เถา

ถ้าดวงดอกออกดอกคุดคุดอยู่เต็ม	ยี่เข่งเข็มสารภีชี่โถ
รสสุคนธ์ปิ่นมะลิผลิดอกโต	ดอกส้มโอกลั่นกล้าน่าดม
มะลิวันพันกิ่งมณฑาทิศ	แก้วเกดดอกคุดคุดอยู่ดม
บนเนินเขาล้วนเหล่าล้ำนทม	ดอกสุกรมยมโดยไซยรส
พิศบุณนาคมากมี	ตามทางหว่างวิถีสีชาวสด
ชมพลาทางเร่งเลี้ยวลด	เลียบบตามบรรพตเชิงคีรี

สามชั้น ท่อน 1

----	---- รั	---- ษ์	- ติ๋ - ติ๋ -	----	---- รั	- รั ติ๋	รั ติ๋ - รั รั
------	---------	---------	---------------	------	---------	----------	----------------

----	----	---- รั	---- รั	---- รั รั	รั ติ๋ - รั รั	ถ้าดวง	ดอก
----	----	---- รั	---- รั	---- รั รั	รั ติ๋ - รั รั	-- ติ๋ ติ๋	---- ติ

---- ติ๋	---- ติ	ชม - ชติ	- ติ๋ - รั	---- รั	รั ติ๋ - รั รั	ออก	ติ
---- ติ๋	---- ติ	ชม - ชติ	- ติ๋ - รั	---- รั	รั ติ๋ - รั รั	- ติ๋ - ติ	- ติ๋ - ติ

---- ติ๋ รั	ติ๋ ติ - ติ	---- ติ๋ ติ	- ติ๋ - ติ	-- ติ๋ รั	----	ติ ติ อยู่	เต็ม
---- ติ๋ รั	ติ๋ ติ - ติ	---- ติ๋ ติ	- ติ๋ - ติ	-- ติ๋ รั	----	- รั รั รั	- รั - รั

----	----	รั ติ๋ - รั	รั ติ๋ รั - รั	----	----	ยี่ เข่ง	เข็ม
----	----	รั ติ๋ - รั	รั ติ๋ รั - รั	----	----	- ติ๋ ติ๋ - ติ๋	- รั --

- ติ๋ - ติ๋ รั	- รั - ติ๋	- รั - ติ๋	ติ๋ ติ๋ รั - รั	----	----	สา	รั รั
- ติ๋ - ติ๋ รั	- รั - ติ๋	- รั - ติ๋	ติ๋ ติ๋ รั - รั	----	----	---- รั	- ติ๋ รั

						ยี่	ไถ
รื๋ - -	- - - - ล	- - - - คื๋	ซมซล - คื๋	- - - -	- - - -	- - - - ซื๋	รื๋ - - มื๋

- - - - ซื๋

สามชั้น ท่อน 2

						รส	สุคนธ์
- - - -	- - - - ม	รด - รม	- ซ - ล	- - - -	- - - -	- คื๋ - คื๋	- - ซซ

						ปน	มะลิ
- - - - ซล	ซม - มื๋	- - - - ซื๋	รื๋ - รื๋	- - - -	รื๋ - -	- - - - มื๋	- - - - มื๋

- มื๋ - -	- - - - มื๋	รื๋ - รื๋	- ซ - ล	- - - - คื๋	รื๋ - ล	- - - - คื๋	- ซ - ซล

						ผลิ ดอก	โต
- - - - ซม	- - - - ล	- - - - คื๋	ซลซ - ซ	- - - - ล	ซม - -	- คื๋ - คื๋	- รื๋ - รื๋

						กลืน	กล้า
- - - -	- - - - มื๋	รื๋ - รื๋	- - - - ซื๋	- - - - มื๋	รื๋ - รื๋	- - - - มื๋	- - - - มื๋

- คื๋ - -	- - - - คื๋	- - - - รื๋	มื๋ - รื๋	- - - - ซื๋	- - - - มื๋	- - - - ซื๋	รื๋ - รื๋

						น่า	คม
- - - - มื๋	รื๋ - ล	- - - - คื๋	ซมซล - คื๋	- - - -	- - - -	- - - - ซื๋	รื๋ - มื๋

สองชั้น ก่อน 1

				มะ ติ	วัลย์	ฟัน	กึ่ง
--- มี	-- ชั้คิ	--- รั	มีรัคิ - รัมี	- ชั - ลคิ	--- ซ	--- คิ	--- ล

						มณ ฑา	เทศ
รัคิ --	--- รั	- มีรั ชัรั	มีรัคิ - คิ	----	- รัคิลิ	- ซ - ซ	- ซ - ม

		แก้ว	เกด			ดอก	ดก
--- ซล	-- ซม	--- ซม	- ซ - ล	--- คิลิ	ซม - ซล	--- คิ	- รั - คิ

						ตก อยู่	ถม
- รั --	--- มี	--- ชัมี	- รั - รัมี	--- รัคิ	----	- มี - มี	- ชั - ชั

--- คิ ชั	ลิ ชั มี --

สองชั้น ก่อน 2

				บนเนิน	เขา	ล้วน	เหล่า
----	--- ล	--- คิลิ	- ซ - ซล	ซม - มีมี	--- มี	- ชั - ชั	มีรั - มี

						ลิ้น	ทม
--- ซ	ลซม - ซล	--- คิลิ	- ซ - ซ	----	ล - ซม	--- รั	- คิ - รั

		ดอก	สุกรม			ยม	โดย
----	----	--- คิ	-- รัรั	--- รัมี	รัคิ - รัมี	--- ชั	- ชั --

						โหย	รส
----	---ม่	---ซ่ม	- รี่ - รีม	-- รี่ค	----	---ม่	---ซู่

---	ม่
-----	----

ชั้นเดียว ท่อน 1

พิ	กุด	บุณ	นาค			มาก	มี
---ค	- ล - ล	---ซ	- ซ - ม -	---ซล	--ซม	---ซค	- ม - --

ตาม	ทาง	หว่าง	วิถี			สี่	ขาว สด
---ค	---ค	---ค	รี่ป	--ซ่ม	รี่ป - ม	รี่ป - มซ	- มซ - ร

---	ม่ - -
-----	--------

ชั้นเดียว ท่อน 2

ชม	พลาจ	ทาง	เร่ง			เดี่ยว	ลด
---ค	---ล	---ซ	- ซ - ม -	---ซล	--ซม	---ซ	- ม - ซ

เลียบ	ตาม	บรร	พด			เชิง	คีรี
- ม - ร	- ค - ร	---ร	- รีม - ร	--ซ่ม	รี่ป - ม	รี่ป - ม	--มม

ทางร้องเพลงทองย่อน เถา

ประพันธ์ทางร้อง : ครูวิมล เฝยเฝ้าเย็น

ขับร้อง : ครูวิมล เฝยเฝ้าเย็น

บทขับร้องเพลงทองย่อน เถา

ครานั้นพลายงามทรามสวาท	ยังมีอาจถามทักเป็นสักครู่
ด้วยอาการอย่างไรยังไม่รู้	เห็นนอนอยู่ดิบดีค่อยมีใจ
จึงหยิบพัดทางปلامารำเพย	น้องเอียนนอนเถิดจะพัดให้
เมื่อตะกี้อีพิวคณนี้กระไร	ถ้าบรรลัษย์พี่ชายจะตายตาม
พี่บนบวงเทวดาคงมาช่วย	จึงรอดด้วยเทพไฟมิได้ห้าม
ท่านเอ็นดูโถมฉายกับพรายงาม	เพราะเห็นความรักพี่มีต่อน้อง

สามชั้น ท่อน 1

	ครา		นั้น			พลาย	งาม
----	--- รั	--- ฟรั	- คัรัคิ - รั	คัรัคิห - คัท	ลชฟ - ชท	--- ฟรั	--- รั

---	คั	รัคิห - คัรั	---	ฟ	- ช -	ลชฟ - ชล	--- คั ช	--- คั ช	ลชฟ - ฟ

						ทราม	สวาท		
---	ช	ฟรั - รั	---	ฟรั	- คั - รั	คั ท - คัท	ลชฟ - ชท	- ฟรั - รั	--- รั คั

						ยัง	มิ อาจ		
---	รั	---	คั	รัคิ หัคิ	รัคิห - คั	ทช - ทช	ฟรั - ฟช	--- รั	- ฟรั - ท

						ถาม	ทัก						
---	คั	---	รั	คัท - รั	---	ฟรั	คั	---	รั	คั ท - คัรัคิ	---	ท	- คั - คั

- ท - คั	ทช -	- ช - ล	ช ลช - ช	----	---	ช	ฟรั - ฟช	- ท - คั

รึด ฟึด	ดึด ทึด - ดึด	ดึด ทึด - ดึด	-- ฟึด	----	---- ดึด	รึด ฟึด	รึดทึด - ทึด
---------	---------------	---------------	--------	------	----------	---------	--------------

---- ดึด	ทึด - ทึด	ยัง	มิ อัจ	---- รึด	ตาม	ทึด	---- รึด
		---- รึด	- ฟึด - ดึด		---- รึด	- ฟึด - ฟึด	- รึด - รึด

---- ฟึด	---- ชึด	---- ทึด	ลึดชึด - ฟึด	----	- ชึด ฟึด	เป็น สึด	ครู
						- ดึด - ทึด	---- ดึด

---- ทึด	- ดึดทึด -
----------	------------

สามชั้น ท่อน 2

ส่งเท่า

---- ทึด	ดึดดึดดึด	---- รึด	ดึดดึดดึด	- ทึด - ดึด	- รึด - ฟึด	- ลึดชึด	- รึด - ดึด
----------	-----------	----------	-----------	-------------	-------------	----------	-------------

----	ด้วย	อา การ	----	อย่าง	ไร		
----	---- ดึด	- ทึด รึด	- ดึด - ดึด	รึดทึด - ดึดทึด	ลึดชึด - ชึดทึด	---- ดึด	- รึด - รึด

---- ดึด	รึดทึด - ดึด	---- ฟึด	- ชึด -	ลึดชึด - ชึด	---- ดึด	- ลึดชึด	ลึดชึด - ฟึด
----------	--------------	----------	---------	--------------	----------	----------	--------------

---- ชึด	ฟึด - รึด	-- ฟึด	- ดึด - รึด	คึดทึด - คึดทึด	ลึดชึด - ชึดทึด	ยัง	ไม่
						- ฟึด - รึด	-- คึดทึด

- ฟึด - รึด	---- ดึด	- รึดดึด ฟึด	รึดดึดทึด - ดึด	ทึดชึด - ทึดชึด	ฟึด - ฟึด	เห็น นอน	อยู่
						- รึดฟึด - รึด	---- ทึด

						คิ	คิ
--- รั	--- รั	คิ - คิ	-- ฝิ	--- รั	คิ - คิ	--- ช	- ท - ท

--- คิ	ทช --	- ช - ล	ช ลช - ช	----	--- ช	ฝิ - ฝิ	- ท - คิ

--- ท	คิ - คิ	คิ - คิ	-- ฝิ	----	--- คิ	- รั ฝิ	รัคิ - ท

		เห็น นอน	อยู่		คิ	คิ	
--- คิ	ทช --	- รั ฝิ - รั	--- รั	คิ - - -	--- คิ	- รั - รั	----

						ค้อย	มี ใจ
--- ฝิ	--- ช	--- ทช	ลช ฝิ - ฝิ	----	- ช ฝิ	--- คิ	- คิ - คิ

--- รั	--- คิ

สองชั้น ท่อน 1

		จึงหิ	พัค			หาง	ปลา
--- ท	คิ คิ คิ	-- คิ	--- รั	- คิ - ฝิ	- คิ - รั	คิ - รั	- ฝิ - รั

						มา	รำเพย
----	- ฝิ - ช	--- คิ	ลช ฝิ - ช	ฝิ - คิ	- รั ฝิ - -	- ช - ช	-- รั รั

		น้อง	เอ๋ย			นอน	เถิด
----	----	--- รั	คิ - คิ	- ฝิ - คิ	คิ - รั ฝิ	--- ท	--- ท

--- ช	- ท - คิ	ทช - ท	- คิ - -	รัคิ - รั	-- ฝิ	- ท - คิ	- ท - -

น้อง	เอ๋ย		นอน เกิด		จะพัด	ให้	
--- รั	- ฟี่ - รั	--- ฟี่	- รั - คั	--- รั	-- คัรั	--- คั	-- ทซ

- คั -	

สองชั้น ก่อน 2

		เมื่อ	ตะกี้			พี่	วิตก
--- ท	คัคัคั	--- คัท	-- คัคั	- ท รัฟี่	- คั - รั	คัท - ฟี่	-- คัท

						นี่	กระไร
- คั -	- ฟี่ - ซั	--- คั	ซัฟี่ - ซั	ฟี่รั - คั	รัคั - รัฟี่	- ท - รั	- คัรัรั

		ถ้า บรร	ลัย			พี่	ชาย
---	---	- คัท - คั	- คั -	รัคัท -	- คัรั ฟี่คั	--- ท	- ซ - ท

--- คัท	-- ลซ	--- ท	- คั -	รัคัท - รั	-- ฟี่คั	- ท - คัท	- ท -

ถ้า	บรรลัย	พี่	ชาย		จะตาย	ตาม	
--- รั	- คัรัรั	--- รั	- คั - รั	---	-- คัคั	--- คั	--- รั

--- คัท

ชั้นเดี่ยว ท่อน 1

พื	บน บวง	เท	วคา			กงมา	ช่วย
--- คื	- คื - คื	--- คื	-- คืคื	--- ฟื	- คื - รั	- คืท รัรั	- ฟืคื - ท

จิง รอด	คัวย	เทพ	ไท	เออ	เอื่อ	อย่าหมอง	หมาง
- คื - คื	- ท - คืท	- คื - ทซ	- ท --	--- รั	-- ฟืคื	- รัคื ฟืคื	รัคืท - คื

	มิ ใต้	ห้าม	
-- ทซ	- รั - คืท	--- คื	- ท --

ชั้นเดี่ยว ท่อน 2

ท่าน	เอ็นดู	โนม	ฉาย			กับพลาย	งาม
--- คื	- ทคืคื	--- คื	- ฟื - คื	-- ฟื	- คื - รั	คืท คืรั	--- รั

เพราะเห็น	ความ	รัก	พื				
-- ฟื	- ฟื - คื	--- ทคื	- ท - ซ	--- รั	-- ฟืคื	- รัคื ฟืคื	รัคืท - คื

	มี	ต่อ	น้อง		
-- ทซ	--- คื	--- ท	- รั - ฟื	- คื - รั	-- คืท

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างผลงานการประพันธ์ทางร้อยของนักคิดศิลป์ไทย วงดนตรีไทยกรุงเทพมหานคร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวอรณิชา อรรถนกุล
วัน เดือน ปีเกิด	14 กรกฎาคม 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดนครศรีธรรมราช ประเทศไทย
วุฒิการศึกษา	ระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรีวิทยา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ระดับปริญญาตรี ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) สาขาดุริยางคศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ระดับประถมศึกษา โรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏสงขลา
ที่อยู่ปัจจุบัน	34/63 บ่อรักษ์ ซอย 2 หมู่ 1 ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา 90100
โทรศัพท์	080-8055240
E-Mail	O.ATCHANAKUL@GMAIL.COM, O.ATCHANAKUL@HOTMAIL.COM